

Industridepartementet.

Vedlegg til St. prp. nr. 1.
1966—67, Vassdrags- og
elektrisitetsvesenet.

MEDDELTE VASSDRAGSKONSESJONER

(ERVERVS-, REGULERINGS- OG KRAFTLEIETILLATELSER)

LII. TILLATELSER MEDDELT I 1965

Innholdsfortegnelse.

	Side
1. Lund kommunale elektrisitetsverk. Ytterligere regulering av Stølsvatn i Haukelandsvassdraget. Kgl. res. 6. januar 1965. Jfr. bind 1954 nr. 30, 1955 nr. 5 og 1962 nr. 37	5
2. Albion & Brager Paper Mills Ltd. Kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk. Industridepartementets tillatelse 6. januar 1965	12
3. A/S Moss Værft og Dokk. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 7. januar 1964	13
4. Statsregulering av Folla-Vindølavassdragene. Planendring. Industridepartementets samtykke 8. januar 1965. Jfr. bind 1962 nr. 58	14
5. Drammen Paper Mills A/S. Kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk. Kronprinsregentens res. 15. januar 1965	15
6. A/L Fellesmeieriet. Kraftleie fra Oslo Lysverker. Kronprinsregentens res. 15. januar 1965 ...	18
7. Nylands Verksted. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 19. januar 1965 ...	20
8. Norsk Koksverk A/S. Kraftleie fra Helgeland Kraftlag A/L. Kgl. resolusjon 28. januar 1965 ...	21
9. A/S Borregaard, Sarpsborg. Tillatelse til erverv av aksjer. Gitt av Industridepartementet 28. januar 1965. Jfr. nr. 61 nedenfor	26
10. A/S Fjeldhammer Brug. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 2. februar 1965	27
11. Høie Fabrikker A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 2. februar 1965 ...	28
12. Bjørn Lyng Industrier. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 3. februar 1965	29
13. Nordland Portland Cementfabrik A/S. Endring av vilkårene for tillatelser til erverv av vassfall, vassdragsreguleringer og kraftleie. Kgl. res. 5. februar 1965. Jfr. bind 1921 nr. 5 og 1963 nr. 49	30
14. A/L Drammen Meieri. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 26. februar 1965	31
15. A/S Taffjord Smelteverk. Kraftleie fra Taffjord Kraftselskap. Kgl. res. 26. februar 1965	32
16. Aktieselskapet Norsk Aluminium Company. Regulering og overføring av Hovlandsvassdraget. Planendring. Samtykke gitt av Industridepartementet 2. mars 1965. Jfr. bind 1963 nr. 37 ...	35
17. A/S Norske Esso. Kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. Kgl. res. 5. mars 1965	35
18. A/S Mandal Stål. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 11. mars 1965	41
19. Gjeving Tresliperi A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 12. mars 1965	43
20. A/S Hunton Bruk. Kraftleie fra statskraftverkene. Kgl. res. 12. mars 1965	44
21. A/S Rødsand Gruber. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 18. mars 1965 ...	47
22. Aktieselskapet Union. Kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk. Kgl. res. 19. mars 1965 ...	49
23. A/S Mesna Kartonfabrik. Kraftleie fra Mesna Kraftselskap. Kgl. res. 19. mars 1965	51
24. Chr. Bjelland & Co. A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 24. mars 1965	54
25. Nordland Portland Cementfabrik A/S. Utvidelse av aksjekapitalen. Industridepartementets samtykke 27. mars 1965. Jfr. bind 1921 nr. 5 og nr. 13 foran	55
26. A/S Akers Mek. Verksted. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 31. mars 1965	55
27. A/S Moss Glassværk. Kraftleie fra A/S Kykkelsrud. Kgl. res. 2. april 1965. Jfr. nr. 29 nedenfor	56
28. A/S Nordisk Aluminiumindustri. Kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. Kgl. res. 9. april 1965. Jfr. bind 1962 nr. 25	60
29. A/S Moss Glassværk. Konesjon på kraftleie fra Moss Lysverker. Gitt av Industridepartementet 20. april 1965. Jfr. nr. 27 foran	63
30. Christiania Spigerverk. Tillatelse til å forhøye aksjekapitalen. Gitt av Industridepartementet 24. april 1965	64
31. Glommens og Laagens Brukseierforening. Ytterligere regulering av Aursjøen i Skjåk m. v. Kgl. res. 30. april 1965. Jfr. bind 1962 nr. 27	64
32. A/S Engerdal Elektrisitetsverk. Erverv av bruksrett til vassfallet mellom Lille Hyllsjø og Engeren i Trysilvassdraget, ytterligere regulering av Store og Lille Hyllsjø samt regulering av Hundsjø m. v. Kgl. res. 30. april 1965	78

	Side
33. Jahres Fabrikker A/S. Kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. Kgl. res. 30. april 1965	97
34. Elektrokemisk A/S. Tillatelse til å forhøye aksjekapitalen. Gitt av Industridepartementet 14. mai 1965	101
35. Bergenshalvoens komm. Kraftselskap. Regulering og overføring av Førdevassdraget m.m. Kgl. res. 14. mai 1965. Jfr. bind 1953 nr. 24 og 1958 nr. 22 og 32	101
36. Helgeland kraftlag A/S. Erverv og regulering av Grytågavassdraget og regulering og overføring av Hundålavassdraget. Planendring. Industridepartementets samtykke 31. mai 1965. Jfr. bind 1960 nr. 75 og 1961 nr. 58	107
37. Larvik Smelteverk. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 31. mai 1965	108
38. Nord-Troms Kraftlag. Utførsel av elektrisk energi til Finland. Kgl. res. 4. juni 1965	109
39. Sande Tresliperi A/S. Kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. Kgl. res. 4. juni 1965. Jfr. bind 1961 nr. 25	111
40. A/S Risør Træmassefabriker. Kraftleie fra Aust-Agder Kraftverk. Kgl. res. 4. juni 1965. Jfr. bind 1961 nr. 26	115
41. The Kellner Partington Paper Pulp Co. Ltd. Konesjon på kraftleie. Kgl. res. 11. juni 1965. Jfr. nr. 61 nedenfor	119
42. Salsbruket Tresliperi (firma Albert Collett). Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 15. juni 1965	122
43. A/S Kammerfos Bruk. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 16. juni 1965 ...	123
44. A/S Dale Fabrikker. Konesjon på ytterligere kraftleie. Gitt av Industridepartementet 16. juni 1965	125
45. Fostvedt A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 17. juni 1965	126
46. A/S Toten Cellulosefabrikk. Konesjon på kraftleie. Kgl. res. 18. juni 1965	127
47. Askvoll kommune. Tillatelse til å erverve fallrettigheter i Stongfjordvassdraget. Siv.ing. Odd Gisle Helle. Tillatelse til å leie de samme rettigheter av kommunen. Kgl. res. 18. juni 1965. Jfr. bind 1949 nr. 40 og bind I s. 20	131
48. Tafjord Kraftselskap. Tillatelse til regulering av Rødalsvassdraget m.v. Kgl. res. 9. juli 1965. Jfr. bind 1954 nr. 19 og 1963 nr. 3	138
49. Bergen kommune. Regulering av Samnangervassdraget. Ytterligere fristforlengelse. Industridepartementets bestemmelse 20. juli 1965. Jfr. bind 1951 side 29 og 1959 nr. 9	143
50. Fellesskapet Vikfalli. Erverv av fallrettigheter i Vikja. L/L Sognekraft. Ytterligere reguleringer m.v. i Arnafjordvassdraget. Kgl. res. 6. august 1965. Jfr. bind 1957 nr. 27	143
51. Statsregulering av Bjerka-Plura m.v. Endring i reguleringsbestemmelsene m.v. Kgl. res. 6. august 1965. Jfr. bind 1962 nr. 59	153
52. A/S Follum Fabrikker. Konesjon på kraftleie for drift av Bohnsdalen Cellulosefabrikk. Gitt av Industridepartementet 16. august 1965	155
53. Foreningen til Bagnavassdragets Regulering. Overføring av Rysna og Mugna i forbindelse med bygging av Kalvedalen Kraftverk m.v. Kgl. res. 20. aug. 1965. Jfr. bind 1960 nr. 29 ...	156
54. Trondheim Elektrisitetsverk. Ytterligere regulering av Stuesjø i Tyddal. Kgl. res. 17. september 1965. Jfr. bind 1944 nr. 21 og 1947 nr. 51	169
55. A/S Fredriksvern Preserving Co. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 20. september 1965	174
56. L/L Tussa Kraft. Ytterligere regulering av Tussevatn. Kgl. res. 1. oktober 1965. Jfr. bind 1957 nr. 23 og 1962 nr. 29	175
57. Orkla Exolon A/S som ansvarlig medlem av K/S Orkla Exolon A/S & Co. Kraftleie fra statskraftverkene. Kgl. res. 22. oktober 1965	182
58. Tinfos Papirfabrik. Kraftleie fra Tokke hovedanlegg. Kgl. res. 22. oktober 1965	187
59. Statsregulering av Røssåga m.v. Nytt manøvreringsreglement. Kgl. res. 22. oktober 1965. Jfr. bind 1954 nr. 21	191
60. A/S Findus. Konesjon på ytterligere kraftleie. Gitt av Industridepartementet 25. oktober 1965. Jfr. bind 1964 nr. 46	198
61. Aktieselskapet Borregaard. Overtagelse av de kraftleiekonesjoner som The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. tidligere har fått. Kgl. res. 26. november 1965. Jfr. nr. 41 foran	119
62. Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk. Ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna. Kgl. res. 10. desember 1965. Jfr. bind 1962 nr. 23	201

1. Lund kommunale elektrisitetsverk.

(Tillatelse til ytterligere regulering av Stølsvatn i Hauklandsvassdraget.)

Kgl. res. av 6. januar 1965.

I anledning av søknad fra Lund kommunale Elektrisitetsverk om tillatelse til å øke reguleringshøyden i Stølsvatn i Hauklandsvassdraget i Lund herred, Rogaland fylke, har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet den 10. november 1964 avgitt følgende uttalelse:

«Fra Lund kommunale Elektrisitetsverk har Hovedstyret mottatt følgende søknad datert 10. desember 1963:

- «1. Lund komm. Elektrisitetsverk søker i henhold til lov om vassdragsreguleringer av 17. desember 1917 med senere endringer, om tillatelse til å øke reguleringshøyden i Stølsvatn i Hauklandsvassdraget med 6 meter oppdemming, ifølge vedtak i styret for Lund komm. Elektrisitetsverk av 18. november 1963, og i Lund kommunestyre den 21. desember 1963.

Vi viser til konsesjon av 7. september 1962, og ber om at denne konsesjon med de fastsatte betingelser utvides til å gjelde for ytterligere 6 meter oppdemming av Stølsvatn, slik at samlet reguleringshøyde blir 17,5 meter, mellom kote 328 og 345,5.

Ved skjøte av 21. juli 1944 og tidligere kjøpekontrakt har kommunen ervervet alle nødvendige rettigheter for utbygning og regulering av vassdraget. Ved jordskifterett i 1960 var der 5 oppsittere som tidligere bare hadde rettigheter i skog og beite, som fikk grunn ned til Stølsvatn, i den anledning ble der tilføyet jordskifteprotokollen: De rettigheter og forpliktelser som Lund kommune har for utnyttelse av vassdraget ifølge kontrakt av 1943, blir fortsatt gjeldende for de samme vassdrag og grunnarealer, selv om grunnen ved denne jordskifting er gått over til andre brukseiere.

Kontrakten omfatter 13 brukseiere, men for de nevnte 5 som ikke er med i kontrakten, antas det å bli nødvendig med rettslig skjønn, for å fastsette den erstatning de tilkommer for skade på skogretter.

2. Utbyggingen må påbegynnes snarest mulig, og senest våren 1964, ellers vil kommunen komme opp i store vansker med kraftforsyningen.

Tillater oss vennligst å be om at søknaden blir behandlet snarest.

3. Oppgaver i henhold til reguleringslovens § 5:

- a. Utbygd vannkraft.

Lund komm. Elektrisitetsverk har bygd ut Haukland- og Skårvasdraget i et felles fall ved Haukland kraftverk. Fallhøyden er 250 meter, nedslagsfelt 14 km², hvorav 8,2 km² ligger ovenfor Stølsvatns utløp. Nåværende vannmagasiner er 5,32 mill. m³, hvorav 3,47 mill. m³ i Stølsvatn.

I kraftstasjonen er montert 2 maskiner som tilsammen kan yte 2 800 kW. Nåværende ytelse 1 0 mill. kWh og 1 750 kW.

Planlagt utbygging i 1964:

Etter våre driftserfaringer har vi så vidt mulig beregnet vannavløpet i bestemmende år til 50 l/sek. pr. km². Årlig avløp i bestemmende år blir da 22 mill. m³.

Ved et magasin på 8,45 mill. m³ skulle der kunne produseres 12 mill. kWh, eller maks. 2 300 kW.

For å få denne kraften må ny dam settes opp i Stølsvatn, i stedet for den gamle fra 1931, og heve vannstanden med 6 meter over nåværende. Magasinet i Stølsvatn øker da med 3,13 mill. m³, fra 3,47 til 6,60 mill. m³, og vassdragets samlede magasiner blir 8,45 mill. m³.

Om kostningsoverslag:

Steinfylldam m/ betongkjerne og betong flomløp, tilsammen	kr. 210 200
Veibygning, skogerstatning m. m.	» 50 000
Uforutsett	» 9 800

Samlet omkostning for reguleringen	kr. 270 000
Nytt parallelt turbinrør 550 mm Ø i ca. 300 meter lengde	» 150 000

Tilsammen kr. 420 000

Anleggskostningene blir da kr. 765 pr. kW.

Der vedlegges et kart og profiler som viser et foreløbig utkast til steinfylldam. Forslag til damtype, med tegninger og beregninger vil bli innsendt når disse er ferdig utarbeidet av konsulent i dambygning.

Tappetunnel og lukearrangement er allerede utbygget for også å dekke behovet ved den nye oppdemmingen.

- b. Lund el. verk har nå solgt all disponibel kraft 1 750 kW og har for tiden ingen muligheter for samkjøring eller kjøp av kraft. For å skaffe en hel del

småindustri, husholdninger og gårdsbruk den nødvendige kraftmengde i kommende 5 år, må det foretas utvidelser ved vårt kraftverk. Vi regner med å øke kraftytelsen med 550 kW fra 1750 til 2300 kW, og fra 10 til 12 mill. kWh.

Nødvendige utbygninger for å kunne levere denne kraften er utvidelse av våre vannmagasiner med 3,13 mill. m³, og forsterkning av rørgaten ved å legge to parallelle rør ca. 300 meters lengde hvor rørdiameteren nå er for liten.

- c. Vesentlige ulemper for almenheten vil ikke oppstå. Terrenget rundt vannet er forholdsvis bratt og består for en stor del av snaufjell. Selv om vannet i enkelte år ikke vil være helt fylt i sommermånedene, må en tro at dette ikke virker nevneverdig skjemmende.

Fløtning foregår ikke i vassdraget mellom dammen og sjøen. Fremdriften av ved og tømmer rundt Stølsvatn vil kunne fortsette på samme måte som under den tidligere regulering, ved fløting om sommeren og kjøring over isen om vinteren. Ca. 80 meter kjørevei og noen gangstier blir å omlegge i henhold til kontrakt.

Der har vært litt ørretfiske i Stølsvatn, men gyteforholdene har alltid vært mindre gode. Når vannene nå blir regulert tilsammen 15 eller 17,5 meter antas gyteforholdene å bli enda vanskeligere. For å bedre dette kan det bli aktuelt å renske opp gyteplasser i et bekkeløp, samt utslipning av endel yngel for å få opp bestanden av ørret.

d. Oppdemningen vil forårsake at ca. 120 dekar blir satt under vann, det meste av dette er snaufjell med litt myr og saubeite, samt noen små arealer med spredt bjørk og furuskog, og endel plantet smågran. Skoggrunnen har vi anslått til ca. 30 dekar (mål).

Neddemningen av nevnte arealer vil ikke få vesentlige skadevirkninger for private eller almenheten.

- e. Reglement for reguleringen bør være som anført i konsesjon av 7. september 1962, med ytterligere 6 meter oppdemning blir Stølsvatn regulert 17,5 meter mellom kote 328 og 345,5.
- f. Vassdraget har et nyttbart fall på 250 meter, hvor Haukland kraftverk er bygget. Vassføringen i vassdraget varierer meget, i regnfulle år har vassdraget lite behov for magasiner, men i tørkeperioder andre år er naturlig vannføring bare ca. 50 l/sek., da terrenget for en stor del består av brattlendt snaufjell.

Nedenfor Haukland kraftverk har Haukland Trevarefabrikk et lite kraftverk som nytter ca. 8 meter fall. Videre er der noen få meter fall før bekkene faller ut i Moi's ånå, men dette fall er ikke økonomisk brukbart.

Videre nedover har Moi's ånå et fall på ca. 5 meter ned til Lundevannet, her har Moi Stolfabrikk et lite kraftverk. Videre har Sira-Kvina fått konsesjon på utbygging av 48 meter fall mellom Lundevannet og sjøen.

g. Vi har forespurt Haukland Trevarefabrikk og Moi Stolfabrikk, men ingen av dem er interessert i å delta i noen utvidelser av reguleringen. Sira-Kvina vil jo bruke det magasinerte vann som vi taper om vinteren, men det utgjør en liten prosent av deres magasiner.

4. Angående arbeidsforholdene så vil arbeiderne bo nede i bygden, da damstedet bare ligger 2,5 km fra tettbebyggelsen. Distriktslegen bor på stedet.»

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 5. og 10. mars 1964 (nr. 55 og 59) og dessuten i Flekkefjordposten og Dalane Tidende. Saken har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Lund kommunestyre har behandlet saken i møte den 21. desember 1963 og fattet følgende enstemmige vedtak:

«Elverksjefen har utarbeidet planer for utbygging av Lund kommunale elektrisitetsverk med 600 kW.

Planene er utarbeidet i to alternativer.

Alternativ I: Utbygging av Haukland kraftverk med 600 kW, total kostende kr. 580 000.

Alternativ II: Samkjøringslinje med Vest-Agder og kjøp av kraft. Denne utbygging er kostnadsregnet til kr. 312 000.

Styret for elverket rår til at det blir foretatt utbygging etter alternativ I, og foreslår at det blir fattet følgende vedtak:

1. Ledig kraft ved elektrisitetsverket er nå brukt opp, videre utbygging for å dekke behovet fram til 1966—67 må utføres. Kraftutbyggingen blir å utføre etter alternativ I, med videre utbygging av Haukland kraftverk, etter en samlet kalkyle på kr. 580 000.

Styret for elverket gis fullmakt til å sette igang endel forberedende arbeider, og innhente tilbud på skovler, rørledning og isolertransformator, samt utarbeidelse av planer for dam i Stølsvatn. Anbudene og planene for damkonstruksjon blir å forelegge kommunestyret senere.

2. Kommunestyret samtykker i at det søkes konsesjon for ytterligere 6 meter oppdemning av Stølsvatn, og gir styret fullmakt til å innhente nødvendige tillatelser.
3. Kommunestyret gir videre styret for elverket fullmakt til å søke om opptak av pantelån på kr. 600 000 med pant i elverkets eiendommer. Lånebetingelser m. m. forelegges kommunestyret til senere godkjenning.»

Lund Skogråd, brev av 25. januar 1964:

«I møte i dag har Lund Skogråd vedtatt å bemerke at det må ordnes med skikkelig oppkjøringsvei i Stølsvatn, slik at transport ikke blir hindret ved nedtapping. Saka oversendes Rogaland fylkesskogråd til behandling.»

Lund Jordstyre behandlet saken i møte 18. januar 1964 og det ble gjort dette enstemmige vedtak:

«Lund jordstyre har ingen ting å merka til at Stølsvatn vert stemt opp 6 m til.»

Lund Friluftsnemnd, brev av 18. januar 1964:

«Friluftsnemnda har på møte 16. januar 1964, drøftet Lund E.verks konsesjonssøknad om 6 m oppdemning av Stølsvatn.

Nemnda har stort sett ikke noe å bemerke til en slik oppdemning. En vil allikevel be E.verket være oppmerksom på følgende:

Det er en del ferdsl og driftstier rundt vannet, ogenkelte steder er det fare for at det må større omlegninger til. Blant annet ser det slik ut for stien på sørsiden ved den såkalte «Store vigå», og nord for Hauklandsdalen mot Grunnetjørn. Angående adkomststien til Hauklandsstølen, så må denne kunne gå langs vannet fra «Stolen» til stølen, som før. I det hele tatt så bør det sørges for at stiene mest mulig får samme, eller en tilsvarende beliggenhet som nåværende.

Siden det her i bygda ikke er noen fiskeriforening, har friluftsnemnda kontaktet klekkeristyrer herr Ludvig Eik angående fiskeforholdene i Stølsvatn. Etter hans uttalelse er nemnda kommet frem til følgende: Det fremsettes krav om at det blir satt ut et antall yngel tilsvarende nødvendig behov på forlangende, av den til enhver tids interessehavende forening eller lag.»

Lund kommunale Elektrisitetsverk har i brev av 12. februar 1964 til Sira-Kvina kraftselskap forespurt om selskapet er interessert i å delta i reguleringen.

Jæren og Dalane fiskeristyre har i påtegning den 14. mars 1964 uttalt følgende:

«Da Stølsvatn i Lund er et fjellvatn som ligger utenfor fiskeristyrets virkeområde finner fiskeristyret ikke å kunne gi noen uttalelse i denne sak.»

Rogaland fylke har ingen merknader til saken, jfr. påtegning den 25. mars 1964.

Hovedstyret skal bemerke:

Lund kommune har sin elektrisitetsforsyning fra det kommunale Haukland kraftverk som utnytter Haukland- og Skårsvassdraget i et felles fall på 250 m brutto. Fallet ligger i Hauklandsvassdraget i Lund kommune og faller ut i Moisaåni i nærheten av Moi jernbanestasjon.

I Stemmevatn, som er inntaksmagasin, og i Stølsvatn (Hauklandsvatn) er det tidligere konsesjonsfritt tilveiebrakt magasin på til sammen 2,7 mill. m³: 0,4 mill. m³ i Stemmevatn og 2,3 mill. m³ i Stølsvatn, som da ble regulert 4,5 m ved 2,5 m oppdemning og 2,0 m senkning.

Ved kgl. resolusjon av 24. september 1954 fikk Lund kommunale Elektrisitetsverk tillatelse til å overføre Skårsvassdraget til Hauk-

landsvassdraget, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954, side 126—135, og ved kgl. resolusjon av 28. januar 1955 ble det gitt tillatelse til regulering av Skårsvassdraget, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1955, side 9—12.

Videre ble det ved kgl. resolusjon av 7. september 1962 gitt kommunen tillatelse til ytterligere regulering av Stølsvatn ved 7 m senkning, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1962, side 162—169.

Nåværende magasiner er i alt 5,32 mill. m³, hvorav 3,47 mill. m³ i Stølsvatn. Dette gir etter det som er oppgitt en total produksjon i Haukland kraftverk på 10 mill. kWh. I kraftstasjonen er montert 2 maskiner som tilsammen kan yte 2 800 kW.

Den samlede magasin kapasitet skulle forutsetningsvis vært 7,1 mill. m³ ved gjennomføringen av den ytterligere senkning av Stølsvatn i henhold til konsesjonen av 1962. Det viser seg imidlertid som nevnt i elektrisitetsverkets brev av 20. november 1963 at man etter gjennomslaget foreløpig bare kommer ned 5 m mot tillatt 7 m og dessuten har bedre kartmateriale vist at magasin volumet var for høyt ansatt.

Elektrisitetsverket har behov for å øke sin produksjon og søker om konsesjon på 6 m ytterligere oppdemning av Stølsvatn slik at samlet reguleringshøyde blir 17,5 m mellom kotene 328,00 og 345,50. Herved vil verkets samlede magasin kapasitet øke fra 5,32 mill. m³ til 8,45 mill. m³, altså med 3,13 mill. m³. Reguleringen vil gi en økt vassføring på ca. 0,13 m³/sek., svarende til ca. 430 nat.-hk i Haukland kraftverk og ca. 80 nat.-hk i Ana-Sira. Totalt midlere årlig avløp er beregnet til 26,5 mill. m³ for det 14 km² store nedbørfelt som i dag utnyttes i Haukland kraftverk. Stølsvatn's nedbørfelt utgjør 8,2 km² med et midlere årlig avløp på 15,5 mill. m³. Med et magasin i Stølsvatn på 3,47 mill. m³ har man en magasinprosent på ca. 22,4 pst., ved det omsøkte oppdemningsmagasin på 3,13 mill. m³ øker magasinprosenten til 42,5 pst.

Hovedstyret antar at det i foreliggende tilfelle er nødvendig med konsesjon, jfr. reguleringslovens § 3 pkt. 2, siste ledd.

Skadene og ulempene ved den ytterligere regulering vil etter det foreliggende bevirke at ca. 120 da blir satt under vatn. Det meste av dette er snauffjell med litt myr og sauebeite samt noen små arealer med spredt bjørke- og furuskog og en del plantet smågran. Skoggrunnen anslåes til ca. 30 da.

Reguleringen vil kunne bevirke vanskeligere fremdrift av tømmer ved at av- og påkjøringen til vatnet vanskelig gjøres. En må dessuten legge om ca. 80 m veg og noen gang-

stier. For fisket vil oppdemmingen bevirke ytterligere skade. Omkostningene er angitt til kr. 420 000 inklusive antatte erstatninger.

Hovedstyret antar at vilkåret i reguleringslovens § 8 for å gi konsesjon er oppfylt og tilrår søknaden innvilget på de vilkår som er oppstilt i vedliggende utkast.

Om vilkårene bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Hovedstyret foreslår, som ved de tidligere tillatelser, konsesjonen gitt på ubegrenset tid, men med rett til alminnelig revisjon av vilkårene etter 50 år, jfr. reguleringslovens § 10, pkt. 2.

Årlige avgifter, post 3.

Konsesjonen av 1954 og 1955 pålegger avgiftssatser vedrørende overføring og regulering på kr. 0,10 pr. innvunnet nat.-hk. til stat og kommune. Ved konsesjonen av 1962 ble avgiften satt til kr. 1 pr. innvunnet nat.-hk til staten og til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-hk for Lund kommunale Elektrisitetsverks anlegg i Hauklandsvassdraget og for øvrig til kr. 3 pr. innvunnet nat.-hk. Hovedstyret foreslår for den utvidete regulering de samme avgiftssatser som fastsatt i konsesjonen av 1962.

Fisket, post 12.

Det foreligger ennå ingen sakkyndig uttalelse fra Landbruksdepartementet. Hovedstyret foreslår derfor, etter de opplysninger det har, at konsesjonæren plikter å sette ut yngel og/eller settefisk og foreta en eventuell opprenskning av gyte plassene etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Lund Skogråd hevder at reguleringen vil medføre ulemper for tømmertransporten på Stølsvatn og forlanger oppkjøringsveg.

Lund Friluftsråd nevner omlegging av ferdseis- og driftstier som en nødvendighet.

Hovedstyret henviser til tiltaksbestemmelsen som er lovfestet i reguleringslovens § 19, jfr. § 16 pkt. 3.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 9. november 1964.»

Departementet skal bemerke:

Ved den tillatelse til ytterligere senking av Stølsvatn som ble gitt ved kgl. resolusjon 7. september 1962 var samlet magasinkapasitet beregnet til 7,1 mill. m³. Det har imidlertid vist seg at det ikke kunne oppnås mer enn 5,32 mill. m³. Ved en ytterligere oppdemming som det søkes om i nærværende sak vil maga-

sinene øke til 8,45 mill. m³. Dette tilsvarer en kraftøkning i Haukland kraftverk på ca. 430 nat.-hk og i Åna-Sira på 80 nat.-hk.

Ved oppdemmingen vil bli neddemmet ca. 120 da hvorav ca. 30 da med spredt bjørke- og furuskog og noe plantet gran, for øvrig snaufjell med litt myr og sauebeite. Det vil bli skade på fiske og ulemper for framdrift av tømmer som er søkt avhjulpet ved oppstilling av vilkår om tiltak. Departementet vil med hovedstyret rå til at det gis tillatelse som omsøkt, i det vesentlige på vilkår som for konsesjonen av 1962 bl. a. årlige avgifter kr. 1, og kr. 3 pr. nat.-hk til henholdsvis stat og kommune, dog slik at kommuneavgiften for Lund kommunale elektrisitetsverk i Hauklandsvassdraget settes til kr. 0,10. Det i 1962 oppstilte vilkår om forsorgsutgifter foreslås sløyfet overensstemmende med nåværende praksis, mens det i tillegg foreslås oppstillet vanlig vilkår om militære foranstaltninger for sprengning av dammen i krigstilfelle. Utkast til vilkår er sålydende:

«1.

Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. Vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vassfall, som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeier i reguleringsanlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve disse vassfallseieres andeler i reguleringsanlegget avstått uten vederlag.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år fra konsesjonens datum skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget som måtte tilhøre eiere for hvem reguleringstillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den hvert 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forveien. Innløsnings-

summen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vassbyggingarbeider og hus har en verdi svarende til hva de beviselig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vasskraften som ved reguleringen tilflyter eier av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 1 pr. nat.-hk.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-hk for Lund kommunale elektrisitetsverks anlegg i Hauklandsvassdraget og for øvrig kr. 3 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioder blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etterhvert som den ved reguleringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betaling av avgifter etter post 3 og kontroll med vassforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etterat konsesjon er gitt og fullføres innen ytterligere frist av 5 år.

I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tilatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde, eller helt eller delvis dekke utgiftene til, en for øyemedet tjenlig sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonæren og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger og bruer, hvis disse utgifter blir særlig økt ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger og bruer som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

12.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de ulemper som reguleringen medfører for framdrift av tømmer. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

13.

I områder som berøres av reguleringen plikter konsesjonæren å sette ut yngel og/eller settefisk og foreta opprensning av gyteplasser etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Dersom departementet finner det nødvendig å foreta fiskeri-biologiske undersøkelser i de samme områder, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

14.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

15.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

16.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser. Kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inn til kr. 200 for hver gang etter departementets bestemmelse.

17.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte høyeste oppdemningsgrense og laveste tapningsgrense betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvatn er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettene hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttaking av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter annet ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

19.

Det påhviler anleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang, at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Reguleringsanleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

21.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelser på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Den på grunn av den omsøkte regulering endrede øvre reguleringshøyde for Stølsvatn er innarbeidet i følgende utkast til manøvreingsreglement som for øvrig er likelydende med det for tillatelsen i 1962 fastsatte:

«1.

Reguleringsgrensene er:

	Øvre kote	Nedre kote	Oppd. m	Senk. m	Reg.h m
Stølsvatn	345,5	328,0	8,5	9,0	17,5
Skårstemsvatn	381,5	380,0	1,5	—	1,5
Midt-Gilevatn	381,5	380,5	0,5	0,5	1,0
Gilevatn	396,9	391,4	3,9	1,6	5,5

Høydene for Stølsvatn refererer seg til faststøpt messingbolt 6 m nordenfor synk ved Stølsvatn, med kote 351,56. De øvrige høyder refererer seg til tidligere sommersvasstander betegnet med henholdsvis kote 380,0, 381,0 og 393,0.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at de tidligere flomvassføringer i Hauklandsvassdraget og Skårsvassdraget så vidt mulig ikke økes. For øvrig kan manøvreringen foregå etter Lund kommunale elektrisitetsverks behov.

3.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at overførings- og reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder og temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse avgjøres med bindende virkning av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 tillates Lund kommunale elektrisitetsverk å foreta en ytterligere regulering av Stølsvatn i Hauklandsvassdraget

i Rogaland fylke, i det vesentlige i samsvarende med søknad av 10. desember 1963 og på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 6. januar 1965.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for Hauklandsvassdraget og Skårsvassdraget overensstemmende med utkast inntatt i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.

2. Albion & Brager Paper Mills A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 6. januar 1965.

Deres søknad av 22. april 1964.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 tillates Albion & Brager Paper Mills A/S å leie inntil 850 kW primakraft og inntil 3 300 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Drammen.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid leieforholdene vedrørende leie av primakraft og av spillkraft måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 10. juni 1974.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen

måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over 5 000 kroner av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over 5 000 kroner av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve

opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 2 og 7 og overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

3. A/S Moss Værft og Dokk.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 7. januar 1964.

Søknader av 19. og 31. august 1963.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Moss Værft og Dokk konsesjon på leie av inntil 1 750 kW fra Moss Lysverker.

Konsesjon gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1974.

2. Selskapets styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassar eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de

opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten fra og med året 1961 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften forutsettes undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

4. Folla—Vindøla-vassdragene.

(Statsregulering. Planendring.)

Samtykke gitt av Industridepartementet
8. januar 1965.

Industridepartementet gir med dette samtykke til den planendring som Statskraftverkene har søkt om i brev av 6. mars 1964 og som går ut på at inntaksdammen i Rinna forhøyes med 3 meter til kote 443,0 med laveste regulerte vannstand på kote 440,9. Planendringen fører med seg at manøvreringsreglementets post 1 c må korrigeres i samsvar med hovedstyrets forslag.

5. Drammen Paper Mills A/S.

(Tillatelse til å leie inntil 5 000 kW primakraft og inntil 16 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.)

Kronprinsregentens res. av 15. januar 1965.

Drammen Paper Mills A/S fikk ved kgl. resolusjon av 11. mars 1960 på nærmere vilkår konsesjon på leie av inntil 3 000 kW primakraft og inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1960 s. 37 flg. Konsesjonen gjaldt til 31. desember 1963, og er således utløpt.

I anledning av en søknad av 8. november 1963 fra Drammen Paper Mills A/S om fornyet konsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet gitt følgende uttalelse av 28. mai 1964 til departementet:

«I brev av 8. november 1963 til Hovedstyret har Drammen Paper Mills A/S søkt om fornyet konsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk til drift av selskapets papirfabrikk i Grønland 68, Drammen.

Søknaden er sålydende:

«Vi bemerker at vår nåværende konsesjon på ovennevnte kraftleieforhold utløper 31. desember 1963, og vi tillater oss derfor hermed å søke om fornyet konsesjon.

I denne forbindelse siterer vi meddelelse fra vår kraftleverandør av 29. desember 1960:

«Fra vårt verk er det tatt opp som et spørsmål overfor Hovedstyret om det ikke vil være mulig å få forenklet noe behandlingen av disse konsesjonssaker, men det har ikke vært mulig å finne noen ordning som helt generelt vil virke i denne retning. Hovedstyret har imidlertid erklært seg villig til å søke å imøtekomme våre abonnenter på følgende to punkter:

- a) ved at konsesjonstiden settes til 10 år, skjønt våre kontrakter har 5 års løpetid.
- b) ved at maksimumsgrensen settes noe rommelig, slik at naturlig øking i konsesjonsperioden kan bli gjennomført uten at det dermed skal være nødvendig å søke ny konsesjon.

Vi vil således anbefale at man for kraftkvantumets vedkommende stipulerer tallet i ansøknings overensstemmende med dette.»

Vi tillater oss derfor å søke om at den nye konsesjonstid settes til minst 10 år, og for opptil følgende kvanta:

primakraft 5 000 kW
spillkraft 16 000 kW

Vi mener da å ha tatt hensyn til den naturlige økning i konsesjonsperioden.

I anledning søknaden vedlegges følgende dokumenter:

- 1) Opplysninger vedrørende vårt selskaps aksjekapital og styre.

- 2) Erklæring fra vårt selskaps styre i svar med ervervslovens § 24.

- 3) Avskrift av vår løpende kontrakt med Drammens Elektrisitetsverk av 3. januar 1958 er vedlagt vårt brev av 18. juni 1959, og gjelder fremdeles uforandret.

- 4) Avskrift av vår kontrakt med Drammens Elektrisitetsverk av 22. august 1963 vedrørende primakraft.»

Søknaden med bilag har herfra vært omsendt til uttalelse på vanlig måte.

Drammen kommune v/ Lysverkstyret har i påtegning av 5. desember 1963 til Buskerud fylke anbefalt at konsesjon blir gitt på leie av inntil 5 000 kW primakraft og 16 000 kW spillkraft og for en 10-års periode.

Buskerud Kraftverker har i påtegning av 16. desember 1963 til Buskerud fylke meddelt at det ikke har noe å bemerke til søknaden.

Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning av 2. januar 1964 til hovedstyret meddelt at han slutter seg til uttalelsene fra Drammen kommune v/ Lysverkstyret og Buskerud Kraftverker.

En minner her om at Drammen kommunes myndigheter til forenkling av behandlingsmåter har bedt om at søknader om konsesjon på kraftleie som måtte omfatte levering av kraft fra Drammens Elektrisitetsverk til avtakere i Drammen bare blir å forelegge Lysverkstyret til uttalelse, slik det da i denne og andre tilsvarende saker av samme art er forholdt.

Industridepartementet, Treforedlingskontoret, har ved eksedisjon av 18. november 1963 til departementets Vassdragsavdeling, Elektrisitetskontoret, meddelt at det ikke har noe å bemerke til at søknaden blir innvilget, jfr. brev til hovedstyret av 20. november 1963 — 3141/63 IDV — fra departementets Vassdragsavdeling.

Ved kgl. resolusjon av 11. mars 1960 er Drammen Paper Mills A/S gitt konsesjon på leie av inntil 3 000 kW primakraft og inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk med tidsbegrensning inntil 31. desember 1963.

Tillatelsen som således nå er utløpet, er meddelt på betingelser av en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes — omfram spillkraft til fremstilling av damp — beregnet etter

formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$ Avgiften som forfaller til

betaling pr. 31. desember hvert år, er betalt til og med året 1962. For 1962 var avgiften kr. 2 126.

For øvrig er tillatelsen meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, dog således at vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner er sløffet.

I henhold til vedlagte oppgave av 8. november 1963 over selskapets aksjekapital og styre utgjør selskapets aksjekapital nå kr. 1 950 000 fordelt på 750 aksjer à kr. 2 600. Selskapets styre består fortsatt av bare norske statsborgere.

Den tidligere spillkraftkontrakt av 16. desember 1957/3. januar 1958 mellom partene skal ifølge søknaden fra Drammen Paper Mills A/S fortsatt gjelde uforandret. I henhold til denne kontrakt skal Drammens Elektrisitetsverk levere inntil 12 000 kW spillkraft til drift av selskapets elektrokjel. Kontrakten gjelder inntil 31. desember 1967.

Ifølge den nye primakraftkontrakt av 22./29. august 1963 mellom partene skal Drammens Elektrisitetsverk levere inntil 4 000 kW til Drammen Paper Mills A/S. Kontrakten trer istedenfor den tidligere primakraftkontrakt av 26. januar/3. mars 1959. Kraften blir å betale med kr. 88 pr. kW/år med inntil 3 500 timer brukstid. Forbruk utover dette skal betales med 1,5 øre pr. kWh. Kontrakten er gjort gjeldende inntil 31. desember 1968.

Hovedstyret har ikke noe å innvende mot det nye leieforholdet og vil rå til at Drammen Paper Mills A/S gis fornyet konsesjon på leie av inntil 5 000 kW primakraft og inntil 16 000 kW spillkraft fra Drammen Elektrisitetsverk for så vidt kraften blir å levere.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. januar 1974, slik at konsesjonen på så vel primakraftleien som spillkraftleien utløper samtidig.

Hovedstyret vil foreslå at det som tidligere fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten, men at avgiftssatsen blir å forhøye til den nå vanlige sats av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes — omfram spillkraft til fremstilling av damp —

beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$ Avgiften som i

tilfelle forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år blir å oppkreve fra og med året 1964.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som den nevnte tidligere nå utløpne kraftleiekonsesjon av 11. mars 1960 til Drammen Paper Mills A/S. Det forutsettes at vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner fortsatt blir å sløffe, da bedriften som er beliggende i Drammen får sin kraft fra byens eget verk.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. mai 1964.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Departementet vil etter det foreliggende med hovedstyret rå til at Drammen Paper Mills A/S gis konsesjon på leie av inntil 5 000 kW primakraft og inntil 16 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk som søkt om og på de av hovedstyret foreslåtte vilkår bl. a. om tidsbegrensning av konsesjonen til 1. januar 1974 og om en årlig avgift til staten for primakraften på kr. 1,50 pr. kW, som er den nå vanlige avgiftssats, og som forutsettes erlagt fra og med året 1964.

Departementets utkast til konsesjonsvilkår blir da sålydende:

«1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene vedrørende leie av primakraft og av spillkraft måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1974.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konsesjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter lov om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassararter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er liksom god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og pris-

forskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort.

Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over 5 000 kroner av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene blir fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske.

Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW beregnet etter formelen $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften forutsettes erlagt fra og med året 1964.

Avgiften forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år. Erlegges den ikke til forfallstid svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Fortsatte eller gjentatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 samt overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder, kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917. Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

Som det fremgår anbefaler departementet at konsesjonen — i samsvar med søknaden — blir gitt på leie av inntil 5 000 kW primakraft og inntil 16 000 kW spillkraft, mens de med søknaden fremlagte kraftleiekontrakter bare gjelder leie av inntil 4 000 kW primakraft og inntil 12 000 kW spillkraft.

Kraftleiekontraktene er tidsbegrenset til henholdsvis 31. desember 1968 og 31. desember 1967, mens konsesjonen foreslås gitt til 1. januar 1974. Det foreslås oppstilt som en forutsetning for konsesjonen at selskapet skal ha plikt til å underrette departementet, dersom kraftleiekontraktene i løpet av konsesjonstiden skulle bli endret eller forlenget.

Kraftuttakene forutsettes videre å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneeringsregler.

Endelig forutsettes det ved meddelelsen av en kraftleiekonsesjon som foreslått ikke å være tatt standpunkt til spørsmålet om hvorvidt selskapet plikter å søke røykskadekonsesjon etter lov av 16. juni 1961 om rettshøve mellom grannar.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates Drammen Paper Mills A/S å leie inntil 5 000 kW primakraft og inntil 16 000 kW spillkraft fra Drammen Elektrisitetsverk.

Tillatelsen gis på de vilkår og under de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 15. januar 1965.

6. A/L Fellesmeieriet, Oslo.

(Konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker.)

Kronprinsregentens res. av 15. januar 1965.

A/L Fellesmeieriet, Oslo, fikk ved kgl. resolusjon av 23. april 1964 konsesjon på å leie fra Oslo Lysverker henholdsvis inntil 600 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 1 100 kW primakraft for drift av laget meieranlegg henholdsvis i Dælenenggt. 20 og i Schweigaardsgate 34 i Oslo, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954 s. 39 flg.

Konsesjonen utløp 1. januar 1964.

I anledning av en søknad av 27. des. 1963 fra A/L Fellesmeieriet om fornyet konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker for drift av de to nevnte meieranlegg i Oslo har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 28. mai 1964 gitt følgende uttalelse til departementet:

«I brev av 27. desember 1963 til Hovedstyret har A/L Fellesmeieriet søkt om fornyet konsesjon på leie av henholdsvis inntil 600 kW primakraft og 5 000 kW spillkraft til drift av meieriets anlegg i Dælenenggt. 20 samt inntil 1 100 kW primakraft til drift av meieriets anlegg i Schweigaardsgt. 34.

Søknaden er således:

«Vi viser til Deres brev av 19. ds. og til later oss å søke om fornyelse av konsesjon av 23. april 1963.

Konsesjonen lyder på leie av henholdsvis inntil 600 kW primakraft, og 5 000 kW spillkraft for vårt anlegg i Dælenenggt. 20, samt inntil 1 100 kW primakraft for vårt anlegg i Schweigaardsgate 34.

Vedlagt følger kopi av kontrakt av 15. mai 1963, om leveranse av spillkraft til vårt anlegg i Dælenenggt. 20.

Primakraft til begge våre Oslo-anlegg leveres etter Oslo Lysverkers tariff T 3.

Erklæring fra vårt styre i samsvar med ervervslovens § 24, vil bli sendt Dem etter vårt styremøte den 18. januar 1964.

Vi søker om å få konsesjonen fornyet for lengst mulig tidsrom.»

Søknaden med bilag har herfra vært omsendt til uttalelse på vanlig måte.

Oslo Lysverker har i påtegning av 27. januar 1964 til Oslo formannskap bemerket:

«Oslo Lysverker har kontrakt om levering av inntil 5 000 kW spillkraft til A/L Fellesmeieriet, Dælenenggt. 20, samt levering av inntil 1 100 kW primakraft etter ordinær tariff i Schweigaardsgate 34.

A/L Fellesmeieriet har i brev av 4. januar 1964 søkt om fornyet konsesjon på kraftleien.

Søknaden foreslås anbefalt.»

Oslo Lysverker har underhånden bekreftet hertil også å ha inngått avtale om levering av inntil 600 kW primakraft til A/L Fellesmeieriets anlegg i Dælenenggt. 20 etter ordinær tariff.

Oslo bystyre har i møte den 20. februar 1964 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

Elektrisitetsforsyningen i Akershus Fylke og fylkesmannen i Oslo og Akershus har ikke noe å bemerke til saken og anbefaler at søknaden blir innvilget, jfr. de resp. påtegninger av 10. og 17. mars 1964.

Ved kgl. resolusjon av 23. april 1954 var A/L Fellesmeieriet gitt konsesjon på leie av henholdsvis inntil 600 kW primakraft og 5 000 kW spillkraft for meieriets anlegg i Dælenenggt. 20 samt inntil 1 100 kW primakraft for meieriets anlegg i Schweigaardsgt. 34 fra Oslo Lysverker med tidsbegrensning til 1. januar 1964.

Tillatelsen som således nå er utløpt, er meddelt med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som forfalt til betaling pr. 31. desember hvert år, er betalt til og med året 1963. For 1963 var den kr. 729.

For øvrig var tillatelsen meddelt på da vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, om norske tjenestemenn og arbeidere samt om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner.

Ifølge den nye spillkraftkontrakten av 15. mai 1963 mellom partene har Oslo Lysverker påtatt seg fra 1. januar 1963 å levere A/L Fellesmeieriet inntil 5 000 kW til meieriets elektrokjel i Dælenenggt. 20. Kontrakten trer istedenfor den tidligere spillkraftkontrakt av 23. desember 1950. Kraften skal leveres ved Dælenenggt. 20 som 3-faset vekselstrøm med spenning ca. 5 000 V og ca. 50 perioder pr. sekund. For den leverte energi skal det betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje. Kontrakten gjelder til 1. januar 1968 og kan deretter sies opp med 1 års varsel av hver av partene.

Primakraften til meieriets to anlegg skal som opplyst i søknaden leveres etter Oslo Lysverkers tariff T-3 (teknisk).

Hovedstyret har ikke noe å innvende mot det nye leieforhold og vil rå til at A/L Fellesmeieriet gis fornyet konsesjon på leie av henholdsvis inntil 600 kW primakraft og 5 000 kW spillkraft for meieriets anlegg i Dælenenggt. 20 samt inntil 1 100 kW prima-

kraft for meieriets anlegg i Schweigaardsgt. 34 fra Oslo Lysverker som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1974.

Hovedstyret vil foreslå at det som tidligere fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten, men at avgiftssatsen blir å forhøye til den nå vanlige sats av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, bereg-

net etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år, blir i tilfelle å betale fra og med året 1964.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som den nå utløpne kraftleiekonsesjon av 23. april 1954 til A/L Fellesmeieriet. Dog således at vilkåret om norske tjenestemenn og arbeidere nå utgår. Videre vil en foreslå at vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner blir å sløyfe etter loven, da A/L Fellesmeieriet er beliggende i Oslo og får sin kraft fra byens eget verk.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. mai 1964.

Erklæring av 18. januar 1964 fra meieriets styre samt sakens øvrige dokumenter vedlegges.»

Konsesjonen er anbefalt av Landbruksdepartementet.

Departementet vil etter det foreliggende i likhet med Hovedstyret rå til at A/L Fellesmeieriet, Oslo, gis den søkte konsesjon på leie av Oslo Lysverker inntil 600 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft for drift av meierianlegg i Dælenenggt. 20 i Oslo og inntil 1 100 kW primakraft for drift av meierianlegg i Schweigaardsgt. 34 i Oslo.

Konsesjonen anbefales gitt på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår, bl. a. om tidsbegrensning til 1. januar 1974 og om årlig avgift til staten på fra og med året 1964 kr. 1,50 pr. kW av primakraften, jfr. vilkårenes pkt. 1 og pkt. 7 i forslaget nedenfor.

Departementet er videre enig med Hovedstyret i at vilkår om kraftavståelse til kommuner etter omstendighetene ikke tas med, jfr. bestemmelsen i lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23, pkt. 5 annet ledd.

De vilkår som foreslås blir da i sin helhet sålydende:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdene mellom partene om leie av primakraft og av spillkraft for drift av lagets meierianlegg i Dælenenggt. 20 og i Schweigaardsgt. 34 i Oslo står ved makt, dog ikke utover 1. januar 1974.

2. Styre.

Andelslagets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (ekskl. toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene

når det er høve til det, og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort.

Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selska-per, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1964 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalls-tid svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkom-mende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestem-melser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestem-melse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt kon-sesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttakene forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av Kap. IV i lov nr. 16 av 14. desember 1917 gis A/L Fellesmeieriet, Oslo, konsesjon på leie fra Oslo Lysverker inntil 600 kW primakraft og inntil 5 000 kW spill-kraft for drift av meierianlegg i Dælenenggt. 20 og inntil 1 100 kW primakraft for drift av meierianlegg i Schweigaardsgt. 34 i Oslo.

Konsesjonen gis på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepar-tementets tilråding av 15. januar 1965.

7. Nylands Verksted.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 19. januar 1965.

Søknad av 24. juni 1964, jfr. brev av 26. juni 1964 til Norges vassdrags- og elektrisi-tetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Nylands Verksted konse-sjon på leie av inntil 1 500 kW fra Oslo Lys-verker.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge nevnte kraft-leieforhold måtte bestå, dog ikke utover 1. juli 1974.

2. Selskapets styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras vi-dere uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten sam-tykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonal-bot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av de-partementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, aner-kjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det, og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan

dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1961 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. *Kontroll.*

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. *Overtredelse av konsesjonsvilkårene.*

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

8. *Norsk Koksverk A/S.*

(Tillatelse til å leie inntil 15 000 kW fra Helgeland Kraftlag A/L.)

Kgl. res. av 28. januar 1965.

Norsk Koksverk A/S har ved brev av 20. mars 1963 søkt om konsesjon etter § 23 i den alminnelige konsesjonslov av 14. desember 1917 for leie av 15 000 kW fra Helgeland Kraftlag A/L til drift av selskapets koksverk og ammoniakfabrikk i Gullsmedvik, Rana herred.

Hovedstyret for Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen har i sakens anledning uttalt:

«I brev av 20. mars 1963 til Hovedstyret har Norsk Koksverk A/S søkt om konsesjon på kraftleie fra Midt-Helgeland Kraftlag A/L (nå Helgeland kraftlag A/L) til drift av selskapets anlegg i Gullsmedvik i det tidligere Nord-Rana herred (fra 1. januar 1964 Rana herred).

Søknaden er sålydende:

«Vi tillater oss herved å søke om konsesjon for leie av kraft til drift av koksverket og ammoniakkfabrikken i Gullsmedvik i Nord-Rana. Vi vil trenge en effekt på ca. 15 000 kW og det årlige kraftbehov blir ca. 110,10⁶ kWh timer. Det alt vesentlige av kraften vil bli benyttet til drift av motorer.

Kraften vil bli levert med 20 kV av Midt-Helgeland Kraftlag, fra kraftlagets fordelingsstasjon i Gullsmedvik. Der er oppnådd prinsipiell enighet om kraftleie, men endelig kontrakt foreligger enda ikke.

Kraftuttaket beregnes å ta til ca. 1. september i år.»

Søknaden med vedlegg har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Rådmannen i Nord-Rana har i brev av 14. juni 1963 til formanskapet bemerket:

«Til selve konsesjonen er det vel neppe så meget å si. Både koksverket og ammoniakkfabrikken er under bygging og vil være ferdig for produksjon henholdsvis til høsten og til neste vår. De nødvendige sikkerhetstiltak og tiltak til vern mot støy, lukt, røyk m. v. forutsettes truffet i den utstrekning det er mulig.

Ifølge punkt 10 i de alminnelige konsesjonsvilkår er en konsesjonær forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det — å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det nåværende sykehus, som drives av sanitetsforeningen, tilfredsstiller som kjent på langt nær dagens krav og skal derfor nedlegges som sådant. Det nye Rana sykehus er under bygging og ventes ferdig om et år. I finansieringsplanen er Norsk Koksverk A/S regnet med å måtte betale kr. 500 000 av de 12 mill. kronene som sykehuset vil koste, eksklusive sykehusboligene som vil komme på noe over 4 mill. kroner.

Koksverket og ammoniakkfabrikken er opplyst å ville beskjeftige ca. 250—300 mann, altså en relativt stor arbeidsstokk. Det vil derfor ikke være annet enn rimelig at det blir tatt med i konsesjonsvilkårene plikt til å yte kr. 500 000 til byggingen av det nye Rana sykehus. Det har tidligere vært søkt om et slikt bidrag, uten at dette ser ut til å ha ført frem.

Under henvisning til foranstående vil rådmannen anbefale at saken blir forelagt kommunestyret med denne

innstilling:

1. Nord-Rana kommune har intet å bemerke til at Norsk Koksverk A/S blir meddelt konsesjon på leie av inntil ca. 15 000 kW fra Midt-Helgeland Kraftlags fordelingsstasjon til drift av koksverk og ammoniakkfabrik i Gullsmedvik i Nord-Rana, idet en forutsetter at de nødvendige sikkerhetstiltak og tiltak til vern mot støy, lukt og røyk m. v. blir truffet.
2. Det forutsettes likeledes at Norsk Koksverk A/S i konsesjonsvilkårene blir pålagt å yte et engangsbeløp på kr. 500 000 til byggingen av Rana sykehus, på bakgrunn av den relativt store arbeidsstokk som bedriften vil sysselsette.»

Nord-Rana herredsstyre har i møte den 25. juni 1963 etter innstilling fra formanskapet enstemmig vedtatt rådmannens tilråding.

Nordland fylkes elektrisitetskontor har i påtegning av 10. juli 1963 til fylkesmannen i Nordland under henvisning til herredstyrets vedtak anbefalt at søknaden blir innvilget.

Fylkesmannen i Nordland har i påtegning av 12. juli 1963 til hovedstyret bemerket:

«Jeg anbefaler at konsesjonssøknaden blir innvilget på vilkår som foreslått av Nord-Rana kommunestyre. Med den arbeidsstokk bedriften er forutsatt å skulle beskjeftige, synes det rimelig og i samsvar med konsesjonslovens prinsipper at den pålegges å delta i finansieringen av det nye Rana sykehus med et passende beløp. Som kjent er A/S Norsk Jernverk og Rana Gruber A/S i forbindelse med konsesjon på kraftleie pålagt et engangsbidrag til sykehusbyggingen med tilsammen 1,6 mill. kroner.

Jeg viser for øvrig til min uttalelse av 28. februar 1963 i samband med en annen konsesjonssøknad fra Norsk Koksverk A/S.»

Fylkesmannens nevnte uttalelse av 28. februar 1963 vedligger.

Industridepartementet, Industriavdelingen, viser i påtegning til hovedstyret av 6. september 1963 til følgende notat av 29. august 1963:

«Stortinget bevilget den 14. mars 1961 25 mill. kroner til aksjekapital i det stiftende selskap Norsk Koksverk A/S, som ble stiftet 5. mai 1961 med formål å drive koksproduksjon i Mo i Rana. Samtidig med at Stortinget bevilget 25 mill. kroner til aksjekapital ga det fullmakt til at departementet skulle stille en lånegaranti for inntil 55 mill. kroner.

På dette tidspunkt var spørsmålet om anvendelsen av gassen fra Koksverket ikke helt avklart, det ble imidlertid besluttet å anvende gassen til ammoniakproduksjon ved Stortingets vedtak av 12. juni 1961, samtidig ga Stortinget departementet fullmakt til å stille lånegaranti for ytterligere 60 mill. kroner.

Kontrakt om bygging av Koksverket ble sluttet allerede i begynnelsen av juni 1961 og anleggsarbeidene umiddelbart satt i gang. Verket nærmer seg nå fullførelse og det regnes med at det ene koks batteri vil komme i drift i desember 1963, mens det annet batteri og ammoniakkfabrikken vil komme i drift i mai 1964.

Anlegget har en produksjonskapasitet på ca. 250 000 tonn koks pr. år og ca. 60 000 tonn ammoniakk. Det foreligger kontrakt om avsetning av ammoniakken med Norsk Hydro. Mens koksen forutsettes avsatt dels til den Norske Metallurgiske industri dels til husholdningsbruk.

Det er i Koksverkets brev anført at kraften i det alt vesentlige vil bli benyttet til drift av motorer. Det dreier seg her dels om motorer til drift av vifter etc. ved selve koks batteriet,

motorer til drift av transportører og losseanlegg ved Koksverket, mens den vesentligste del av kraften vil medgå til drift av kompressorene i Ammoniakkfabrikken.

Industriavdelingen antar at det i dette tilfelle bør anvendes vanlig standardvilkår, idet det her dreier seg om et rent statselskap.»

Jfr. for øvrig St. prp. nr. 1, Tillegg nr. 1 for 1960—61 om bygging av koksverket og bevilgning til tegning av aksjekapital.

Nord-Rana herredsstyres vedtak og fylkesmannens ovennevnte påtegning har herfra vært forelagt Norsk Koksverk A/S som i brev hertil av 19. august 1963 bemerker:

«Da Stortinget i sin tid gjorde vedtak om reising av koksverk og ammoniakkfabrikk og henla disse bedrifter til Gullsmedvik i Nord-Rana, var det under den forutsetning at det omliggende distrikt måtte regnes som et utbygd samfunn hvor de sosiale institusjoner, som nå kreves i et så vidt stort samfunn, var til stede, og at det ikke skulle være nødvendig for nye bedrifter å delta i finansieringen av sådanne institusjoner.

På anleggsbudsjettet er det ikke oppført noe beløp for utgifter til formål av denne art, og vårt styre har ikke anledning til å fatte vedtak om slike bevilgninger. Hvis kravet om at Koksverket skal delta i finansieringen av Rana sykehus opprettholdes, må spørsmålet om bevilgning av de nødvendige midler forelegges Stortinget.»

Videre har selskapet i brev hertil av 7. desember 1963 meddelt bl. a. følgende:

«Norsk Koksverk A/S eies som bekjent i sin helhet av Staten. Formålet for opprettelsen var i hovedsaken å sikre avsetning for kullproduksjonen på Svalbard. Det er aldri regnet med at selskapet skulle gi overskudd av betydning, og som det vil være kjent, må vi med den utvikling saken har tatt, regne med en meget vanskelig økonomi i tiden fremover. Dette vil bli belyst nærmere i den tidligere omtalte stortingsproposisjon som fremlegges i nær fremtid.

Enhver lettelse av økonomisk art vil være av stor betydning, og vi vil finne det rimelig at vi under disse omstendigheter blir fritatt for den avgift som Staten i henhold til § 23 i lov av 14. desember 1917 kan pålegge konsesjonæren.»

Norsk Koksverk A/S har ifølge dets vedtekter som formål å drive produksjon og omsetning av koks med biprodukter og annen virksomhet som står i forbindelse med dette. I den utstrekning det er teknisk og økonomisk forsvarlig og nødvendig for å trygge en jevn og stabil kulldrift på Svalbard, er produksjonen forutsatt å skulle baseres på Svalbardkull.

Selskapets aksjekapital er 25 mill. kroner¹⁾ fullt kontant innbetalt.

Styret skal bestå av inntil 6 medlemmer

¹⁾ Senere økt med 40 mill. kroner — jfr. St. prp. nr. 1, Tillegg nr. 9 for 1963—64.

som alle skal være norske statsborgere bosatt i Norge.

Ifølge foreliggende utkast av 16. november 1963 til kraftleiekontrakt mellom Midt-Helgeland Kraftlag og Norsk Koksverk A/S skal Kraftlaget fra 1. april 1964 levere inntil 15 000 kW og 110 mill. kWh pr. driftsår til Koksverket. Kraften blir å måle i og levere ved Gullsmedvik fordelings- og trafostasjon. Kjøperen plikter fra 1. april 1964 pr. driftsår å betale for minst 75 pst. av det nevnte energikvantum selv om han i vedkommende år ikke har tatt ut så meget (§ 1 pkt. 1).

Energileveringen avregnes etter 2,42 øre pr. kWh inntil 1. januar 1965 og deretter etter 2,62 øre pr. kWh. I tillegg betales en fast årlig avgift på kr. 200 000. Nevnte priser baserer seg på den kraftpris for den alminnelige forsyning som er fastsatt i henhold til Stortingets vedtak av 14. mai 1963. Dersom denne kraftpris endres, skal prisene for kraftleveringen til Koksverket reguleres opp eller ned i samme forhold og fra samme tidspunkt.

Kontrakten er forutsatt å skulle gjelde i 15 år fra leveringens begynnelse, dog ikke utover konsesjonstiden. Driftsåret regnes fra og med 1. januar til og med 31. desember. For øvrig forutsettes at Koksverket stiller seg som garantist for kr. 800 000 for Midt-Helgeland Kraftlags lån i forbindelse med bygging av 20 kV-linjen mellom Langvatn Kraftstasjon og Gullsmedvik med koplingsstasjon i Gullsmedvik. Garantien forutsettes i tilfelle å gjelde for lånets løpetid som er 15 år. Så vidt kraftleiekontrakten.

I brev av 29. oktober 1963 til Industridepartementet har Norsk Hydro fremsatt forslag om overtakelse av Koksverkets ammoniakkfabrikk. I St. prp. nr. 1, Tillegg nr. 9 for 1963—64 foreslår departementet opptatt forhandlinger med Norsk Hydro med sikte på å få klarlagt de nærmere vilkår for et salg av ammoniakkfabrikken.

Noe endelig standpunkt til forslaget vil ifølge proposisjonen ikke kunne tas før innstillingen foreligger fra det sakkyndige utvalg som skal vurdere en mulig sammenslutning av A/S Norsk Jernverk og Norsk Koksverk A/S.

Spørsmålet om Norsk Hydros overtakelse av ammoniakkfabrikken er således ikke avgjort. Koksverket er regnet å ville være i delvis drift i løpet av februar måned og ammoniakkfabrikken i mai måned 1964. En går således ut fra at en eventuell konsesjon vil måtte omfatte leie av kraft til drift av Koksverket så vel som ammoniakkfabrikken. Hva kraftleieforholdet for øvrig angår, kan opplyses at forslag til kraftleiekontrakt fra Statens kraftverker til Helgeland Kraftlag

A/L om kraftlevering til Helgeland-distriktet inkl. Koksverket i disse dager er sendt kraftlaget, mens kraftlagets forslag til kontrakt med Koksverket som nevnt tidligere er sendt A/S Norsk Koksverk.

Hovedstyret går som forholdene ligger an med dette ut fra at Norsk Koksverk A/S blir å gi konsesjon på leie av inntil 15 000 kW og 110 mill. kWh pr. år fra Helgeland kraftlag A/L til drift av selskapets anlegg i Gullsmedvik i det nye Rana herred som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog med den vanlige begrensning som i andre tilsvarende høve på ca. 40 år regnet fra kraftleveringens begynnelse og således ikke lenger enn til 1. april 2004.

Hovedstyret vil anbefale at det fastsettes vilkår om at Norsk Koksverk A/S's styre skal ha sitt sete her i riket og at styret til enhver tid skal bestå av bare norske statsborgere.

Hovedstyret vil foreslå at det fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen $\frac{\text{kWh}}{8760}$ Avgiften

som for så vidt forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år foreslås i tilfelle først å bli å oppkreve etter departementets nærmere bestemmelse.

Vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner forutsettes i dette høve å bli å sløyfe, idet Helgeland Kraftlag A/L er et interkommunalt selskap med bl. a. tidligere Nord-Rana kommune som deltaker.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på nå vanlige betingelser og da uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere.

Med hensyn til reisningen av det nye sykehus for Rana-distriktet så er A/S Norsk Jernverk av Sosialdepartementet som nevnt tidligere pålagt å yte et bidrag en gang for alle på kr. 1 600 000 til formålet, jfr. Sosialdepartementets brev av bl. a. 15. februar 1961 til A/S Norsk Jernverk.

Videre blir den årlige avgift til kommuner i A/S Norsk Jernverks konsesjon av 23. november 1956 på leie av kraft fra Røssåga kraftverk i henhold til Industridepartementets brev av 13. februar 1958 til Fylkesmannen i Nordland å avsette til et fond for reising av det nye sykehus. Denne avgift utgjorde kr. 54 880 for 1962.

Hva Nord-Rana kommunes foran siterte vedtak om ytterligere bidrag til reising av sykehuset angår, forutsettes at departementet da i tilfelle tar dette spørsmål opp til nærmere vurdering.

En legger ved dokumentene i saken og går ut fra at avtrykk av den endelige kraftleiekontrakt mellom partene av departementet blir å kreve å innsende så snart den måtte foreligge.

Behandlet i Hovedstyremøte den 22. mai 1964.»

Industridepartementet viser til hovedstyrets uttalelse og vil anbefale at den søkte konsesjon blir gitt.

Konsesjonstidens lengde foreslås fastsatt til den tid leieforholdet med Helgeland Kraftlag A/L står ved makt, dog maksimalt til 40 år regnet fra kraftleveringens begynnelse, jfr. post 1 i nedenstående utkast til konsesjonsvilkår.

I utkastet til vilkår finner man videre de vanlige bestemmelser om styre, overdragelse av energi, søksmål etter naboloven, preferanse for norske varer og norsk trygd, se post 2—6.

I post 7 foreslår departementet overensstemmende med Hovedstyrets forslag at det fastsettes en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Departementet er imidlertid ikke enig med hovedstyret i at vilkåret skal modifiseres slik at avgiften først blir å oppkreve etter departementets nærmere bestemmelse. Etter departementets oppfatning bør Norsk Koksverk A/S, på samme måte som andre kraftleiekonsesjonærer, betale en rimelig konsesjonsavgift til staten.

Departementet slutter seg til hovedstyrets forslag om at det ellers vanlige vilkår om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner sløyfes, idet kraftleverandøren, Helgeland Kraftlag A/L er et interkommunalt selskap med bl. a. Rana kommune som deltager.

I post 8 er det foreslått den vanlige bestemmelse for større industrielle kraftavtakere om plikt til å skaffe legehjelp og til å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til et for øyemedet tjenlig sykehus, idet man tar i betraktning at koksverket og ammoniakfabrikken vil beskjeftige nærmere 300 mann. Kommunen har bedt om at selskapet pålegges å yte ½ mill. kroner til byggingen av det nye Rana sykehus. Fylkesmannen i Nordland har for sitt vedkommende uttalt at selskapet bør pålegges å delta i finansieringen med et passende beløp. Hovedstyret tar ikke standpunkt til spørsmålet.

Industridepartementet finner for sitt vedkommende ikke grunn til å ta konkret stilling til hvilket beløp som eventuelt bør ytes, idet denne vurdering som vanlig bør foretas av Sosialdepartementet. Departementet vil for øvrig nevne at Sosialdepartementet i medhold av et tilsvarende vilkår i A/S Norsk Jernverks

kraftleiekonsesjon har pålagt Jernverket å yte et bidrag en gang for alle på 1,6 mill. kroner til formålet.

Postene 9—12 i utkastet til konsesjonsvilkår foranlediger ingen bemerkninger fra departementets side.

Departementet vil etter dette anbefale at konsesjon blir gitt på følgende vilkår:

«1. Konsesjonens varighet.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene står ved makt, dog ikke utover 40 år regnet fra leveringens begynnelse.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konsesjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter lov om rettshove mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av kraft som gjennomsnittlig benyttes erlegges en årlig avgift av kr. 1,50 til staten pr. kW beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8760}$

Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Legehjelp og sykehus.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, å skaffe de ved fabrikkanellegget beskjeftigede arbeidere og funksjonærer og disses familier den til enhver tid nødvendige

legehjelp og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

9. Husrom, tomter m. v.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe de ved fabrikanlegget samt ved driften beskjeftigede arbeidere og funksjonærer sunt og tilstrekkelig husrom og tomter til bygging av egne hjem med veger, vann, kloakk og elektrisk lysanlegg samt grunn til forsamlingslokale med leseværelse m. v., til lokale for kooperativ eller annen handelsvirksomhet og lignende — alt etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsigelsesreglene i nevnte paragraf.

I tilfelle av salg av hus eller tomter skal konsesjonæren sørge for å innta i hjemmelsbrevet bestemmelser om at der fremtidig ikke skal kunne beregnes større husleie enn at den dekker forrentning av kapitalen, utgifter til vedlikehold, skatter, avgifter og tilsyn samt passende amortisasjon.

Tilsvarende regler skal gjelde hvis bygsel eller tomteleie benyttes istedenfor salg. I tilfelle av tvist om leiens størrelse fastsettes denne av husleienemnda hvis sådan finnes, men ellers av fylkesmannen.

Konsesjonæren plikter å bekoste utarbeidet utkast til reguleringsplan for den bymessige bebyggelse på stedet som er eller påregnes å bli en følge av konsesjonærens virksomhet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement. Ved regulerings fastsettelse kan departementet forlange avstått av konsesjonærens eiendom uten vederlag grunn til offentlige veger og gater — både i og utenfor det regulerte strøk.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av Kongen avstå til vedkommende kommune etter innkjøpspris med tillegg av renter og øvrige utgifter, konsesjonæren tilhørende ubebygd grunn som han ikke har eller antas å få bruk for til sin bedrift og som anses skikket til bebyggelse eller andre kommunale formål utenfor dem som er betinget i

foregående ledd. Såfremt det ikke oppnås enighet om overdragelsessummen, skal den fastsettes ved skjønn på grunnlag av foranstående bestemmelse.

Kommunen kan ikke uten tillatelse av Kongen selge noen del av den således ervervede grunn.

10. Veger, bruer og kaier.

Selskapet er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet og ved transporten til og fra de bedrifter som tilhører selskapet og som forsynes med kraft som leies i henhold til nærværende konsesjon.

I tvilstilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på selskapets bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier, som selskapet anlegger skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for selskapet.

11. Kontroll.

Selskapet skal gi de opplysninger og må underkaste seg den kontroll med overholdelsen av konsesjonen og av de oppstilte betingelser som departementet til enhver tid finner nødvendig.

Utgifter hermed kan kreves dekket av konsesjonæren.

12. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av konsesjonsvilkårene eller overskridelse av den maksimale effekt som konsesjonen lyder på, kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Industridepartementet

tilrår :

I medhold av § 23 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillates Norsk Koksverk A/S å leie inntil 15 000 kW (110 mill. kWh pr. år) fra Helgeland Kraftlag A/L på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 28. januar 1965.

9. A/S Borregaard, Sarpsborg.

(Tillatelse til erverv av aksjer.)

Gitt av Industridepartementet 28. januar 1965.

Selskapets brev av 16. f. m.

I medhold av § 36 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 19. desember 1958 tillates Aktie-

selskapet Borregaard å erverve inntil samtlige A-aksjer i A/S De-No-Fa og Lilleborg fabriker.

Samme paragrafs bestemmelse om konsesjonsplikt vedrørende forhøyelse av aksjekapitalen, antas etter det som er opplyst om eierforholdet til aksjene i The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. ikke å komme til anvendelse i forbindelse med utvidelse av aksjekapitalen som besluttet på generalforsamling 11. desember 1964.

10. A/S Fjeldhammer Brug.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 2. februar 1965.

Søknad av 27. mars 1963, jfr. brev av 14. juni 1963 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Fjeldhammer Brug konsesjon på leie av inntil 1 800 kW fra Lørenskog Elektrisitetsverk for drift av selskapets bedrift på Fjellhamar i Lørenskog.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1973.

2. Styre m. v.

A/S Fjeldhammer Brug og dets styre skal ha sitt sete i Norge. Styrets flertall, herunder formannen, skal være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner, m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan

dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1961 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet til enhver tid måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelsen av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Det er videre en forutsetning for konsesjonen at uttaket av kraften er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

II. Høie Fabrikker A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 2. februar 1965.

Deres søknad av 8. september 1964 og brev av 22. januar 1965 til departementet med bilag. I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917, Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Høie Fabrikker A/S, Mosby, konsesjon på leie av inntil 500 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svares en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av det til utnyttelse av kraften nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet,

må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 2 og 7 og overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

12. Bjørn Lyng Industrier.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 3. februar 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Bjørn Lyng Industrier, Vanvikan, konsesjon på å leie inntil 1 400 kW fra Rissa og Stadsbygd kraftlag for drift av jern- og stålstøperi i Leksvik kommune, jfr. søknad av 6. april 1962 og brev av 17. januar 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetvesen.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1974.

2. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

3. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

4. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk arbeid fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene

når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

5. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

6. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes — omframt kraft til smelteovnsdriften — erlegges til staten fra og med året 1962 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder

på eller overtredelse av det vilkår som er fastsatt i post 7 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

13. Nordland Portland Cementfabrik A/S.

(Endring av vilkårene for tillatelser til erverv av vassfall, vassdragsreguleringer og kraftleie.)

Kgl. res. av 5. februar 1965.

Stortinget har i møte den 6. januar 1965 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at de ved kgl. resolusjon av 8. april 1921 fastsatte vilkår for Nordland Portland Cementfabrik A/S til å erverve og regulere Sørfjordvassdraget endres slik at vilkårenes avsnitt I post 1, femte ledd, får denne ordlyd:

Bestemmelsene i annet ledd skal ikke være til hinder for at vedkommende departement kan meddele tillatelse for andre enn de nevnte rettssubjekter til å eie aksjer til et pålydende av inntil 45 pst. av aksjekapitalen. Meddeles sådan tillatelse, kan tillatelse uten hinder av første ledd likeledes meddeles til at et medlem av styret og et medlem av representantskapet kan være fremmed statsborger.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 70 og St. prp. nr. 33 for 1964—65. Nordland Portland Cementfabrik A/S som har norsk styre for tiden bestående av 5 medlemmer, har søkt om endring av vilkår om norsk styre fastsatt ved nevnte ervervs- og reguleringskonsesjon og ved kraftleiekonsesjon av 1. november 1963 og ved kalkstenskonsesjoner som er meddelt i 1920 og 1947, med sikte på å åpne adgang for det danske selskap F. L. Smidth & Co. A/S til å få en representant i styret. Siden 1930 har det danske selskap innehatt ca. 40 pst. av aksjekapitalen. En representant for selskapet har vært medlem av representantskapet i Nordland Portland Cementfabrik A/S.

Departementet vil rå til at vilkårene for tillatelse for Nordland Portland Cementfabrik A/S til erverv og regulering av Sørfjordvassdraget, meddelt ved kgl. resolusjon av 8. april 1921, endres overensstemmende med Stortingets vedtak, og at post 2 i selskapets kraftleiekonsesjon av 1. november 1963 gis følgende tilføyelse:

«Dog kan med vedkommende departements tillatelse et medlem av styret være fremmed statsborger.»

Det forutsettes at tillatelse ikke blir å meddele med mindre styret består av minst 3 personer og formannen er norsk.

Den nødvendige endring av vilkårene for kalkstenskonsesjonene vil kunne skje ved departementsvedtak.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 endres vilkårene for tillatelser for Nordland Portland Cementfabrik A/S, meddelt ved kgl. resolusjoner av 8. april 1921 og 1. november 1963, overensstemmende med forslag i tilråding fra Industridepartementet av 5. februar 1965.

14. A/L Drammen Meieri.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 26. februar 1965.

Deres søknad av 19. desember 1963, jfr. brev av 26. februar 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917, Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/L Drammen Meieri konsesjon på leie av inntil 187 kW primakraft og inntil 2 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1974.

2. Styre.

Lagets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn

til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av det til utnyttelse av kraften nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med hensyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over 5 000 kroner av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over 5 000 kroner av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 2 og 7 og overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Det er en forutsetning for konsesjonen at det opprettes kontrakt med Drammens Elektrisitetsverk om leie av inntil 2 000 kW spillkraft. Kopi av kontrakten bes sendt departementet så snart den foreligger.

Kraftuttakene forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

15. A/S Tafjord Smelteverk.

(Tillatelse til å leie inntil 7 200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap.)

Kgl. res. av 26. februar 1965.

Ved kgl. resolusjon av 14. oktober 1960 er A/S Tafjord Smelteverk gitt konsesjon på fortsatt leie av inntil 7 200 kVa spillkraft fra Tafjord Kraftselskap, og ved Industridepartementets brev av 14. juni 1963 er den nevnte kraftleiekonsesjon av 14. oktober 1960 på nærmere vilkår forlenget inntil 1. januar 1964 for så vidt den midlertidige kraftleieavtale mellom partene måtte bli forlenget tilsvarende, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» henholdsvis for 1960 nr. 20 og for 1963 nr. 50. Selskapets kraftleiekonsesjon er således bortfalt.

I anledning av en søknad av 21. desember 1963 fra A/S Tafjord Kraftselskap om ny konsesjon på leie av inntil 7 200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 18. november 1964 gitt følgende uttalelse til departementet:

«I brev av 21. desember 1963 til Hovedstyret har A/S Tafjord Smelteverk søkt om ny konsesjon på leie av inntil 7 200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap.

Søknaden er sålydende:

«Vi takker for Deres brev av 16. ds. hvor De gjør oppmerksom på at vår kraftleiekonsesjon av 14. oktober 1960 på leie av inntil 7 200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap utløper den 1. januar 1964.

Forholdene for ferrosilisiumproduksjonen i Norge utviklet seg i 1962 således at man var nødt til å gå til produksjonsinnskrenkninger ved alle de norske verk.

Vår produksjon ble jo kjørt i samarbeide med A/S Ila og Lilleby Smelteverker's, og på grunn av avsetningsvanskelighetene samtidig som kraftleveringsmulighetene for Tafjord Kraftselskap var usikre, ble produksjonen stanset fra utgangen av 1962.

Anlegget er imidlertid intakt, og det foregår en del virksomhet ved oppsamling av skrapjern og bearbeiding av dette, slik at anlegget vil kunne settes igang på kort varsel hvis konjunktorene og krafttilgangen skulle muliggjøre dette.

Vi har imidlertid ikke noen avtale lenger om levering av kraft fra Tafjord Kraftselskap, og må det da bli spørsmål om å kjøpe tilfeldig ledig kraft i distriktet av kraftselskapet eller gjennom dette.

Vi finner det derfor praktisk om vi for et sådant påkommende tilfelle har konsesjonen i orden, og vil derfor gjerne få opprettholde vår konsesjon på leie av 7 200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap.

Styret har vært det samme hele tiden fra 1957, med sivilingeniør Birger Solberg som styreformann og sivilingeniør Erik Solberg som styremedlem.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Ålesund bystyre har i møte den 12. mai 1964 enstemmig gjort følgende vedtak:

«Ålesund bystyre anbefaler at A/S Tafjord smelteverk innvilges konsesjon for leie av 7 200 kW spillkraft fra Tafjord kraftselskap i tiden inntil 31. desember 1968. Konsesjonen bør gis med de vilkår som gjaldt 31. desember 1961.»

Vedtaket er gjort etter enstemmig innstilling fra formannskapet som på sin side har lagt til grunn rådmannens forslag med bl. a. slikt innhold:

«Som kjent er jo virksomheten ved smelteverket for tiden nedlagt, men verket søker likevel i brev av 21. desember 1963 om å få opprettholde sin konsesjon på leie av 7 200 kW spillkraft fra Tafjord kraftselskap. Det anbeføres i søknaden at anlegget er intakt og at produksjonen vil kunne gjenopptas dersom konjunktorene og krafttilgangen skulle muliggjøre dette.

Jeg gjør oppmerksom på at en evt. konsesjon til A/S Tafjord smelteverk ikke medfører

noen forpliktelse til Tafjord kraftselskap til å selge kraft. Om selskapet har anledning til å selge sin kraft til smelteverket, er opp til kraftselskapets egen vurdering. Det er vel høyst usikkert om og når smelteverket kommer i drift igjen, og konsesjonsperioden bør derfor ikke bestemmes så vidt jeg forstår helt og holdent av departementet. For at man ikke stadig skal risikere å måtte behandle slike konsesjonssøknader — kanskje gjennom perioder hvor smelteverket overhodet ikke er i drift — vil jeg tilrå at formannskapet anbefaler at konsesjon blir gitt til utgangen av 1968.»

Tafjord Kraftselskap har i påtegning av 17. juni 1964 til Møre og Romsdal fylke meddelt, at det ikke har noe å bemerke til søknaden.

Elektrisitetstforsyningsskontoret i Møre og Romsdal og fykesmannen i Møre og Romsdal har likeledes ikke noe å bemerke til søknaden og anbefaler at den blir innvilget jfr. de resp. påtegninger av 10. og 13. juli 1964.

Ved kgl. resolusjon av 14. oktober 1960 ble A/S Tafjord Smelteverk gitt tillatelse til fortsatt leie av inntil 7 200 kVa spillkraft fra Tafjord Kraftselskap med tidsbegrensning inntil 31. desember 1961. Tillatelsen er meddelt på betingelse av en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8760}$. For øvrig er tillatelsen meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, dog således at av selskapets aksjekapital skal minst $\frac{8}{10}$ være på norske hender. Vilkår om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner er dessuten sløyfet.

Ved departementets brev av 14. juni 1963 til A/S Tafjord Smelteverk ble den nevnte konsesjon av 14. oktober 1960 forlenget inntil 1. januar 1964 for så vidt den midlertidige kraftleieavtale mellom partene måtte bli forlenget tilsvarende. Forlengelsen ble gitt på samme vilkår som selskapets nevnte konsesjon av 14. oktober 1960, bortsett fra at den i vilkårenes post 7 fastsatte avgiftssats — kr. 1,— årlig pr. kW — ble forhøyet til kr. 1,50 pr. kW fra og med året 1962.

Avgiften til staten er betalt til og med for året 1962. For 1962 var den kr. 3 793,50. For 1963 er det ikke betalt noen avgift, idet levering av kraft fra Tafjord Kraftselskap etter det opplyste ikke har funnet sted.

NVE har for sitt vedkommende ikke noe å innvende mot at A/S Tafjord Smelteverk gis tillatelse til fortsatt å leie inntil 7 200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap.

Som opplyst i søknaden foreligger ikke lenger noen kraftleieavtale mellom partene. Dersom A/S Tafjord Smelteverk måtte få

behov for kraft vil denne i tilfelle bli å levere i form av tilfeldig ledig kraft. Som nevnt har Tafjord Kraftselskap i påtegning av 17. juni 1964 til Møre og Romsdal fylke uttalt at det ikke har noe å bemerke til søknaden. Etter omstendighetene vil en foreslå at konsesjonen i tilfelle gis for en kortere tid enn vanlig, f. eks. ikke lenger enn til 31. desember 1968 som foreslått av Ålesund kommune.

En vil foreslå at det som tidligere fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8760}$. Avgiften som forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år, blir i tilfelle å oppkreve fra og med år 1964.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt med de samme betingelser som i nevnte tidligere konsesjon av 14. oktober 1960 til A/S Tafjord Smelteverk, herunder med vilkår om helt norsk styre og at av selskapets aksjekapital skal minst $\frac{8}{10}$ være på norske hender, regnet på den måte som er fastsatt i § 1 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 med senere tillegg og endringer.»

Som svar på departementets brev av 19. januar 1965 til selskapet har en mottatt følgende brev av 23. januar 1965:

«Vi har mottatt Deres brev av 19. ds. og tillater oss vedlagt å oversende den ønskede erklæring underskrevet av styret.

Det foreligger ikke noen ny kraftleiekontrakt med Tafjord Kraftselskap.

Vi ønsker å kunne ha mulighet for å kunne benytte spillkraft hvis det skulle bli så meget spillkraft ledig, at man økonomisk kunne forsvare å sette i gang en drift av anlegget.»

Departementet skal bemerke:

Søkeren er gjort oppmerksom på at den nevnte tidligere kraftleiekonsesjon av 14. oktober 1960 for A/S Tafjord Smelteverk gjaldt leie av inntil 7 200 kVa spillkraft, mens selskapets konsesjonssøknad av 21. desember 1963 omfatter leie av inntil 7 200 kW. Ifølge opplysning underhånden har departementet fått bekreftet at konsesjonssøknaden gjelder leie av inntil 7 200 kW spillkraft.

Det er opplyst at smelteverket ikke har vært i drift i 1963, og før denne tid har verket også bare vært i drift periodevis. Verket har en kapasitet på anslagsvis 6 000 tonn ferrosilisium pr. år, beregnet som 45 pst.-ig vare. På grunn av den periodevise drift har dog årsproduksjonen så vidt vites ligget på ca. 2 000 tonn pr. år.

Det kan antakelig regnes med at Tafjord Smelteverk bare blir satt i drift dersom kon-

junktursituasjonen tilsier dette og det samtidig er tilgang på spillkraft.

For tiden har selskapet ikke noen kraftleiekontrakt med Tafjord Kraftselskap.

Etter det foreliggende vil departementet med Hovedstyret rå til at A/S Tafjord Smelteverk gis konsesjon på leie av inntil 7 200 kW fra Tafjord Kraftselskap til eventuell fortsatt drift av smelteverk, og på vilkår som foreslått av Hovedstyret, bl. a. om tidsbegrensning av konsesjonen til 31. desember 1968 og om årlig avgift til staten — kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes.

De konsesjonsvilkår som foreslås blir da sålydende:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 31. desember 1968.

2. *Styre og kapital.*

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Av selskapets aksjekapital skal minst $\frac{8}{10}$ være på norske hender, regnet på den måte som er fastsatt i § 19 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 med senere tillegg og endringer.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en

forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes erlegges til staten fra og med året 1964 en

årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelse av de vilkår som er fastsatt i post 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes i tilfelle å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Tafjord Smelteverk å leie inntil 7200 kW spillkraft fra Tafjord Kraftselskap.

Tillatelsen gis på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 26. februar 1965.

16. Aktieselskapet Norsk Aluminium Company.

(Regulering og overføring av Hovlandsvassdraget. Planendring.)

Samtykke gitt av Industridepartementet
2. mars 1965.

Industridepartementet gir med dette samtykke til den planendring som A/S Norsk Aluminium Company har søkt om i brev av 19. april 1963, jfr. selskapets brev av 3. oktober 1964, vedrørende regulering og overføring av Hovlandsvassdraget. Planendringen fører med seg en endring i manøvreringsreglementet. Et eksemplar av det nye manøvreringsreglementet, som er i samsvar med forslag fra Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet, ligger ved med departementets påtegning.

17. A/S Norske Esso.

(Konsesjon på leie av inntil 6400 kW primarkraft fra Vestfold Kraftselskap.)

Kgl. res. av 5. mars 1965.

Departementet tillater seg med dette å gi tilråding om konsesjon for A/S Norske Esso på leie av kraft fra Vestfold Kraftselskap til drift av oljeraffineriet på Slagentangen i Sem i Vestfold.

Oljeraffineriet på Slagentangen er bygget etterat det var ført forhandlinger mellom statsmyndighetene og Standard Oil Company (New Jersey) om visse industrielle og finansielle forutsetninger m. v., jfr. St. meld. nr. 17 for 1957, Innst. S. nr. 72 og St.forh. for samme år, side 723—765.

Til å bygge og drive oljeraffineriet ble det 14. oktober 1957 dannet et norsk aksjeselskap, A/S Esso-Raffineriet, som ved kgl. resolusjon av 18. juli 1958 fikk konsesjon (i medhold av § 20, jfr. § 19 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 samt § 7, jfr. § 1 i lov nr. 3 av 10. desember 1920) på erverv av en rekke eiendommer m. v. på Slagentangen i Sem.

A/S Esso-raffineriet ble senere slått sammen med A/S Norske Esso og sistnevnte selskap fikk ved departementets brev av 19. desember 1962 konsesjon på erverv av vedkommende, nærmere spesifiserte eiendommer i Sem.

For denne eiendomsconsesjon gjelder følgende vilkår:

«I.

A/S Norske Esso og dets styre skal ha sitt sete i Norge. Styret må bestå av minst 5 medlemmer, hvorav det inntil videre kan velges 2 utenlandske statsborgere som medlemmer av styret. Den ene av disse kan være styrets formann. Uten særskilt samtykke fra departementet må de utenlandske styremedlemmer bare være personer som er fast bosatt i Norge og har bodd i landet de siste 2 år.

II.

Overdragelse av selskapets aksjer til utenlandske statsborgere eller selskaper kan bare skje med departementets samtykke, jfr. §§ 36 og 37 i lov nr. 16 av 14. desember 1917. Det samtykkes i at Standard Oil Company (N. J.) innehar inntil 100 pst. av aksjene.

III.

Selskapet må ikke uten departementets samtykke drive annen virksomhet enn angitt i selskapets vedtekter av 6. desember 1961 i § 3, som lyder slik:

«Selskapets formål er alene eller i samvirke med andre selskaper eventuelt med gjensidig utbyttefordeling, å drive handel med mineraloljer, mineraloljeprodukter, andre oljer og emballasje for de nevnte varesorter og i forbindelse hermed å bygge, anskaffe og drive — og eventuelt avhende tankanlegg, tanktonnasje og andre trans-

portmidler, destillere og raffinere mineraloljer og andre oljer, alt på den måte og i den utstrekning som selskapet måtte finne tjenlig, samt å drive enhver annen dermed forenlig virksomhet.

Selskapets formål kan også realiseres ved gjennom aksjetegning eller på annen måte å delta i virksomhet av lignende art.»

Departementet går ut fra at når det i § 3, 1. avsnitt heter «. . . samt å drive enhver annen dermed forenlig virksomhet», siktes det til virksomhet som har naturlig sammenheng med den øvrige virksomhet som er nevnt i bestemmelsenes første ledd.

IV.

For selskapets raffineringsevne på Slagentangen gjelder følgende:

Råolje og halvfabrikata kan kjøpes fra leveringssteder som selskapet finner mest fordelaktig, men bare fra Standard Oil Company og selskaper som er tilknyttet Standard Oil Company. Produksjonen vil i første rekke ta sikte på å dekke A/S Norske Esso's behov for mineraloljeprodukter og dernest på salg til Standard Oil Company's selskaper i Sverige og Danmark og unntaksvis til Standard Oil Company's selskaper i andre land. Kjøp av råolje og halvfabrikata skjer til verdensmarkedets priser fob. Salg av mineraloljeprodukter skal skje på et grunnlag som gir konkurranseverdige priser på bestemmelsesstedet.

Råoljen skal transporteres på skip som eies eller chartres av selskapet. Selskapet må ikke i sin befraktningspolitikk diskriminere med hensyn til flagg.

V.

For overtredelse av ovennevnte vilkår svarer en løpende mulkt av kr. 4 000 — firetusen — pr. dag.

VI.

Twist om forståelsen av konsesjonsvilkårenes punkt I—V avgjøres av de ordinære domstoler.»

Søknad om konsesjon på leie av kraft fra Vestfold Kraftselskap til drift av oljeraffineriet ble innsendt til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen i brev fra høyesterettsadvokat F. M. Bugge av 2. august 1963 på vegne av A/S Norske Esso.

Bedriften var allerede i brever fra NVE av 9. desember 1960 og 7. mars 1961 blitt anmodet om å sende inn søknad om slik konsesjon, men innsendelsen ble utsatt fordi A/S Esso-Raffineriet ikke oppfylte kravet i konsesjonslovens § 23 om at flertallet i selskapets styre må være norske statsborgere og fordi det var blitt aktuelt å slå dette selskap sammen med A/S Norske Esso.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev til departementet av 13. februar 1964 gitt følgende uttalelse om konsesjonssøknaden:

«I brev av 2. august 1963 til Hovedstyret

har høyesterettsadvokat F. M. Bugge på vegne av A/S Norske Esso søkt om konsesjon på leie av inntil 5 500 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap til drift av søkerens oljeraffineri på Slagentangen i Sem herred.

Søknaden er sålydende:

«På vegne av A/S Norske Esso, Haakon VII's gate 9, Oslo, tillater jeg meg herved å søke om konsesjon etter § 23 i lov av 14. desember 1917 nr. 16 for leie av inntil 5 500 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap til søkerens oljeraffineri i Slagen, Vestfold.

Jeg henviser i den anledning til A/S Esso-Raffineriet, Norges korrespondanse med Hovedstyret i sakens anledning, senest dets brev av 17. mars 1961.

Kraftleiekontrakten, hvis innhold jeg kommer nærmere tilbake til nedenfor, ble opprinnelig inngått mellom A/S Esso-Raffineriet, Norge og Vestfold Kraftselskap den 13. juli 1960. Senere er A/S Esso-Raffineriet, Norge etter meddelt tillatelse ved Industridepartementets brev av 14. september 1961 og 19. desember 1962, slått sammen med A/S Norske Esso, med virkning fra 1. januar 1963, således at sistnevnte selskap overtok A/S Esso-Raffineriet, Norges samtlige rettigheter og forpliktelser, herunder kraftleiekontrakten med Vestfold Kraftselskap.

Kontrakten omfatter for tiden inntil 4 400 kW primakraft, med plikt for kjøperen til å betale for et minstekvantum på 2 200 kW. Kraftprisen er kr. 50 pr. kW-år, og i tillegg 1,3 øre pr. kWh. For de første 100 mill. kWh levert etter 1. januar 1962 skal selskapet dessuten betale et tillegg på 1,333 øre pr. kWh.

Etter kontrakten skal selgeren gjøre sitt beste for, dersom kjøperen får behov for det, å skaffe kjøperen nødvendig ytterligere kraft.

I medhold av denne bestemmelse har A/S Norske Esso i brev av 20. februar d.å. anmodet Vestfold Kraftselskap om en økning av kvantumet med 1 100 kW, altså til 5 500 kW primakraft, til samme pris og leveringsvilkår for øvrig som gjelder for det hittil kontraherte kvantum. Selskapet har for øyeblikket ikke mottatt Vestfold Kraftselskaps svar på henvendelsen, bortsett fra en muntlig beskjed om at den vil bli behandlet av Kraftselskapets styre tidlig på høsten 1963. Nærværende ansøking omfatter også de ytterligere 1 100 kW som her er nevnt.

Ansøkingen omfatter videre de fremtidige økninger i kraftleveransen som søkeren senere måtte bli enig med Vestfold Kraftselskap om.

Kontrakten er inngått for tiden inntil 1. juli 2000, men kan etter 10 år sies opp av kjøperen med 5 års varsel. Kontrakten inneholder bestemmelser om at prisen skal kunne justeres i kontraktperioden således at kjøperen blir behandlet på like linje med selgerens øvrige industriabonnenter med kraftuttak av tilsvarende størrelse.

Fotostatkopi av kontrakten vedlegges. I tilknytning til denne kontrakt ble det inngått en avtale hvorefter kjøperen ydet Vestfold Kraftselskap et lån på i alt kr. 3 467 000 for å sette Vestfold Kraftselskap i stand til å finansiere de for kraftens levering nødvendige utbygninger.

Det i kontrakten omhandlede pristillegg på 1,333 øre pr. kWh for de første 100 mill.

kWh ble av samme grunn også innbetalt til Vestfold Kraftselskap som forskudd.

Endelig har selskapet ydet en viss økonomisk støtte til Vestfold Kraftselskap for å sette det i stand til å bygge de nødvendige overføringslinjer og mottagelsesanlegg på Slagen.

Kraften anvendes til drift av selskapets oljeraffineri på Slagentangen, som fremstiller petroleumsprodukter av en lang rekke slag, samt petrokjemiske og andre råvarer og halvfabrikata.

A/S Norske Essos formål er ifølge vedtektenes § 3 «alene eller i samvirke med andre selskaper, eventuelt med gjensidig utbyttefordeling, å drive handel med mineraloljer, mineraloljeprodukter, andre oljer og emballasje for de nevnte varesorter og i forbindelse hermed å bygge, anskaffe og drive og eventuelt avhende tankanlegg, tanktonnasje og andre transportmidler, destillere og raffinere mineraloljer og andre oljer, alt på den måte og i den utstrekning som selskapet måtte finne tjenlig, samt å drive enhver annen dermed forenlig virksomhet. — Selskapets formål kan også realiseres ved gjennom aksjetegning eller på annen måte å delta i virksomhet av lignende art.»

Selskapets styre har sitt sete i Norge og består av følgende medlemmer:

Direktør H. D. Galloway, formann
direktør H. J. Bowim
direktør E. K. Eriksen
direktør E. L. Patton
direktør E. W. Sverre.

Av disse er direktørene Bowim, Eriksen og Sverre norske statsborgere, mens direktørene Galloway og Patton er amerikanske statsborgere, som dog er fast bosatt her i landet og har bodd her i over 2 år.

Jeg tillater meg å henvise til St. meld. nr. 17 for 1955 vedrørende opprettelsen av oljeraffineriet, samt til kgl. resolusjon av 28. november 1958 og 4. februar 1960 vedrørende Standard Oil Company (New Jersey)'s ervervelse av aksjemajoriteten i A/S Norske Esso samt til ovennevnte brev fra Industridepartementet vedrørende sammenslutningen av A/S Esso-Raffineriet, Norge med A/S Norske Esso. De i disse dokumenter inntatte bestemmelser bør naturligvis has for øyet ved utferdigelsen av den omsøkte kraftleiekonsesjon.

A/S Norske Esso's aksjekapital er på kr. 50 912 000 fordelt på 101 824 aksjer à kr. 500. Herav eies 101 594 aksjer eller 99,77 pst. av Standard Oil Company (New Jersey), U. S. A., mens resten er på norske hender.

Erklæring fra styret i A/S Norske Esso utferdiget overensstemmende med konsesjonslovens § 24 vedlegges. Til lettelse ved saksbehandlingen vedlegges avskrift/fotostatkopi av de nevnte brev fra det ærede departement av 1. desember 1958, 12. februar 1960, 14. september 1961 og 19. desember 1962.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Sem elektrisitetsverk har i påtegnning av 21. august 1963 til rådmannen i Sem bemerket:

«Det fremgår av søknaden at det omhandlede kraftkvantum skal brukes til drift av

oljeraffineriet på Slagentangen. Vi har intet å bemerke hvis bruken av denne kraftmengde kun skjer innenfor dette oljeraffineris område.»

Sem herredstyre har i møte den 17. oktober 1963 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å uttale at det ikke har noe å bemerke til søknaden «under forutsetning av at kraftmengden kun anvendes innenfor bedriftens raffineri på Slagentangen».

Vestfold Kraftselskap og

Fylkesmannen i Vestfold har meddelt at de ikke har noe å bemerke til at søknaden blir innvilget, jfr. de resp. påtegninger hertil av 29. og 30. oktober 1963.

Industridepartementet, Industriavdelingen, viser i påtegnning hertil av 3. september 1963 til notat av 31. august 1963 hvorav hitsettes:

«De brev som er nevnt i advokat Bugges søknad nemlig brevene av 1. desember 1958, 12. februar 1960 og 14. september 1961 dreier seg vesentlig om spørsmål i forbindelse med sammenslutningen og er i denne forbindelse av mindre interesse. Derimot er departementets brev av 19. desember 1962 av betydning, idet dette fastlegger de konsesjonsbetingelser som gjelder for det sammensluttede selskap. Disse omfatter 6 punkter hvorav punkt 1 inneholder bestemmelser om styrets sammensetning og styremedlemmenes nasjonalitet etc. Punkt 2 inneholder bestemmelser om overdragelse av selskapets aksjer, og videre en bestemmelse om at Standard Oil Company New Jersey kan inneha inntil 100 pst. av aksjene i selskap. Punkt 3 angir virksomhetens omfang og lyder slik: «Selskapets formål er alene eller i samvirke med andre selskaper, eventuelt med gjensidig utbyttefordeling, å drive handel med mineraloljer, mineraloljeprodukter, andre oljer og emballasje for de nevnte varesorter og i forbindelse hermed å bygge, anskaffe og drive — og eventuelt avhende tankanlegg, tanktonnasje og andre transportmidler, destillere og raffinere mineraloljer og andre oljer, alt på den måte og i den utstrekning som selskapet måtte finne tjenlig, samt å drive enhver annen dermed forenlig virksomhet.»

Selskapets formål kan også realiseres ved gjennom aksjetegning eller på annen måte å delta i virksomhet av lignende art.»

Departementet har i brevet som kommentar til dette anført:

«Departementet går ut fra at når det i § 3, 1. avsnitt heter «... samt å drive en hver annen dermed forenlig virksomhet», siktes det til virksomhet som har naturlig sammenheng med den øvrige virksomhet som er nevnt i bestemmelsenes første ledd.» Punkt 4 behandlet raffineringsevneheten på Slagen og inneholder bestemmelser om kjøp av råvarer hvor disse kan kjøpes, hvem de kan kjøpes fra etc. samt bestemmelser om priser. Videre er det bestemt at selskapet ikke i sin befraktningspolitikk må diskriminere med hensyn til flagg.

Punkt 5 fastsetter en konvensjonalbot på kr. 4 000 pr. dag.

Punkt 6 fastlegger at tvist om forståelsen av konsesjonsvilkårenes punkt 1—5 skal avgjøres av de ordinære domstoler.

Nærværende søknad gjelder altså konsesjon for en kraftleiekontrakt på i alt 5 500 kW for tiden frem til 1. juli 2000.

Videre har advokat Bugge bedt om at søknaden også skal omfatte eventuelle fremtidige økninger i kraftleveransene som søkeren måtte bli enig med Vestfold Kraftselskap om.

Hva de betingelser som skal stilles i kraftleiekonsesjonen angår, antar Industriavdelingen at punkt 3 og punkt 4 i Industridepartementets brev av 19. desember 1962 til A/S Norske Esso bør inntas uforandret. Det er videre Industriavdelingens oppfatning at man nå ikke kan behandle konsesjonsspørsmålet om fremtidige ukjente økninger i kraftleveransene, det synes naturlig at disse tas opp når det er sluttet kontrakt og leveransene således blir aktuelle.»

Ifølge den foreliggende kraftleiekontrakt av 11./13. juli 1960 opprinnelig inngått mellom A/S Esso-Raffineriet Norge, (nå gjeldende for A/S Norske Esso) og Vestfold Kraftselskap, påtar kraftselskapet seg å levere inntil 4 400 kW primakraft med en brukstid på inntil 6 000 timer eller 26 400 MWh pr. år fra 1. juli 1960. Kraften leveres og måles ved A/S Norske Esso's 5 000 V samleskinner. Driftsåret regnes fra og med 1. januar til og med 31. desember. Hva kraftleiekontrakten for øvrig angår, vises til de opplysninger som er gitt i søknaden. Imidlertid har høyesterettsadvokat Wilhelm Bugge senest i brev hertil av 3. februar 1964 på vegne av A/S Norske Esso søkt om at konsesjon må bli gitt selskapet på leie av ytterligere 2 000 kW primakraft med en brukstid av inntil 6 000 timer pr. år fra Vestfold Kraftselskap i samsvar med vedlagte gjenpart av den tilsvarende kraftleiekontrakt av 23. desember 1963/16. januar 1964. Dette er slik å forstå at det samlede kraftkvantum som det nå søkes om konsesjon på blir i alt inntil 6 400 kW.

Den nevnte tilleggskontrakt gjelder fra 1. januar 1964 og videre for ett år ad gangen såfremt den ikke måtte bli oppsagt med 6 måneders varsel. Dog således at den tidligst kan bringes til opphør den 31. desember 1964.

Hovedkontrakten av 11./13. juli 1960 derimot gjelder til 1. juli 2000, men den kan etter 10 år sies opp av selskapet med 5 års varsel.

Hovedstyret har ikke noe å innvende mot leieforholdet i og for seg og vil for sitt vedkommende rå til at A/S Norske Esso gis konsesjon på leie av i alt inntil 6 400 kW primakraft og 38 400 MWh pr. år fra Vestfold kraftselskap som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid de respektive kraftleiekontrakter av 11./13.

juli 1960 og 23. desember 1963/16. januar 1964 på leie av henholdsvis inntil 4 400 kW og inntil 2 000 kW måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. juli 2000 (40 år fra 1. juli 1960).

Hovedstyret vil anbefale at det fastsettes vilkår om at selskapets styre for et flertalls vedkommende skal bestå av norske statsborgere.

Hovedstyret vil foreslå at det fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes.

Avgiften, som i tilfelle forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år, forutsettes å bli å oppkreve fra det tidspunkt oljeraffineriet kom i regulær drift (etter det opplyste i de siste måneder av 1960).

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige vilkår under forhold som her. Dog således at vilkåret om norske tjenestemenn og arbeidere blir å sløyfe. Derimot blir vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner å innta, men konsesjonskraften foreslås ikke å bli å fordele tatt i betraktning at Fylkesverket o: Vestfold Kraftselskap her står for kraftleveringen til bedriften.

Disse vilkår for A/S Norske Esso blir i tilfelle dog bare gjeldende i den utstrekning de kan finne anvendelse så lenge selskapets aksjer i sin helhet ikke befinner seg på norske hender, mens vilkårene for øvrig blir som fastlagt i Industridepartementets brev av 19. desember 1962 til høyesterettsadvokat Wilhelm Bugge angående bl. a. samtykke til at Standard Oil Company (N. J.) innehar 100 pst. av aksjene i A/S Norske Esso.

Som nevnt har Sem herredstyre i sitt vedtak av 17. oktober 1963 tatt forbehold om at den leide kraft «kun anvendes innenfor bedriftens raffineri» — jfr. i det høve høyesterettsadvokat Wilhelm Bugges brev hertil av 25. november 1963.

I og med meddelelsen av den eventuelle konsesjon, går en da ut fra at det tas tilsvarende forbehold om at den leiede kraft hverken direkte eller indirekte for noen del må nyttes utenfor selskapets nåværende bedriftsområde på Slagentangen uten vedkommende herredsstyres samtykke.

Hvorvidt sosiale vilkår, derunder vilkår om sikringsfond og forsorgsfond blir å stille, har en som det vil bemerkes, ikke gått inn på, tatt i betraktning den nære tilknytning de stedlige forhold vel har til Tønsberg som nærmeste by.

Behandlet i hovedstyremøte den 13. februar 1964.»

Departementet skal bemerke:
Som innledningsvis nevnt er oljeraffineriet

på Slagentangen i Sem bygget etter forhandlinger mellom Standard Oil Company og statsmyndighetene, hvorved man kom overens om visse industrielle og finansielle forutsetninger m. v. Bl. a. har Industridepartementet i det foran refererte brev av 19. desember 1962 samtykket i at Standard Oil Company innehar inntil 100 pst. av aksjekapitalen i A/S Norske Esso, som eier og driver bedriften på Slagentangen. I samme brev har departementet gitt A/S Norske Esso konsesjon på erverv av de eiendommer som bedriften er bygget på. De i brevet inntatte konsesjonsvilkår av industriell og forretningsmessig art er resultatet av drøftelser og forhandlinger mellom departementet og selskapet.

Vilkår av denne art bør også medtas i kraftleiekonsesjonen, jfr. konsesjonslovens § 23, annet ledd, pkt. 2, og da med samme ordlyd som i tomtkonsesjonen av 19. desember 1962.

Departementet har utarbeidet følgende utkast til vilkår for kraftleiekonsesjonen:

«1. Konsesjonens varighet.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleiekontraktene av 11./13. juli 1960 og av 23. desember 1963/16. januar 1964 mellom partene om leie av henholdsvis inntil 4 400 kW og ytterligere inntil 2 000 kW primakraft måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. juli 2000.

2. Styre m. v.

A/S Norske Esso og dets styre skal ha sitt sete i Norge. Styret må bestå av minst 5 medlemmer, hvorav det inntil videre kan velges 2 utenlandske statsborgere som medlemmer av styret. Den ene av disse kan være styrets formann. Uten særskilt samtykke fra departementet må de utenlandske styremedlemmer bare være personer som er fast bosatt i Norge og har bodd i landet de siste 2 år.

3. Kapital.

Overdragelse av aksjer i selskapet skal være undergitt de til enhver tid gjeldende lovbestemmelser, jfr. i denne forbindelse lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 36 og 37. Standard Oil Company (New Jersey) skal dog kunne inneha inntil 100 pst. av selskapets aksjekapital.

4. Produksjon m. v.

Selskapet må ikke uten Industridepartementets samtykke drive annen virksomhet enn angitt i selskapets vedtekter av 6. desember 1961 i § 3, som lyder slik:

«Selskapets formål er alene eller i samvirke med andre selskaper eventuelt med gjensidig

utbyttefordeling, å drive handel med mineraloljer, mineraloljeprodukter, andre oljer og emballasje for de nevnte varesorter og i forbindelse hermed å bygge, anskaffe og drive — og eventuelt avhende tankanlegg, tanktonnasje og andre transportmidler, destillere og raffinere mineraloljer og andre oljer, alt på den måte og i den utstrekning som selskapet måtte finne tjenlig, samt å drive enhver annen dermed forenlig virksomhet.

Selskapets formål kan også realiseres ved gjennom aksjetegning eller på annen måte å delta i virksomhet av lignende art.»

For selskapets raffineringsevne på Slagentangen gjelder følgende:

Råolje og halvfabrikata kan kjøpes fra leveringssteder som selskapet finner mest fordelaktig, men bare fra Standard Oil Company og selskaper som er tilknyttet Standard Oil Company. Produksjonen vil i første rekke ta sikte på å dekke A/S Norske Esso's behov for mineraloljeprodukter og dernest på salg til Standard Oil Company's selskaper i Sverige og Danmark og unntaksvis til Standard Oil Company's selskaper i andre land. Kjøp av råolje og halvfabrikata skjer til verdensmarkedets priser fob. Salg av mineraloljeprodukter skal skje på et grunnlag som gir konkurransedyktige priser på bestemmelsesstedet.

Råoljen skal transporteres på skip som eies eller chartres av selskapet. Selskapet må ikke i sin befraktningspolitikk diskriminere med hensyn til flagg.

5. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

6. Søksmål etter lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelse av ovennevnte lov.

7. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en

forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk elektrisk materiell, maskiner m. v., f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

8. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten en årlig avgift på kr. 1,50

pr. kW. Den således avgiftspliktige kraft blir å beregne etter formelen:
$$\frac{kWh}{8760}$$

Avgiften forutsettes oppkrevd fra det tidspunkt da oljeraffineriet på Slagentangen kom i ordinær drift.

Avgiften forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

10. Veger, bruer og kaier.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesvegstyret bestemmer, å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig økt ved anleggsarbeidet og ved transporten til og fra de bedrifter som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft som leies i henhold til nærværende konsesjon.

Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

11. Kontroll.

Selskapet skal gi de opplysninger og må underkaste seg den kontroll med overholdelsen av konsesjonen og av de oppstilte betingelser som departementet til enhver tid finner nødvendig.

Utgifter hermed kan kreves dekket av konsesjonæren.

12.

For overtredelse av ovennevnte vilkår svares en løpende mulkt av kr. 4 000 — fire tusen kroner — pr. dag.

13.

Tvist om forståelsen av konsesjonsvilkårene avgjøres av de ordinære domstoler.»

Angående de enkelte vilkår skal departementet få bemerke:

Til pkt. 1. Utkastet samsvarer med hensyn til kraftkvantum og konsesjonstid med de kraftleiekontrakter bedriften har inngått med Vestfold Kraftselskap.

Pkt. 2 er i samsvar med selskapets tomte-konsesjon av 19. desember 1962, post I.

Pkt. 3 svarer til post II i tomtekonsesjonen, men foreslås gitt en noe annen ordlyd. I

tomtekonsesjonen heter det at overdragelse av selskapets aksjer til utenlandske statsborgere eller selskaper bare kan skje med departementets samtykke, men det står intet om hvorvidt aksjeoverdragelser til norske statsborgere eller norske selskaper trenger tillatelse av departementet. I henhold til konsesjonslovens § 36, slik den lyder etter endringslover av 24. juni 1931 nr. 19 og 24. mars 1933 nr. 6, vil så vel norske som utenlandske rettssubjekters erverv av aksjer i selskapet i sådant antall at erververen blir innehaver av mer enn 35 hundredeler av samtlige aksjer eller får rett til å avgi stemme i selskapet for mer enn 35 hundredeler, trenge tillatelse av Kongen eller den han bemyndiger. Slik bemyndigelse er gitt til Industridepartementet ved kgl. resolusjon av 19. desember 1958. Den av departementet foreslåtte ordlyd i utkastets pkt. 3 har til hensikt å klargjøre dette og unngå misforståelser.

Pkt. 4 er i samsvar med tomtekonsesjonens post III og IV.

Punktene 5, 6, 7 og 8 er i samsvar med fast praksis i alle kraftleiekonsesjoner.

I punkt 9 er den årlige konsesjonsavgift til staten betinget med den vanlige sats kr. 1,50 pr. kW. Avgiften blir å etterbetale i samsvar med vanlig praksis.

Punktene 10 og 11 er også gitt den vanlige ordlyd.

Punktene 12 (reaksjon mot overtredelser av vilkårene) og *13* (vedr. eventuelle tvister om forståelsen av vilkårene) samsvarer med postene V og VI i tomtekonsesjonen og er resultat av forhandlinger med selskapet, som har lagt stor vekt på den uforming som disse vilkår har fått i tomtekonsesjonen. Reaksjonsbestemmelsene mot eventuelle overtredelser av vilkårene antas å burde være de samme i kraftleiekonsesjonen som i den gitte tomtekonsesjon, særlig fordi de viktigste vilkår ellers blir de samme i begge konsesjoner.

Departementet har ikke funnet grunn til med hjemmel i lovens § 23, pkt. 5 å betinge kraftavståelse til staten eller til kommuner. I henhold til denne lovbestemmelse kan kraftavgivelse til kommuner bortfalle, dersom kraftleverandøren er en eller flere kommuner som selv ville være nærmest til å få tildelt slik kraft. I nærværende tilfelle er det fylkesverket som skal stå for kraftleveringen til bedriften.

Sem herredsstyre vedtok i møte 17. oktober 1963 at det ikke hadde noen bemerkning å gjøre til konsesjonssøknaden, under forutsetning av at kraftmengden bare anvendes innenfor bedriftens raffineri på Slagentangen. I den anledning har h.r.advokat F. M. Bugge i brev til NVE av 25. november 1963, på vegne

av A/S Norske Esso, bekreftet «at den omsøkte kraftmengde vil bli anvendt til drift av anleggsdeler tilsluttet selskapets nett innenfor raffineri-området.»

I samsvar hermed vil departementet ved meddelelsen av konsesjonen i tilfelle ta forbehold overfor selskapet om at det er en forutsetning for konsesjonen at den leiede kraft hverken direkte eller indirekte for noen del må nyttes utenfor selskapets nåværende bedriftsområde på Slagentangen uten samtykke av departementet.

Til slutt bemerkes at Hovedstyret har anbefalt at konsesjonen gis for leie av inntil 6 400 kW primakraft, begrenset til 38 400 MWh pr. år, svarende til en brukstid på 6 000 timer i året. I kraftleiekontraktene er det fastsatt at brukstiden skal være inntil 6 000 timer. Det er tilføyet at denne brukstid ikke må overskrides uten selgerens godkjenning. Departementet antar at det ikke foreligger tilstrekkelig grunn til å begrense den omsøkte konsesjon til 38 400 MWh pr. år. I nærværende tilfelle synes konsesjonskvantumet bare å burde begrenses med hensyn til effektuttaket, som er satt til maksimalt 6 400 kW.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917, Kap. IV, gis A/S Norske Esso konsesjon på leie av inntil 6 400 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap.

Konsesjonen gis på de vilkår og under den forutsetning som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 5. mars 1965.

13. A/S Mandal Stål.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 11. mars 1965.

Søknad av 15. februar 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Mandal Stål konsesjon på leie av inntil 1 700 kW fra Mandals Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leictid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1975.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og styret skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettsøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettsøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene

når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1961 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

19. Gjeving Træsliperi A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 12. mars 1965.

Søknad av 17. mars 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Gjeving Træsliperi A/S konsesjon på leie av inntil 1400 kW fra Aust-Agder Kraftverk i henhold til kraftleiekontrakt av 15. desember 1961 mellom partene.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1971.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1,— en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive

toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1963 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

20. A/S Hunton Bruk.

(Tillatelse til å leie inntil 30 000 kW spillkraft fra statskraftverkene til drift av en elektrokjel.)

Kgl. res. av 12. mars 1965.

A/S Hunton Bruk er ved kgl. resolusjon av 20. november 1953 gitt konsesjon på leie av inntil 8 000 kW spillkraft fra Gjøvik kommunale Elektrisitetsverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1953 side 131. Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. juli 1970.

Ved Industridepartementets brev av 14. november 1962 er A/S Hunton Bruk videre gitt konsesjon på leie av inntil 3 400 kW primakraft fra Gjøvik kommunale Elektrisitetsverk, og ved Industridepartementets brev av 19. juli 1963 er nevnte konsesjon av 14. november 1962 utvidet til å omfatte leie av i alt inntil 4 000 kW primakraft, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» henholdsvis for 1962 side 201 og for 1963 side 109.

I anledning av en søknad av 13. juli 1964 fra A/S Hunton Bruk om konsesjon på leie av inntil 30 000 kW spillkraft fra statskraftverkene til drift av en elektrokjel har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 11. november 1964 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Med Industridepartementets ekspedisjon av 30. juli 1964 — 1941/64 IDV — har Hoved-

styret mottatt til uttalelse en søknad av 13. juli 1964 fra A/S Hunton Bruk i Gjøvik om konsesjon på leie av inntil 30 000 kW spillkraft fra Statskraftverkene til en 30 MW elektrokjele.

Søknaden er sålydende:

«Som De kjenner til fikk vårt firma ved kgl. resolusjon av 20. november 1953 konsesjon til å leie inntil 8 000 kW spillkraft fra Gjøvik kom. El.verk.

Vi har nå inngått en avtale med Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen om leie av inntil 30 000 kW spillkraft, kfr. Departementets brev av 30. juni 1964, J.nr. 1772/64 IDV — til Hovedstyret for N. V. E.

I den anledning søker vi herved det ærede Industri- og Håndverksdepartement om konsesjon på leie av dette kraftkvantum.

Den nye elektrokjel ventes levert og satt i drift våren 1965. Da dette er skjedd, vil vår konsesjon på 8 000 kW kunne bortfalle.

Samtidig bekrefter vi at det ikke er skjedd noen forandring i vårt selskap, slik at vi fortsatt oppfyller de tidligere betingelser for å kunne oppnå konsesjon.

Vi håper på et imøtekommende svar.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Gjøvik bystyre har i møte den 9. september 1964 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

Oppland elektrisitetskontor og fylkesmannen i Oppland har ikke noe å innvende mot at A/S Hunton Bruk får konsesjon som søkt om, jfr. de resp. påtegninger av 1. og 7. oktober 1964.

For så vidt angår den industripolitiske side av saken har Industridepartementet, Vassdragsavdelingen innhentet uttalelse fra departementets Industriavdeling. Det er underhånden opplyst hit at avdelingens Treforedlingskontor ikke har noe å innvende mot søknaden, men forutsetter at kraften bare skal kunne anvendes til drift av elektrokjelen.

Ved kgl. resolusjon av 20. november 1953 er A/S Hunton Bruk meddelt konsesjon på leie av inntil 8 000 kW spillkraft fra Gjøvik komm. Elektrisitetsverk. Tillatelsen som gjelder inntil 1. juli 1970 er meddelt på de vanlige betingelser herunder med vilkår om helt norsk styre, norske tjenestemenn og arbeidere samt om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner. Konsesjonen er meddelt uten vilkår om avgift til stat eller kommuner.

A/S Hunton Bruk er videre ved departementets brev av 14. november 1962 meddelt konsesjon på leie av inntil 3 400 kW primakraft fra Gjøvik komm. Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. juli 1970. Konsesjonen er gitt med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som

gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år, er betalt til og med for året 1963. For 1963 var den kr. 3 991,44. For øvrig er konsesjonen meddelt på vanlige betingelser, dog uten vilkår om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner.

Ved departementets brev av 19. juli 1963 er selskapets konsesjon av 14. november 1962 utvidet til å omfatte leie av i alt inntil 4 000 kW primakraft fra Gjøvik komm. Elektrisitetsverk. Den utvidede kraftleiekonsesjon er gitt på samme vilkår som nevnte konsesjon av 14. november 1962.

Hva saken for øvrig angår skal bemerkes:

I henhold til den foreliggende kraftleiekontrakt av 23. juli 1964 mellom partene skal Statskraftverkene fra idriftsettelsen av selskapets nye 30 MW elektrokjele — forutsetningsvis våren 1965 — på nærmere vilkår levere inntil 30 000 kW spillkraft til elektrokjelen til erstatning for en oljefyrt kjele (kontraktens § 1).

Kraften skal leveres i selskapets fyrhus som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 10 500 V og med ca. 50 perioder pr. sekund. Kraftleveringen skal måles i Gjøvik transformatorstasjon hvor Statskraftverkene setter opp kWh-måler.

For den leverte energi skal det betales en kWh-pris basert for fyringsolje (kontraktens §§ 4 og 12).

I forbindelse med selskapets anskaffelse av kjelen m.v. yter NVE et lån stort kr. 500 000 som blir å utbetale etter hvert gjennom ikke oppkrevet energiavgift. Når lånet har nådd den avtalte størrelse, skal tilbakebetaling skje i takt med energileveringen ved et tillegg på 0,07 øre pr. kWh til den ordinære pris inntil den samlede verdi av disse tillegg har nådd kr. 500 000. Jfr. for øvrig Hovedstyrets brev til departementet av 25. juni 1964.

Kontrakten gjelder til det nevnte lån er tilbakebetalt, dog minst 10 år fra idriftsettelsen av kjelen, og deretter med ett års gjensidig oppsigelse, regnet fra utløpet av det år hvori oppsigelsen finner sted.

Den foreliggende kraftleiekontrakt med nevnte kredittordning er godkjent av departementet, jfr. departementets brev av 30. juni 1964 til Hovedstyret og St. prp. nr. 1 for 1964—65 side 4 og 5.

NVE går etter dette ut fra at A/S Hunton Bruk blir å gi konsesjon på leie av i alt inntil 30 000 kW spillkraft som søkt om.

Spørsmålet om hvorvidt det bør inntas uttrykkelig vilkår om at kraften bare skal

kunne nyttes til elektrokjelen forutsettes å ville bli nærmere vurdert av departementet.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. juli 1975.

Da det her dreier seg om leie av spillkraft til drift av elektrokjele til erstatning for en oljefyrt kjele, vil en foreslå at vilkår om avgift som vanlig i slike tilfelle blir å sløyfe.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, men nå uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere. Vilkår om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner forutsettes inntatt etter loven.

En går ut fra at den nevnte, tidligere konsesjon av 20. november 1953 til A/S Hunton Bruk på leie av i alt inntil 8 000 kW spillkraft fra Gjøvik komm. Elektrisitetsverk vil bortfalle når den nye 30 MW elektrokjele settes i drift og at selskapet blir å underrette herom.»

Departementet skal bemerke:

I anledning av konsesjonssøknaden har departementet med brev fra selskapet av 15. februar 1965 mottatt den etter lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24 forlangte erklæring fra styret i A/S Hunton Bruk.

I henhold til nevnte kraftleiekontrakt av 23. juli 1964 mellom statskraftverkene og A/S Hunton Bruk skal statskraftverkene levere A/S Hunton Bruk 30 000 kW spillkraft til drift av en ny elektrokjel som er forutsatt satt i drift våren 1965.

Gjennom særbestemmelsene i kontrakten har statskraftverkene påtatt seg å yte A/S Hunton Bruk et lån på kr. 500 000 ved å gi selskapet henstand med betalingen av energi inntil kraftleiebeløpet er kommet opp i de kr. 500 000 som selskapet vil måtte investere for å anskaffe den nye elektrokjelen. Fra dette tidspunkt skal lånet tilbakebetales gjennom et tillegg, stort kr. 0,07 øre pr. kW til den ordinære kraftpris, jfr. herom nærmere St. prp. nr. 1 for 1964—65 under kap. 2454 Statskraftverkene, side 4—5, Budsjett-innst. S. nr. 202 for s. å. og Stortingets vedtak av 11. desember 1964.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Hunton Bruk gis konsesjon som omsøkt på leie av inntil 30 000 kW spillkraft fra statskraftverkene til drift av en elektrokjel, på vilkår som foreslått av Hovedstyret, bl. a. om tidsbegrensning av konsesjonen til 1. juli 1975 og om kraftavståelse til kommuner.

Da det her gjelder leie av spillkraft til fremstilling av damp i elektrokjel er departe-

mentet enig med Hovedstyret i at det — som vanlig ved slik kraftleie — ikke tas med vilkår om avgift.

De konsesjonsvilkår som foreslås av departementet blir da i sin helhet sålydende:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. juli 1975.

2. *Styre.*

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svares en konsesjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

Til byggingen og driften av det til utnyttelse av kraften nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når sær-

lige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. *Kraftavståelse.*

Selskapet er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den leiede kraft til de kommuner — derunder også fylkeskommuner — som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter kraftleiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av vedkommende departement enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vannfallet.

Hvis vedkommende departement finner at denne pris er vesentlig høyere enn om den var beregnet overensstemmende med reglene i ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 12, tredje ledd, første, annet og tredje punktum, skal prisen beregnes etter disse regler.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften.

Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av vedkommende departement.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel.

Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

8. *Kontroll.*

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. *Overtredelse av konsesjonsvilkårene.*

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 2 og 8 og overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Departementet har festet seg ved bestemmelsen i § 5, pkt. 1 i kraftleiekontrakten av 23. juli 1964 mellom partene om at kjøperen (A/S Hunton Bruk) bare skal kunne anvende den uttatte energi til produksjon av damp (varmt vann) i elektrokjelen.

Konsesjonen forutsettes å tre i kraft fra det tidspunkt da den i konsesjonssøknaden av 13. juli 1964 fra A/S Hunton Bruk omhandlede nye 30 MW elektrokjel blir satt i drift. Fra samme tidspunkt bortfaller konsesjon av 20. november 1953 på leie av inntil 8 000 kW spillkraft fra Gjøvik komm. Elektrisitetsverk.

Kraftuttaket fra statskraftverkene forutsettes undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Hunton Bruk å leie inntil 30 000 kW spillkraft fra statskraftverkene til drift av en elektrokjel.

Tillatelsen gis på de vilkår og under de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 12. mars 1965.

21. A/S Rødsand Gruber.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 18. mars 1965.

Søknad av 29. juli 1964, jfr. selskapets brev av 21. august s.å. til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Rødsand Gruber konsesjon på leie av inntil 1 400 kW (ca. 8,4 GWh pr. år) fra statskraftverkene for drift av selskapets grubeanlegg i Nesset kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. *Leietid.*

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 2. september 1977.

2. *Selskapets styre.*

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overstredelser av loven om rettshøve mellom granner.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en

forutsetter at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet. Hvis departementet finner at denne pris er vesentlig høyere enn om den var begrenset overensstemmende med reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom § 2, post 12, tredje ledd, første, annet og tredje punktum, skal prisen beregnes etter disse regler. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra medio oktober 1962 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

22. Aktieselskapet Union.

(Tillatelse til å leie inntil 12 000 kW spillkraft til drift av elektrisk dampkjel, fra Drammens Elektrisitetsverk.)

Kgl. res. av 19. mars 1965.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har 11. desember 1964 avgitt følgende innstilling i anledning av en søknad fra A/S Union (Union Co.) om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk:

«Med Industridepartementets ekspedisjon av 23. september 1964 — 2465/64 IDV — har Hovedstyret mottatt til uttalelse en søknad av 18. september 1964 fra Aktieselskapet Union (Union Co.) på leie av inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk til drift av en elektrisk dampkjel ved selskapets anlegg i Drammen.

Søknaden er sålydende:

«Ved kgl. resolusjon av 24. september 1954 fikk A/S Forenede Papirfabrikker konsesjon på leie av bl. a. 7 200 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk. Konsesjonen utløp 31. august 1963.

A/S Forenede Papirfabrikker er senere oppløst som eget selskap, idet dets samtlige eiendommer, anlegg, kontrakter m. v. er overtatt av vårt selskap. — Denne oppløsning av selskapet og overdragelse av anleggene innebar kun et formelt eierskifte, idet samtlige aksjer i A/S Forenede Papirfabrikker i lang tid hadde tilhørt vårt konsern.

Forhandlinger om fornyelse av spillkraftkontrakten av 5./26. mai 1954 ble tatt opp i fjor høst, men på grunn av forskjellige tidkrevende kontrollprøver og undersøkelser som måtte foretas av Norsk Dampkjelforening, ble ny kontrakt først inngått 10. august/1. september 1964.

Den nye spillkraftkontrakt gjelder for 12 000 kW og trådte i kraft den dag en ny elektrokjel i Forenede Papirfabrikker ble tatt i bruk, nemlig ca. 1. mai d. å. Kontrakten gjelder i 5 år.

Vi tillater oss herved å søke om konsesjon på fortsatt leie av 12 000 kW elektrisk kraft (spillkraft) til elektrisk dampkjel i Forenede Papirfabrikker. Av praktiske grunner tør vi be om at konsesjon blir gitt for en 10-års periode.

Med hensyn til vårt selskap viser vi til opplysninger meddelt i A/S Forenede Papirfabrikkers tidligere søknader om konsesjon, samt de årlige oppgaver vårt selskap innsender, senest av 29. mai 1964. Av de 1 000 000 aksjer à kr. 10 i vårt selskap eies for tiden 2 222 aksjer av utenlandske statsborgere eller andre som etter den alm. konsesjonslovs § 19 bare med kgl. tillatelse kan erverve fast eiendom.

Som bilag følger avskrift av kontrakt av 10. august/1. september 1964 m/bilag mellom vårt selskap og Drammens Elektrisitetsverk, samt erklæring fra vårt selskaps styre.»

Søknaden med bilag har herfra vært omsendt til uttalelse på vanlig måte.

Drammen kommune v/Drammens Elektrisitetsverks styre har i påtegning av 16. oktober 1964 til Buskerud fylke anbefalt at konsesjon blir gitt på leie av inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk for 5 år.

Buskerud Kraftverker har i påtegning av 28. oktober 1964 til Buskerud fylke meddelt at det ikke har noe å bemerke til konsesjonssøknaden fra A/S Union om «12 MW spillkraftleveranse fra Drammens Elektrisitetsverk av 5 års varighet».

Fylkesmannen i Buskerud har ikke fremkommet med noen bemerkninger, men viser i påtegning hit av 7. november 1964 til uttalelsene fra Drammens Elektrisitetsverks styre og Buskerud Kraftverker.

Industridepartementet, Industriavdelingen, har i brev av 29. september 1964 til departementets Vassdragsavdeling gitt slik uttalelse:

«Som Vassdragsavdelingen kjenner til er De Forenede Papirfabrikker en ren papirfabrikk. Etter Industridepartementets praksis har det ikke vært satt særskilte vilkår for kraftleiekonsesjoner til denne kategori som ikke er forbrukere av trevirke. Kraften skal brukes til dampproduksjon.

Industriavdelingen har intet å bemerke til at søknaden blir innvilget.»

Hva saken angår skal bemerkes:

Ved departementets brev av 19. desember 1963 er A/S Union (Union Co.) gitt konsesjon på leie av inntil 3 000 kW fra Drammens Elektrisitetsverk for drift av papirfabrikken i Grønland nr. 40, Drammen. Konsesjonen som er tidsbegrenset inntil 1. juli 1973, er meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primarkraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som forfal-

ler til betaling pr. 31. desember hvert år, er betalt til og med for året 1963. For 1963 var den kr. 1 535.

Ved kgl. resolusjon av 24. september 1954 ble A/S Forenede Papirfabrikker gitt konsesjon på leie av bl. a. inntil 7 200 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk for drift av elektrisk dampkjel. Som opplyst i søknaden er A/S Forenede Papirfabrikker senere oppløst som eget selskap, idet dets samtlige eiendommer, anlegg, kontrakter m. v. er overtatt av A/S Union (Union Co.).

I henhold til ny spillkraftkontrakt av 10. august/1. september 1964 mellom partene skal Drammens Elektrisitetsverk levere inn-

til 12 000 kW spillkraft til selskapets elektriske dampkjel i Unions fabrikk. Leveringens omfang skal helt ut bestemmes av Drammens Elektrisitetsverk (kontraktens § 1). Kraften skal leveres i det elektriske kjelhus som 3-faset vekselstrøm med en spenning på ca. 4 600 V med 50 perioder pr. sekund. Verket setter opp kWh-måler med maksimalviser. For den leverte energi skal det betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje. Kontrakten gjelder i 5 år fra det tidspunkt kjelanlegget tas i bruk, dog ikke utover 1. juli 1969.

NVE har ikke noe å innvende mot leieforholdet og vil rå til at A/S Union (Union Co.) gis konsesjon på leie av inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk for drift av en elektrisk dampkjel ved selskapets anlegg i Grønland nr. 40 i Drammen som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

Da det her dreier seg om spillkraft til dampfremstilling går en ut fra at vilkår om avgift — etter vanlig praksis blir å sløyfe.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som nevnte konsesjon av 19. desember 1963 til A/S Union (Union Co.) på leie av inntil 3 000 kW fra Drammens Elektrisitetsverk, herunder med vilkår om helt norsk styre, men uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere samt kraftavståelse (10 pst.) til kommuner.

Erklæring av 18. september 1964 fra selskapets styre samt sakens øvrige dokumenter vedlegges.»

Departementet slutter seg i det vesentlige og i resultatet til Hovedstyrets innstilling og rå til at det blir gitt tillatelse til Aktieselskapet Union til å leie inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk til drift av elektrisk dampkjel ved selskapets anlegg i Drammen, på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller

for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v., skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over 5 000 kroner av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt

utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over 5 000 kroner av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Fortsatte eller gjentatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 7 samt overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder, kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Aktieselskapet Union å leie inntil 12 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk til drift av elektrisk dampkjel ved selskapets anlegg i Drammen, på vilkår som inntatt i Industridepartementets tilråding av 19. mars 1965.

23. A/S Mesna Kartonfabrik.

(Tillatelse til å leie 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap.)

Kgl. res. av 19. mars 1965.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har 11. desember 1964 avgitt følgende innstilling i anledning av søknad fra A/S Mesna Kartonfabrik om konsesjon på leie av inntil 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap:

«I brev av 19. juni 1964 til Hovedstyret har A/S Mesna Kartonfabrik søkt om ny konsesjon på leie av inntil 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap til drift av selskapets anlegg i Lillehammer kommune.

Søknaden er sålydende:

«Idet vi henviser til Deres brev av 6. april tillater vi oss herved å søke om konsesjon på leie av inntil 6 500 kW elektrisk kraft fra Mesna Kraftselskap, Lillehammer.

Bedriftens tidligere konsesjoner av 12. februar 1954 og 28. september 1959 tillot leie av til sammen 3 500 kW fra Mesna Kraftselskap. Bedriftens behov for elektrisk kraft er imidlertid steget betydelig i de siste år i og med at produksjonskapasiteten er øket ved utbygging av kartongmaskin III, samtidig som det er installert et helt nytt oppberedningsanlegg for masse til alle tre kartongmaskiner. Videre har det også vært nødvendig å øke produksjonen i Sliperiet for å tilfredsstille behovet for tremasse etter produksjonsøkningen. Bedriften produserer kartong i forskjellige kvaliteter, og produksjonskapasiteten er nå ca. 40 000 tonn/år. Det kan nevnes at produksjonen i 1963 utgjorde 28,133 tonn, men kartongmaskin III ble først satt i drift i november/desember etter ombyggingen. Av bedriftens produksjon eksporteres ca. 60 promille.

Det samlede energiuttak beløp seg i 1963 til 28 746 MWh og ventes i inneværende år å stige til 33 000—34 000 MWh, kfr. Mesna Kraftverks brev av 8. juni d. å. Det maksimale effektuttak vil beløpe seg til henimot 6 500 kW, hvorfor vi har tillatt oss å søke om dette kvantum. Som det fremgår av den någjeldende kontrakt, og som fremhevet i Mesna Kraftselskaps brev av 8. juni d. å., vil Mesna Kraftselskap til enhver tid søke tilfredsstillet behovet for primakraft til A/S Mesna Kartonfabrik. Den någjeldende kontrakt løper til 30. juni 1965, men kan påregnes forlenget fremover. Kontrakten vedlegges i bekreftet avskrift.

Det vedlegges erklæring fra bedriftens styre i henhold til erhvervslovens § 24.

Da den bestående konsesjon utløper 1. juli d. å., og det nødvendigvis vil ta tid før ny konsesjon er innvilget, tør vi be om å få meddelt en midlertidig innvilgelse så snart som mulig.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Lillehammer Elektrisitetsverk har i brev av 8. september 1964 til Finansrådmannen i Lillehammer uttalt:

«Lillehammer Elektrisitetsverk har for sin del ikke noe i mot at A/S Mesna Kartonfabrik får konsesjon på leie av inntil 6 500 kW.

Når det gjelder krafttilførselen framover, bør denne sees i forhold til utbyggingen og organiseringen av den framtidige elforsyning i distriktet.»

Lillehammer bystyre har i møte den 30. september 1964 enstemmig gjort følgende vedtak:

«Lillehammer kommune har ikke noe å innvende mot at A/S Mesna Kartonfabrik får konsesjon på leie av inntil 6 500 kW elektrisk kraft fra Mesna Kraftselskap.»

Oppland elektrisitetskontor har i påtegning av 7. november 1964 til fylkesmannen i Oppland uttalt:

«Etter de foreliggende uttalelser kan jeg anbefale at A/S Mesna Kartonfabrik gis ny konsesjon på leie av inntil 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap.»

Fylkesmannen i Oppland har i påtegning hit av 12. november 1964 meddelt at han slutter seg til elektrisitetskontoret for Oppland.

Bransjerådet for treforedlingsindustrien har 4. september 1964 fattet slikt enstemmig vedtak:

«Bransjerådet har ikke noe å merke til at søknaden blir innvilget.»

Departementets Industriavdeling har sluttet seg til dette, jfr. departementets brev hit av 2. oktober 1964 — 2390//64 IDV.

Hva saken angår skal bemerkes:

Ved kgl. resolusjon av 12. februar 1954 ble A/S Mesna Kartonfabrik gitt tillatelse til å leie inntil 2 600 kW fra Mesna Kraftselskap med tidsbegrensning inntil 1. juli 1964.

Tillatelsen som således nå er utløpet, er meddelt med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. For øvrig var tillatelsen meddelt på da vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, om norske tjenestemenn og arbeidere samt om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner.

Ved departementets brev av 23. september 1959 til o.r.sakfører Trygve Krukhaug ble selskapet gitt tillatelse til å leie ytterligere 900 kW — i alt inntil 3 500 kW — fra Mesna Kraftselskap på samme vilkår og med samme tidsbegrensning som oppstilt for konsesjonen av 12. februar 1954, med det unntak at vilkårenes poster 5 og 8 sløyfes.

Konsesjonsavgiften som forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år, er betalt til og med driftsåret 1963/64. For 1963/64 var den kr. 3 281.

I henhold til kontrakt av 1. juli 1960 mellom partene skal Mesna Kraftselskap levere til A/S Mesna Kartonfabrik inntil 3 450 kW/19,5 mill. kWh pr. år. Kraften skal leveres som 3-faset vekselstrøm med 50 perioder pr. sekund med en spenning av 5 000—5 300 V. Energien skal leveres i Mesna Kraftselskaps nedre kraftanlegg hvor det settes opp selvregistrerende maksimalmålere med 15 min.

registreringsperioder samt kWh-målere (kontraktens § 1 og 2).

For den leverte energi skal betales en grunnpris av kr. 60 pr. maksimalt anvendte kW i driftsåret. I tillegg hertil betales 1,2 øre pr. kWh for inntil 13,5 mill. kWh og 1,7 øre pr. kWh for et kvantum begrenset oppad til den for hvert år maksimalt anvendte kW multiplisert med maksimalbelastningens brukstid — begrenset oppad til 6 000 timer pr. år — med fradrag av de nevnte 13,5 mill. kWh. For overskytende energilevering betales den høyeste pris pr. kWh beregnet på grunnlag av nevnte priser på effekt og energi. Det er adgang til prisrevisjon med 1 års varsel (kontraktens § 6).

Kontrakten som trådte i kraft 1. juli 1960, fra hvilken tid kontrakt av juni 1950 med senere tillegg bortfalt, kan av hver av partene oppsies med 5 års varsel (kontraktens § 10).

NVE har ikke noe å innvende mot det nye leieforhold og vil rå til at A/S Mesna Kartonfabrik gis ny konsesjon på leie av inntil 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap til drift av selskapets anlegg i Lillehammer kommune som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. juli 1974.

Hovedstyret vil foreslå at det som tidligere fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten, men at avgiftssatsen blir å forhøye til den nå vanlige sats av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$. Avgiften som for-

faller til betaling pr. 30. juni hvert år, blir i tilfelle å oppkreve fra og med driftsåret 1964/65.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som den nå utløpne kraftleiekonsesjon av 12. februar 1954 og 23. september 1959 til A/S Mesna Kartonfabrik, slik at vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere samt om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner utgår.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Departementet slutter seg i det vesentlige og i resultatet til Hovedstyrets innstilling og rå til at det blir gitt tillatelse til Mesna Kartonfabrik, Lillehammer til å leie inntil 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid A/S Mesna Kartonfabrik måtte leie inntil 6 500 kW fra

Mesna Kraftselskap, dog ikke lenger enn til 1. juli 1974.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over 5 000 kroner av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over 5 000 kroner av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med driftsåret 1964/65 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Mesna Kartonfabrik å leie inntil 6 500 kW fra Mesna Kraftselskap til drift av selskapets anlegg på Lillehammer, på vilkår som inntatt i Industridepartementets tilråding av 19. mars 1965.

24. Chr. Bjelland & Co. A/S, Stavanger.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 24. mars 1965.

Søknad av 8. april 1964, jfr. brev av 24. april 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetstvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Chr. Bjelland & Co. A/S konsesjon på leie av inntil 1 500 kW fra Stavanger Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1975.

2. Selskapets styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svares en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven og rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiel, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan

dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1962 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling hved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

25. Nordland Portland Cementfabrik A/S.

(Kgl. resolusjon 8. april 1921. Erverv og regulering av Sørfjordvassdraget. Utvidelse av aksjekapitalen.)

Industridepartementets samtykke 27. mars 1965.

I medhold av § 36 i ervervsloven av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon 19. desember 1958 tillates Nordland Portland Cementfabrik A/S å utvide aksjekapitalen med kr. 1 920 000 til kr. 4 800 000 ved utstedelse av 12 000 nye aksjer à kr. 160 overensstemmende med aksjeinnbydelse datert 14. mai 1964. Firma F. L. Smidth & Co. A/S kan ved nyttegningen opprettholde sin prosentdel som hittil av aksjekapitalen etter utvidelsen.

26. A/S Akers Mek. Verksted.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 31. mars 1965.

Søknad av 22. januar 1964, jfr. brev av 13. mars 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Akers Mek. Verksted konsesjon på leie av inntil 3 500 kW fra Oslo Lysverker for drift av selskapets anlegg i Munkedamsveien 45 og i Dokkveien 1.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1974.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven og rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll).

Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over 5 000 kroner av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over 5 000 kroner av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1961 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter

$$\text{formelen: } \frac{\text{kWh}}{8760}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

27. A/S Moss Glasværk.

(Konsesjon på leie av inntil 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud.)

Kgl. res. 2. april 1965.

Ved kgl. resolusjon av 7. januar 1955 fikk A/S Moss Glasværk konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1955 s. 5. Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. januar 1965 og er således utløpt.

Videre fikk A/S Moss Glasværk ved Industridepartementets brev av 10. mai 1962 konsesjon på leie av inntil 1 200 kW fra Moss Lysverker, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1962 s. 69. Også denne konsesjon er i samsvar med vilkåret om tidsbegrensning utløpt den 1. januar 1965. En søknad av 7. oktober 1964 fra selskapet om fornyelse av konsesjonen er for tiden under behandling i departementet.

I anledning av en søknad av 7. juni 1963 fra A/S Moss Glasværk om utvidet konsesjon på kraftleie fra A/S Kykkelsrud (tidligere A/S Glommens Træsliberi) har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 13. februar 1964 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Fra Industridepartementet har Hovedstyret mottatt til uttalelse en søknad av 7. juni 1963 fra A/S Moss Glasværk om konsesjon på ytterligere kraftleie fra A/S Kykkelsrud. Søknaden er sålydende:

«Vi viser til tidligere korrespondanse om samme sak, senest Deres brev av 26. mars 1963, og tillater oss med dette å søke om utvidelse av vår konsesjon av 7. januar 1955 til å omfatte levering av i alt 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud.

Det økede kraftbehov skyldes en stadig øking av produksjonen av våre glassartikler, deriblant installering av en ny smelteovn med tilhørende maskinelt utstyr.

Vedlagt følger en kopi av den nye kraftleiekontrakt og en erklæring fra selskapets styre vedrørende de bestemmelser som er nevnt i lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24.»

Søknaden har herfra vært forelagt distriktet til uttalelse på vanlig måte.

Moss bystyre har i møte den 3. september 1963 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale at søknaden blir innvilget.

Moss Lysverker,

Østfold fylkes elektrisitetskontor og

Fylkesmannen i Østfold

har samtlige uttalt at de ikke har noe å bemerke til at den søkte kraftleiekonsesjon blir gitt, jfr. de respektive påtegninger av 8. juli, 16. og 20. september 1963.

Industridepartementet, Industriavdelingen, har i brev av 28. juni 1963 til departementets vassdragsavdeling bemerket:

«Moss Glasværk har i de siste år stadig øket sin produksjon av glassemballasje. Økningen i tiden 1959—1962 var således mer enn 30 pst., og det antas at produksjonen i 1963 vil øke med ytterligere 10 pst.

Bedriften skal nå installere ny smelteovn og er gått til innkjøp av bl. a. en ny stor flaskemaskin, som vil føre til ca. 15 pst. høyere produksjon i 1964.

Disse investeringer fører med seg et øket kraftbehov, og en vil derfor anbefale at konsesjonen av 7. januar 1955 utvides til å omfatte levering av i alt 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud.»

Ved kgl. resolusjon av 7. januar 1955 er A/S Moss Glasværk meddelt konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi (nå A/S Kykkelsrud). Tillatelsen som gjelder inntil 1. januar 1965 er meddelt på vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes utover kraft til smelteovnsdriften. For øvrig er tillatelsen meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, kraftavståelse (10 pst.) til kommuner samt om norske tjenestemenn og arbeidere.

Avgiften til staten er betalt til og med året 1962. For 1962 var avgiften kr. 600.

I tillegg til nevnte konsesjon av 1955 er A/S Moss Glasværk ved Industridepartemen-

tets brev av 10. mai 1962 gitt konsesjon på leie av inntil 1 200 kW fra Moss Lysverker. Denne konsesjon er meddelt på vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. For øvrig er tillatelsen meddelt på de samme ovennevnte vanlige vilkår, men uten vilkår om kraftavståelse.

Avgiften er betalt til og med året 1962. For 1962 var avgiften kr. 1 110.

A/S Moss Glasværk har som nevnt den 7. juni 1963 søkt om utvidelse av selskapets ovennevnte konsesjon av 7. januar 1955 på leie av inntil 6 000 kW til å omfatte en levering av i alt inntil 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud på den foreliggende nye kraftleiekontrakt av 12. november 1962 på det samlede kraftkvantum.

Økningen i kraftbehovet skyldes — ifølge søknaden «økt produksjon av glassartikler, deriblant installasjon av en ny smelteovn med tilhørende maskinelt utstyr».

Den nevnte nye kraftleiekontrakt mellom partene fordeler seg på leie av to kategorier av kraft fra A/S Kykkelsrud med henholdsvis inntil 4 000 kW fast årskraft fra selskapets egne resp. fremmede anlegg samt inntil 4 500 kW preferert særforbruk fra dets egne anlegg eller tilfeldig ledig kraft fra fremmede anlegg (kontraktens § 1).

Kraften leveres på samleskinnene i Jeløy transformatorstasjon med 5 kV spenning, men måles i Glasværket. Den skal kunne nyttes til alle formål som er nødvendige for produksjonen, unntatt til elektrokjeler (§ 4).

For den faste kraft skal betales kr. 65 pr. kW/år + 1,7 øre pr. kWh. For det prefererte særforbruk fra verkets egne anlegg betales 2,2 øre pr. kWh. Tilfeldig ledig kraft fra fremmede anlegg betales med verkets egen innkjøpspris + 30 pst. (§ 8). Kraftprisene er gjenstand for indeksregulering (§ 20).

Kraftleiekontrakten som trådte i kraft den 1. juli 1962 er for begge parter gjensidig bindende til 30. juni 1967.

I tilfelle den nye søkte konsesjon på leie av det inntil 8 500 kW blir å gi, vil selskapets nåværende konsesjon av 7. januar 1955 på leie av de 6 000 kW måtte falle bort. Dette opprinnelig leiede kraftkvantum nyttes likeledes til fremstilling av glass i elektriske smelteovner.

Tillatelse som gjelder inntil 1. januar 1965 er som nevnt meddelt på vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes uten om kraft til smelteovnsdriften.

Forholdene tør imidlertid nå anses så pass avklart at vilkår om avgift også av smelte-

kraften bør komme til anvendelse, på samme måte som for annen smelteindustri.

Bortsett fra de tidligere leiede inntil 6 000 kW for hvilke konsesjonen av 7. januar 1955 gjelder til 1. januar 1965, skulle den søkte nye konsesjon for så vidt bli å gi på vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av for øvrig gjennomsnittlig nyttet kraft.

For de tidligere leiede 6 000 kW blir det derimot å betale en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes uten om kraft til smelteovnsdriften som før, men bare til 1. januar 1965, mens avgiften deretter da blir kr. 1,50 pr. kW av all gjennomsnittlig nyttet kraft.

Konsesjonen forutsettes i tilfelle å bli å gi som vanlig for ca. 10 år inntil 1. januar 1973.

Hovedstyret vil etter dette rå til at A/S Moss Glasværk meddeles konsesjon på leie av i alt inntil 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1973.

Hovedstyret vil foreslå at det for de første 6 000 kW fastsettes vilkår som før om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, utenom kraft til smelteovnsdriften, men begrenset til 1. januar 1965. For øvrig blir den årlige avgift til staten å erlegge med kr. 1,50 pr. kW av all gjennomsnittlig nyttet kraft.

Avgiften som i tilfelle forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år, blir å oppkreve fra og med 1. juli 1962 da kraftleiekontrakten av 12. november 1962 trådte i kraft.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme vilkår inkl. vilkåret om helt norsk styre, som fastsatt i den nevnte tidligere konsesjon av 7. januar 1955 til A/S Moss Glasværk, dog således at vilkåret om norske tjenestemenn og arbeidere utgår etter den praksis som nå følges. Derimot blir vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner å innta, men konsesjonskraften foreslås ikke å bli å fordele tatt i betraktning at A/S Hafslund, resp. A/S Kykkelsrud via blant annet Smålandsoverenskomsten her står for distriktenes strømforsyning, inklusive strømforsyningen av Moss by.

I og med meddelelsen av den eventuelle nye konsesjon går en ut fra at selskapet gjøres uttrykkelig oppmerksom på at den tidligere gitte konsesjon av 7. januar 1955 til A/S Moss Glasværk i tilfelle bortfaller.

Behandlet i hovedstyremøte den 13. februar 1964.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra selskapets

styre i samsvar med lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, annet ledd, 1. punktum.

Som det fremgår har A/S Moss Glasværks produksjon av glassemballasje i de senere år stadig vært stigende, og bedriften har i den anledning installert en ny smelteovn og anskaffet en ny, stor flaskemaskin. Ved disse investeringer er kraftbehovet blitt økt.

Som nevnt er den ved kgl. resolusjon av 7. januar 1955 gitte konsesjon for A/S Moss Glasværk på kraftleie fra A/S Glommens Træsliberi bortfalt fra 1. januar 1965.

Etter det foreliggende vil departementet med Hovedstyret rå til at A/S Moss Glasværk gis ny konsesjon på leie av de omsøkte inntil 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud i samsvar med den fremlagte nye kraftleiekontrakt av 12. november 1962 mellom partene. Konsesjonen anbefales gitt på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår, bl. a. om tidsbegrensning til 1. januar 1973, jfr. vilkårenes pkt. 1 nedenfor.

Da selskapet inntil 1. januar 1965 hadde konsesjon på leie av inntil 6 000 kW, finner man det praktisk i vilkårene å slå fast at den nye konsesjon løper fra 1. juli 1962 for så vidt angår leie av 2 500 kW og fra 1. januar 1965 for ytterligere 6 000 kW. Når det da betinges en avgift på kr. 1,50 av den kraft som gjennomsnittlig benyttes, vil det følge av seg selv fra hvilke tidspunkter avgiften skal betales.

For øvrig foreslås stort sett vanlige vilkår, slik at de konsesjonsvilkår som foreslås av departementet i sin helhet blir sålydende:

1. Leietid.

Konsesjonen løper fra 1. juli 1962 for så vidt angår leie av 2 500 kW og fra 1. januar 1965 for så vidt angår leie av ytterligere 6 000 kW.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1973.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det

med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kraftavståelse.

Selskapet er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den leiede kraft til de kommuner — derunder også fylkeskommuner — som Kongen bestemmer.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter kraftleiekontraktene gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av vedkommende departement enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vannfallet.

Hvis vedkommende departement finner at denne pris er vesentlig høyere enn om den var beregnet overensstemmende med reglene i ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 12, tredje ledd, første, annet og tredje punktum, skal prisen beregnes etter disse regler.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften.

Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av vedkommende departement.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel.

Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8760}$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet
tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Moss Glasværk å leie inntil 8 500 kW fra A/S Kykkelsrud, jfr. søknad av 7. juni 1963.

Tillatelsen gis på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 2. april 1965.

28. A/S Nordisk Aluminiumindustri.

(Konsesjon på å leie fra Vestfold Kraftselskap i henhold til to særskilte kraftleiekontrakter henholdsvis inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW primakraft.)

Kgl. res. 9. april 1965.

Ved kgl. resolusjon av 8. juni 1962 er A/S Nordisk Aluminiumindustri på nærmere vilkår og forutsetning gitt konsesjon på å leie i henhold til to særskilte kraftleiekontrakter henholdsvis inntil 975 kW og inntil 6 436 kW fra Vestfold Kraftselskap for drift av fabrikk-anlegg henholdsvis i Vesthøy i Botne og i Holmestrand, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1962 s. 102 flg.

I anledning av en søknad av 24. april 1964 fra A/S Nordisk Aluminiumindustri om tilleggskonsesjon på kraftleie fra Vestfold Kraftselskap for drift av anleggene i Botne og i Holmestrand har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 8. september 1964 gitt følgende uttalelse til departementet:

«I brev av 24. april 1964 til Hovedstyret har A/S Nordisk Aluminiumindustri søkt om konsesjon på ytterligere 3 564 kW og 1 525 kW

primakraft for selskapets anlegg henholdsvis i Holmestrand og på Vesthøy i Botne.

Søknaden er sålydende:

«Vi refererer til Deres skrivelse av 17. april vedrørende konsesjon, og tillater oss å meddele at de store maskin- og ovnsinstallasjoner i forbindelse med våre utvidelser har medført et øket kraftuttak.

Kontraktskvantumet på 10 000 kW for våre fabrikker i Holmestrand er beregnet å ville dekke den fremtidige produksjon av aluminium halvfabrikata og ferdigvarer.

Ennvidere vil kontraktskvantumet for våre fabrikker på Vesthøy på 2 500 kW være tilstrekkelig for drift av trådvalseverk, lakk-anlegg og nytt anlegg for arkitekturavdeling.

Vi tillater oss å søke om tilleggskonsesjon på:

10 000 kW ÷ 6 436 kW = 3 564 kW
for fabrikkene i Holmestrand,
henholdsvis 2 500 kW ÷ 975 kW = 1 525 kW
for fabrikkene på Vesthøy.

= 5 089 kW

Vi imøteser Deres ærede meddelelse.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Holmestrand Elektrisitetsverk har i påtegning av 14. mai 1964 til Holmestrand formannskap uttalt:

«En vil uttale at det teknisk for Holmestrand Elverk ikke er noe til hinder for at A/S Nordisk Aluminiumindustri kan ta ut den elektriske energi bedriften søker om.

En vil i sakens anledning opplyse at Holmestrand Elverk har fra tidligere kr. 12 000 pr. år som en kompensasjon for at Vestfold Kraftselskap leverer elektrisk energi direkte til A/S Nordisk Aluminiumindustri.»

Holmestrand bystyre har i møte den 26. juni 1964 enstemmig vedtatt å anbefale søknaden innvilget.

Vestfold Kraftselskap og fylkesmannen i Vestfold har begge anbefalt at søknaden blir innvilget på vanlige vilkår, jfr. de resp. påtegninger av 9. og 11. juli 1964.

Hva saken angår skal bemerkes:

Ved kgl. resolusjon av 8. juni 1962 er A/S Nordisk Aluminiumindustri meddelt konsesjon på leie av inntil 975 kW for anlegget på Vesthøy i Botne og inntil 6 436 kW for anlegget i Holmestrand fra Vestfold Kraftselskap. Tillatelsen som gjelder inntil 1. januar 1971 er gitt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om at styrets flertall skal være norske statsborgere og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes — bortsett fra kraft til smelte- og glødeovner — beregnet etter

formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$. Vilkåret om at kraftavståelse (10 pst.) til kommuner er sløyfet, da det er fylkesverket, Vestfold Kraftselskap, som står som kraftleverandør.

Konsesjonsavgiften til staten er betalt til og med for året 1963. For 1963 var avgiften kr. 2 564,31.

I henhold til den nye primakraftkontrakt av 25. februar/11. mars 1964 mellom partene skal Vestfold Kraftselskap fra 1. januar 1964 stille til disposisjon for A/S Nordisk Aluminiumindustri anlegg på Vesthøy i alt inntil 2 500 kW primakraft (inklusive 975 kW Tokkekraft). Kontrakten trer istedenfor den tidligere kontrakt av 13./23. oktober 1961 som omfattet leie av inntil 975 kW primakraft. Kraften skal leveres med en brukstid på inntil 6 000 timer ved 5 000 V samleskinne i Hvitsten transformatorstasjon.

Videre skal Vestfold Kraftselskap i henhold til primakraftkontrakt også av 25. februar/11. mars 1964 levere inntil 10 000 kW primakraft til A/S Nordisk Aluminiumindustri anlegg i Holmestrand. Kontrakten trer istedenfor den tidligere kontrakt av 13./23. oktober 1961 som omfattet leie av inntil 6 436 kW. Denne kraft skal leveres med en brukstid på inntil 5 000 timer og ved 5 000 V samleskinne i kraftselskapets transformatorstasjon, Holmestrand II.

Ifølge begge kontrakter skal det for uttatt kraft innen de kontraherte primakraftkvanta betales kr. 85 pr. kW-år + 2 øre pr. kWh. Driftsåret regnes fra og med 1. januar til og med 31. desember. Kontraktene er gjort gjeldende til 1. januar 1965. Deretter gjelder de for ett år ad gangen så lenge de ikke blir oppsagt av en av partene med 6 måneders varsel.

Hovedstyret har etter dette for sitt vedkommende ikke noe å innvende mot at A/S Nordisk Aluminiumindustri gis konsesjon på leie av ytterligere inntil 1 525 kW for selskapets anlegg på Vesthøy og ytterligere inntil 3 564 kW for selskapets anlegg i Holmestrand som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid de resp. leiekontrakter av 25. februar/11. mars 1964 mellom partene måtte stå ved makt. Dog ikke lenger enn til 1. januar 1971, slik at tillatelsen utløper samtidig med den ved kgl. resolusjon av 8. juni 1962 meddelt konsesjon til selskapet til å leie inntil 975 kW og inntil 6 436 kW fra Vestfold Kraftselskap.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme vilkår som i nevnte konsesjon av 8. juni 1962 til A/S Nordisk Aluminiumindustri, bl. a. om at styrets flertall skal være norske statsborgere samt om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som

gjennomsnittlig nyttes — beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$. Avgiften som forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år blir i tilfelle å oppkreve fra og med året 1964. Vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner forutsettes på samme måte som i den nevnte gjeldende konsesjon av 8. juni 1962 til A/S Nordisk Aluminiumindustri å utgå.

Behandlet i hovedstyremøte den 7. september 1964.»

Departementet har sendt følgende brev, dateret 20. mars 1965, til A/S Nordisk Aluminiumindustri:

«Søknad av 24. april 1964.

Departementet vil kunne avgi tilråding til Kongen om konsesjon på leie av inntil 2 500 kW primakraft for fabrikken i Vesthøy og på inntil 10 000 kW primakraft for fabrikken i Holmestrand på vilkår som fremgår av vedlagte utkast, og under den vanlige forutsetning om at kraftuttakene skal være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Man ber meddelt om det ærede selskap har noe å bemerke.»

Det med brevet fremlagte utkast til vilkår for en eventuell kraftleiekonsesjon er sålydende:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge de nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1971.

2. Styre og kapital.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og styret skal til enhver tid for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Produksjon m. v.

Produksjons- og salgsvirksomheten skal ledes fra Norge etter sunne forretningsmessige prinsipper. Salg av produktene må ikke i noe tilfelle uten samtykke av Industridepartementet finne sted til priser som ligger under de til enhver tid gjeldende og oppnåelige priser på verdensmarkedet.

Selskapet må for øvrig ikke uten samtykke av departementet inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av priser her i riket på elektrisk kraft eller på de produkter som frembringes ved hjelp av den elektriske kraft.

5. Søksmål etter loven om rettsløse mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet så fremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

6. Norsk arbeid og materiell.

Til bygging og driften av det til utnyttelse av kraften nødvendige elektriske materiell, elektriske maskiner og utstyr skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor

stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes — bortsett fra kraft til smelte- og glødeovener — erlegges fra og med året 1964 en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 4 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Selskapets svarbrev av 25. mars 1965 er sålydende:

«Søknad om kraftleie fra Vestfold Kraftselskap.

Vi har med takk mottatt det ærede departements skrivelse av 20. ds. vedrørende vår søknad om konsesjon på leie av inntil 2 500 kW primakraft for fabrikkene på Vesthøy, og inntil 10 000 kW primakraft for fabrikkene i Holmestrand.

Vi har gjennomgått det vedlagte utkast til vilkår for konsesjon og har intet å bemerke.»

Departementet skal bemerke:

Med udatert brev fra A/S Nordisk Aluminiumindustri, mottatt i departementet 26. februar 1965 har en i forbindelse med søknaden mottatt en udatert erklæring fra selskapets styre om at det ikke foreligger noen avtale siktede til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse, jfr. § 24 i lov nr. 16 av 14. desember 1917. Erklæringen er opplyst å være utferdiget den 24. februar 1965.

I samsvar med pkt. 1 i vilkårene for den nevnte konsesjon gitt ved kgl. resolusjon av 8. juni 1962 for A/S Nordisk Aluminiumindustri på kraftleie fra Vestfold Kraftselskap i henhold til to særskilte kraftleiekontrakter, gjelder konsesjonen så lenge de respektive kraftleiekontrakter står ved makt, dog ikke utover 1. januar 1971. Som det fremgår er disse to kraftleiekontrakter, begge av 13./23. oktober 1961 nå erstattet med to nye kraftleiekontrakter med Vestfold Kraftselskap, begge datert 25. februar/11. mars 1964.

Den ved kgl. resolusjon av 8. juni 1962 gitte kraftleiekonsesjon er således bortfalt, jfr. vilkårenes pkt. 1.

Den ene av de fremlagte nye kraftleiekontrakter med Vestfold Kraftselskap gjelder leie av inntil 2 500 kW primakraft — inklusive 975 kW prioritert kraft fra Tokke, som Vestfold Kraftselskap er blitt tildelt gjennom tegning av andeler i Tokkelånet, og som kraftselskapet ved nevnte kraftleiekontrakt har forpliktet seg til å viderelevere til A/S Nordisk Aluminiumindustri med fortrinnsrett for denne levering.

Etter det foreliggende vil departementet anbefale at A/S Nordisk Aluminiumindustri gis ny konsesjon på leie av inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap for drift av fabrikk-anlegg henholdsvis i Vesthøy i Botne og i Holmestrand og på vilkår i samsvar med utkastet foran. Som det fremgår er disse vilkår vedtatt av selskapet.

Kraftuttakene forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Nordisk Aluminiumindustri å leie fra Vestfold Kraftselskap i henhold til to særskilte kraftleiekontrakter henholdsvis inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW primakraft, jfr. søknad av 24. april 1964.

Konsesjonen gis på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 9. april 1965.

29. A/S Moss Glasverk.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 20. april 1965.

Søknad av 7. oktober 1964 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Moss Glasverk konsesjon på fortsatt leie av inntil 1 200 kW fra Moss Lysverker til drift av selskapets anlegg i Moss.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen løper fra 1. januar 1965 og gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og

prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger ved omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

30. Christiania Spigerverk.

(Tillatelse til forhøyelse av aksjekapitalen.)

Gitt av Industridepartementet 24. april 1965.

Deres brev 1. d. s.

I medhold av § 36 i ervervsloven av 14. desember 1917 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 19. desember 1958 tillates Christiania Spigerverk å forhøye aksjekapitalen med kr. 7 700 000 fordelt på 110 000 nye aksjer à kr. 70 slik at den samlede aksjekapital etter utvidelsen vil utgjøre kr. 30 100 000.

Adgang til å tegne nye aksjer i selskapet vil være underkastet de bestemmelser som følger av konsesjonslovgivningen og bestemmelser fastsatt i medhold av denne.

31. Glommens og Laagens Brukseierforening.

(Tillatelse til å foreta ytterligere regulering av Aursjøen i Skjåk, Oppland fylke, og til å overføre Skriugrova og Vesl-Utla til Aursjøen.)

Kgl. res. 30. april 1965.

I anledning av søknad datert 20. april 1964 fra Glommens og Laagens Brukseierforening om tillatelse til utvidet regulering av Aursjøen i Skjåk har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet

avgitt følgende uttalelse datert 11. mars 1965:

«Med ekspedisjon frå Departementet den 23. april 1964 fekk Hovedstyret sendt over — med oppmoding om fråsegn — følgjande søknad dagsett 20. s. m.:

«Kraftlaget Opplandskraft sendte den 6. desember 1960 søknad om tillatelse til varig regulering av Aursjøen i Skjåk mellom H. R. V. kote 1094,50 og L. R. V. kote 1085,00. Den samlede reguleringshøyde på 9,5 m skulle i det vesentlige bestå av senking, idet en beholdt den gamle dam ved utløpet av sjøen. Det samlede magasin ble oppgitt til 65 mill. m³.

Med foranledning med en forespørsel fra Vassdragsvesenets Hovedstyre, meddelt Glommens og Laagens Brukseierforening den 31. desember 1960 at den erklærte seg villig til å tre inn som søker med henvisning til det allerede foreliggende reguleringsandragende.

Reguleringsstillatelse ble meddelt brukseierforeningen ved kgl. resolusjon 15. juni 1962, samtidig som avløpet ble tillatt overført til Otta elv ved Kittilstad.

Ved kontroll av det eldre materiale som lå til grunn for den magasinkurve som var anvendt ved søknaden, har det imidlertid vist seg at reguleringsmagasinet mellom grensene 1094,50 og 1085,00 bare svarer til en brutto magasinbeholdning på 44 mill. m³. Dette er ikke tilstrekkelig til rasjonell utnyttelse av vannkraften på stedet.

Glommens og Laagens Brukseierforening tillater seg derfor å søke om en utvidet regulering av Aursjøen i Skjåk, med heving av H. R. V. til kote 1097,00, hvilket vil si en øking av magasin størrelsen med 16 mill. m³.

Den hele reguleringshøyde blir da 12,0 m med et brutto magasininnhold på 60 mill. m³, jfr. vedlagte magasinkurve tegn. nr. 3662. Bilag 1.

Det søkes også om tillatelse til innføring av Vesl-Utla til magasinet i Aursjøen, og til å føre hele vassføringen i Skriugrova til Aursjøen (jfr. vedlagte kartutsnitt, bilag 2).

Vesl-Utla renner ned i Aura like nedenfor utløpet av Aursjøen og kan med enkle midler føres inn i sjøen. I Skriugrova har det vist seg å være et gammelt vanninntak på kote ca. 1200, med overføringskanal rundt Vasstakhøe til Storgrove som renner til hoveddalen. I åssiden fordeles det overførte vann mellom rettighetshavere ved kanaler, renner og rør.

I henhold til konsesjonsbetingelsenes pkt. 11 for tillatelsen av 15. juni 1962 er konsesjonæren forpliktet til å sikre vannforsyningen til vatningsanleggene som følge av at vannet fra Aursjøen ledes bort fra Auraelv.

Det forutsettes at plikten til å sikre vann til vatningsanleggene også vil gjelde for den utvidede regulering, men at spørsmålet må søkes løst gjennom avtale eller som tiltak fastsatt av skjønnets etter sakkyndig utredning av hele spørsmålet.

For å kunne stå friere i valg av rasjonelle foranstaltninger for avgivelse av vatningsvann og for å kunne utnytte de forhåndenværende vannressurser på beste måte, er det

hensiktsmessig å ha adgang til å føre Vesl-Utla inn i Aursjømagasinet og til å kreve avstått de gamle vannrettigheter i Storgrove i den grad dette finnes hensiktsmessig.

Tilleggsreguleringen forutsettes gjennomført ved bygging av ny dam ved utløpet av Aursjøen, i hovedtrekkene overensstemmende med ingeniør A. B. Berdals tegn. nr. 161/018 (Bilag 3). Ingeniør Berdals overslag av 31. juli 1963 med en sluttsum på kr. 1 520 000 ligger ved som bilag 4 og av den tilhørende beskrivelse gjengis følgende:

«Som det framgår av overslaget vil en slik dam koste ca. kr. 1 520 000 inkl. omsetningsavgift. Oppdemningsmagasinet koster altså i underkant av 10 øre pr. lagret m³.

I overslaget er det regnet med at det bygges kraftlinje til damstedet. Det er tvilsomt om dette er lønnsomt, da betongmassene er små og for fyllingsarbeidene skulle det ikke være nødvendig med kraft. Man kan vel også regne med at arbeiderne vil bo på brakken nær fordelingsbassenget. Særlig hvis dammen bygges i forbindelse med den pågående utbygging av kraftverket, slik at betong kan kjøres fra kraftverkets betongblander, er det sannsynlig at overslaget kan reduseres noe. På den annen side er det også forutsatt at fyllingsdammaterialer kan finnes noenlunde i nærheten av damstedet. Svikter denne forutsetning, kan overslaget bli for knapt. Det er også forutsatt at massene er av en slik art at et spesielt filter mellom de tette masser og støttefyllingen ikke blir nødvendig.»

Ved gjennomføring av den tillatte regulering til kote 1094,50 må det regnes med en reparasjon av den gamle dam på stedet, dels av sikkerhetsmessige grunner, dels for å minske tapet av vann igjennom den utette damkonstruksjon. Ved bygging av ny høyere dam spares ombygging og reparasjonskostninger, som vi har anslått til kr. 200 000. Reguleringskostningene for tilleggsreguleringen skulle da bli:

Ingeniør Berdals overslag. Ny dam	kr. 1 520 000
Fragår for spart reparasjon av gammel dam	» 200 000
	kr. 1 320 000
Økede skjønnsutgifter, kapitaliserte erstatninger, tiltak administrasjon samt uforutsett	» 380 000
	kr. 1 700 000

Det er regnet med at skjønnsomkostningene kan bli rimelige, da begge reguleringer kan behandles under ett.

Hydrologi og kraftøking.

Nedbørfeltet ovenfor dammen er målt til i alt 109 km², hvorav Vesl-Utlas felt utgjør ca. 6 km².

Det foreligger avløpsobservasjoner fra 1925 ved Aura vannmerke, som har et ovenforliggende nedbørfelt på 125 km². Men da en ukjent del av sommeravløpet fra ca. 16 km² av feltet ikke er registrert, fordi vannet er

ledet bort gjennom det nevnte vatningsanlegg fra Skriugrove, er det vanskelig å bestemme nedbørfeltets spesifikke avløp nøyaktig. Ved å regne med at det registrerte sommeravløpet ved Aura vannmerke stort sett skriver seg fra et felt på 109 km², kommer man fram til et spesifikt avløp på ca. 21,6 l/s/km².

Magasinet i Aursjø skal tappes med henblikk på kraftstasjonen i Skjåk I, som får en brutto fallhøyde på ca. 675 m.

Tappingen vil stort sett foregå i vintermånedene fra oktober til april. I sommertiden må det regnes med at alt vann holdes tilbake for å sikre magasinet for vintervassføringen. Først når vannstanden om sommeren og høsten er kommet så høyt at magasinet er fylt eller kan påregnes å bli fylt, vil tapping av overskuddsvann begynne.

I årrekken 1925—1959 eller av 34 år, er det beregnet at magasinet ville blitt fylt i 27 år. Minste fylling i årrekken er beregnet til 47,6 mill. m³. Tidligste fylling er beregnet til ca. 20. juni, mens sjøen i alminnelighet ventes å bli fylt i august. (Jfr. vedlagte fyllingskurve tegn. nr. 3753 a og b). Bilag 5.

Midlere vintervassføring gjennom kraftstasjonen er i årrekken 1925—1959 beregnet til 3,95 sm³, mens 0,8 sm³ i middel må avledes i sommertiden. (Jfr. vedlagte tegn. nr. 3762). Bilag 6. Vinterproduksjonen i kraftstasjonen Skjåk I vil andra til 90 mill. kWh pr. år i middel over en lengre årrekke. Den største midlere vintervassføring vil bli ca. 4,4 sm³ og den minste 3,3 sm³, mens stasjonen er dimensjonert for en maksimal vassføring på 5,8 sm³.

Tilleggsreguleringen alene (16 mill. m³) er beregnet å ville gi en midlere magasinøking på 13,8 mill. m³ pr. år. Nyttiggjort i fallene: Skjåk I (675 m) Harpefossen og Hunderfossen (79 m) og i Nedre Glomma (110 m), vil tilleggsgulvreguleringen gi en midlere produksjonsøking på ca. 25 mill. kWh pr. år.

Regnes produksjonsomkostningene etter 8,5 pst. av kapitalomkostningene, tilsvarer dette ca. 0,58 øre/kWh i reguleringsutgifter for tilleggsmagasinet.

Skader og ulemper.

Ved vurdering av ulempene ved tilleggsgulvreguleringen er å bemerke at Aursjøen fra 1920 er regulert — konsesjonsfritt — mellom kotene ca. 1095,50 og 1093,75, i alt ca. 1,75 m eller 10,8 mill. m³. Denne regulering som forutsettes å inngå i den samlede nye regulering, er utført av Skjåk kraftverk, som hittil har utnyttet 54 m av fallet i Auraelv, men som har overdratt sine fallrettigheter til K/L Opplandskraft. Den utvidede regulering vil således føre til en heving av vannstanden på 1,5 m i forhold til tidligere grenser.

Det ligger rundt vannet 15 hytter, 8 båt-naust og 4 uthus. 4 av hyttene har gulvhøyder fra kote 1096,27 til 1096,75, deretter følger 4 hytter med gulvhøyde fra kote 1098,87 til 1099,77 — de øvrige ligger over kote 1100. De lavestliggende hytter er eldre fiskehytter, som er halv inngravet i jorden. Samtlige 8 båt-naust ligger omkring den nåværende høyeste vannstand. De 5 uthus ligger noe, men ikke meget, høyere enn båt-naustene.

Hytter, naust og uthus er inntegnet med gulvhøyder på vedlagte kopi av V. D. tegn. nr. 3298 etter oppmåling 1963, bilag 7.

Fisket vil bli berørt ved at den totale reguleringshøyde øker med 2,5 m, mens maga-

sinet nominelt reduseres med 5 mill. m³ i forhold til den tidligere søknad.

Mellom kotene 1094,50 og 1097,00 utgjør arealet ca. 820 dekar, herav er ca. 320 dekar tidligere berørt med den gamle konsesjonsfrie regulering til kote 1095,50, det nye areal som neddemmes utgjør således ca. 500 dekar.

Forholdene nedenfor magasinet skulle ikke bli ugunstigere på grunn av tilleggsgulvreguleringen enn de forhold som var forutsatt ved behandling av den tidligere regulerings-søknad, — idet det nominelle magasin blir litt mindre og driften omtrent som tidligere antatt.

Vi tillater oss å håpe på en snarlig avgjørelse i denne sak for å kunne la skadeskjønnsretten behandle begge regulerings-trinn under ett, samt å kunne utføre damanlegget i forbindelse med de pågående anleggsarbeider på stedet.»

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad den 6. og 11. mai 1964 (nr. 104 og 107) og i «Gudbrandsdølen» og «Dagningen», baa Lillehammer. Den har vore lagd fram for distriktet med følgjande resultat:

Skjåk kommunestyre, samrøystes vedtak i møte 1. juli 1964:

«Søknaden vert tilrådd på fylgjande betingelsar:

1. At dammen vert bygd f. eks. 0,5 m høgare med tilsvarende mindre senking, dersom dei fiskesakkyndige er av den meining at dette vil ha betydning for bevaring av fiskebestanden.
2. At tilstrekkeleg vatningsvatn blir skaffa dei skadelidande.
3. At vegen fram til damstaden blir ført fram langs Aura.»

Skjåk jordstyre, samrøystes vedtak frå møte 16. juni 1964:

«Jordstyret vil peke på at det er mange som har beitedyr ved Aursjøen, og at de som påføres skade ved neddemmingen må få full erstatning. Likeså må alle som mister vatningsvatn få full dekning på annen måte.

Det er sterkt ønskelig at vegen til damstedet legges fra hovedsognet opp langs Aura elv. Dette fordi den vil få varig nytte for de som har beitedyr i reguleringsområdet.

Jordstyret anbefaler for øvrig reguleringen fremmet.»

Fylkeslandbruksstyret i Oppland gjorde følgjande vedtak i møte den 6. juli 1964:

«Fylkeslandbruksstyret slutter seg til jordstyrets uttalelse og anbefaler at reguleringen fremmes.»

Skjåk Jeger- og Fiskarlag, vedtak i møte 19. mai 1964:

«Styret i Skjåk jeger og fiskarlag vil påpeke de store skadevirkninger en slik regulering vil få for fisket i Aursjøen. Videre må Aura elv anses som totalt ødelagt som fiskeelv.

Vi vil også minne om eventuelle skadevirkninger for settefiskdammen ved Aursjøen og klekkeriet ved Aura.»

Advokat Pål Øystein Kvarberg har gitt denne fråsegna dagsett 16. mai 1964:

«Som juridisk rådgiver for eierne og brukerne av fellesvatningsanlegget fra Skridugrovi tør en be om å få tilsendt gjenpart av søknaden med bilag fra Glommens og Laagens Brukseierforening. En forbeholder seg deretter å komme tilbake med en mer utførlig utredning.

Fellesvatningsanlegget tar vatnet fra Skridugrovi og fra en bekk som kommer fra tjern 1215 (Gradteigkart D 29 aust — Skjåk) og fører dette i kanal (grøft) frem til lia på begge sider av kraftstasjonen Skjåk I ved Kittilstad. Det nevnte kart er ikke korrekt, idet kartet gir uttrykk for at Storgrovi har sitt utspring i tjern 1215. Tjern 1215 har imidlertid avløp til Aursjøen gjennom Aursjøtjern 1098. Sorgrovi kommer i stedet fra et myrdrag nordøst Stågåhø 1201. Vatnet i bekken fra tjern 1215 tas inn i vatningskanalen fra Skridugrovi hvor denne kanalen krysser bekken sør Vasstakhø 1295.

Eierne av fellesvatningsanlegget er eieedommene: Nordre Lykre, gnr. 118 bnr. 5 — Rasmus Horten, Søndre Lykre gnr. 118 bnr. 14 — Torbjørn Lund, Nordre Hyrve gnr. 119 bnr. 1 — Sylfest Hyrve, Søndre Hyrve gnr. 119 bnr. 2 — Sevald Hyrve, Nordstuen Kittilstad gnr. 120 Nils Heggebotten, Sørstuen Kittilstad gnr. 120 bnr. 3 — Alfred Forberg, Nedre Jevnheim gnr. 121 bnr. 1 — Hans Bustad, Øvre Jevnheim gnr. 121 bnr. 2 — Torvald Jevnheim, Flåten gnr. 122 bnr. 1 — Hans Dagsgård, Harsheim gnr. 123 bnr. 2 — Jo Harsheim. Dessuten har følgende eieedommer hatt rett til å nyttiggjøre seg overflødig vatn: Skogsett gnr. 118 bnr. 8 — Anton Jøingsli, Sygard gnr. 118 bnr. 7 — Kristen Ødegard, Husom gnr. 120 bnr. 2 — Johs. Løkken.

Med de minimale nedbørmengder en finner er det og har det vært en livsbetingelse for jordbruket i dette strøket å kunne benytte kunstig vatning av åker og eng. Det tør være unødvendig å gå i detaljer på dette punkt.

Eieedommene har også tatt vatn til husholdning og husdyr gjennom vatningsanlegget i sommerhalvåret.

Vatningsanlegget fra Skridugrovi har også hatt indirekte betydning idet det skaffer drikkevatt til fe som beiter i lia, det påvirker grunnvannstand og dermed vanntilførsel i brønner og vannkilder for øvrig. Vatningsanlegget har betydning for beite og skog i denne bratte sørvendte lia. En ser stor forskjell på vegetasjonen ovenfor og nedenfor vatningskanalen.

Prinsipalt må en derfor protestere mot at Glommens og Laagens Brukseierforening får tillatelse til å føre avløpet fra Skridugrovi til Aursjøen. Subsidiært vil en foreslå at tillatelsen bare blir gitt på det vilkår at Glommens og Laagens Brukseierforening i samarbeid med Fellesvatningsanleggets eiere og brukere påtar seg tiltak for å avhjelpe de direkte skader og at andre skader og ulemper blir erstattet etter overenskomst eller ved skjønn. En vil i denne forbindelse nevne at

det må gå an, i likhet med hva enkelte kraftselskaper har gjort, å ta ut en vannledning fra rørgatetopp som skaffer tilstrekkelig vatn til husbehov og husdyr samt til vatningsvatn. En annen løsning vil være å bekoste pumpeanlegg fra Ottaelven.»

Glomma Fellesfløtingsforening, brev dagsett 26. august 1964:

«Vi henviser til vår uttalelse av 13. januar 1961 i anledning av Kraftlaget Opplandskrafts ansøking om tillatelse til varig regulering av Aursjø i Skjåk. Et fotostatkopi av uttalelsen vedlegges.

Den tilleggsregulering, som det nå søkes om, vil i likhet med alle tidligere gjennomførte reguleringer i Gudbrandsdalen få innvirkning på fløtingen i de nedenforliggende fløtingsvassdrag helt frem til Glommas utløp i havet.

Når det gjelder innvirkningen på fløtingen i Otta nedenfor Vågåmo og Gudbrandsdalslågen inklusive Lillehammer lense, har vår forening i 1962 inngått overenskomst med Glommens og Laagens Brukseierforening om en minnelig ordning vedrørende de skader og ulemper som Brukseierforeningens reguleringer har påført og påfører fløtingen i disse vassdrag. Herunder også skader og ulemper som regulering av Aursjø i Skjåk inklusive tilleggsreguleringen vil medføre, idet denne regulering allerede da var på tale.

Etter denne overenskomst har fløtingen fått dekket ulemper m. v. som er en følge av magasineringen. Derimot står spørsmålet om graving eller andre upåregnelige forandringer i vassdraget som følge av f. eks. vintertapping åpent. Vi må derfor ta forbehold om erstatning for slike upåregnelige skader i Otta og Lågen.

For vassdraget ovenfor Vågåmo eksisterer det en alminnelig fløtingsrett. Etter reguleringsbestemmelsene for Rauldalsvann og Breidalsvann er Glommens og Laagens Brukseierforening forpliktet til å avgi vann til den alminnelige fløting, dog har Skjåk almenning en egen avtale med Glommens og Laagens Brukseierforening.

For den resterende del av fløtingsvassdraget — Vorma og Glomma — foreligger det derimot ingen avtale hverken når det gjelder Skjåk-reguleringen eller tidligere gjennomførte reguleringer. Med et samlet magasin på over 1 000 mill. m³ i Ottas og Lågens totale felt er det ganske innlysende at magasineringen av tilsiget i de høyreliggende nedslagsområder i sterk grad influerer på vannføringen i Vorma og Glomma. Hertil kommer at Glommas vannføring samtidig påvirkes av reguleringer i Østerdalen, der det også som kjent er på trappene med nye reguleringer.

Selv om en tilleggsregulering som den omsøkte vil utgjøre en beskjeden del av de hittil utførte reguleringer, vil den likevel bidra til at fløtingsvann holdes tilbake i den tiden det best trengs, og vi vil understreke at tilleggsreguleringen kommer på toppen av de hittil gjennomførte reguleringer. Den har derfor en utslagsgivende virkning, særlig i vannfattige år. Det må i nær fremtid treffes en tilfredsstillende ordning med fløtingen av avgivelse av fløtingsvann i de kritiske perioder.

Vi ønsker ikke å motsette oss at den omsøkte tilleggsregulering i Skjåk blir gjennomført, men vi benytter anledningen til å rette en alvorlig henstilling til Vassdragsvesenet om å bidra sitt til at de ansvarlige for reguleringene i såvel Gudbrandsdalen som Østerdalen snarest mulig treffer en ordning med vår forening slik at skadevirkningene i de her nevnte deler av Glommavassdraget blir minst mulig.»

Statens Friluftsråd, brev dagsett 13. oktober 1964:

«Friluftsrådet har ingen særlige bemerkninger å gjøre til ovennevnte regulering, men peker på at vegetasjonen mellom kote 1095 og 1097 bør fjernes i størst mulig grad og at alle grustak for dambyggingen bør avplaneres så de gjør minst mulig skade på naturen.»

Oppland elektrisitetskontor, påskrift 29. juli 1964:

«Den omsøkte ytterligere regulering av Aursjøen i Skjåk vil gi et betydelig tilskudd til kraftproduksjonen i vassdraget, i middel ca. 25 mill. kWh pr. år, til en meget rimelig pris (ca. 0,6 øre pr. kWh). Denne produksjon vil fordele seg med:

- ca. 19,6 mill. kWh i Skjåk I
- ca. 2,3 mill. kWh i Hunderfoss og Harpefoss og
- ca. 3,1 mill. kWh i nedre Glomma.

Jeg slutter meg til uttalelsene fra Skjåk kommunestyre m. fl. og anbefaler at konsesjonssøknaden innvilges.»

Fylkesmannen i Oppland, seier seg i påskrift 30. juli 1964 samtd i fråsegnen til elektrisitetskontoret.

Inspektøren for ferskvannsfisket, fråsegn dagsett 21. mai 1964:

«Saken har vært oversendt fiskerikonsulenten for det Østenfjelske og jeg viser til vedlagte uttalelse av 11. mai 1964, og ellers til P. M. av 7. februar 1961. Det gjaldt den gangen en regulering mellom kote 1094,5 og kote 1085,0 — i alt 9,5 m. Det samlede magasin ble anslått til 65 mill. m³.

De inntegnede bunnkoter på kart over Aursjøen som fulgte søknaden, viste dybdeforholdene ut til kote 1090, men da søknaden gikk ut på senkning til kote 1085, var det den gang ikke mulig å danne seg noen mening om bunnforholdene ut til den omsøkte tappergrense. Senere undersøkelser har vist at det magasin man reknert med (65 mill. m³) ikke er til stede, men at det er 44 mill. m³. Dette kan muligens bero på at sjøen viste seg å være grunnere enn antatt.

Søknaden av 20. april 1964 angår tillatelse til å heve vannstanden med 2,5 m til kote 1097. Denne heving representerer et magasin på 16 mill. m³. Hele reguleringshøyden blir 12 m, med et brutto magasin på 60 mill. m³, eller 5 mill. m³ mindre enn tidligere antatt.

Det er videre søkt om tillatelse til innføring av Vesl-Utla's nedbørfelt, og innføring av hele vannføringen i Skriogrove til Aursjøen.

Kraftlaget Opplandskraft's søknad av 6. desember 1960 reknert med fullt magasin i 14 år av en periode på 26 år (annenhvort år). Da Aursjøens magasin ved en ytterligere regulering med oppdemming, 2,5 m er beregnet til 5 mill. m³ mindre magasin, og det dessuten er søkt om utnyttning av to nye nedbørfelt, er det grunn til å anta at den nye plan ikke vil føre til ugunstigere forhold enn den tidligere plan hva angår hyppigheten av å oppnå fullt magasin.

Derimot er det grunn til å tro at Aursjøens areal ved full tapping til kote 1085, vil bli redusert mer enn tidligere antatt og at den nye plan for så vidt vil skape enda ugunstigere tilstander for fisken enn det en før har reknert med.

På den annen side vil en 2,5 m heving av vannstanden (i de år sjøen fylles helt) øke arealet, og dette vil medføre visse fordeler i noen få år framover. Ellers er økning av reguleringshøyden til skade.

Jeg tillater meg å foreslå at betingelser fastlagt ved kgl. resolusjon av 15. juni 1962 hva angår fisket (pkt. 13) må bli gjort gjeldende også i relasjon til søknad av 20. april 1964 om ytterligere regulering av Aursjøen m. v. i Skjåk.»

Fiskerikonsulenten meiner at den søkte auka reguleringa ikkje vil føre med seg brigde i dei vilkåra som er fastsette i samband med det tidlegare reguleringsløyvet, og Landbruksdepartementet har slutta seg til fråsegnene frå dei nemnde fiskerisakkuninge, jfr. ekspedisjon 25. mai 1964.

I samband med Skjåk kommune sitt vedtak 1. juli 1964 har søkjaren gjeve desse merknadene i brev 16. s. m.:

«Vi har fra Skjåk formannskap fått oversendt gjenpart av dets brev av 2. juli d. å. til fylkesmannen i Oppland, samt utskrift av møtebok for Skjåk kommunestyres møte 1. juli d. å.

Skjåk kommune har for anbefaling av tilleggsreguleringen stillet betingelser om eventuelt 0,5 m høyere reguleringsgrense med tilsvarende mindre senking, tilstrekkelig vatningsvatn og at veien til damstedet blir ført frem langs Aura.

Brukseierforeningen kan ikke se at det foreligger vesentlig materiale til begrunnelse for en endring i den gitte reguleringsstillatelse for senking av Aursjø mot en sterkere oppdemming.

Det er lite som tyder på at meromkostningene ved en 0,5 høyere reguleringsdam kan forsvares ut fra motiveringen om bedre forhold for fisket.

Tilstrekkelig vatningsvatn forutsettes skaffet gjennom tiltak på grunnlag av skjønn eller avtaler med de berørte grunneiere.

Når det gjelder anleggsveien frem til damstedet er det opplagt at den gunstigste tracé går fra endepunktet av den nåværende anleggsveien ved tunnelutslaget i Aursjø og frem langs sydsiden av sjøen.

Terrenget her er relativt lett, om enn noe steinet enkelte steder. Det finnes morenerygger med god veigrus langs linjen. Tracéen er stukket, — lengden er ca. 4,3 km.

I anledning Skjåk kommunes ønske om vei langs Aura elv har vi sett på forskjellige muligheter for fremføring av veien der.

En tracé langs vestsiden av Aura elv er ikke brukbar, fordi terrenget her er for bratt til at veien med rimelighet kan legges i nødvendig slyng. Det er et lengere parti med svaberg og også partier med rasfarlige masser.

Ved en befarung langs østsiden av elven 9. juli d. å. deltok også ordfører Trygve Bakke og entreprenør Reidar Rolstad.

Fra bygdeveien opp til sandtaket ved Bakke må veien utbedres noe.

Fra sandtaket opp til platået ved Spildra, en tverrelv til Aura, er det en høydeforskjell på ca. 450 m. Gjennomsnittlig terrengskråning er ca. 1 : 3,5. Med en maksimal stigning 1 : 10 må veien legges i en rekke slyng med krappe svinger oppover fjellsiden, slik at det neppe kan regnes med sterkere gjennomsnittsstigning enn 1 : 15.

Denne del av veien blir ca. 7,5 km. På nedre del består bunnen av grus. På øvre del må veien føres gjennom storsteinet ur.

Den neste kilometer byr på spesielle problemer.

Fra platået og ned til Spildra må veien føres bratt ned gjennom et rasperti. Avplenering av morenebakken til noenlunde stabil skråning kan ikke utføres fordi partiet ovenfor rasgropen står for steilt. Det er kanskje mulig å planere veien gjennom rasgropen for en anleggssesong, men den vil ikke bli stående. Veien kan derfor ikke holdes intakt i fremtiden.

Fyllingen vil eventuelt nå ned i elven, slik at fyllingsfoten etter hvert vil erodere og utløse ny glidning. Dette betyr også økt masseføring i Aura og kan forårsake vanskeligheter nede i dalen.

Norsk Teknisk Byggekontroll er bedt om å se på forholdene i rasgropen, — uttalelse vil bli oversendt Dem så snart den foreligger.

Det må bygges bro over Spildra. Elven ligger i sterkt fall. Ovenfor brostedet glir det stein og grus ned i løpet fra de steile breddene. Det kan derfor ikke være forsvarlig å legge elven i rør.

Under befarungen 9. juli ble det sett på mulighetene for å føre veien utenom rasgropen. Veilengden vil da øke med 3—4 km og kommer opp i mer steinete terreng med delvis fjell i dagen og når opp i nærmere 1 200 m o. h.

Det var enighet om at denne linjen neppe var aktuell.

Etter kryssing av Spildra ved rasgropen får veien maksimal stigning ca. 200 m med fjellskjæring og skjæring med høye skråninger i morene.

På de siste 3 km opp til damstedet er terrenget relativt lett, bortsett fra et parti ved Nordre Spildra.

Veitracéen langs Aura er ikke stukket i marken. Utmåling på vedlagte kart m = 1 : 50 000 gir en total lengde på ca. 12 km fra bygdeveien til damstedet.

Entreprenør Rolstad uttalte at han anslo gjennomsnittlig løpemeterpris for Auralinjen dobbelt så kostbar som for den stukkede tracé langs Aursjø. Til dette kommer omkostningene med anlegg av 2 broer.

For vår del vil vi anta at omkostningene for Auralinjen vil beløpe seg til nærmere

1 mill. kroner. Til dette kommer eventuelle erstatninger for bl. a. skog.

Det anbefales at tracéen langs Aursjø velges fremfor Auralinjen med følgende begrunnelse:

1. Auralinjen blir minst fem ganger så kostbar.
2. Transportforholdene blir vesentlig ugunstigere på grunn av stigningsforholdene og mange krappe kurver.
3. Eventuelle erstatninger blir vesentlig større.
4. Brakke ved tunnelen kan ikke nyttes for innkvartering under anleggsdriften.
5. Tunnelmassene kan ikke nyttes som filtermasser ved dambyggingen.
6. Bestående betongblandelegg kan eventuelt ikke nyttes.
7. Veien kan ikke vedlikeholdes over rasgropen ved Spildra, og blir derfor ikke til varig nytte for bygden.»

Norsk Teknisk Byggekontroll, uttalte i brev 23. juli 1964:

«Vi viser til befarung den 11. juli 1964 sammen med Deres ingeniør Moen, og skal nedenfor gi en uttalelse om stabilitetsforholdene i den høye jordskråningen langs Auras østside i området like syd for Spildra.

Over et parti på flere hundre meters bredde finnes store og markante sår i terrenget helt fra dalbunnen og opp til en høyde på mer enn 300 m over Aura.

Vi har stipulert skråningens gjennomsnittlige helning med horisontalplanet til å være ca. 1 : 1,2. Den nederste del av skråningen antas å være nærmere 1 : 1.

De jordmasser som er blottlagt i skråningen består av en sandig og grusig morenejordart med anslagsvis 10—30 pst. silt og leire. Massene inneholder betydelige mengder med store stein og blokker.

De utraste partier viser entydig at skråningen slik denne ligger i dag er ustabil. Utrasingen ytrer seg stort sett som overflateglidninger hvorved relativt små og lokale ras i skråningens nedre og bratteste del forplanter seg videre oppover i skråningen og trekker større masser med seg.

Over hele rasområdet er vegetasjonen og skogbunnen revet bort, og det foreligger også en rekke andre indikasjoner på at det pågår en intensiv rasvirksomhet i skråningen.

Hovedårsaken til utrasingen er etter vår oppfatning en kombinasjon av fasthetsnedsettelse i teleløsningsperioden, erosjon langs Auras østre bredd og erosjon fra overflatevann etter snøsmelting og kraftig regnvær.

For å oppnå betryggende stabilitetsforhold med tanke på fremføring av en permanent vei gjennom rasområdet, vil det kreves meget omfattende tiltak og forbygningsarbeider. Man kan ikke regne med at skjærings- eller fylingsskråninger på lengere sikt vil være stabile med mindre helningen er 1 : 1,5 eller slakere. Videre vil det være påkrevet å beskytte skråningsfoten mot erosjon fra Aura, og regn- og smeltevann må samles og ledes bort på en slik måte at overflateerosjon ikke kan finne sted.»

I møte 18. august 1964 vedtok så Skjåk kommunestyre følgende tilleggsfråsegn:

«Etter den grunngeving Brukseierforeningen har komi med, går kommunestyret med på at veggen blir ført fram etter den utstukkne lina langs Aursjøen.»

I samband med punkt 1 i fråsegna frå Skjåk kommunestyre den 1. juli 1964 ba Hovedstyret i brev av 12. august 1964, søkjaren skaffe fram kart over Aursjøen med inn-teikna koter for djupna ned til kote 1085. Etter det vil ein få ei ny fråsegn frå fiskeriinspektøren om kva verknad det kunne ha om ein eventuelt lyfta nedre reguleringsgrensa noko.

Søkjaren svara slik i brev 17. september 1964:

«I anledning Deres brev av 12. f. m. skal meddeles at Aursjømagasinet nå er fullstendig oppmålt som vist på vedlagte 2 kopier av bunnkartet.

De inntegnede areal- og magasinkurver vil vi gjerne få anledning til å kontrollere, men for øvrig skulle kartet gi tilstrekkelige holdepunkter for fiskeriinspektørens vurdering av forholdene i magasinet.

Går en ut fra den magasinkurve som er beregnet etter de siste målinger, vil det bli ytterligere svikt i magasinforholdet ved den innvilgede «senkingsregulering» av 15. juni 1962, idet denne skulle gi bare ca. 39 mill. m³.

For å oppnå det samlede magasin på 60 mill. m³ i Aursjøen som vi tok sikte på med vår tilleggsøknad av 20. april 1964 svarer dette til en HRV på kote 1097,50
hvis nedre reguleringsgrense be-
holdes på kote 1085,00

Reguleringshøyden blir da 12,50 m

Den tilsvarende forhøyelse av reguleringsdammen med 0,5 m vil i henhold til overslag fra ingeniør A. B. Berdal tilsvare en fordyrelse av dammen med ca. kr. 100 000. Dertil vil der neddemmes ytterligere ca. 150 da fjellgrunn.

Den ytterligere heving av øvre reguleringsgrense, for derved å kunne heve også nedre grense, slik som Skjåk kommune har foreslått ved dens anbefaling av konsesjonssøknaden vil med 0,5 m

forhøyelse av HRV til kote 1098,00
kunne gi en heving av nedre grense

LRV til kote 1086,50

Reguleringshøyde 11,50 m

I henhold til ingeniør A. B. Berdals overslag tilsvarende dette en fordyrelse på ca. kr. 110 000 for damanlegget, dertil kommer ytterligere ca. 150 da fjellgrunn neddemmet.

Ekspropriasjonsskjønnet som var påstevnet på grunnlag av den tidligere reguleringsstillatelse (15. juni 1962), har i dagene 7.—12. september i år befaret bl. a. områdene ved Aursjøen og avhørt de oppnevnte fiskerisakkyndige, fjelloppsynsmann Olav Heitkøtter og fiskerikonsulent Chr. Senstad.

Den førstnevnte, som hadde sin uttalelse ferdig, uttalte på grunnlag av en 12,0 m regulering at han anså fisket i Aursjøen for totalskadet, idet det som måtte bli igjen ikke ville ha noen verdi, i hvert fall ikke for næringsfisket i vannet. På direkte spørsmål om en heving av øvre og nedre reguleringsgrenser, som foreslått av Skjåk kommune, kunne ha noen vesentlig innflytelse på fisket, uttalte Heitkøtter at han ikke anså dette så betydningsfullt at det endret hans syn på fisketapet. Fiskerikonsulent Senstad har ennå ikke avgitt sin uttalelse.

I påvente av de endelige reguleringsgrenser er skjønnets videre behandling av tiltak og erstatningsspørsmålene utsatt til 12. januar 1965.»

Og fiskeriinspektøren gav disse merknadene i brev 8. oktober 1964:

- «1) Søknad av 6. desember 1960 gjaldt tapping av Aursjøen fra sommervannstand, angitt på kote 1094,5 til kote 1085,0 i alt 9,5 m. På grunnlag av et (mangelfullt) dybdekart ble arealreduksjonen anslått til ca. 1/3.
- 2) Søknad av 20. april 1964 gjaldt en heving av vannstanden med 2,5 m til kote 1097,5 (idet en reknet med sommervannstanden på kote 1095) og senking til kote 1085, samlet regulering 12,5 m. Det gamle dybdekart fulgte søknaden.
- 3) Nytt forslag. Skjåk kommunestyre vedtok 1. juli under sak nr. 71 å tilrå konsesjonsandragende på følgende betingelser: «1. At det vert bygd f. eks. 0,5 m høgre med tilsvarende mindre senking, dersom dei fiskerisakkyndige er av den mening at dette vil ha betydning for bevaring av fiskebestanden», dvs. høyeste regulerte vannstand 1098. Laveste regulerte vannstand 1086,5, i alt 11,5 m.

Et nytt og fullstendig dybdekart opp-tatt over Aursjøen i august 1964 viser at absolutt største dyp er 24,1 m og at en senking på f. eks. 10 m vil tørlegge ca. 2/3 av sjøens opprinnelige areal. 10 m senking vil dele det igjenværende i to partier forbundet med et ca. 1,5 m dypt sund som på det smaleste vil være ca. 10 m bredt. I den østlige del vil det oppstå en holme, og den gjenværende største dybde vil dreie seg om 3—5 m med 6,5 m som maksimum. Den vesentlige del av sjøen vil få dybder på 2—4—5 m til 10 m største dyp på 14 m.

Ved 8,5—9,5 m senking vil den mest betydningsfulle del av fiskenes nærings-beite-felt bli angrepet. Under senkingen vil bl. a. tilløpene grave seg ned i bunn-avleiringene med den følge at de gjen-værende vannmasser blir gromset opp og vil danne et ugunstig miljø for auren og dens næringsdyr. Det er derfor sannsynlig at Aursjøen på noen få år vil bli

forandret fra å være et meget bra til et lite verdifullt fiskevann.

Med det omfang reguleringen vil få i forhold til nedbørfeltets størrelse, magasinmuligheten og Aursjøens dybdeforhold, betyr det etter mitt skjønn lite eller intet enten reguleringen blir satt i verk etter det ene eller andre av de nevnte alternativ.

Jeg ser det ellers slik at den eneste måte å regulere Aursjøen på og som kan gi fiskebestanden en viss sjanse, vil være ved hjelp av dam, å bygge opp et magasin fra f. eks. kote 1092 og oppover så høyt det er påkrevet for å oppnå det magasin en med rimelighet kan vente å få fyllt fra år til år.»

Fråseigna frå Glomma Fellesfløtingsfor-
ening og frå fiskeriinspektøren dagsett 8. ok-
tober 1964 har søkjaren gitt desse merknadene
til i brev 23. november 1964:

«Til fløtningsforeningens anførsler og for-
behold har vi ikke noe å bemerke, de er av
mer generell karakter.

Av fiskeriinspektørens uttalelser har vi
festet oss ved at det fra fiskerisyndspunkt be-
tyr «lite eller intet enten reguleringen blir
satt i verk etter det ene eller andre av de
nevnte alternativ». Vi tør derfor ha grunn til
å regne med at nedre reguleringsgrense på
kote 1085,00 kan bibeholdes, tilsvarende regu-
leringstillatelsen av 15. juni 1962.

Da det videre er et ønske blant de delta-
gende kraftverk å oppnå det tidligere forut-
satt reguleringsmagasin på 60 mill. m³ sender
vi i dag en ny søknad om tilleggsregulering
i Aursjøen, opp til H. R. V. på kote 1097,50.
(Mot tidligere søkt 1097,00.)»

Med same brev fylgde denne søknaden om
løyve til å auka oppdemminga 0,5 m til kote
1097,50:

«Den 20. april 1964 sendte brukseierforenin-
gen det ærede departement en søknad om til-
leggsregulering av Aursjøen i Skjåk, opp til
kote 1097,00, begrunnet med at de gamle
magasinkurver ved kontroll hos oss ikke
stemte med det foreliggende kartmateriale.

Under sakens videre gang, bl. a. ved forbe-
redelse til skjønnene, er vannet i samarbeide
med Vassdragsvesenet blitt opploddet i sin
helhet, med det resultat at magasinkurven
måtte korrigeres enda en gang. Den siste
areal- og magasinkurve, tegn. nr. 3791, ligger
ved som bilag 1, sammen med bunnkartet,
tegn. nr. 3787 B, bilag 2.

Som det fremgår av magasinkurven, vil det
opprinnelige magasin (senkningsmagasinet) i
henhold til reguleringstillatelse gitt ved kgl.
resolusjon 15. juni 1962, mellom kotene
1085,0—1094,5 gi i alt 39 mill. m³
Tilleggsmagasinet mellom kotene
1094,5—1097,0 var i vår søk-
nad av 20. april 1964 forutsatt
å ville øke magasinet til 60
mill. m³, men gir etter maga-
sinskurven et tillegg på 17 mill. m³

56 mill. m³

For å bringe magasinet opp til
det forutsatte, må H. R. V. he-
ves til kote 1097,5, med en
ytterligere øking på

4 mill. m³

60 mill. m³

Glommens og Laagens Brukseierforening
tillater seg i den anledning å søke om re-
guleringstillatelse for Aurs-
sjøen i Skjåk, opp til H. R. V. på
kote 1097,50, slik at den totale regule-
ringshøyde fra L. R. V. på kote 1085,00 blir
12,5 m, med et totalt magasininnhold på 60
mill. m³ — som tidligere forutsatt.

Bortsett fra de endringer som følger av
0,5 m heving av øvre reguleringsgrense, blir
forholdene som beskrevet i vår førnevnte
søknad av 20. april 1964, og vi tillater oss å
henvise til denne. Således oppretthol-
des vår søknad om tillatelse til innføring av
Vesl-Utla til magasinet i Aursjøen og om til-
latelse til å føre hele vassføringen fra Skriu-
grovi til Aursjøen.

Magasininnholdet blir som forutsatt i tidli-
gere søknad. Derved blir de hydrologiske
oppgaver i det vesentlige uforandret. Således
skjer prosentvis fylling og tapping til samme
tid som før, men fyllingskoten (vannstanden)
blir forandret overensstemmende med den nye
magasinkurve, slik som vist på de korrigerede
fyllingskurver, tegn. 3753 C og D. Bilag 3
og 4.

Reguleringsdammen vil med øvre regule-
ringsgrense 1097,50 bli å forhøye 0,5 m i for-
hold til tidligere prosjekt, men får ellers den
samme utførelse. Omkostningene ved for-
høyelsen er av konsulenten, ingeniør A. B.
Berdal, beregnet til ca. kr. 100 000. Hevingen
av øvre reguleringsgrense til kote 1097,50
medfører neddemming av ytterligere ca.
150 da fjellgrunn langs sjøen; dertil vil ytter-
ligere 4 fiskehytter med gulvhøyder på kote
1098,87 til 1099,77 muligens få noen større
ulemper.

Omkostningene ved hele regulering-
en angis således:

Senkningsarbeidene (forutsetter avtale mel-
lom reguleringsdeltakerne og kraftstasjonen
Skjåk I):

Tunnel m/ inntak	kr. 1 600 000
Luker, kraftlinjer, telefon, brak- ker, renter i byggetiden, admi- nistrasjon, m. v.	» 500 000
D a m a n l e g g, tidligere over- slag	» 1 500 000
Tillegg for 0,5 m forhøyelse ...	» 100 000
S k j ø n n s u t g i f t e r, kapita- liserte erstatninger, tiltak, and- del settefiskanlegg, uforutsett (ekskl. Skjåk I's andel av samme poster)	» 1 100 000

kr. 4 800 000

Magasinet forutsettes stort sett tappet i
tiden 15. oktober—15. april og vil kunne
nyttes i tilsammen 864 m i de utbygde fall
eller hvor utbygging pågår. Tar man hensyn
til de ulike lavvannsperioder, er den midlere

vinterkraftproduksjonen beregnet til i alt 105 mill. kWh pr. år. Med årlige omkostninger etter 8,5 pst. av anleggskapitalen tilsvarer dette reguleringsomkostninger på ca. 0,39 øre pr. kWh.

Den her omsøkte forhøyelse av reguleringsgrensen antas bare å berøre Skjåk kommune og derværende grunn- og hytteeiere ved Aursjøen. Under rettsmøter og befaringer i august d. å. for erstatningsskjønnet som er påstevnet i henhold til reguleringstillatelsen av 15. juni 1962, har vi gitt opplysninger om situasjonen og den ventede endring av reguleringshøyden, og det var enighet mellom partene om at befaring ble foretatt med den for øye. Både partene og skjønnsretten skulle derfor være forberedt på å fortsette saken med den reguleringshøyde som måtte bli fastsatt. I påvente av den utvidede reguleringstillatelse er skjønnets videre behandling av saken utsatt til januar 1965.»

Den endra søknaden vart også kunngjort på same måten som den tidlegare søknaden, jfr. bl. a. Norsk lysingsblad 3. og 8. desember 1964.

I høve den nye søknaden har Skjåk kommunestyre gitt denne fråsegna i møte 19. desember 1964:

«Kommunestyret tilrår søknaden om utvida regulering av Aursjøen til kote 1097,5, men vil visa til kommunestyret sitt vedtak under sak 71/64 vedkomande utvida regulering av Aursjøen.»

I samband med at Hovedstyret har gått gjennom dei tekniske planane for dammen ved Aursjøen fann ein det naudsynt å etablere eit dempingsmagasin for flaumene på om lag 0,5 m over kote 1097,50. Søkjaren har difor sendt inn nytt framlegg til manøvreringsreglement. Hovedstyret har sendt det vidare til ordføraren i Skjåk med spørsmål om kommunen har noko å merka.

Hovedstyret sine merknader:

Aursjøen, som har ei flatevidde på ca. 6,5 km² og eit nedbørfelt på 103 km², er sidan 1920 regulert konsesjonsfritt ca. 1,5 m mellom kotene 1094,5 og ca. 1093,0 av Skjåk kraftverk. Ved kgl. resolusjon 15. juni 1962 fekk Glommens og Laagens Brukseierforening løyve til å regulere Aursjøen 9,5 m mellom kotene 1094,5 og 1085,0. Løyvet blei gitt i samband med Kraftlaget Opplandskraft sine planar om å byggja ut Aura med inntak i Aursjøen og kraftstasjon ved Kittilstad. Ved dette blir ei fallhøgde på ca. 675 m nytta ut og maskininstallasjonen blir 31 000 kW. Ein viser om regulerings-saka til St. prp. nr. 49 for 1961—62.

Det har no synt seg at reguleringsmagasinet berre vert 39 mill. m³ mot planlagt 65 mill. m³.

Brukseigarforeininga har difor søkt om løyve til å auka oppdemminga med 3 m på grunnlag av dei nyaste oppmålingane og kjem med det til eit samla magasin på 60 mill. m³. Samstundes er det søkt om løyve til å overføre avlaupet frå Vesl.-Utla sitt nedbørfelt på ca. 6 km² og til å føra heile vassføringa i Skriugrove til Aursjøen. Kostnaden ved dette er rekna til 1,8 mill. kroner og auken i kraftproduksjonen vil bli på om lag 25 GWh. Etter ei førebels utrekning etter føresegnene i § 3 i reguleringslova set ein kraftauken til ca. 2 900 nat.-hk.

Ved behandlinga av den førre konsesjons-søknaden blei det frå dei fiskerisakkunnige halde fram at det gode fisket i Aursjøen på det næraste ville bli totalskadd. Det låg då ikkje føre kart over djupna i vatnet lenger ned enn til kote 1090. Det er nå skaffa fram fullnøgjande målingar som syner at om lag 2/3 av sjøens flatevidde som den var før regulering, blir turrlagd. Dette førde til eit atterhald frå Skjåk kommune si side om at ein burde rykja etter om det let seg gjera å auke oppdemminga med om lag 0,5 m og i samband med det også lyfte lågste reguleringsgrensa tilsvarande. Etter at det nye karttilfanget har vore lagt fram for dei fiskerisakkunnige til ny fråsegn, meiner Hovedstyret at det er klårt at eit slikt brigde i reguleringsgrensene ikkje kan kome på tale. Rundt vatnet ligg det 15 hytter, 8 båtnaust og 4 uthus. 4 av hyttene blir demt ned medan 4 andre har golvhøgder frå kote 1098,9 til 1099,8. Resten ligg over kote 1100. Dei hyttene som blir skadde, er av enkel byggjemåte, Alle båtnausta ligg om lag på den nåverande høgste vasstand og uthusa ligg noko høgare. Den søkte auka regulering vil demme ned ca. 1 000 da meir grunn, men ca. 300 da er delvis skadd av den tidlegare konsesjonsfrie reguleringa. Det blir med dette demt ned noko beitegrunn.

Overføringa av Vesl-Utla vil ikkje føre med seg nemnande skadeverknader av di Aura vil bli turrlagt når kraftverket etter det førre løyvet blir sett i drift. Når heile vassføringa i Skriugrove blir tatt inn i magasinet, vil 13 bruk missa vatningsvatn. Brukseigarforeininga er klår over at det må skaffast erstatningsvatn og meiner at dette kan bli ordna i semje eller ved skjønn,

Når det gjeld utsjånad og tilhøva for fløytinga, er det ikkje nemnande brigde ansynes dei planane som låg føre sist saka var framme.

Hovedstyret vil etter dette rå til at konsesjon blir gitt slik det er søkt om, jfr. § 8 i reguleringslova.

Om vilkåra for konsesjonen skal Hovedstyret merka:

Konsesjonstid og innløysing, postane 1 og 2.

Konsesjonen av 15. juni 1962 blei gitt med samtykke frå Stortinget på uavgrensa tid, men med rett til vanleg revisjon etter 50 år. For dei private falleigarane som tek del i reguleringa er konsesjonstida avgrensa til 60 år og med rett for staten til å innløyse lutane deira i anlegget i det 40. og 50. år frå konsesjonen si tidfesting.

Det hadde vore naturleg å sjå denne reguleringa i samanheng med dette, men ei konsesjonstid som går ut over 50 år for dei private falleigarane kan etter lova ikkje gjevast utan at saka blir lagt fram for Stortinget. Hovedstyret vil då rå til at konsesjonen blir gitt på uavgrensa tid, men for 50 år for dei private deltakarane og med rett for staten til å løysa inn lutane i det 35. og 45. år.

Avgifter, post 3.

Ved den førre konsesjon blei konsesjonsavgiftene fastsett til kr. 0,50 til staten og kr. 3,50 til kommunar pr. innvunnen nat.-hk. Hovedstyret finn ikkje grunn til å brigde desse satsane nå.

Vassforsyning m. v., post 11.

Her har Hovedstyret uttrykkjeleg sett vilkår om at brukseigarforeininga pliktar å tryggja vassforsyninga til dei vatningsanlegg som misser vatnet sitt ved at alt vatnet frå Skriugrove blir ført til Aursjøen. Vidare er den vanlege posten om vegar m. v. tatt med.

Fisket, post 12.

Etter framlegg frå fiskeriinspektøren er vilkåret frå konsesjonen av 15. juni 1962 også tatt med nå.

Flaumvarsel m. v., post 13.

Hovedstyret har også her tatt med det same vilkår som ved den førre konsesjonen.

Allmenndannande verksemd m. v., post 14.

Hovedstyret tilrår at det blir sett vilkår om kr. 15 000 til det nemnde føremål. Likeins er det teke med i vilkåret plikt til å syte for mellombels forsamlingslokale til bruk for arbeidarane m. v.

Manøvreringsreglement.

Hovedstyret har teke med det nye framlegget frå søkjaren om løyve til å nytta eit døyvingsmagasin for flaumane opp til kote 1098,0.

Utkastet byggjer med andre ord heilt ut på søkjarens siste framlegg dagsett 12. februar 1965.

Sakstilfanget fylgjer.

Behandla i møte 10. mars 1965.»

Departementet slutter seg i det vesentlige til hovedstyret og rår med dette til at Glommens og Laagens Brukseierforening blir meddelt tillatelse til ytterligere regulering av Aursjøen ved oppdemming 3 m til kote 1097,5 og til å overføre Vels-Utla og Skriugrove til Aursjøen i det vesentlige i samsvar med søknad av 20. april 1964 og tilleggsøknad av 23. november s. å.

Som det vil framgå har hovedstyret anført de planer som lå til grunn for tillatelsen av 15. juni 1962 til 9,5 m senking vist seg å gi magasin 39 mill. m³ mot forhåndsberegnet 65 mill. m³. På grunn av at dette ikke er tilstrekkelig til rasjonell utnyttelse av vannkraften, er det søkt om oppdemming 3 m som regnes å ville øke magasinet til 60 mill. m³. Kraftøkningen er av hovedstyret foreløpig beregnet til 2 900 nat.-hk.

Den økede regulering vil medføre neddemming av 1 000 da grunn hvorav ca. 300 da er delvis skadd ved tidligere konsesjonsfri regulering, 4 hytter og endel naust. Overføringen av Vels-Utna får ikke vesentlige skadevirkninger, mens overføringen av Skriugrova vil berøre vannforsyningen for 13 bruk. Det er i søknaden forutsatt at erstatningsvann må skaffes disse. For fiske og fløting medfører den økede regulering ikke nevneverdige skadevirkninger utover dem som den tidligere regulering har medført.

Hovedstyret har foreslått oppstillet vilkår i samsvar med den tidligere tillatelse så langt de passer og med samme konsesjonsavgifter, kr. 0,50 og kr. 3,50 pr. år pr. nat.-hk til henholdsvis staten og kommuner. I tillegg er foreslått vilkår om forsamlingshus i anleggstiden og kr. 15 000 til allmenndannende virksomhet. Departementet slutter seg til hovedstyrets forslag og viser til dettes bemerkninger til de enkelte bestemmelser.

Departementet foreslår at tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vassfall, som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen og overføringen eller blir medeiere i anlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfalleieres andeler i anlegget staten uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte anlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år etter at konsesjonen er gitt, skal staten kunne innløse de andeler i anlegget som måtte tilhøre eiere for hvem regulerings-tillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved hjemfall og innløsning være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vasskraften som ved reguleringen og overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,50 pr. nat.-hk.

Til fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 3,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med de tidligere gjennomførte reguleringer og overføringer i vassdraget. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen og overføringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pante-

sikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 19, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversettes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde, eller helt eller delvis dekke utgiftene til, en for øyemedet tjenlig sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonæren og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å sikre vannforsyningen til de vatningsanleggene som mister vatnet som følge av at Skriugrova overføres til Aursjøen.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier og bruer, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veier og bruer som konsesjonæren anlegger skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten

vesentlige ulemper for anlegget. Valg av trasé skal skje i samråd med de kommunale myndigheter.

12.

Konsesjonæren plikter å bekoste utsetting av yngel og/eller settefisk av aure etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

Dersom vedkommende departement finner det nødvendig å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i Aursjøen, eventuelt i Otta elv fra kraftverket til Ottavatn, plikter konsesjonæren å bære de utgiftene som er forbundet med disse undersøkelser.

13.

De som bor ved Aura elv skal varsles om flommer som ventes å gå over dammen i så god tid i forveien som mulig ved oppslag på høvelige steder.

Partiet av isen på Aursjøen ved tunnelinntaket som mister sin bæreevne på grunn av reguleringen, skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten innsirkles det svekkede parti med et tau festet til pålær som settes fast i isen med passe mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflate på mellom 0,5 og 1,0 m.

14.

Konsesjonæren er forpliktet til ved anleggsarbeidets begynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller hvis departementet finner det hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring av permanent forsamlingslokale f. eks. samfunnshus etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement. Konsesjonæren skal stille inntil kr. 15 000 til rådighet for almindennende virksomhet blant arbeiderne og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanlegget — herunder også den bestående dam —, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

16.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vannslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 200 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

17.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

19.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen og overføringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgivelse etter 30 år.

Kraften kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjern-

ledningene eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører regulerings- og overføringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

20.

Ved damanlegget skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende utlemper eller innskrenkninger med hensyn til dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

21.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i regulerings- og overføringsanlegget, tillatelse til å benytte driftsvann som er innvunnet ved regulering og overføringen, mot en årlig godtgjørelse til anleggets eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

22.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses

ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 5 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommune. Anleggets eier plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg i forbindelse med denne post.

Konsesjonshaveren plikter å foreta en forvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

23.

Til skjønn i anledning av reguleringen skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

24.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

25.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eien-

dommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen eller overføringen kan medføre forpliktelser.»

Angående manøvreringsreglementet vises til hovedstyrets bemerkninger.

Det tilrås fastsatt følgende manøvreringsreglement:

«1.

I. *Reguleringer.*

Reguleringsgrensene er:

Øvre kote	1 097,50
Nedre kote	1 085,00
Reguleringshøyde	<u>12,50 m</u>

Høydene refererer seg til Vassdragsvesenets fastmerke FM 12 ved utløpet av Aursjøen med høyde på kote 1 094,805.

Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

II. *Overføringer.*

Hele Skriugrova samt Vest-Utla (nedbørsfelt 6 km²) overføres til Aursjøen. Avløpet fra Aursjøen overføres til Otta elv ved Kittilstad.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets tidligere flomvannstand og flomvassføring ikke forøkes. Ved særlig stor flom kan vannstanden i magasinet midlertidig heves til kote 1098. Såsnart flommen er kulminert ved Lalm skal vannstanden senkes til kote 1097,50.

3.

Det magasinerte vann kan tappes etter behovet i kraftverket ved Kittilstad, dog slik at tappingen døgnet rundt i den kalde årstid skal være så jevn som mulig.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godkjennes av vedkommende departement. Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokteren skal bo og om han skal ha telefon. I kritiske tider f. eks. når det kan ventes flom på fullt magasin skal damvokteren være stasjonert ved dammen ved Aursjøen.

5.

Det skal føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres — om det forlanges — nedbørhøyder, temperatur m. v. Avskrift av protokollen skal for hver måned sendes Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

6.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.»

Industridepartementet

tilråd:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Glommens og Laagens Brukseierforening å demme opp Aursjøen i Skjåk til kote 1097,5 og å overføre Skriugrova og Vesl-Utla til Aursjøen i samsvar med søknad av 20. april og 23. november 1964 på betingelser som inntatt i Industridepartementets tilråding av 30. april 1965.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Aursjøen i Skjåk m. v. i samsvar med det i ovennevnte tilråding inn-
tatte utkast som gjeldende inntil videre.

32. A/S Engerdal Elektrisitetsverk.

(Tillatelse til å erverve bruksrett til vassfallet mellom Lille Hyllesjø og Engeren i Trysilvassdraget og til å foreta ytterligere regulering av Store og Lille Hyllesjø samt regulering av Hundsjø og overføring av vatn fra Hundsbekken og Røa.)

Kgl. res. 30. april 1965.

A/S Engerdal Elektrisitetsverk har siden 1940 utnyttet fallet mellom Lille Hyllesjø og Engeren i Trysilvassdraget. Fallet er leiet fra Trysil kommune for 99 år. Installasjonen i kraftverket var opprinnelig på 290 kW. Reguleringsmagasinet i Store og Lille Hyllesjø var på 45 mill. m³ som ga en kraftøkning i det 325 m høye fall, på under 500 nat.-hk.

I 1947 ble oppdemmingen av Hyllesjøen som var på 0,6 m, øket med 1,5 m, og samtidig ble det foretatt overføring av Hundsbekken og oppdemming av Hundssjøen 0,75 m. Denne tilleggsregulering som representerte en kraftøkning på 475 nat.-hk var i medhold av reguleringslovens § 3 siste ledd konsesjonspliktig uansett størrelse. Dette forhold er det opplyst at verket ikke har vært på det rene med. I forbindelse med at det 29. februar 1960 ble søkt om konsesjon på overføring av Røa til Hyllesjøen, ble det gjort merksam på at det også måtte søkes om konsesjon på tilleggsreguleringen fra 1947. Dette er gjort ved søknad 12. september 1960.

Ved den omsøkte overføring av Røa vil den regulerte vassføring alt i alt gi en ytelse på ca. 1340 nat.-hk i Hylla kraftverk, og det oppstår konsesjonsplikt også på bruksretten til det leiede fall.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 11. november 1964 avgitt innstilling om konsesjon på ytterligere regulering av Hyllesjøen m. v. som gjennomført i 1947, tillatelse til overføring av Røa til Hyllesjøen, og bruksrettskonsesjon på fallet Lille Hyllesjø—Engeren. Brevet er sålydende:

«Med Departementets påtegning av 5. mars 1960 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse følgende søknad datert 29. februar s.å.:

«A/S Engerdal E.verk fikk 2. november 1959, etter lov av 30. oktober s.å. tillatelse til for lavvannsperioden 1959—60 å overføre inntil 100 l/sek. vann fra Røa til Hyllesjøen.

Vi søker nå om å få overføre inntil 150 l/sek., maks. 475 nat.-hk som en varig ordning.

Før overføringen i vinter hadde E.verket fått utarbeidet detaljerte planer for samme ved Forsvarets anleggsdirektorat gjennom Høstmærks ingeniørkontor, Molde, og — med unntak av 2 grunneiere ved selve Hyllesjøen — fått tillatelse av samtlige grunn-, slått- og setereiere og havneberettigede, og dessuten av Engerdal kommune som eier vannfallene og fiskeretten i den del av Røavassdraget som blir berørt av overføringen, alt uten erstatning.

Kanalen er 4,96 km lang, og dimensjonert for en maksimal overføring av 320 l/sek. — Den har hittil kostet kr. 34 500. Hertil kommer da bygging av bruer for ferdsele over kanalen på forskjellige steder, samt eventuell erstatning for skader på fiske for de to grunneiere i Hyllesjøen og utgiftene til skjønnet for den midlertidige overføringen.

Kanalen har hittil virket helt tilfredsstillende på alle måter.

Engerdal E.verk er bygd for å dekke det alminnelige behov for elektrisk kraft innen Engerdal kommune. — Det er i formen et privat aksjeselskap, men Engerdal kommune eier 4/11 av aksjekapitalen som er på kr. 119 200, og har dessuten ydet relativt store bidrag til de lange overføringslinjer i dette vidstrakte distrikt. — Etter hvert har kraftbehovet økt slik at en i år med liten nedbør har måttet gå til delvis streng rasjonering ut på ettervinteren.

Magasinets flateinnhold i Store- og Lille Hyllesjø, er på 0,86 km² og reguleringshøyden 2,2 m, slik at magasinet er på i alt ca. 1,9 mill. m³. Magasinnivået i sjøene skal ikke heves, men ved overføring av vann fra Røa i lavvannsperioden vil vannstanden bli holdt jevnere enn i tidligere år.

Med den erfaring vi hittil har hatt med vårt vannforbruk, regner vi med bare å slippe vann fra Røa inn i magasinet i vintermånedene desember—april. I kanalinntaket ved Røa vil bli anbrakt en regulerings- og stengeventil i hus. Arrangementet her vil bli laget etter samråd med Vassdragsvesenet.

For å hindre sik fra å komme opp fra Hyllsjøen til Røavassdraget er det laget et betongkledd fall på 3,5 m i kanalen. For å hindre røye i å komme ned i Hyllsjøen har vi konferert med inspektøren for ferskvannsfisket, uten at han har kunnet anwise noen absolutt sikker metode. — Vi har satt finmasket netting ved inntaket, men om det er effektivt, vet vi ikke. Erfaringsmessig vil jo heller ikke fisken foreta vandringer i vinterhalvåret, men holde seg i sine vinterkulper. Søknaden følger i 5 eksemplarer, og 5 eksemplarer av avtalene med grunneierne m. v. er vedlagt.»

Som bilag følger erklæringer fra berørte grunneiere langs Røakanalen.

Engerdal kommunestyre sier i møte 28. mars 1957 bl. a.:

«Engerdal kommune eier grunnen på begge sider av Røa. Formannskapet har behandlet saken i møte den 18. mars 1957 og rå kommunestyret til å gi A/S Engerdal Elektrisitetsverk rett til overføring av vatn fra Røa til Hyllsjøen uten erstatning til kommunen. Mulige skader og ulemper for 3. mann, er kommunen uvedkommende. Tillatelsen gjelder i 60 år.»

Avtalen med de øvrige grunneiere er datert 7. april 1957. Det sies der at undertegnede grunn-, slått- og havneiere i Lillerøåsen, Gammelsetra og i Rømarka samt grunn- og slåtteiere sør og øst for Hyllsjøen og fiskeberettigede i Hyllsjøen gir Engerdal Elektrisitetsverk rett til å overføre vatn fra Røenget over Storkjølen til Hyllsjøen. Tillatelsen er bl. a. betinget av at det blir lagt et nødvendig antall kloppbruer for kuer og annen ferdsel over kanalen. Tillatelsen er gitt for 60 år fra 1. januar 1957.

Hyllerås husbruksskog har i møte 4. mai 1957 fattet dette enstemmige vedtak:

«Søknaden innvilges under forutsetning av at de på husbruksskogens grunn nødvendige bruer, bygges og vedlikeholdes av A/S Engerdal E.verk, og at mulige skader og ulemper for 3dje mann er husbruksskogen uvedkommende.»

Søknaden ble forelagt distriktet på vanlig måte og kunngjort i Norsk lysingsblad 25. og 29. mars 1960 (nr. 72 og 75) samt i Østerdølen. Det foreligger disse uttalelser:

Engerdal kommunestyre fattet i møte 25. april 1960 følgende enstemmige vedtak:

1. En rår i prinsippet til at A/S Engerdal elektrisitetsverk får tillatelse til den ansøkte overføring av Røavassdraget til Hyllsjøen.
2. Kommunestyret viser for sin del som grunneier til det vedtak som kommune-

styret gjorde i sak 33/57 i møte den 28. mars 1957.»

Elektrisitetskontoret for Hedmark og Oppland uttaler i påtegning av 12. mai 1960:

«Engerdal Elektrisitetsverk eier Hyllsjø kraftverk. Nedslagsfeltet for kraftverket er imidlertid så lite at elektrisitetsverket år om annet lider av vannmangel. For å råde bot på dette søker verket om tillatelse til å overføre en del av vannføringen i øverste del av Røavassdraget.

Elektrisitetskontoret mener at skadene og ulempene for grunneierne som følge av denne overføring er helt uvesentlige, og en vil rå til at konsesjon blir gitt i samsvar med søknaden.»

Hedmark fylke anbefaler søknaden i sin uttalelse av 20. mai 1960, men peker på Engerdals Fiskeadministrasjons uttalelse av 9. s.m. og som lyder slik:

«Engerdal Fiskeadministrasjon vil uttale at det må settes som betingelse for tillatelsen at elektrisitetsverket sørger for anordninger slik at fisken uhindret kan gå over eller forbi demningen og at det vedlikeholder disse, og at det blir tilstrekkelig vann nedenfor demningen, slik at fisken kan leve der vinteren over.»

Statens Friluftsråd gjør i sin uttalelse av 2. juli 1960 ingen innvendinger.

Landbruksdepartementet har gitt denne uttalelse i brev av 26. september 1960:

«Saken har vært forelagt fiskerikonsulenten for det Østenfjelske som i påtegning av 10. september d.å. har uttalt:

«Ved en eventuell innvilgning av konsesjon på omsøkte overføring, bør konsesjonæren tilpliktes årlig utsetting av yngel eller settefisk av aure i reguleringsområdet i det omfang Landbruksdepartementet til enhver tid finner det nødvendig.

Med hensyn til risikoen for spredning av røye fra Røa til Hyllsjøen er vel dette et forhold som en må frykte allerede er skjedd ved den midlertidige overføring vinterhalvåret 1959—60. Imidlertid bør konsesjonæren pålegges å anordne et stengegitter for om mulig å hindre en eventuell fortsatt spredning av røye til Hyllsjøen.

Gitterets utforming og plassering bør skje i samråd med fiskeriinspektøren.»

En slutter seg til konsulentens uttalelse og ber inntatt tilsvarende bestemmelser i konsesjonsvilkårene.»

Overrettssakfører A. Thune-Ellefsen, Hamar, har gitt følgende uttalelse datert 16. august 1960:

«Grunneierne til Store-Hyllsjøen er gårdbruker Kr. Heggeriset, Engerdal og fru Sigrun Jensen, Oslo. Gårdbruker Heggeriset eier dessuten grunnen på østre side av Lille-Hyllsjøen. Vestsiden av denne eies av Engerdal kommune. De som er økonomisk skadelidende er grunneierne til Store-Hyllsjøen. Man bør ikke la seg imponere av det relativt store antall som har gitt sitt samtykke uten erstatning. De har ikke økonomiske interesser, og ulempene fjernes ved at der bygges overgang for kreaturene over kanalen. En annen ting er at samtlige er aksjonærer i A/S Engerdal Elektrisitetsverk og deres interesse faller sammen med elektrisitetsverket.

Forholdene vedrørende Hyllsjøen er alt annet enn tilfredsstillende ordnet. Det er så vidt jeg skjønner første gang det søkes om tillatelse. Det synes da innlysende at denne ikke kan meddeles uten at reguleringen i sin helhet blir brakt inn i lovlige former med regler og betingelser i samsvar med vanlig praksis.

A/S Engerdal Elektrisitetsverks reguleringer hittil, har et anstrøk av «husflid». Ut fra verkets synspunkt er det forståelig at det søker å skaffe seg vann og vannrettigheter uten eller med minimalt vederlag, men fremgangsmåten er ikke ubetinget heldig. Dernest har verket fullstendig neglisjert tiltak som kunne minske skadene, og utvist en suveren forakt for grunneierne økonomiske interesse. Jeg må derfor fremkomme med en bred redegjørelse for forholdene:

Naturforholdene.

Store- og Lille-Hyllsjøen hadde som det fremgår av kartet ingen forbindelse med hinannen. De var adskilt av en skogkledd fjellrygg. Lille-Hyllsjøen hadde ingen tilløp eller avløp hvor ørreten kunne gyte. Den eneste fiskesort i Store-Hyllsjøen var ørret. I Lille-Hyllsjøen var det sik. Store-Hyllsjøen var et av Østlandets beste fiskevann og viden kjent som sådant. Ernæringsforholdene, gyteforholdene, vannets surhetsgrad og fisken, var i alle henseende helt fremragende.

Fru Jensen hadde en hytte ved nordenden av sjøen og Heggeriset en på vestsiden. I årtier har Heggeriset bortleiet sin hytte til faste leiere som kom igjen til samme tid år etter år, opptil 3 generasjoner. Leien har dreiet seg om kr. 20 til kr. 25 pr. dag for hus med 8 senger, ved og båter. Vederlaget ligger langt under hva der kunne oppnås. Men har Heggeriset foretrukket gamle kjente leiere. Fru Jensen har også delvis bortleiet sin hytte for kr. 200 pr. uke. Det vil lett ses hvilke betydelige økonomiske interesser som knytter seg til fisket. Hertil kommer utbytte av salg og eget forbruk. Hyllsjøen var fra naturens side en idyll og naturherlighet som det ikke er mange av over Østlandet.

Reguleringen.

A/S Engerdal Elektrisitetsverk ble visstnok startet i 1938 med lærer Ottar Andersen som den drivende kraft.

Jeg fremlegger:

1. Gjenpart av skrivelse fra Ottar Andersen av 30. mai 1938 til Birger A. Jensen med fru.
2. Svar fra Jensen og frue av 8. juni 1938.

3. Gjenpart av erklæring fra Gjermund Heggeriset av 31. august 1938.

Ovennevnte dokumenter er det grunnlag på hvilket A/S Engerdal Elektrisitetsverk har ansett seg berettiget til å foreta de senere foranstaltninger bortsett fra overføring av vann fra Hundsjøen, og den midlertidige overføring fra Røa i vinter. Planer er ikke forevist Jensen og frue og så vidt jeg kan bringe i erfaring heller ikke Gjermund Heggeriset, Kr. Heggerisets far. Forespørselen om samtykke til «regulering» av Hyllsjøen, og det forhåndstilsagn som ble gitt, — kan ikke benyttes som en generell tillatelse til å foreta hva som helst i all fremtid med Hyllsjøen.

Elektrisitetsverket var da ikke stiftet og det var forskjellige planer. Det var kun en forhåndsforespørsel, og temmelig uforpliktende svar, siden elektrisitetskomiteén måtte være klar over at omfanget og innholdet av en slik tillatelse kunne ikke grunneierne være på det rene med, på det tidspunkt. Den kunne maksimalt heller ikke gjelde mere enn den første regulering på 0,6 m som var konsesjonsfri. Fra Gjermund Heggeriset ble det innhentet erklæring. Etter hva Ottar Andersen opplyste var den skrevet av ham.

Det finnes ingen godkjent eller fastsatt oppdemningshøyde eller nedtapningsgrense. Det fins intet regulerings- eller manøvreringsreglement. Det finnes heller ikke mulighet for manøvrering da det ikke finnes innretninger til dette bruk.

Reguleringen bestod opprinnelig i at det ble gravet en kanal mellom begge sjøer. Det oppførtes en dam ved søndre ende av Lille-Hyllsjøen hvor rørgaten tar ut.

Videre ble der bygget en dam ved Hylla's utløp ved Store-Hyllsjøen. Det ble opplyst at det ble oppdemmet med ca. 0,6 m. I betraktning av at verket under det avholdte skjønn hadde vanskelighet med å opplyse Lille-Hyllsjøens opprinnelige nivå (nevnte oppdemningshøyde er regnet ved Lille-Hyllsjøen) er det vel enda vanskeligere å fastlegge Store-Hyllsjøens nivå. De hadde som nevnt ingen forbindelse med hinannen. Rektangelkartet viser 790, men jeg vet ikke hvor nøyaktig dette er når det gjelder normal vannstand.

Senere bygget Elektrisitetsverket på dammen og forhøyet oppdemningen ytterligere 1,5 m.

Under avholdte skjønn opplyste Ottar Andersen at denne regulering skjedde med Vassdragsvesenets samtykke. Etter nå innhentede opplysninger medfører dette ikke riktighet.

Fru Jensen inngikk i 1953 en overenskomst med Elektrisitetsverket om de skader som da var påført og mottok en omforenet erstatning stor kr. 5 000. Overenskomsten gjelder erstatning for lite skader samt samtykke til overføring fra Hundsjøen.

Forutsetningen var utvilsomt at de tidligere reguleringer var i lovlig orden. Fra Heggeriset er intet samtykke innhentet og han har heller ikke fått noen erstatning. Jeg bortser fra kr. 100 i elektrisk kraft pr. år som han oppbærer for den første regulering. Jeg bortser også fra at verket bekostet flytning av Heggerisets hus og båthus. Det er neppe noen erstatning. Huset var dårligere etter flyttingen og båthuset er ferdig da det står under vann.

Det ble videre under avholdte skjønn, opplyst at verket om høsten legger planker på overløpet på dammen ved Hylla's utløp ved Store-Hyllsjøen. Dette har ikke fru Jensen kjent til. Det er en slags provisorisk foranstaltning som øker oppdemningshøyden utover hva de byggede innretninger faktisk kan gi. Jeg må således hevde:

1. At A/S Engerdal Elektrisitetsverks siste oppdemning med ca. 1,5 m ikke har lovlig hjemmel.
2. At den oppdemning som finner sted ved å legge planker på overløpet av dammen er urettmessig.

Fisket m. v.

Før kanalen mellom Store- og Lille-Hyllsjøen ble åpnet, tappet verket ut Lille-Hyllsjøen, slik at det var en dam på midten. Det ble her dratt garn og minert med dynamitt for å utrydde siken. Sakkyndig bistand ble ikke benyttet, og siken utryddes ikke ved nevnte midler. Et par år etter var siken plantet inn i Store-Hyllsjøen og blomstret opp.

Ørreten vandret inn i Lille-Hyllsjøen hvor den har vært gjenstand for en meningsløs beskatning. Siden kommunen eier vestsiden er det utvilsomt en rekke som anser fisket for fritt. Jeg har sett sjøen full av garn, og til og med rev som er et forbudt redskap. Det skjer ingen foryngelse av ørret i denne sjø, så Store-Hyllsjøens fiskebestand tappes ut gjennom Lille-Hyllsjø.

Reguleringens virkning på fisket er det vanlige. Marfloen er forsvunnet og fiskebestanden er for stor for de endrede ernæringsforhold. — Mens det før reguleringen var helt alminnelig å få ørret på en kilo, er det i dag vanskelig å få ørret på marken. Jeg vedlegger uttalelse fra professor Sivertsen. — Etter at uttalelsen var avgitt hadde professoren satt et garn, og fått fem svære sik på dette. Han var tilbøyelig til å endre sin oppfatning med hensyn til bestanden av sik. Forholdet er at siken står i visse høyder i den opprinnelige Hyllsjø, og resultatet avhenger av hvor han har satt garnene. Jeg har selv fisket hvert år i ca. 30 år i Hyllsjøen.

Ved en overenskomst med fru Jensen i 1953 påtok verket seg å rydde opp langs breddene og på de gamle holmene innen 2 år. Inntil da hadde trærne stått og råtnet i vannet og langs breddene, og omgivelsen så redselsfull ut. Fremdeles er det stygt, og noen nevneverdig rydding er ikke foretatt.

Betydelige arealer f.eks. til hyttetomter er ødelagt.

Ad overførsel fra Røa.

Planen for denne overførsel ble utarbeidet av Forsvaret ca. 2 år før Loven om midlertidig regulering. Selv om tørken i fjor medførte vannmangel var det dominerende motiv ikke noen midlertidig overføring. Kanalen er dimensjonert for 320 l/sek. Så vidt skjønnes ble gravingen påbegynt før tillatelsen forelå og kanalen kan ikke føres ut i Hyllsjøen uten å gå igjennom Heggeriset grunn. I følge tillatelsen for den midlertidige regulering skulle følgende foretas:

1. Snarest mulig etter vårflorens kulminasjon i 1960 skulle de gamle vassføringsforhold opprettes, ved gjenfylling eller gjenbygging.

2. Departementet forutsatte at det skulle treffes tiltak for å hindre at røye kom over fra Røa til Hyllsjøen.

Ved skjønn den 28. juni tømte kanalen mere vann i Hyllsjøen enn det er bygget for, for så vidt som kanalen ved utløpet i sjøen svømmet over. Verket hadde riktignok stengt kanalens inntak ved Røa, men dette har ingen virkning.

Kanalen oppsamler bekker og vann fra nedslagsfeltet nord for kanalen og mellom Røavassdraget og Hyllsjøen, og går full i utløpet uten vann fra Røa.

Det er ikke foretatt noen foranstaltninger for å hindre at røye innplantes i Hyllsjøen. Det ble konstatert røye i kanalen nedenfor inntaket i Røa. Jeg bortser fra at verket visstnok satte en nettingramme ved inntaket i Røa, men denne ble fjernet etter 8 dager. Det foreligger en klar overtredelse av de satte betingelser for tillatelsen.

Vannet som kanalen fører er sikkert surt myrvann som får surhetsgraden i Hyllsjøen til å stige. Det er betydelige vannmasser som er blitt tømt i Hyllsjøen. Dette kunne vel lett unngås ved å lede vannet ned i Hylla ved Tangbekken eller Storsteinbekken. Verket bryr seg imidlertid ikke noe om de betingelser som var oppstillet for tillatelsen.

I Røavassdraget er det en mengde mindreverdige røye. Innplantes den tredje fiskeart i Hyllsjøen er den ødelagt som fiskevann for alltid. Det er nok av stengrunner i Hyllsjøen som gir røyen gode gyteforhold.

I begynnelsen av sin virksomhet eksporterte verket kraft til Sverige. Hva det nå gjøres vites ikke. Foruten forhøyelse av magasinet i Hyllsjøen med 1,5 m er der senere gravet kanal fra Hundsjøen. Hundsjøens flateinnhold er etter kartet og et skipserskjønn opp mot halvparten av Store-Hyllsjøen. Dette magasin er det ikke opplyst om i søknaden. — Det medfører i alle fall at Vassdragsvesenet ikke på grunnlag av søknaden kan vurdere det virkelige behov for overføring fra Røa. Bortsett fra uttalelsen om at etter tørkesommeren må verket innføre rasjonering på ettervinteren, synes søknaden å mangle påvisning av det reelle behov. Jeg skulle gjerne ha opplyst antall husholdninger i bygden og innbyggertall.

Det fremstilles som om kanalens vannføring kan reguleres ved en regulerings- og stengeventil i kanalinntaket ved Røa. Kanalen er gravet i terrenget som en dreneringsgrøft. Skulle dens vannføring reguleres ved inntaket måtte kanalen være bygget av betong. Nå går den full ved utløpet i Hyllsjøen selv om det ikke kommer en vassdråpe inn fra Røa.

Det sies at magasinet i Hyllsjøen ikke skal heves. Men at vannets nivå blir hevet er utvilsomt med en ny tilførsel av minst 320 l/sek. og ingen endring i avløp, vil sjøen oppdemmes hele året. Fru Jensen har vann i kjelleren, og dess høyere sjøen står, dess mere graver den ut den brink som hytten står på. Det må i tilfelle regnes med flytting.

Det er avholdt skjønn for fastsettelse av erstatning for den midlertidige overføring fra Røa. Siden skjønnet utsatte det hele til virkningen ble mere på det rene, var det nok så bortkastet for verket.

Det er påstemt skjønn fra Heggeriset til

fastsettelse av erstatning for ødelagt fiske med de tidligere reguleringer. Så kommer eventuelt det tredje skjønn pluss eventuelt overskjønn pluss de prosesser man nå øyner etter de siste opplysninger. — Det avholdte skjønn kostet vel opp imot kr. 5 000. Hva det kommer til å koste verket bare i skjønnsomkostninger før det er ferdig, blir ikke ubetydelige beløp, og beløp som i grunnen ingen av partene har noen glede av.

På bakgrunn herav så jeg meg villig til en ordning i minnelighet. Verket fremkom på slutten av skjønnet med et tilbud til Heggeriset på kr. 3 000 som skulle dekke alle skader som han hittil var påført foruten den fremtidige skade og erstatning for permanent overføring fra Røa. Den slags bud kan vanskelig være alvorlig ment fra folk som burde vite å verdsette fjellbygdas naturherligheter.

Hvilke foranstaltninger kan foretas for å minske skadene på fisket vet jeg ikke. Det er ingen mangel på foryngelse. Kanalen til Lille-Hyllsjøen må stenges for fiskens gang. Med tre fiskesorter som konkurrerer om ernæringen og hva sik og røye vil bli dominerende, er vel sjøen som ørretvann ødelagt. Sakkyndige får i tilfelle uttale seg herom.

På vegne av mine parter må jeg bestemt protestere mot tillatelse. Engerdal Elektrisitetsverk kan hverken påberope seg rettsvillfarelse eller god tro når det fortsatt tømmer vann fra kanalen fra Røa i Hyllsjøen. Jeg forlanger ikke at det fyller kanalen igjen, men dens utløp i Hyllsjøen må stenges og gjenfylles så får verket lede vannet der det kan få adgang til. Det medfører kanskje ingen skade om det ledes ut i Hylla. For øvrig er det vel bare aksjonærene som er grunneiere til denne elv, så det skulle vel Ottar Andersen kunne ordne.»

Svar på Engerdal Elektrisitetsverks komité's henvendelse til Birger A. Jensen er datert 8. juni 1938 og lyder slik:

«I svar på Deres forespørsel i brev av 30. f. m. tillater vi oss å meddele at vi selvfølgelig ikke kan motsette oss en regulering av Hyllsjøen.

Skulle det imidlertid vise seg at denne regulering virker skadelig på fisket eller fiskebestanden f. eks. ved uttapning forbeholder vi oss rett til erstatning etter skjønn.»

Og erklæringen fra herr Heggeriset, datert 31. august 1938 lyder slik:

«I tilfelle Engerdal elektrisitetsverk blir stiftet for å bygge ut Hylla og Hundsbekken, gir jeg som grunneier ved Hyllsjøen og Lille Hyllsjøen og Hylla og for mulige rettigheter i Hundsbekken ovennevnte selskap rett til regulering ved Hyllsjøen samt nødvendig grunn til dammer, kanal osv. på følgende betingelser:

1. Så lenge verket er i drift, leverer selskapet meg fritt ved inntaksstolpe på min eiendom 400 watt pr. år til eget bruk.
2. Skulle reguleringen ødelegge fisket i Hyllsjøen, eller bli til ulempe slik at jeg må flytte husene mine ved Hyllsjøen, forbeholder jeg meg erstatning etter skjønn,

dersom jeg ikke blir enig med verket på annen måte.»

Foranlediget av overrettssakfører Thune-Ellefsens uttalelse forlangte Hovedstyret i brev til Engerdal Elektrisitetsverk at tilleggsreguleringen av Hyllsjøen ble brakt i formell orden ved at det ble søkt om konsesjon på reguleringen.

Elektrisitetsverket sendte deretter inn følgende søknad datert 12. september 1960:

«Søknad om konsesjon for den av A/S Engerdal e.verk utførte regulering av Store og Lille Hyllsjø m. v. i Engerdal i 1940 og 1947 samt overføring av vann fra Hundsbekken i 1953 (jfr. muntlig konferanse om denne sak i Oslo 5. september d. å. med overingeniør Bang og ingeniør O. Fosshelm).»

Historikk:

Engerdal e.verk ble bygd under siste verdenskrig sommeren 1940. — Planene for utbyggingen var utarbeidet av ingeniør Seim i Vassdragsvesenet etter særskilt tillatelse av den daværende Vassdragsdirektør. Ingeniør Seim var også vår konsulent i 1947 da siste del av den reguleringen som var forutsatt i 1940, ble gjennomført.

Planen av 1940 forutsatte en oppdemming av Store og Lille Hyllsjø med i alt 2,1 meter. Dette ga en regulering på 145 l/sek. som med 325 m brutto fallhøyde svarte til 490 nat.-hk. Da den hele regulering lå under grensen, 500 HK, i Vassdragslovens § 3, ble det sagt oss at vi ikke trengte konsesjon. Planen — med den hele utbygging — var også forelagt Vassdragsvesenet i forbindelse med vår søknad om konsesjon for høyspentanlegget i 1940.

Planen forutsatte som nevnt oppdemming av Store og Lille Hyllsjø i 2 etapper ettersom linjebyggingen utover i denne vidstrakte bygd kunne gjennomføres økonomisk:

1. Oppdemming 60 cm med elektrifisering av de nærmest kraftstasjonen liggende grender, fra Hylleråsen til Femundsenden, med et magasin som svarte til 87 l/sek. eller 290 nat.-hk.
2. Oppdemming ytterligere 1,5 m og mulig overføring av vann fra Hundsbekken i vintermånedene, men uten heving av Hyllsjøen. — Vi så på dette som en utbygging også i lovens forstand, og har derfor vært i god tro. For nå å få saken formelt i orden, ber vi om konsesjon på den hele regulering i nevnte sjøer, herunder overføring av vann om vinteren fra Hundsbekken. Grunneierne og rettighetshaverne har gitt sitt samtykke til samme.

Både Hylla, Hyllsjøene og Hundsjøen med tilløp er private vann. Trysil kommune (nå Engerdal kommune), Kr. Heggeriset og Birger og Sigrun Jensen er de viktigste grunneierne. De to siste, Kr. Heggeriset og herr og fru Jensen satte som betingelse at de skulle ha erstatning etter skjønn dersom fiske i Hyllsjøen eller husene deres ved samme led skade ved reguleringen. Ellers satte de ingen grense for reguleringens omfang.

I 1953 satte fru Jensen fram krav om erstatning for skade på fiske og noen ulemper for

hennes hytte på grunn av reguleringen. Hennes sakfører, Øistein Sverre, hadde da henvendt seg til Vassdragsvesenets konsesjonsavdeling med forespørsel om ikke 2. oppdemming i 1947 trengte konsesjon. Da fru Jensen og e.verket sluttet minnelig overenskomst om en erstatning på kr. 5 000 meddelte Vassdragsvesenet at de hadde henlagt saken. Samtidig fikk e.verket beskjed om at en ytterligere oppdemming av sjøene var konsesjonspliktig. Da dette var i 1953, kunne vi ikke tenke at dette skulle gjelde oppdemmingen i 1947.

Nå har Kr. Heggeriset ved overrettssakfører Thune Ellefsen, Hamar, forlangt skjønn for skade på fiske i Hyllsjøen. Som Vassdragsvesenet vet har også han skrevet til konsesjonsavdelingen om den forannevnte oppdemming i 1947 var konsesjonspliktig. — Under alle omstendigheter vil vel dette ikke ha noen innvirkning på skjønnsrettens fastsettelse av evt. skadeserstatning, da tillatelsen til regulering forutsatte den planlagte oppdemming i 1947 og er uten begrensning.

Vi vedlegger i avskrift etter original:

1. Trysil kommunes overlattelse av deres fallrettigheter i Hylla, vederlagsfritt i 99 år.
2. Kr. Heggerisets tillatelse til utbyggingen, grunn til dammer, kanaler m. v.
3. Herr og fru Jensen's tillatelse til regulering av Hyllsjøen.
4. Tillatelser fra diverse andre rettighetshavere og grunneiere ved Hundsbekken og Hyllsjøen.
5. Kart over området som viser sjøene med overføringskanaler, rørgate og kraftstasjon.
6. Ingeniør Seims plan med div. tegninger av 1940, herunder også noen skrivelser som viser at Hyllsjøene skulle oppreguleres med 145 l/sek. eller 490 nat.-hk.
7. En del tegninger ved ing. Seim vedr. reguleringen 1947.

Vi tillater oss å søke om de lettelsener eller fritakelser for avgifter som er omhandlet i endringer av 10. april 1959 § 12 post 21 siste ledd i Vassdragsreguleringsloven.

Til slutt ber vi om at denne søknad ikke må forsinke vår tidligere søknad om overføring om 150 l/sek. vann fra Røavassdraget til Hyllsjøen, så vi om mulig fikk nytte av denne kommende vinter.»

Bilagene viser at Trysil herredstyre i møte 4. juli 1939 leiet bort vederlagsfritt til Engerdal Elektrisitetsverk vassrettighetene i Hylla for et tidsrom av 99 år.

Avtalen mellom Sigrun Jensen og Elektrisitetsverket datert 21. august 1941 er som følger:

«Undertegnede eier av gr.nr. 3 og br.nr. 25 Hyllsjøteigen av skyld 7 øre i Engerdal gir for vår eiendoms vedkommende A/S Engerdal elektrisitetsverk rett til regulering av Hyllsjøen.

Skulle det imidlertid vise seg at denne regulering virker skadelig på fiske eller fiskebestanden, f. eks. ved uttapping, forbeholder vi oss rett til erstatning etter skjønn.»

Videre viser avtale av februar 1953 med grunneiere ved Hundsbekken og oppsittere

som tar vatn derfra at de ikke har noe å innvende mot at Hundsbekken overføres, men framholder at Elektrisitetsverket har forpliktet seg til å lede vatn over i Hundsbekken når oppsitterne ikke får tilstrekkelig vatn fra den.

Denne søknad ble kunngjort i Norsk lyssingsblad 15. og 18. november 1960 (nr. 267 og 270) og Østerdølen. Det innkom disse uttalelser:

Engerdal kommunestyre vedtok enstemmig denne uttalelse i møte 29. desember 1960:

- «1. Idet kommunestyret viser til de kraftmengder som er innvunnet ved reguleringen, antas de fordeler som innvinnes å være helt overveiende i forhold til de ulemper den medfører. Det er helt klart at en noenlunde tilfredsstillende kraftforsyning for kommunen er avhengig av denne regulering. Reguleringstillatelsen anbefales derfor gitt.
2. Det forutsettes at regulanten erstatte de ulemper som er oppstått, enten ved avtale med de skadelidende eller ved at erstatning fastsettes ved skjønn.
3. Da kraftforsyningen i sin helhet skjer til behov innen kommunen, finner kommunestyret for sin del å tilrå at det ikke blir pålagt konsesjonsavgift.
4. Det ansees unødvendig å innhente uttalelse fra lokale fiskeorganisasjoner.»

Elektrisitetskontoret for Hedmark og Oppland har avgitt denne uttalelse datert 31. januar 1961:

«Hyllsjø kraftverk i Engerdal ble bygd i 1940. Et ledd i planen for utbyggingen av Hyllsjø kraftverk var regulering av Store og Lille Hyllsjø og overføring av vann fra Hundsjøen.

På grunn av en feiltolkning av vassdragsreguleringsloven ble det ikke søkt om konsesjon for nevnte reguleringer da anlegget ble bygd.

Hele produksjonen i Hyllsjø kraftverk nyttes til alm. kraftforsyning i Engerdal kommune.

Elektrisitetsverket søker nå om konsesjon for samtlige reguleringer i henhold til vassdragsreguleringsloven.

Engerdal kommunestyre har enstemmig anbefalt søknaden.

Elektrisitetskontoret har ingen vesentlige merknader å gjøre og vil tilrå at konsesjon blir gitt i samsvar med søknaden.»

Hedmark fylke viser til kommunestyrets og elektrisitetskontorets uttalelser og anbefaler søknaden, jfr. påtegning av 3. februar 1961.

Landbruksdepartementets uttalelse datert 23. januar 1961 lyder slik:

«Saken har vært forelagt fiskerikonsulenten for det Østenfjelske som i brev av 17. november 1960 har gitt slik uttalelse som vedlagte

gjenpart av brevet viser. Inspektøren for Ferskvannsfisket uttaler den 12. desember 1960 følgende:

«A/S Engerdal Elektrisitetsverk søker om konsesjon på en regulering av Hyllsjø som forlengst er gjennomført, for på denne måte å få «saken formelt i orden». Når det gjelder de bestemmelser som bør inn-tas i konsesjonsvilkårene m. h. t. fisket, slutter jeg meg til det forslag som fiskerikonsulenten for det Østenfjelske har satt fram i vedlagte brev av 17. november d. å.»

Landbruksdepartementet slutter seg til de gitte uttalelser og ber om at det i konsesjonen blir satt slike vilkår som foreslått av fiskerikonsulenten for det Østenfjelske.»

Fiskerikonsulentens uttalelse:

«Idet sakens dokumenter følger vedlagt i retur, tillater jeg meg å foreslå at ved innvilgning av konsesjon på nevnte regulering, tilpliktes konsesjonæren årlig utsetting av yngel og/eller settefisk av aure i et antall som til enhver tid blir å bestemme av Landbruksdepartementet.

Oppdemningssonen ryddiggjøres for trær og større busker, og det finryddes enkelte fiskeplasser. Disse finryddingsplasser blir å utpeke av den fiskerisakkyndige i samråd med de fiskeberettigede.

Det bør med års mellomrom foretas fiskeribiologiske undersøkelser, som bekostes av konsesjonæren.»

I anledning denne søknad har overretts-sakfører Thune-Ellefsen, Hamar, avgitt denne uttalelse datert 2. januar 1961:

«Det er søkt om konsesjon på:

1. Oppdemning av Hyllsjøen med angivelig 1,6 m foretatt i 1947.
2. Overføring av vann fra Hundsjøen (Hundbekken) til Hyllsjøen, foretatt i 1953.
3. Overføring av vann fra Røavassdraget til Hyllsjøen.

Jeg går ut fra at disse reguleringer blir behandlet og avgjort under ett, og henviser til min fremstilling av 16. august 1960, hvor jeg på vegne av Hyllsjøens eiere protesterte mot tillatelse til overføring fra Røavassdraget. Jeg viser også til den redegjørelse for de faktiske forhold som er inntatt i denne.

A/S Engerdal Elektrisitetsverk hevder at i og med forhåndstillatelse som ble gitt i 1938, ikke inneholder noen begrensning, så har Elektrisitetsverket fått carte-blanche til å foreta hvilket som helst tiltak.

Jeg bemerker.

1. I 1938 forelå flere alternativer og ingen konkrete planer.
2. Under det foretatte skjønn spurte jeg herr Ottar Andersen om han hadde stillet eierne i utsikt at den påtenkte regulering ikke ville volde noen vesentlig ulempe eller ha skadelig innflytelse på fisket. Dette be-nektet han hvorfor jeg måtte friske på hans hukommelse ved å referere hans skrivelser av 30. mai 1938 (bil. 1 til min fremstilling av 16. august 1960).

3. I disse forutsetninger ligger selvsagt en begrensning. Men det er uten videre klart at når planen i 1940 tok endelig form, burde disse vært forelagt eierne. Et forhåndstilsagn på et tidspunkt hvor ingen hadde rede på omfanget hevder jeg er uforbindende i henhold til avtalelovens § 31 og 33. Om fru Jensen ved overenskomsten av 1953 må sies å ha godkjent det som da var foretatt lar jeg ligge. Det gjelder i alle fall ikke Kr. Heggeriset.

4. Planene for 1. regulering er datert februar og mars 1940. For Lille-Hyllsjøen er «nåværende vannstand» oppgitt til 800,9. For Store-Hyllsjøen var den 800,5. (Tegning no. 3 av februar 1940 Kanal mellom Store og Lille Hyllsjø). På samtlige tegninger fra 1940 er HRV 801,1, hvilket vil si at 1. regulering forutsatte en regulering på 0,6 på Store-Hyllsjøen. Det er for øvrig til denne interessen knytter seg. Lille-Hyllsjøen er alene en gjennomstrømningsjø, og Store-Hyllsjøen det magasin som opptar vannet.

På tegningen av dammen ved Store-Hyllsjøen viser flomløpet en høyde på 801,5, mot forutsatt 801,1 som skulle være høyeste regulerte vasstand. Det vil si at Elektrisitetsverket i 1940 demmet opp Store-Hyllsjøen med 1 m mot 0,6 på planene. For å si det med andre ord, så la verket de 60 cm på Lille-Hyllsjøen (hvilket tilsvarer 1 m på store) istedenfor som forutsatt på Store-Hyllsjøen. Det er ikke å forundre seg over at Heggerisets båthus står under vann.

Hvor høyt den virkelige oppdemning har vært kan antagelig ingen si. Det er ikke mulig å se hva «nåværende vasstand» egentlig står for. Den kan neppe være målt på svarte vinteren. Det er i alle fall ikke den gjennomsnittlige vasstand. For det man vet kan det være målt under flom. I følge rektangelkartet er høyden på Store-Hyllsjøen 790 m. Videre stenger verket overløpet med planker om høsten, selv siste høst til tross for at det ikke har noen konsesjon i det hele tatt. Videre er sjøen tilført betydelige vannmasser gjennom kanalen fra Røa, siden denne ble gravet. Under skjønnet så sjøen ut som et fotografi av flomkatastrofe i Mississippi. Det er ikke bare dette som er galt. Planene av 1940 forutsatte en reguleringshøyde på II Byggetrinn på 802,5. Det vil si at Store-Hyllsjøen skulle oppdemmes med 2 m i k k e 2,10 fra den «nåværende vasstand». Planen av 1946, som jeg forutsetter er utført foreslår en forhøyelse av overløpet på 70 cm til kote 802,2. Forutsetter man at utgangspunktet er riktig, at det ikke er forekommet oppstuvning, at s n i k reguleringen med planker på overløpet ikke foretatt, vil det si at Store-Hyllsjøen fra 1940—1947 har vært oppdemmet 1 m og senere til 1,7 m. Siden forskjellen mellom 1,70 og 2,10 tilsvarer forskjellen i vasstanden imellom de to innsjøer, ser det for meg ut som om feilen i 1940 er oppdaget i 1946. Det hele er særdeles rotet. Konsesjons-søknaden kan i alle fall ikke danne grunnlag. Det fremstilles som det gjelder å bringe i formell orden det som er utført, men oppgave over det som er foretatt er uriktig, og det ser for meg ut som verket mener å få en

ytterligere forhøyelse på 40 cm inn av bakdøren —. Engerdal Elektrisitetsverk må forklare:

1. Hvorfor ble Store-Hyllsjøen demmet opp med 1 m i 1940, istedenfor som forutsatt 0,60.
2. Hva er sammenhengen med at der oppgis en reguleringshøyde på 2,10 medens planene forutsatte 2 m.
3. Ble overløpsdammens flomløp i 1947 forhøyet til kote 802,2.
4. Endelig: Hvilken reguleringshøyde og hvilken nedtappingsgrense søkes der i realiteten konsesjon på (oppgitt i kotehøyder).
5. Hvilke innretninger akter verket å foreslå for i det hele tatt å kunne manøvrere Hyllsjøen til de fastsatte grenser. Det finnes ingen foranstaltninger i dag.
6. Hvilke foranstaltninger akter verket å foreslå for å kunne regulere vanntilførselen gjennom kanalen fra Røa, nå tilføres Hyllsjøen meget større vannmengder enn de sek./ltr. som er forutsatt, selv om Røa stenges ute.
7. Hvilke foranstaltninger mener verket kan foretas for å hindre røye å vandre ned i Hyllsjøen. Den oppsatte nettingramme viste seg straks ubrukelig, og ble fjernet igjen. Saken ble deretter forelagt meg på nytt.

Som sagt er kanalen fra Røa en dreneringsgrøft. Jeg vedlegger tegning hvor jeg har inntegnet nedslagsdistriktet. Under skjønnet fosset den overfull i Hyllsjøen, til tross for at inntaket ved Røa var helt stengt, og Stor-Olabekken lagt i rør under kanalen (på grunn av røye i bekken). Dette er surt myrvann.

Skal konsesjon meddeles på overførsel fra Røa, med fastsatte sek./ltr., uten øking av vasstanden i Hyllsjøen, må vanntilførselen i kanalen fra Røa til Hyllsjøen kunne reguleres. Det vil si at kanalen må være tett og den må ikke oppta vann fra nedslagsdistriktet. — Som det nå er er den såkalte overførsel nærmest et skuebrød. — Overføring av vann fra annet vassdrag står vel i en særstilling. Blir dette tillatt kan gravstenen settes over Store-Hyllsjøen som fiskevann. Det var gjort som en nødsforanstaltning i en tørkesommer og nødvendigheten er ikke påvist.

Under skjønnet forklarte Ottar Andersen:

1. At de tidligere reguleringer var foretatt med Vassdragsvesenets samtykke.
2. At gravningen av Røakanalen var påbegynt med Industridepartementets underhåndssamtykke, hvilke altså skulle gjøre verkets gravning gjennom Heggerisets eiendom rettmessig.
3. At kanalen, som var planlagt to år før tørkesommeren, hadde det aldri vært meningen å fylle igjen. De fastsatte konsesjonsvilkår hadde verket aldri ment å etterkomme. Han spurte meg om jeg for alvor mente at verket skulle kaste bort kr. 30 000 hvilket jeg dessverre måtte bekrefte siden de hadde benyttet en lov om midlertidig regulering, til å få gjennomført en gammel plan.

Det offentlige kan vel ikke la den slags passere.

Departementet kan sette hvilke som helst betingelser for konsesjon. I følge lov av 14. desember 1917 § 12 pkt. 9 er der også åpnet adgang til å sette betingelser siktede til å skaffe eieren tillegg hvis ervervede rettigheter er ervervet for et vederlag som har stått i åpenbart missforhold til verdien. Det synes da uten videre klart at Departementet, hvis det finner Elektrisitetsverkets fortolkninger av de gitte samtykker i 1938 som uriktige og åpenbart urimelig, kan sette som betingelse at erstatningen skal fastsettes som full erstatning for lidt tap og skade uten hensyn til forhåndssamtykke i 1938.

Jeg har tidligere anført at de såkalte samtykker er forhåndstilsagn gitt på et tidspunkt, hvor konkrete planer ikke var utarbeidet og at det var uttalt at reguleringen ikke ville medføre skade. Ytterligere bemerkes:

1. Erklæringen fra Heggeriset er forfattet av Ottar Andersen.
2. Ingen av erklæringene sier uttrykkelig at noe skal avstås uten erstatning.
3. Det er klart at erklæringene er gitt under den forutsetning at oppdemningen skulle bli av så lite omfang at den ikke påførte nevneverdig skade. Det er dokumentert ved skrivelse fra Ottar Andersen til Jensen. Men det fremgår også av Heggerisets erklæring, hvor flytting av husene alene er forutsatt som en mulig eventualitet. En oppdemning av Hyllsjøen med 2 m ville drukne det gamle båthus, og for å komme inn av døren i hytten måtte man bruke båt. Jeg vedlegger et fotografi av de gamle hus tatt i 1934, med vasstanden inntegnet som den var under skjønnet i forhold til hjørnet av den gamle hytte. — Siden husene måtte flyttes ved en langt mindre oppdemning enn 2 m, vil man av erklæringens form på dette punkt kunne slutte, at det ikke har vært tale om regulering av dette omfang. En uttalelse om at en regulering ikke vil medføre skade, hvis 2 m var forutsatt vil også være uforståelig.
4. Erklæringen fra Heggeriset kan like godt oppfattes som det er tatt forbehold om erstatning for all ulempe, og at flytting av husene kun er nevnt som eksempel. Hva for eksempel med det økede garnslit, foranlediget av at verket ikke ryddet oversvømmede arealer?
5. De bristende forutsetninger var også foranledning til at fru Jensen reiste krav i 1953 hvilket ledet til at verket utbetalte Jensen en erstatning på kr. 5 000 for de inntil da påførte skader, og inngikk på en del andre tiltak.
6. Det eneste rimelige er jo at eierne får erstatning og verket betaler den skade som påføres etter skjønn. Som betingelsen er formulert vil Heggeriset komme på samme linje som fru Jensen.
7. Vederlaget for samtykke i 1938 var kr. 100 pr. år i strøm for Heggeriset, og ingenting for fru Jensen.

Man vil også unngå prosess. Til det avholdte skjønn hadde Ottar Andersen trået Statsarkivet og bygden for å mobilisere folk som møtte og påstod fiskerett i Hyllsjøen. Han hevdet at erstatningen skulle deles pr. hode, og siden de møtende naturlig nok ikke krevet

erstatning for seg, skulle disse dele tilfalle Elektrisitetsverket. Det ble selvsagt avvist av retten, men det viser hva man må være forberedt på. Det er nødvendig at departementet rydder opp i forholdene omkring reguleringen av Hyllsjøen.

Det er ikke fremlagt forslag til manøvreeringsreglement. Det bør vel fremlegges allerede nå. For manglende overholdelse bør der fastsettes tvangsmulkt. Jeg går ut fra at eventuelt skjønn avholdes som rettslig skjønn, med utenbygds skjønnsmenn.

Som nevnt bes Elektrisitetsverkets svar på mine provokasjoner forelagt meg når det innløper.»

Lege Peter Prydz, Oslo, har uttalt følgende i brev av 10. mars 1961:

«I tillegg til hva der er fremført av grunneierne, vil jeg på vegne av en av dem, Sigrun Jensen, få lov å tilføye:

Man er helt klar over at der i et slikt tilfelle først og fremst bør taes almene hensyn. Den primære reaksjon fra grunneiernes side er da også tydelig preget av denne oppfatning, idet man hele tiden har vist utpreget imøtekommenhet. Dette i tillit til at E.verket også på sin side ville opptre slik at der ville foreligge en mulighet for fredelig sameksistens.

Vi er i så måte blitt uhyre skuffet. Det er forhåpentligvis temmelig enestående at et E.verk kan skalte og valte med annen manns eiendom helt etter eget forgodtbefinnende. Det er et faktum at der er foretatt regulering og kanalisering ikke bare uten å søke fornøden konsesjon, men til og med uten en gang å underrette grunneierne. Sigrun Jensen fikk tilfældigvis — via andre — kjennskap til Røakanalen flere måneder etter at den var fullført.

At E.verket ikke antydningssvis gjør forsøk på å oppfylle sine løfter og forpliktelser hva enten de nå er gitt muntlig eller skriftlig, overlater jeg til det ærede Hovedstyre å velge den rette betegnelse for. Etter min mening er der behov for et ganske kraftig sprogbruk for å finne dekning for E.verkets fremgangsmåte.

De fleste som har detaljert kjennskap til Ottar Andersens fremgangsmåter i denne sak, tror jeg vil erklære seg enige heri.

Når E.verket først nå søker konsesjon for tiltak som forlengst er utført, beror ikke dette på en tilfældighet eller forglemmelse eller manglende innsikt.

I forbindelse med konsesjonsbehandlingen tør jeg be om det var en mulighet for å pålegge E.verket at det i et hvert fall oppfylte to av sine tidligere gitte skriftlige løfter:

1. Oppføre og vedlikeholde en effektiv båtbom over kanalen mellom Store og Lille Hyllsjø. Nøkkel til bommen blir å tilstille de to grunneiere.
2. Bearbeide utløpet av kanalen Hundsjøbekken—Hyllsjø, slik at den løper gjennom en naturlig løk som derved bevares.

Begge tiltak må sies å være bagatellmessige, ikke bare i forhold til det hele prosjekt, men også som et selvstendig oppdrag.

På et par steder må likeledes de ved kanalgravinger oppkastede jordmasser gjenombrytes med tversgående side-renner, idet jordmassene stenger avløpet fra myrdrag på kanalens østside.»

De innkomne uttalelser har vært forelagt søkeren som har gitt disse bemerkninger i brev av 15. august 1961:

«Vi har tatt mot dokumentene vedrørende denne sak for en tid siden, men har ventet med besvarelsen, da herr ingeniør Fosshem uttalte i sommer at han mente å komme en tur oppover. Da han antagelig ikke har fått tid til dette, sendes den nå.

1. Til de uttalelser som er gjort av de forskjellige instanser har en ikke noe vesentlig å anføre, — når en unntar herr Thune Ellefsens partsinnlegg. En vil likevel gjøre merksam på, overfor fiskerinspektørens forslag om slipping av ørret-yngel i Hyllsjøen, — at vi allerede ved overenskomsten av 1953 med fru Jensen har påtatt oss å slippe 5 000 ørret-yngel hvert 3. år når hun forlanger det. En ber om at et eventuelt nytt pålegg i konsesjonsbetingelsene blir koordinert med dette, slik at en ikke får ordre om yngel-slipping fra 2 kanter. En viser ellers til herr professor Sivertsens utredning for skjønnsretten for den midlertidige overføring 1959—1960.
2. Til herr o.r.sakfører Thune-Ellefsens påstander og forhåndsprosedyre.

Vi har alltid ansett de 2 oppdemninger av Hyllsjøen som en regulering — og som lå under konsesjonsgrensen, 500 hk. Dette siste fikk vi muntlig bekreftet i Vassdragsvesenet da fru Jensen i 1953 ved sin sakfører Øistein Sverre hadde vært der inne og forespurt. — Siden hørte vi ikke mere om dette før i 1959. Alle husket at det var krig i Norge i 1940 — uten parafin, — så det gjaldt å skaffe elektrisk lys fort. Vi bygde ut 290 kW straks, — resten fikk komme senere. Ellers blir vel dette en sak mellom E.verket og Vassdragsvesenet, — om vi trengte konsesjon.

Det rettslige grunnlag for mulige erstatninger hittil er de 2 tingleste overenskomster, med Kr. Heggeriset av 3. august 1938, tinglest 7. juni 1940, — og med herr og fru Jensen av 21. august 1941, tinglest 2. oktober s.å. Herr Thune-Ellefsen nevner bare min forespørsel til den siste av 1938, men overenskomsten er av 1941. Jeg var da personlig til Nittedal, hvor fru Jensen bodde, — og som under mannens sykdom rådførte seg med sin far, nå avdøde distriktslege Prydz, som selv hadde mye trøbbel da han skaffet Nittedal kraft.

Etter overenskomsten har de rett til erstatning dersom fisket blir ødelagt eller skadd, og som ordnes ved skjønn eller ved avtale. Nå har de forlangt skjønn, — og får full anledning til å framstille saken der. Ved overenskomsten av 1953 er forholdet avgjort hittil for fru Jensens vedkommende. At vi har misligholdt overenskomsten er ikke riktig:

A. Hun fikk kr. 5 000 kontant.

- B. Vi satte avlåst bom over kanalen med nøkkel til hver av de 2 parter, og bommen står der fremdeles, hva så Thune-Ellefsen påstår.
- C. Løken (eller tjernet) ved grøften fra Hundsjøen er bevart den dag i dag.
- D. Vi fikk Engerdal kommune til å fraskrive seg mulig rett til å fiske i Hyllsjøen.
- E. Vi ryddet med flere mann i 2 dager ved Hyllsjøen i 1950, og etter overenskomsten i 1953 med 4 mann i 3—4 dager.

Ad Kr. Heggerisets overenskomst.

Vi har flyttet hytten hans opp bakken. Det kostet over kr. 2 000. Han ville selv flytte båthuset, og fikk kr. 400 mot å flytte det så langt at det var sikkert. Ytterligere krav har han ikke reist før nå ved den midlertidige overføring fra Røa. Disse krav vil bli avgjort ved det kommende skjønn.

- 3. Erstatning for den midlertidige overføring av vann fra Røa er avgjort ved skjønn.

Med hensyn til herr Thune-Ellefsens påstander om denne overføring anføres:

- A. Vi har etter tidligere overenskomster rett til å nytte vannet fra Hyllas nedslagsfelt.
 - B. Røa er frademt, — og størsteparten av det nedslag til Røa som ligger på oversida av kanalen, har avløp til Røa ved Stor-Olabekken som er lagt i rør under kanalen.
 - C. Ellers ble kanalen åpnet på nedsiden like ved inngangen til Hyllsjøens nedslagsfelt. Dette siste kan bevitnes av de 2 skjønnsmenn som sammen med meg gikk langs kanalen under skjønnet. Det flomvannet som sakføreren så ved kanalens utløp, kom fra Hyllas nedslagsfelt.
- 4. Om kontroll av den vannmengde som i tilfelle skal slippes inn fra Røa.

Vi har konferert med vedkommende avdeling i Vassdragsvesenet om at en med en enkel anordning kan måle de l/sek. som går i kanalen ved inntaket. Størsteparten av det nedslagsfelt som på sakføreren karts-kisse opp for kanalen lenger ned, har avløp til Stor-Olabekken, der som før nevnt går i rør under kanalen. — Den lille rest som er igjen, kan vel ansettes skjønnsmessig.

Foruten flomløpet i selve avløpsdammen er det store flomløp lengre vest ved sørsida av sjøen, som vil hindre noen vesentlig oppdemning over et visst nivå som måtte bli fastsatt. — Så snart E.verket greier det økonomisk, vil det bli bygd ny avløpsdam i Hylla, og denne vil selv-sagt bli forsynt med bunnluker. — Men dette arbeidet må utstå til verket er ferdig med de lange overføringslinjer i Engerdal.

Herr overrettssakfører Thune-Ellefsens personlige utfall lar en ligge. Ottar Andersen skal ha gjort arkivstudier og trålet bygda rundt etter fiskeberettigede gardbrukere, påstår han, — før skjønnet. — Nei, det visste jeg lenge før.

Jeg gjorde skjønnet oppmerksom på kongeskjøtet av 1727, som de 2 første brukere fikk da de kjøpte stedet, og som er grunnlaget for alle eiendomsrettigheter

i Heggeriset, og som er meget omfattende også for fisket. — Likeens synte jeg retten den eldgamle fiskeveg fra Lisetra til Båthusmyra ved Hyllsjøen og som sikkert er brukt i over 250 år. — De to grunneiere fredlyser sjøen, og opptrer som de er de eneste som har rett til å fiske der. — Skjønnsretten avviste ikke spørsmålet, som herr Thune-Ellefsen sier, men anfører at den ikke behøvde å ta stilling til samme, da de som påsto fiskerett, erklærte at de ikke krevde erstatning på grunn av reguleringen.

For elektrisitetsverket har spørsmålet betydning ved fastsettelsen av hvor stor del de 2 grunneiere skal ha av erstatningen på hele fisket i Hyllsjøen. Spørsmålet vil bli avgjort ved kjennelse av kommende skjønnsrett, med mulig påskjæring til herredsretten, — dersom det ikke er ordnet ellers innen den tid.»

Med brev av 8. januar 1962 framkom søkeren med følgende tilleggsuttalelse:

«Skrivelse fra Vassdragsvesenet i anledning vår søknad om konsesjon på overføring av vann fra Røa til Hyllsjøen.

Det det særlig gjelder er:

1. Mellom hvilke kotehøyder i sjøen reguleringen skal gjelde.
2. Størrelsen av det felt som har avløp til kanalen, og som ligger ovafor kanalen og hører til Røa's nedslagsfelt, og som altså kommer inn i kanalen nedafor inntaksdammen i Røa.
3. Det bør i konsesjonen også fastsettes en grense for mulig oppdemning av sjøene under større flommer.
4. Likeens ber det styret besvare o.r.sakfører Thune-Ellefsens spørsmål av 2. januar 1961, for så vidt de ikke blir besvart i de spørsmål som er nevnt ovafor.

Svar: 1. Fra kotehøyden 60 cm over botn i kanalen mellom Store og Lille Hyllsjø opp til den nåværende høgste ordinære vassstand 2,95 på det faste merke for vasstanden ved damhus med reguleringsventil for påslipping til kraftstasjonen. Til 60 cm's dybde i kanalen mellom sjøene, svarende 85 cm på dette vasstandsmerke. Den permanente regulering i Hyllsjøene skulle da bli 2,05 m. Her til bør kanskje legges en mindre margin for oppdemning under voldsomme regn- og vårflokker. — Til å holde nevnte nivå har en først flomløpet i Hylldammen 15 m + et nåværende flomløp lenger vest på 45 m med litt lavere nivå enn selve avløpsdammen i Hylla. Dette siste kan vi om det skulle være nødvendig (hva det hittil ikke har vært) utvide til en lengde av ca. 100 m.

Dette flomløp har kort naturlig avløp til Hylla straks utenfor dammen.

2. Utenom Stor-Olabekkens nedslagsfelt, som går i rør under kanalen, er feltet ovafor Røakanalen nedafor inntaket i selve Røa omtrent 1,5 km². Vannmengden her må vel gå an å beregne hydrologisk.

3. Noen større oppstemming over flomløpene har hittil ikke forekommet, men det ville kanskje være nødvendig å ta det med som antydning under pkt. 2, ca. 10 c.

Med hensyn til Thune-Ellefsens anførte, fastholder styret at tillatelsen av Kr. Heggeriset av 1938 og av fru Jensen av 1941 er juridisk bindende etter sin ordlyd. Likeens en tilleggsoverenskomst med fru Jensen av 1954, da vi fikk tillatelse til å føre en grøft fra Hundsjøen til Hyllsjøen over hennes grunn.

Til overrettssakfører Thune-Ellefsens spørsmål av 2. januar 1961, kan anføres:

Spørsmål 1. Store og Lille Hyllsjø hadde en nivåforskjell på ca. $\frac{1}{2}$ m i det Lille Hyllsjø lå over Store Hyllsjø med ca. dette tall.

Dessuten syntet det seg at kanalbotn bestod av lere, som kunne sige og stoppe kanalen. Hele systemet ble da hevet 20 cm.

2. En har antakelig tenkt på at dammene vil synke noe.

3. Dette spørsmål kan kanskje besvares av overingeniør Seim i Vassdragsvesenet som var vår planlegger den gang.

4. Besv. under pkt. 1 til Vassdragsvesenet foran.

5. Se pkt. 3 i svar til Vassdragsvesenet foran. — Dessuten kan vi som nå lage et avløp fra Røakanalen, så hele tilsiget fra Røa's nedslagsfelt går tilbake til Røa. Dette avløp kan legges ved innløpet til Hylla's nedslagsfelt.

6. Besvart under pkt. 5.

7. Etter utsagn fra fiskeriinspektøren, finnes det ikke noen helt effektiv foranstaltning med netting eller elektriske gittere som kan hindre dette. — Derimot er det i kanalen et kunstig fall på ca. 3 m, hvor de fleste sikkert vil slå seg ihjel når de slipper seg utfor. De få røier som var i øvre del av kanalen under skjønnet for den midlertidige regulering, hadde stått i kulpene i Tuvslåttbekken om vinteren, etter dens innløp fra Røa lenger opp, var avstengt.

Sak 3. *Fremtidig kraftbehov i Engerdal.*

1. Erfaringene etter siste krig viser at belastningen fordobler seg i løpet av 5 og 5 år, og ved toppbelastninger i dag, er vi i et under-skudd på 2—300 kW, slik at spenningen må reguleres ned, men vi kan allerede i dag selge minst 500 kW til.

2. Vi har bygd kraftlinje til Sømådal, men der kan de foreløpig bare få kraft til lys.

3. Statens skogvesen, som eier størstparten av skogen i Engerdal, trenger mere kraft for å drive Drevsjø sag og høvleri og sivilskjæring, samt tjærefabrikk kontinuerlig hele året, og til mulig andre foredlingsbedrifter for skogsvirket.

4. Det er planer om bedre utnyttelse av turisttrafikken ved bygging av storhotell i Femundsmarka, motell, hyttebyer og lignende.»

Doktor Prydz har gitt følgende tilleggsuttalelse datert juni 1962:

«Sakens dokumenter har jo etterhvert tatt slik omfang at jeg vil gjøre et utdrag.

Birger og Sigrun Jensen kjøpte gnr. 48, bnr. 31 Hyllsjøeigen i 1935.

I 1938 ba Ottar Andersen (O. A.) om å få demme opp Hyllsjøen, han fremholdt at bygda hadde dårlig økonomi og ba om at man måtte være så velvillig som mulig.

Oppdemningen ble tillatt under visse forbehold. Vi kjente Ottar Andersen helt tilbake fra 1912 og han hadde vår fulle tillit.

Hans fremgangsmåte ut gjennom årene har imidlertid skuffet oss dypt.

Hyllsjøen var et rent og man kan trygt si rikt ørretvann.

Uten å søke sakkyndig bistand gjorde O. A. et slags forsøk på å utrydde siken i Lille Hyllsjø før han lot den forbinde ved kanal med Store Hyllsjø. Som han sa brukte han nett og dynamitt. Resultatet som nok enhver med litt innsikt kunne ha forutsagt på forhånd, kjenner vi jo. Det varte ikke lenge før siken dominerte garnfangsten i Hyllsjøen. (Andersen har senere hevdet at siken er så fremragende — hvorfor foretok han da det utiltalende forsøk med dynamitt og net?)

Senere har han med kortere og lengre mellomrom gjort nye fremstøt, og man sitter med en stadig gru for hva er det neste han vil finne på.

Hans resonnement er tydeligvis det at «har jeg først fått gjennomført et eller annet, ordner det seg vel på en eller annen måte».

Det er en slags utmattelseskampanje, og nidkjær som han er kan han vel fremdeles regne med å seire, i et hvert fall når det gjelder å plage grunneierne.

En gang ville han demme opp Storbekken ved Fisktjøna.

Først fikk han visstnok kjøpt opp noen «slåtterester» fra bygdefolk, disse lå visstnok innenfor Hyllsjøeigen og har neppe vært benyttet på en menneskealder. Deretter ville han kjøpt 1 m bred strandlinje rundt Fisktjønet og fiskeretten i det nyoppdemmede vann skulle tilfalle E.verket.

På mitt spørsmål om det var det samme som O. A. svarte han bekreftende.

Han foreslo til og med at vannet skulle hete Ottarvann, noe som tidligere bestyrer Moen også bekreftet overfor meg.

Nå vil formentlig O. A. prøve å bortforklare det hele med et smil, men vi som har vært utsatt smiler ikke.

Videre har han demmet opp Hundsjøen uten en gang å forelegge det for Sigrun Jensen idet han «ikke trodde hun hadde rett der».

Hadde han bedt om utdrag av skjøte av 1903 for Hyllesjøeigen kunne han lese av grensebeskrivelsen at denne går til Hundsjødammen.

Ved graving av kanalen fra Hund- til Hyllsjø lovet han å bevare en naturlig løk som jeg omtalte for ham. Dette påstår han å ha gjort, men det er ikke i overensstemmelse med faktum.

Likeledes har han forarbeidet noe han kaller for bom over kanalen mellom Lille og Store Hyllsjø. Dennes effektivitet har hele tiden vært lik 0, idet man helt fra første stund av kunne ro fritt på begge sider av bommen.

Det siste fremstøt med å lede røyeholdig vassdrag over i Hyllsjøen, vil vel med tiden gi Hyllsjøen dødsstøtet som ørretvann, og når ørretvannet Hyllsjøens nekrolog en gang skal skrives, har O. A.'s adferd sikret ham en solid plass der.

Sine fremstøt foretar han vanligvis til tider når ingen av oss er til stede og uten å varsle når de blir iverksatt.

Det kunne være adskillig mer å berette, men jeg håper dette vil bidra til å forstå hvorfor min søster Sigrun Jensen allerede for lengre tid siden har mistet lysten til å være på Hyllsjøhytta.»

Med brev av 8. november 1963 har overrettssakfører Thune-Ellefsen gitt sitt

sluttinnlegg i saken. På det tidspunkt hadde Engerdal Elektrisitetsverk fremmet en ny søknad datert 25. september 1963 og tillatelse til utvidede reguleringer. Søknaden ble imidlertid med vedtak av 17. januar 1964 trukket tilbake med den begrunnelse at Hedmark fylke hadde vedtatt å bygge 60 kW-linje fra Nybergsund til Engerdal sentrum.

I uttalelsen sies bl. a.:

«Den 25. juni 1962 hadde man befarings med Verket og en representant fra Vassdragsdirektoratet.

Man enedes om reguleringsgrensene for Hyllsjøen slik:

Nedre grense 0,65 m og øvre 2,55 i sommerhalvåret inntil 15. august. Etter denne tid heves øvre grense til 2,75 m på vannmerket. På basis herav optok man forhandling om en overenskomst. For Heggerisets vedkommende var det vel på det rene at overenskomst ville kunne treffes, men hele ordningen var avhengig av enighet også med fru Jensen v/overlege Prydz, idet forutsetningen var at man unngikk skjønnsomkostninger. Dette har trukket ut grunnet sykdom. Overlege Prydz hadde en avtale om befarings med Verket i sommer, men bestyreren møtte ikke. Det dr. Prydz i første rekke forlangte var at Elektrisitetsverket skulle oppfylle de tilsagn det tidligere hadde gitt. Det var i virkeligheten rene bagateller, og økonomisk sett av helt mikroskopisk betydning så Verket burde takke forsynet når det fikk anledning til å ordne saken på denne måte. Jeg har ventet på denne ordningen og det er årsaken til at alt er trukket så lenge ut.

Når det nå kommer ny søknad, torpederes jo alle muligheter. Jeg kan vanskelig skjønne at de to søknader kan behandles hver for seg. Det ville jo si en trappervis behandling og to skjønn, og det synes ikke å være fornuftig. Jeg kan jo se å få overenskomsten endelig i orden, men det vil være ytterst eiendommelig om man deretter skulle gå på en ny sak. Jeg ville være takknemlig for Deres uttalelse om hvorledes denne sak bør gripes an.

Dernest vil Fylket foreslå utbygning av linjene fra Nybergsund—Jordet og nordover. Engerdal vil da få kraft nok og spørsmålet kunne løses på en billigere måte likesom finansieringsspørsmålet også vil være løst. Etter dette regner jeg med at den siste søknad blir avslått og at jeg kan fortsette med å bringe den første i orden ved overenskomst.

Jeg tilbakesender de utlånte dokumenter med takk for lånet, og er som sagt takknemlig for å høre fra Dem om dette bør gjøres. Om Verket i det hele tatt har utsikt til å finansiere utbygningen sorterer muligens under overingeniør Seim, og han har kanskje oversikt over om mulighetene foreligger.

Jeg innskrenker meg under disse omstendigheter, på vegne av Hyllsjøens eiere å protestere mot at der meddeles konsesjon på den siste søknad. Skulle det herske noen tvil om at den ikke imøtekommes, får jeg anledning til å uttale meg når dette er klarlagt.»

I et forutgående brev av 6. september 1962 har Thune-Ellefsen meddelt at man kan vente

en ordning med Kr. Heggeriset mens det var mere usikkert med doktor Prydz. Herr Prydz har så med brev av 3. oktober 1963 etter møte i Vassdragsdirektoratet anført:

«Overingeniør Fossheim ringte i går og spurte om jeg kunne møte på hans kontor i dag, Ottar Andersen var i byen. Etter forslag fra Fossheim ble det da til at Engerdal E.verk skulle få konsesjon for oppdemning av Hyllsjøen under den uttrykkelige forutsetning at fru Jensen og E.verket kunne bli enige om en minnelig ordning i løpet av året 1964. I motsatt fall skulle det avgjøres ved skjønn. Foranledningen var at Vassdragsvesenet nå ikke kunne vente lenger. Det ble dog uttrykkelig nevnt at dette ikke gjaldt overføring av Røa, noe som var gjenstand for tilleggs-konsesjon.

Kanalbommens ineffektivitet ble påtalt og den skulle gjøres effektiv.

Likeledes lovet Andersen å foreta utbedring av en «løk» ved Hundsjøkanalen, noe vi skulle se på til våren.

Ellers ble det fastslått at E.verket hadde foretatt diverse uten å ha konsesjon.

Noe ved Kr. Heggeriset ble ikke drøftet i denne forbindelse bortsett fra at Andersen nevnte at han muligens ville avfinne seg med et engangsbeløp.»

H o v e d s t y r e t vil bemerke:

Engerdal Elektrisitetsverk er et aksjeselskap med Engerdal kommune og strømabonnentene som aksjonærer. Kommunen eier $\frac{4}{11}$ av aksjekapitalen som er på kr. 119 200. Elektrisitetsverket fikk med Trysil kommunestyres beslutning i møte 4. juli 1939, leiet dens fallrettigheter i Hylla, som er en sideelv til Engeren i Trysilvassdraget, vederlagsfritt for et tidsrom av 99 år.

Bruttofallhøyden på 325 m mellom Lille Hyllsjøen og Engeren, ble utnyttet ved gjennomføringen av 1. byggetrinn sommeren 1940 og installasjonen utgjorde 290 kW. Samtidig ble Hyllsjøen regulert ved ca. 0,6 m oppdemning fra normalvasstand kote 800,5 til kote 801,1 og Store og Lille Hyllsjø som har normalvasstand på kote 800,9, ble forbundet ved kanal. Reguleringen ga et magasin på 0,45 mill. m³ som måtte ansees konsesjonsfritt fordi kraftøkingen lå under 500 nat.-hk som reguleringsloven setter som grense for konsesjonsplikt. Reguleringen ble imidlertid utvidet i 1947 ved at Hyllsjøen ble demmet ytterligere 1,5 m til kote 802,1 og samtidig ble det foretatt overføring av Hundsbekken og oppdemning av Hundsjøen 0,75 m. Der ved ble nedbørfeltet utvidet fra 15,4 til 24,0 km² og magasinkapasiteten økte med 1,84 mill. m³ til 2,29 mill. m³. Tilleggsreguleringen representerte en kraftøking på ca. 475 nat.-hk i Hylla kraftverk idet regulert vassføring øker fra ca. 0,07 til ca. 0,18 m³/sek. Ved en tilleggsregulering gjelder imidlertid

ikke bestemmelsen om nevnte grense for konsesjonsplikt. Den er underlagt konsesjonsbestemmelsene uansett, jfr. reguleringslovens § 3 siste ledd. Elektrisitetsverket har neppe vært oppmerksom på denne forståelsen av reguleringsloven og saken passerte ikke Hovedstyret på annen måte enn ved at den var nevnt i en utredning av 21. mars 1940 i forbindelse med søknad om konsesjon på elektriske anlegg. I forbindelse med et erstatningsspørsmål fra en av grunneierne har Hovedstyret i brev av 21. mai 1953 gjort oppmerksom på at en eventuell tilleggsregulering vil være konsesjonspliktig. Man kjente den gang ikke til at reguleringen var gjennomført, og da det ble inngått ny avtale om erstatningene, ble saken henlagt. Først da Elektrisitetsverket fremmet den foreliggende søknad om tillatelse til varig overføring av inntil 0,15 m³/sek. fra nabovassdraget Røa til Hyllsjøen kom også den gamle regulerings-sak opp og må bringes i formell orden.

Ovenfor kanalinntaket har Røa et nedbørfelt på 48 km². Dessuten vil selve kanalen fange opp avløp fra ytterligere 1,5 km² nedbørfelt. Overføringen på ca. 0,15 m³/sek. vil tilsvare alminnelig lavvassføring fra feltet og øker regulert årgangskraft med ytterligere ca. 650 nat.-hk.

Den regulerte vassføring vil gi en ytelse i et bestemmende år på ca. 1 340 nat.-hk i Hylla kraftverk. Ervervslovens § 1 fastsetter bl. a. at det hviler konsesjonsplikt også på bruksretten til det leiede fall når ytelsen overskrider 1 000 nat.-hk. Slik bruksrett kan et selskap få i medhold av samme lovs § 5 på fall som er leiet av en kommune og når almene hensyn ikke taler mot det. Dette vilkåret anser Hovedstyret for oppfylt og anbefaler at det meddeles A/S Engerdal Elektrisitetsverk konsesjon på bruksrett av det leiede fall i Hylla på de vilkår som er oppstillet i vedliggende utkast.

Når det gjelder reguleringene er det oppstått tvist hvorvidt tidligere inngåtte avtaler om erstatninger m. v. er overholdt. Som det ses er det ført en omfattende korrespondanse om dette. Det har i denne forbindelse også vært påklaget temmelig skarpt visse forhold vedrørende reguleringens omfang. Dette forhold er imidlertid klarlagt etter foretatt synfaring den 25. juni 1962, jfr. vedlagte rapport datert 30. s. m. Kravene gjelder nå kun skadeoppgjøret. Avgjørelsen av tvistes spørsmålet vedrørende de inngåtte avtaler hører under domstolene for så vidt angår den allerede iverksatte regulering. Imidlertid har den ene av de to grunneiere sagt seg villig til å forsøke å få istand minnelig ordning i løpet av inneværende år, jfr. siterte brev av 3.

oktober 1963. Den annen grunneier ventes å ville godta en minnelig ordning med Elektrisitetsverket. Hvis avtale ikke kan slutes i løpet av inneværende år er partene enige om å løse skadespørsmålet vedrørende de gjennomførte reguleringer ved frivillig skjønn.

Hovedstyret forutsetter denne ordning gjennomført og anbefaler konsesjon på de gjennomførte reguleringer gitt på vilkår som man vil komme tilbake til nedenfor.

Overføringen av vatn fra Røa er for så vidt heller ikke en helt ny sak idet elektrisitetsverket ved Departementets bestemmelse av 2. november 1959 fikk tillatelse til — i medhold av lov om midlertidige vassdragsreguleringer av 30. oktober s. å. — å overføre inntil 100 l/sek. til Hyllsjøen i lågvassperioden 1959—60. Rettighetshaverne langs Røa har samtykket i overføringen, mens de to tidligere rettighetshavere ved Hyllsjøen sterkt hevder at fisket i Hyllsjøen ytterligere vil bli forringet ved at man får inn en tredje fiskeart — røye — i vatnet. Samtidig som det fryktes ytterligere hevning av vasstanden i Hyllsjøen.

Skjønnsnemnda som ble nedsatt i forbindelse med den midlertidige regulering viet spørsmålet om overføring av røye til Hyllsjøen stor oppmerksomhet. Det må etter dette antas bare å være et tidsspørsmål når røye vil forekomme i Hyllsjøen idet det er påvist røye i kanalen. Imidlertid har skjønnsnemnda framholdt så mange usikkerhetsmomenter med hensyn til om røye vil bety noen virkelig verdiforringende faktor for fisket at erstatning på nåværende tidspunkt ikke er blitt tilkjent.

Hovedstyret antar derfor at dette skadespørsmål ikke kan være avgjørende nå. Hovedstyret antar at vilkåret for å gi konsesjon i henhold til reguleringslovens § 8 er til stede og anbefaler også denne søknad innvilget. Om betingelsene bemerkes:

Man har utarbeidet vilkår som for en konsesjon. Det vil ses at de generelle vilkår som gjelder under anleggstiden også er tatt med. Dette er gjort fordi det kan tenkes betydelige utvidelser senere.

Avgiftene, post 10.

Selskapet har søkt om lettelse for avgifter under henvisning til reguleringslovens § 12 post 21, siste ledd. Denne bestemmelse kan ikke komme til anvendelse idet reguleringene samlet medfører en økning utover 500 nat.-hk.

Verket har tjent den alminnelige elektrisitetsforsyning i distriktet og man mener det bør settes lave avgifter og vil anbefale kr. 0,50 til staten og kr. 1,50 til kommuner. Konsesjonsplikten inntrådte som nevnt i 1947 og det blir spørsmål om å kreve avgiftene inn-

betalt også for den forløpne tid. Etter den nå foreslåtte avgiftssats ville det bety et beløp på ca. kr. 16 000 med tillegg av rente. Det er imidlertid sannsynlig at avgiftssatsen i dette tilfelle i 1947 ville blitt satt til minimumssatsen kr. 0,10 pr. nat.-hk både til stat og kommuner, en sats som ofte ble brukt til lignende utbygninger i den tiden. I så fall ville beløpet i disse 17 år blitt ca. kr. 1 600 + renter. Under disse forhold vil Hovedstyret anbefale at avgiftsplikten først inntre fra nå av.

Konsesjonstiden, post 13 og 14.

Bruksrettskonsesjonen må gis tidsbegrenset på 50 år. Konsesjonsplikten inntreer først i og med overføringen av Røa og man vil derfor anbefale at tiden løper fra konsesjonens datum. Man finner det praktisk at reguleringskonsesjonen følger bruksrettskonsesjonen og har anbefalt at konsesjonstiden blir sammenfallende.

Innløsningsrett, post 15
er betinget i det 35. og 45. år.

Fisket, post 16.

Vilkåret om dette er formet med fiskerinspektørens forslag for øyet.

Ryddingsvilkåret

i sin vanlige form med tillegg av finrydding av begrensede områder av hensyn til fisket er oppstillet som post 17.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges. Man har inntatt reguleringshøydene for Hyllsjøen slik det er blitt enighet om, og har tatt med at overføring av vatn gjennom Røakanalen ikke må finne sted slik at flomvasstanden i Hyllsjøen øker.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 9. november 1964.»

Hovedstyrets utkast til konsesjonsbetingelser er sålydende:

«1.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets andeler skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartementets godkjennelse andre norske banker og selskaper.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjennelse.

2.

Ved bygging og drift anvendes fortrinnsvis norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare derved ikke overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten pst. av verdien.

Mulkten tilfaller statskassen.

3.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

4.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

5.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege, og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr. Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelig vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne

derne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider nr. § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige vegger, bruer og kaier hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet og ved transport til og fra de bedrifter som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft fra anlegget. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget.

8.

Anvendes vasskraften til produksjon av elektrisk energi, må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement inngå noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallene etter den foretatte utbygging og regulering med overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av departementet.

Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften. Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets

bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører konsesjonæren eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- og samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således legges til grunn, blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

10.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,50 pr. nat.-hk beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 1,50 pr. nat.-hk beregnet på samme måte. Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Avgiften, hvorav svares 6 pst. rente etter forfall, kan inndrives ved utpantning.

11.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgiftene etter post 10 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 9, skal for så vidt det ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

12.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med for-

nødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene og vassfallenes utbygging. Planene skal approberes av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

13.

Bruksrettskonsesjonen gis for den tid leieforholdet mellom A/S Engerdal Elektrisitetsverk og Trysil kommune varer, dog ikke utover 50 år fra konsesjonens datum. Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

14.

Reguleringskonsesjonen gis for samme tidsrom som bruksrettskonsesjonen.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Ved utløpet av den i reguleringskonsesjonens fastsatte tid har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse samtlige regulerings- og overføringsanlegg med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført i henhold til regulerings- og overføringsplanene. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Vedkommende vassfalleiere får i tilfelle krav på driftsvatn på grunnlag av den eldre konsesjonsfri regulerings yteevne mot å betale en forholdsmessig del av utgiftene til drift, vedlikehold og fornyelse. Godtgjørelsen fastsettes av vedkommende departement.

Anlegget skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvor vidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på konsesjonærens bekostning og denne plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

15.

I det 35. år skal staten kunne innløse regulerings- og overføringsanleggene i den utstrekning hvori det etter post 14 kan kreves avstått ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelse om

innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne således at grunnstykker og rettigheter samt vassbygningsarbeider og hus betales med hva de beviselig har kostet konsesjonæren med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

16.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å sette ut årlig yngel og/eller settefisk av aure i de berørte vassdrag samt å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser. For om mulig å hindre spredning av røye til Hyllsjøen plikter konsesjonæren å anordne et stengegitter i kanalen mellom Røa og Hyllsjøen. Gitterets utforming og plassering skal godkjennes av vedkommende departement.

17.

Det neddemte areal ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Det foretas finrydding på begrensede områder etter skjønnets nærmere bestemmelse av hensyn til fisket.

Ryddingen gjennomføres straks.

18.

Konsesjonæren plikter å avgi vatn i sådan utstrekning at den alminnelige fløtning i Trysilelva (Klara) forulempes så lite som mulig ved regulerings- og overføringsplanene. Dette spørsmål samt spørsmålet om hvilke tiltak som eventuelt skal treffes avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn i henhold til reguleringslovens § 19, pkt. 1.

Skade eller ulempe for fløtningen som ikke på denne måte avhjelpest, blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

19.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

20.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forstå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 100 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

21.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd å stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

22.

Det påhviler anleggenes eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang, at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- såvel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmas-

ser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

23.

For oppfyllelse av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras like overfor andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 5 000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

24.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte betingelser.

25.

Overtredelse av foranstående poster 1, 8 og 24 medfører i gjentakelsestilfelle tap av konsesjonen. Reglene i lov om ervervelse av vassfall m. v. av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

26.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser som forpliktende for seg, inngår han på at nærværende konsesjon, som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse, på konsesjonærens bekostning tinglyses ved hans verneing og innen de jurisdiksjoner, hvor det konsederte anlegg m. v. er beliggende. Vedkommende regjeringsdepartement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglement for regulering av Hyllsjøen med overføringer er sålydende:

«1.

A. Reguleringer.

Vatn	Nedre grense	Øvre grense	Oppd. m	Senkn. m.	Reg.høyde m
Store Hyllsjø	0,65	2,75	2,10	—	2,10
Lille Hyllsjø	0,65	2,75	1,70	0,40	2,10
Hundsjøen	0,00	0,75	0,75	—	0,75

Reguleringsgrensene for Store og Lille Hyllsjø refererer seg til vassmerket på inn-taksdammen ved Lille Hyllsjø. Reguleringsgrensene for Hundsjøen refererer seg til normal sommervasstand og de skal angis ved faste og tydelige vasstandsmerker. Begge magasinmerker må godkjennes av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

B. Overføringer.

Avløpet fra Hundsjøbekkens nedbørfelt på 8,6 km² overføres til Hyllsjøen. Avløpet — begrenset til 0,15 m³/sek. — fra Røa's nedbørfelt på 48 km² sammen med avløpet fra 1,5 km² nedbørfelt som oppfanges av selve kanalen, overføres til Hyllsjøen.

2.

I fyllingstiden inntil 15. august skal øvre reguleringsgrense i Store og Lille Hyllsjø ikke overstige en vasstand av 2,55 m på vassmerket. Overføring av vatn gjennom Røakanalen må ikke foretas slik at flomvasstandene i Hyllsjøen økes. Lavvassføringen nedenfor kraftverket må ikke forminskes til skade for andres rettigheter.

For øvrig kan vasslippingen foregå etter A/S Engerdal Elektrisitetsverks behov.

3.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende og at dammene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over dammenes manøvrering og avleste vasstander samt observeres og noteres om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Endring av dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet slutter seg i det vesentlige og i resultatet til Hovedstyrets innstilling og finner med dette betingelsene for å meddele bruksrettskonsesjon er til stede og at fordelene ved den fra 1947 gjennomførte tilleggsregulering av Hyllsjøen, overføring av Hundsjøen m. v., og ved den omsøkte overføring fra Røa til Hyllsjøen, i vesentlig grad overstiger de skader og ulemper som reguleringen og overføringene fører med seg. Det har heller ikke fra noe hold vært bestridt at betingelsene for å kunne gi de omsøkte tillatelser er til stede. Som det vil fremgå er samlet reguleringshøyde i Store og Lille Hyllsjø 2,10 m inklusive den konsesjonsfri regulering fra 1940 på 0,6 m. Magasinkapasiteten som opprinnelig var på 0,45 mill. m³ øker ved de reguleringer og overføringer som ble foretatt i 1947 med 1,84 til 2,29 mill. m³ som representerer en kraftøkning på ca. 475 nat.-hk i Hylla kraftverk. Ytterligere øking på ca. 650 nat.-hk oppnås ved den omsøkte overføring av Røa. Alt i alt vil den regulerte vassføring etter vassdragsvesenets foreløpige beregninger gi en ytelse på ca. 1 340 nat.-hk i Hylla kraftverk.

Den vesentlige skade er som det vil fremgå skaden for ørretfisket i Store Hyllsjø. Departementet finner grunn til å supplere Hovedstyrets bemerkninger når det gjelder spørsmålet om hvorvidt den midlertidige overføring fra Røa, jfr. departementets tillatelse av 2. november 1959, har medført at det er kommet eller vil komme, røye i Hyllsjøen. I post 4, annet ledd, i vilkårene for denne tillatelse var fastsatt følgende: «Vedkommende departement kan pålegge overføringsanleggets eier å treffe nærmere bestemte tiltak for å hindre at røye kommer over fra Røa til Hyllsjøen, eller sik fra Hyllsjøen til Røa.» Det er imidlertid på det rene at Engerdal EV iverksatte den midlertidige overføring uten å avvente, eventuelt innhente, Landbruksdepartementets bestemmelse angående eventuell fiske-sperre, og derved overtrådte vilkårenes post 4 annet ledd, som åpenbart måtte være oppfylt før overføringen ble gjennomført, hvis vilkåret skulle ha noen hensikt. Man viser ellers til at elektrisitetsverkets styreformann og bestyrer under skjønnet har forklart at verket hadde påbegynt gravningen av overføringskanalen allerede før tillatelsen var gitt, etter

innhentet underhåndssamtykke i Industridepartementet, påberopt i overrettssakfører Thune-Ellefsens foran inntatte brev av 2. januar 1961. Slikt samtykke har verken vært begjært eller blitt gitt, og departementet har overfor verket i brev av 16. september 1960 påtalt at det er gitt skjønnsretten disse uriktige opplysninger.

El.verket kan heller ikke sees å ha truffet effektive tiltak for å hindre at fisken kom over i kanalen. I tiden inntil overføringen i henhold til tillatelsen skulle opphøre, nemlig snarest mulig etter vårflorens kulminasjon 1960 — etter hvilket tidspunkt de gamle vannstandsforhold skulle gjenopprettes — har departementet gått ut fra at det bare ville være relativt stor fisk i vassdraget, og at det da ved hjelp av sperregitter ville vært mulig å hindre gjennomgang av fisk nedover kanalen. Dette er underhånden bekreftet av inspektøren for ferskvannsfisket. Man viser i denne forbindelse til at slikt sperregitter, etter forslag fra Landbruksdepartementet, er foreslått betinget som vilkår for den varige overføring, for så vidt mulig å hindre spredning av røye til Hyllsjøen.

Den fiskerisakkyndige som ble oppnevnt under skjønnet for den midlertidige overføring har uttalt at det ikke ble funnet røye i Hyllsjøen da han foretok befarings, i juni 1960. Derimot var det i kanalen fanget enkelte «smårør». Det er omstendigheter som tyder på at elektrisitetsverket ved den foretatte gjenstengning av kanalen og av bekker som løper fra Røa til kanalen, ikke i tilstrekkelig grad har hatt oppmerksomheten henvendt på å hindre røyen fra å komme over i kanalen.

Slik som forholdene faktisk har utviklet seg, er det mulighet for at det kan være kommet røye ned i Hyllsjøen som følge av den midlertidige overføring. Med en varig overføring må det regnes som sikkert at det vil komme røye i vatnet. Den fiskerisakkyndige har uttalt at man ikke med sikkerhet kan vite om røyen i Hyllsjøen vil finne slike betingelser for å formere seg at det vil få skadelig innflytelse på Hyllsjøen som ørretvatn. Etter departementets mening må man imidlertid regne med at dette vil kunne skje.

Det fremgår at det allerede ved den første, konsesjonsfri, regulering, som ble gjennomført etter avtale med de skadelidende var kommet sik inn i Store Hyllsjø. Den fiskerisakkyndige trekker imidlertid ikke sikre slutninger om hvordan forholdet mellom sik og ørret vil stabilisere seg, men antyder som mulig at siken ikke finner så gode betingelser i Hyllsjøen at den utkonkurrerer ørreten, og departementet antar at man ved vurderingen av konsesjonssøknaden ikke kan se

bort fra denne mulighet. Den fiskerisakkyndige karakteriserer Hyllsjøen som et meget godt ørretvatn, men regner det ikke for å være i toppklasse.

Selv om imidlertid det forhold at det kommer røye inn i vatnet skulle ha til følge at Hyllsjøen blir ødelagt som sportsfiskevatn, finner departementet med Hovedstyret at dette allikevel er av mindre betydning sammenlignet med de almene fordeler som overføringen fører med seg for elektrisitetsforsyningen, og man vil anbefale at tillatelse til regulering og overføring blir gitt som omsøkt, og at det blir meddelt bruksrettskonsesjon for det utbygde fall for den tid leieforholdet med Trysil kommune måtte bestå, dog ikke utover 50 år fra konsesjonens meddelelse. Man finner det for øvrig med Hovedstyret praktisk at fristene for hjemfall og innløsning i henhold til regulerings- og bruksrettskonsesjonene blir sammenfallende.

Konsesjonen anbefales gitt på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår, idet dog tinglysningsbestemmelsen blir noe forenklet og blir oppført som post 27, og en ny post 26 angående prioritetsavvikelse m. v. blir tatt inn.

De endringer departementet foreslår er sålydende:

Post 26.

For så vidt det måtte påhvile de eldre, konsesjonsfri, reguleringsanlegg heftelser, servitutter m. v. plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritert til fordel for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder mulker som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser som etter konsesjonens tinglysning er påført vedkommende anlegg — og dessuten samtlige heftelser som måtte hvile på de konsederte regulerings- og overføringsanlegg — faller bort for så vidt anleggene m. v. i henhold til post 14 går over til staten.

Post 27.

Konsesjonen skal for konsesjonærens regning tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

For så vidt angår de foreslåtte avgifter for konsesjonene, kr. 0,50 og kr. 1,50 pr. nat.-hk, til henholdsvis stat og kommune viser man til Hovedstyrets nærmere begrunnelse og finner med dette at det etter omstendighetene ikke er grunn til å kreve etterbetalt avgift for de reguleringer som har funnet sted siden 1947.

I post 16 og 17 er foreslått vilkår til fordel for fisket, som bl. a. tar sikte på, i den

utstrekning det skulle være mulig, å hindre spredning av røye til Store Hyllsjø.

Når det gjelder spredning av sik fra Hyllsjø til Røa har Fiskeriinspektøren underhånden uttalt at de tiltak som ifølge søknaden av 29. februar 1960 er utført for å hindre slik spredning, antas å være effektive.

Spørsmålet om eventuelle tiltak til fordel for fløtingen i Trysilleva er henvist til overenskomst eller skjønn. Som det fremgår har Hovedstyret foreslått at det blir tatt med også en del vilkår som vanligvis blir tatt med bare ved større utbygninger. Dette er gjort særlig med henblikk på senere utvidelser av kraftstasjonen. For øvrig er det fastsatt vanlige vilkår om hjemfallsrett, innløsning, konsesjonskraft m. v. som det ikke skulle være grunn til å gå nærmere inn på.

I anledning av de tvistigheter om oppfyllelse av tidligere avtaler som er oppstått med de to rettighetshavere som har opptrådt i saken, finner departementet å kunne gå ut fra at det er enighet om å overlate avgjørelsen i forbindelse med erstatningsoppgjør og eventuelle tiltak vedrørende de i 1947 utførte reguleringer m. v. til skjønn. Når det gjelder erstatning m. v. for skade og ulempe på grunn av overføring fra Røa blir dette på vanlig måte å avgjøre ved ekspropriasjonsskjønn med mindre minnelig ordning oppnås.

I forbindelse med lovens bestemmelser om sikkerhetsstillelse for årlige erstatninger, viser departementet for øvrig til vilkårenes post 14 hvor det er betinget adgang til for staten ved konsesjonstidens utløp å kreve vederlagsfri avståelse av regulerings- og overføringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter m. v. For så vidt det avtales årlige ytelser som erstatning, vil elektrisitetsverket være forpliktet til å avløse disse ved statens eventuelle overtagelse.

Manøvreringsreglement foreslås fastsatt overensstemmende med Hovedstyrets foran inntatte forslag.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov nr. 16 og 17 av 14. desember 1917 tillates A/S Engerdal Elektrisitetsverk å erverve bruksrett til vassfallet mellom Lille Hyllsjø og Engeren i Trysilvassdraget, og å foreta ytterligere regulering av Store og Lille Hyllsjø, samt regulering av Hundsjø og overføring av Hundsbecken og Røa til Hyllsjøen i det vesentlige i samsvar med søknader av 29. februar og 12. september 1960 og på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 30. april 1965.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for ovennevnte reguleringer og overføringer overensstemmende med det i tilrådingen inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

33. Jahres Fabrikker A/S.

(Konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap.)

Kgl. res. 30. april 1965.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 28. mai 1964 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 21. januar 1964 fra Jahres Fabrikker A/S om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft og inntil 7 000 kW spillkraft fra Vestfold Kraftselskap for drift av selskapets anlegg i Sandar:

«I brev av 21. januar 1964 til hovedstyret har Jahres Fabrikker A/S søkt om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft og inntil 7 000 kW spillkraft fra Vestfold Kraftselskap for selskapets anlegg i Sandar kommune.

Søknaden er sålydende:

«Vi viser til Deres brev av 22. mars 1963 og søker herved om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW — 30 000 000 kWh primakraft og inntil 7 000 kW spillkraft.

1. Det foreligger konsesjon til tidligere Sandar Fabrikker A/S av 13. desember 1935 på leie av inntil 3 000 kW fra Vestfold Kraftselskap — i samsvar med kraftleiekontrakt av 1./15. juli 1935.
2. Konsesjon til samme selskap av 29. april 1943 på leie av inntil 7 000 kW spillkraft fra Vestfold Kraftselskap til dampfremstilling i samsvar med kraftleiekontrakt av 9./16. juni 1941. Begge konsesjoner gjeldende inntil 1. januar 1965.
3. For tidligere Jahres Kjemiske Fabrikker A/S foreligger ingen konsesjon på kraftleie.
4. Det foreligger kontrakt mellom Sandar Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap av 24. januar 1957 på 3 000 kW og kontrakt av 16./19. desember 1961 mellom Jahres Kjemiske Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap på inntil 780 kW. Foran nevnte selskaper Sandar Fabrikker A/S og Jahres Kjemiske Fabrikker A/S er fra 1. januar 1963 fusjonert til ett selskap under navnet JAHRES FABRIKKER A/S. Kontrakt mellom Sandar Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap av 24. januar 1957 på 3 000 kW og kontrakt av 16./19. desember 1961 mellom Jahres Kjemiske Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap ventes erstattet av en ny kontrakt mellom Jahres Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap i aller nærmeste fremtid. Denne vil bli ettersendt til Deres adresse så snart den foreligger.

Kraftens anvendelse:

Jahres Fabrikker A/S' produksjon består i foredling av marine oljer. Ca. 75 pst. av det elektriske kraftforbruk går med til fremstilling av Hydrogengass ved elektrolytisk spaltning av vann. Hydrogengassen brukes til herding av de marine oljer og hovedproduktene er spise fett for margarinindustrien, og teknisk fett, fettsyrer og fettalkoholer for en rekke forskjellige grupper innen kjemisk-teknisk industri. Det øvrige forbruk er driftstrøm til lys, elektriske motorer, etc.»

Søknaden har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Sandar herredstyre har i møte den 20. mars 1964 etter innstilling fra formannskapet vedtatt å anbefale at konsesjon blir gitt som søkt om.

Vestfold Kraftselskap har i påtegning av 1. april 1964 til Fylkesmannen i Vestfold anbefalt søknaden innvilget på vanlige vilkår.

Fylkesmannen i Vestfold har i påtegning hit av 2. april 1964 henvist til nevnte uttalelser fra Sandar herredstyre og Vestfold Kraftselskap hvortil han slutter seg.

Hva saken angår skal bemerkes:

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. desember 1935 er Sandar Fabrikker A/S gitt tillatelse til å leie inntil 3 000 kW fra Vestfold Kraftselskap med tidsbegrensning til 1. juli 1965. Tillatelsen er meddelt på de da vanlige betingelser, herunder med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft det betales leie av, samt med vilkår om helt norsk styre og kraftavståelse (10 pst.) til kommuner. Avgiften er betalt til og med året 1963. For 1963 var den kr. 2 880.

Videre er Sandar Fabrikker A/S den 29. april 1943, jfr. kgl. resolusjon av 11. april 1947, gitt tillatelse til å leie inntil 7 000 kW spillkraft fra Vestfold Kraftselskap med tidsbegrensning til 1. januar 1965. Konsesjonen er for øvrig meddelt på samme betingelser som nevnte konsesjon av 13. desember 1935 dog uten vilkår om konsesjonsavgift, da kraften etter det opplyste skulle anvendes til erstatning for kull ved dampfremstilling.

For tidligere Jahres Kjemiske Fabrikker A/S foreligger derimot ingen konsesjon på kraftleveringen fra Vestfold Kraftselskap, jfr. vedlagte primakraftkontrakt av 16./19. desember 1961 om levering av inntil 780 kW.

Som nevnt i søknaden ble de tidligere to selskaper Sandar Fabrikker A/S og Jahres Kjemiske Fabrikker A/S med virkning fra 1. januar 1963 slått sammen til ett selskap under navnet Jahres Fabrikker A/S. Selskapets formål er — ifølge vedtektene — fabrikkasjon, lagring, handel og virksomhet som står i forbindelse med dette, herunder delta-

gelse som aksjonær eller interessent i andre selskaper eller konsortier innen- eller utenlands. Aksjekapitalen er kr. 9 000 000 fordelt på 9 000 aksjer à kr. 1 000 lydende på navn.

Det er ennå ikke inngått noen ny skriftlig kontrakt mellom Jahres Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap til avsløsning av de tidligere primakraftkontrakter av 24. januar 1957 mellom Sandar Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap om levering av inntil 3 000 kW og av 16./19. desember 1961 mellom Jahres Kjemiske Fabrikker A/S og Kraftselskapet om levering av inntil 780 kW samt kontrakt av 9./16. juni 1941 mellom Sandar Fabrikker og Kraftselskapet om levering av inntil 7 000 kW spillkraft til selskapets elektrokjel for dampfremstilling. Vestfold Kraftselskap har imidlertid den 11. april 1964 meddelt hit underhånden, at kontraktsforhandlinger mellom partene pågår. Således skal forslag til ny primakraftkontrakt av Vestfold Kraftselskap være sendt Jahres Fabrikker A/S til uttalelse.

Hva angår ny spillkraftkontrakt har Jahres Fabrikker A/S samme dag meddelt hit underhånden, at selskapet nå vil oppta kontakt med Vestfold Kraftselskap for å få overført til seg den tidligere spillkraftkontrakt av 9./16. juni 1941 om levering av inntil 7 000 kW til Sandar Fabrikker A/S. Vestfold Kraftselskap har bekreftet hit, at en slik overføring ansees kurant, idet kraften bare blir å levere i den utstrekning Kraftselskapet er i stand til det.

Hovedstyret har etter dette ikke noe å innvende mot leieforholdet og vil rå til at Jahres Fabrikker A/S gis konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft og inntil 7 000 kW spillkraft til selskapets elektrokjel for fremstilling av damp ved selskapets anlegg i Sandar kommune som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. januar 1974.

Hovedstyret vil foreslå at det fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes — omfram spillkraft til elektrokjel for dampfremstilling — beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som i tilfelle vil for-

falle til betaling pr. 31. desember hvert år foreslås oppkrevet fra og med 1. januar 1963 — dvs. fra det tidspunkt de to selskaper ble slått sammen — beregnet av den kraft Jahres Kjemiske Fabrikker A/S måtte ha fått levert fra Vestfold Kraftselskap i henhold til nevnte primakraftkontrakt av 16./19. desember 1961 om levering av inntil 780 kW. Avgiften fra Sandar Fabrikker A/S i henhold til selskapets kraftleiekonsesjon av 13. desem-

ber 1935 er som nevnt betalt til og med året 1963.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som den nevnte tidligere konsesjon av 13. desember 1935 til Sandar Fabrikker A/S, herunder med vilkår om helt norsk styre og kraftavståelse (10 pst.) til kommuner, dog nå uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere. Da det er fylkesverket, Vestfold Kraftselskap, som står som kraftleverandør, går en imidlertid ut fra at konsesjonskraften ikke blir å fordele.

Hovedstyret går ut fra at de tidligere kraftleiekonsesjoner av 13. desember 1935 og 29. april 1943, jfr. kgl. resolusjon av 11. april 1947, til Sandar Fabrikker A/S etter dette blir å anse for bortfalt og at selskapet blir å underrette herom.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. mai 1964.

Erklæring av 12. mars 1964 fra selskapets styre samt sakens øvrige dokumenter vedlegges.

Selskapet har meddelt hit at kopi av de nye kraftleiekontrakter vil bli innsendt så snart de er inngått. Disse vil da bli ettersendt til departementet.»

Departementet har deretter mottatt følgende brev av 24. mars 1965 fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet:

«Hovedstyrets brev av 28. mai 1964 — jnr. 277 E-64.

Vedlagt oversendes brev hit av 18. mars 1965 fra Jahres Fabrikker A/S med meddelelse om at selskapets søknad av 21. januar 1964 for så vidt angår leie av inntil 7 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Vestfold Kraftselskap trekkes tilbake. Selskapet har underhånden begrunnet dette med, at det for tiden ikke er aktuelt med slik levering. Det vil imidlertid komme tilbake med ny søknad, dersom dette skulle bli nødvendig.

For øvrig opprettholdes søknaden av 21. januar 1964.»

Det nevnte brev av 18. mars 1965 fra Jahres Fabrikker A/S er sålydende:

«Vi refererer til vårt brev av 21. januar 1964 vedr. søknad om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW — 30 000 kWh primakraft og inntil 7 000 kW spillkraft.

Som meddelt i telefon den 18. mars 1965 bekreftes herved at vi frafaller søknaden om konsesjon på leie av 7 000 kW spillkraft.»

Departementet skal bemerke:

Sandar Fabrikker A/S er med virkning fra 1. januar 1963 slått sammen med Jahres Kjemiske Fabrikker A/S til ett selskap under navn av Jahres Fabrikker A/S.

Etter at konsesjonssøknaden er blitt frafalt for spillkraftens vedkommende søker

Jahres Fabrikker A/S nå bare konsesjon på leie av inntil 7 000 kW — 30 000 000 kWh — primakraft fra Vestfold Kraftselskap.

Det foreligger erklæring fra Jahres Fabrikker A/S i samsvar med lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, annet ledd, 1. punktum.

Sandar Fabrikker A/S er ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. desember 1935 gitt konsesjon på leie av inntil 3 000 kW fra Vestfold Kraftselskap, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1935 s. 46 flg. Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. juli 1965.

Videre er Sandar Fabrikker A/S gitt tillatelse av 29. april 1943, stadfestet ved kgl. resolusjon av 11. april 1947 til å leie inntil 7 000 kW spillkraft fra Vestfold Kraftselskap, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1947 s. 49 og for 1943 s. 35. Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. januar 1965 og er således utløpt.

Det foreligger kontrakt av 16./19. desember 1961 mellom Jahres Kjemiske Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap om levering av 780 kW primakraft. På denne kraftleie er ikke gitt kraftleiekonsesjon.

Med selskapets brev av 15. januar 1965 har departementet mottatt kraftleiekontrakt dateret 7./12. januar 1965 mellom Jahres Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap om leie av inntil 7 000 kW primakraft fra 1. januar 1965 som må forutsettes å skulle avløse kontrakt av 24. juni 1957 mellom Sandar Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap om leie av inntil 3 000 kW primakraft samt kontrakt av 16./19. desember 1961 mellom Jahres Kjemiske Fabrikker A/S og Vestfold Kraftselskap om leie av 780 kW primakraft.

Den leide kraft skal nyttes til drift av selskapets anlegg for foredling av marine oljer i Sandar.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret rå til at Jahres Fabrikker A/S gis den søkte konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap på vilkår i det vesentlige som foreslått av Hovedstyret, bl. a. om tidsbegrensning av konsesjonen til 1. januar 1974 og om årlig avgift til staten — kr. 1,50 pr. kW — som blir å etterbetale fra og med året 1963, jfr. vilkårenes pkt. 1 og pkt. 7 nedenfor.

Den ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. desember 1935 gitte kraftleiekonsesjon for Sandar Fabrikker A/S forutsettes å bortfalle i og med meddelelsen av en eventuell ny kraftleiekonsesjon som foreslått.

Etterbetaling av avgift i samsvar med vilkårenes pkt. 7 forutsettes dog bare å finne sted for så vidt angår den primakraft som måtte være levert til Jahres Fabrikker A/S utover de 3 000 kW som omfattes av den ved

Kronprinsregentens resolusjon av 13. desember 1935 girte kraftleiekonsesjon for Sandar Fabrikker A/S. I nevnte konsesjon er avgiften satt til kr. 1 årlig pr. kW.

Etter omstendighetene foreslår departementet ikke tatt med vilkår om kraftavståelse til kommuner, jfr. bestemmelsen i lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23, pkt. 5, annet ledd.

De konsesjonsvilkår som foreslås blir da i sin helhet sålydende:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder så lenge nevnte kraftleiekontrakt måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1974.

2. *Selskapets styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største

innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1963 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\,760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. *Kontroll.*

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelser av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Departementet forutsetter at Jahres Fabrikker A/S i tilfelle vil søke konsesjon på leie av spillkraft fra Vestfold Kraftselskap, dersom slik kraftlevering måtte bli aktuell.

Industridepartementet

tilrår :

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Jahres Fabrikker A/S å leie inntil 7 000 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap, jfr. søknad av 21. januar 1964 og selskapets brev av 15. januar og 18. mars 1965 til departementet.

Tillatelsen gis på de vilkår og under de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 30. april 1965.

34. Elektrokemisk A/S.

(Tillatelse til forhøyelse av aksjekapitalen.)

Gitt av Industridepartementet 14. mai 1965.

Søknad av 27. april 1965.

I medhold av § 36 i ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon 19. desember 1958 tillates Elektrokemisk A/S å forhøye aksjekapitalen fra kr. 21 450 000 til kr. 32 175 000 med kr. 10 725 000 fordelt på 214 500 aksjer à kr. 50.

1 gjenpart av dette brev vedligger.

35. Bergenshalvøens kommunale kraftselskap.

(Tillatelse til å foreta regulering og overføring av Førdevassdraget m. m.)

Kgl. res. 14. mai 1965.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets presidentskap, i møte 26. mars 1965 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at det gis tillatelse for Bergenshalvøens kommunale kraftselskap til å foreta regulering og overføring av Førdevassdraget m. m. i Sogn og Fjordane fylke til Matrevassdraget i Hordaland fylke i samsvar med Industridepartementets tilråding av 13. november 1964 og komitéens merknader.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 136 for 1964—65 og i det vesentlige med St. prp. nr. 35 for s. å.

De av Stortinget vedtatte betingelser for regulerings- og overføringstillatelsen er sålydende:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. reguleringslovens § 10, post 2 siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den økning av vasskraften som innvinnes ved reguleringen og overføringen skal erlegges følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av lågvassføringen i Matreelva som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med de tidligere bestående reguleringer. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne økning av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen og overføringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vass-

forbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag fristen uten tillatelse meddelt av Kongen måtte oversittes, betaler konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den

måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidsvist, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til ved arbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget eller, hvis departementet måtte anse det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 30 000 til rådighet for almindennende virksomhet blant arbeiderne og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelser.

11.

Konsesjonæren plikter å utføre forlengelsen av anleggsvegen fra Krokavatn til Årsdals-

vatn i samråd med Statens vegvesen, samt å yte tilskott på 1 mill. kroner til parsellen Hestfossen—Hest i det vedtatte hovedveganlegg Svartemyr—Hest—Hordaland fylkes grense og ytterligere 1 mill. kroner som rentefri forskottering fram til 2. januar 1969. Vegforbindelse ned til Førde skal konsesjonæren etablere innen 1966 ved provisorisk anleggsveg. Der som departementet finner at vegspørsmålet ikke praktisk kan løses i samarbeid med Statens vegvesen kan det gi annet pålegg om tiltak eller tilskott til veganlegget innenfor samme økonomiske ramme.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige vegger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Vegger, bruer og kaier, som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene. Ferdsvogter og stier som er i bruk må omlegges dersom de demmes ned.

12.

Konsesjonæren plikter å treffe tiltak for å avhjelpe skader og ulemper som reguleringene og overføringene måtte føre med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvorvidt det skal treffes tiltak og i tilfelle hvilke avgjøres i mangel av overenskomst ved skjønn som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med ekspropriasjonsskjønnet.

13.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av departementet årlig å sette ut yngel og eller settefisk (herunder også flerårig) i det område som berøres av reguleringene, overføringene og utbyggingen.

Om departementet finner det nødvendig plikter konsesjonæren å anbringe gittere eller liknende sperreanordninger foran tappeløper og tunneler.

Konsesjonæren plikter etter departementets nærmere bestemmelse å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de områder som berøres.

Om departementet finner det nødvendig plikter konsesjonæren å sørge for etablering og avlønning av fiskeoppsyn under anleggstiden.

14.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over

8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Det skal stubbes lavt, og gjenstående stubber skal ikke i noe tilfelle være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt. For så vidt vatnet slippes i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 1 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

17.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte oppdemningshøyder og de tillatte laveste tapningsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren lar oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

De vassfalls- og brukseiere, som benytter seg av det ved reguleringen og overføringen innvunne driftsvann, er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid nedtil 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettene hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraften uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingende kraft.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelsene herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som

måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

19.

Ved regulerings- og overføringsanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

20.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Så fremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt; og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget. Plassering av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner, og konsesjonæren må sikre seg varig råderett over tippene.

Reguleringsanleggets eier har plikt til forsvarelig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

Vilkårene er i samsvar med utkast inn tatt i proposisjonen bortsett fra at den årlige avgift til kommuner er forhøyet fra kr. 4 til kr. 4,50 pr. nat.-hk.

Departementet vil rå til at det gis Bergenshalvøens kommunale kraftselskap tillatelse overensstemmende med Stortingsvedtaket og at det i samsvar med proposisjonen og innstillingen oppstilles følgende forutsetninger:

At det, som nærmere redegjort for i proposisjonen s. 30, 1. spalte, — under skjønnet treffes avgjørelse om eventuelle tilleggserstatninger for avståtte vassdragsrettigheter og videre at BKK påtar seg å lvere kraft til Sogn og Fjordane fylkeskommune etter følgende retningslinjer:

1. Sogn og Fjordane fylkeskommune får rett til, fortrinnsvis for bruk i distriktet sør for Sognefjorden, å ta ut en kraftmengde på inntil 10 000 kW fra B. k. k.'s anlegg i Matre på samme betingelser som de som til enhver tid er gjeldende for B. k. k.'s medlemskommuner.
2. Kraftlevering etter ovenstående kommer i tillegg til eventuell levering av konsesjonskraft og berører ikke den gjeldende avtale mellom L/L Brekke og Gulen kraftstasjonar og Bergenshalvøens kommunale kraftselskap.
3. Kraftlevering skal for øvrig skje etter de retningslinjer for brukstid og meldingsfrist som er angitt i fylkesmannens skrivelse av 17. februar 1965.

I forbindelse med post 11 om vegbygging har komitéen anført følgende:

Etter komitéens oppfatning vil imidlertid reguleringen og overføringen etter det partene har oppnådd gjennom forhandlinger også innebære vesentlige for-

deler. Dette gjelder f. eks. for området rundt Fuglsetfjorden som hittil har vært helt uten veiforbindelse med omverdenen, men som nå får vei sydover til Matre, og dermed blir knyttet til det øvrige veinettet i distriktet. Komitéen har notert seg det som er anført i proposisjonen om de forhandlinger som har vært ført om veibyggingen, og Vegdirektoratets uttalelse på s. 19 i proposisjonen, og vil understreke at man må søke å koordinere arbeidet med anleggsveien — som blir den foreløpige veiforbindelse mellom Matre og Førde — med det hovedveianlegg som Stortinget har vedtatt for denne strekning, slik at man på en mest mulig rasjonell måte kan skape veiforbindelse til befolkningen i Fuglsetfjorden. Likesom Vegdirektoratet finner komitéen at det ville være å foretrekke om B. k. k. hadde kunnet forskuttere byggingen av hovedveianlegget fra Hest nord for Førde til Hordalands grense nord for Matre, men etter det som fremgår av proposisjonen finner en å måtte godta forskutteringen på 2 mill. kroner.

Noen slik kompensasjonssytelse synes i dag ikke praktisk mulig når det gjelder Øystrebø i Ikjefjord. Hovedstyret hadde i stedet foreslått levering av gratis kraft til fem bruk i denne bygden som på grunn av manglende veiforbindelse ikke får adgang til sine fjellstrekninger på linje med de øvrige eiere. Dette har departementet senere unnlatt å medta i konsesjonsvilkårene.

Komitéen finner etter forholdene ikke å ville bemerke noe til at dette ikke er medtatt i konsesjonsvilkårene da dette bør overlates til reguleringsskjønnet. For komitéen synes det imidlertid som om området rundt Ikjefjorden ikke har vært tilgodesett i den grad man kunne ventet, og komitéen mener at det under skjønnet må legges vekt på dette.

Komitéen vil i den forbindelse peke på Hovedstyrets forslag om gratis kraft til fem bruk under gården Øystrebø, men mener at dette i tilfelle bør utvides til å omfatte alle nåværende oppsittere under gården Øystrebø gnr. 40, i alt 9 bruk.

Departementet oppfatter komitéens uttalelse som en henstilling til konsesjonæren og skjønnsretten om spesielt å være merksam på at de 9 oppsitterne under Øystrebø ikke blir stillet like gunstig som området rundt Fuglsetfjord som får vegforbindelse til Matre, og at det om mulig bør tas hensyn til dette ved erstatningsfastsettelsen eller på annen måte. Departementet vil gjøre konsesjonæren kjent med komitéens bemerkninger, og henstille at spørsmålet om i noen grad å tilgodese de nevnte oppsittere blir overveiet.

Det vil likeledes bli henstillet til konsesjonæren å ta opp med de angjeldende kommuner spørsmålet om å planlegge midlertidige hjelpeanlegg slik at de kan bli til varig nytte.

Det foreslås fastsatt manøvreringsreglement overensstemmende med utkast inntatt i proposisjonen sålydende:

a. *Reguleringer.*

Matrevassdraget:

1.

Reguleringsgrensene er:		Holmevatn, alm. sommerv.st. kote ...	710,0
Store Fjellvatn, alm. sommerv.st. kote	857,8	Øvre kote	723,0
Øvre kote	860,8	Nedre kote	690,0
Nedre kote	832,8		
Reguleringsøyde	= 28,0 m	Reguleringshøyde	= 33,0 m
25,0 m ned, 3,0 m opp.		20,0 m ned, 13,0 m opp.	
Skrelivatn, alm. sommerv.st. kote ...	492,0	Nordgjelsvatn, alm. sommerv.st. kote	602,0
Øvre kote	494,0	Øvre kote	607,0
Nedre kote	488,0	Nedre kote	585,0
Reguleringshøyde	= 6,0 m	Reguleringshøyde	= 22,0 m
4,0 m ned, 2,0 m opp.		17,0 m ned, 5,0 m opp.	
Stordalsvatn, alm. sommerv.st. kote	463,0	Nedre Mosedalsvatn, alm. sommer-	
Øvre kote	476,0	v.st. kote	497,6
Nedre kote	444,0	Øvre kote	497,6
Reguleringshøyde	= 32,0 m	Nedre kote	489,6
19,0 m ned, 13,0 m opp.		Reguleringshøyde	= 8,0 m
Bukkedalsvatn, alm. sommerv.st. kote	555,0	8,0 m ned.	
Øvre kote	568,0		
Nedre kote	540,0	<i>Førdevassdraget m. fl.:</i>	
Reguleringshøyde	= 28,0 m	Fridalsvatn, alm. sommerv.st. kote ...	681,0
15,0 m ned, 13,0 m opp.		Øvre kote	684,5
Osevatn, alm. sommerv.st. kote	585,8	Nedre kote	656,0
Øvre kote	598,3	Reguleringshøyde	= 28,5 m
Nedre kote	585,8	25,0 m ned, 3,5 m opp.	
Reguleringshøyde	= 12,5 m	Årdalsvatn, alm. sommerv.st. kote	467,0
12,5 m opp.		Øvre kote	488,0
Krokavatn, alm. sommerv.st. kote ...	582,3	Nedre kote	444,0
Øvre kote	598,3	Reguleringshøyde	= 44,0 m
Nedre kote	560,0	23,0 m ned, 21,0 m opp.	
Reguleringshøyde	= 38,3 m	Tverrvatn, alm. sommerv.st. kote ...	475,0
22,3 m ned, 16,0 m opp.		Øvre kote	488,0
Kvanngrøvatn, alm. sommerv.st. kote	679,5	Nedre kote	471,0
Øvre kote	686,5	Reguleringshøyde	= 17,0 m
Nedre kote	659,5	4,0 m ned, 13,0 m opp.	
Reguleringshøyde	= 27,0 m	Stølsvatn, alm. sommerv.st. kote ...	545,6
20,0 m ned, 7,0 m opp.		Øvre kote	549,6
Storevatn, alm. sommerv.st. kote ...	680,2	Nedre kote	532,6
Øvre kote	686,5	Reguleringshøyde	= 17,0 m
Nedre kote	657,5	13,0 m ned, 4,0 m opp.	
Reguleringshøyde	= 29,0 m	Østerbotnvatn, alm. sommerv.st. kote	649,0
22,7 m ned, 6,3 m opp.		Øvre kote	653,0
		Nedre kote	640,0
		Reguleringshøyde	= 13,0 m
		9,0 m ned, 4,0 m opp.	
		Instefjord, alm. sommerv.st. kote ...	670,0
		Øvre kote	674,0
		Nedre kote	658,0
		Reguleringshøyde	= 16,0 m
		12,0 m ned, 4,0 m opp.	
		Samtlige dammer utføres med faste over-	
		løp. Vasstanden i de enkelte vatn stiger derfor	
		noe over øvre reguleringsgrense under flom.	
		De tillatte reguleringsgrenser skal angis med	

faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner.

b. *Overføringer.*

Førdevassdraget m. fl.:

Avløpet fra Stølsvatn i Øystrebøelva (16,6 km²) føres over til Tverrvatn i Førdeelva gjennom senkningstunnelen. Avløpet fra Østerbotnvatn i Sørbøelva (8,0 km²) føres over til Årsdalsvatn i Førdeelva. Avløpet fra Årsdalsvatn sammen med avløpet fra Tverrvatn og avløpet fra 2,4 km² av Fridalselvas nedbørfelt (i alt 63,1 km²), føres over til Stordalsvatn i Matrevassdraget.

Avløpet fra Fridalsvatn (9,1 km²) føres over til Krokavatn i Matrevassdraget.

Matrevassdraget:

Avløpet fra Holmevatn i Nordgjelsdalselv (8,6 km²) føres over til Mosedalselv gjennom senkningstunnelen.

Avløpet fra Hopsvatn i Nordgjelsdalselv (7,5 km²) føres over til Nedre Mosedalsvatn gjennom overføringstunnel som ikke er utstyrt med stengeinnretning. Hopsvatn kan senkes 3 m under alminnelig sommer-vasstand på kote 463.

Avløpet fra Nedre Mosedalsvatn (8,6 + 7,5 + 19,9 = 36,0 km²) føres over til Stordalsvatn i Brydalselv gjennom overføringstunnel utstyrt med luke. Avløpet fra Store Fjellvatn i Kringlebotnelv (8,2 km²) føres over til Brydalselv gjennom senkningstunnelen.

Avløpet fra Skrelivatn (40,9 km²) tas inn i driftstunnelen fra Stordalsvatn.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at den tidligere flomvassføring i vassdragene så vidt mulig ikke forøkes. For øvrig kan vassslippingen foregå etter Bergenshalvøens kommunale kraftselskaps behov.

3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Det skal påses at flomløp ikke hindres av is eller lignende, og at dammer og andre reguleringsanlegg til enhver tid er i god stand.

Om det forlanges skal det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m. v.

Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Hovedstyret for Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6.

Forandringer i dette reglement kan foretas av Kongen, etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsregulering av 14. desember 1917 tillates Bergenshalvøens kommunale kraftselskap å foreta regulering og overføring av Førdevassdraget m. m. på de vilkår og under de forutsetninger som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 14. mai 1965.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Matre- og Førdevassdragene m. fl. overensstemmende med utkast, inntatt i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.

36. Helgeland Kraftlag A/S.

(Erverv og regulering av Grytågavassdraget og regulering og overføring av Hundålavassdraget m. m. Tillatelse gitt ved kgl. resolusjon 22. desember 1960, jfr. kgl. resolusjon 22. desember 1961. Planendring.)

Industridepartementets samtykke 31. mai 1965.

Kraftlagets søknad av 21. april 1964.

På grunnlag av uttalelse fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om at endring av de opprinnelige planer for regulering av Hundålvatn ved at det 90 m brede overløp på dammen forhøyes 0,5 m vil medføre en kraftøkning på ca. 256 nat.-hk, uten at det forvoldes vesentlige skader, finner departementet å kunne samtykke i at øvre reguleringsgrense forhøyes til 198,8 m o. h. Manøvreringsreglementet blir å endre tilsvarende.

De oppstilte betingelser for tillatelsen av 22. desember 1960 blir gjeldende også for den ytterligere oppdemming, blant annet må de endelige planer for påbyggingen på overløpet godkjennes og det må foretas opprydding av de neddemte arealer. Sikkerhetsstillingen kr. 10 000 omfatter også de forpliktelser som tilleggsreguleringen medfører.

1 gjenpart av dette brev vedligger.

37. Larvik Smelteverk.

(Konsesjon på ytterligere kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 31. mai 1965.

Søknad av 10. juni 1964.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Larvik Smelteverk konsesjon på leie av ytterligere inntil 2 000 kW fra Vestfold Kraftselskap, jfr. kraftleiekontrakten mellom partene av 4. og 6. mars 1964.

Konsesjon gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1971.

2. Selskapets styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelse av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske til-

bud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil — 15 — femten pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det, og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1964 en årlig avgift på kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen

$$\frac{\text{kWh}}{8760}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Det er videre en forutsetning for konsesjonen at uttaket av kraften er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

38. Nord-Troms kraftlag A/S.

(Tillatelse til utførsel av opptil 1 000 kW elektrisk energi til Enontekiö kraftlag i Finnland.)

Kgl. res. 4. juni 1965.

Nord-Troms kraftlag A/S har etter ervervslovens § 23 a søkt om tillatelse til utførsel av et mindre kvantum elektrisk energi til Finnland.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 11. mai 1965 gitt følgende uttalelse:

«Det er nå bygget en 66 kV linje fra Nord-Troms til Kautokeino kirkested, for å forsyne Kautokeino-området i Finnmark med elektrisk kraft. Hittil er det bare selve kirkestedet som har hatt noen elektrisk kraft fra et lite lokalt kraftverk, men nå blir fordelingsnettene bygget ut slik at hele Kautokeino vil få slik forsyning. Krafttilgangen i dette området ventes å bli rikelig fra høsten 1965, da Kvænangsbotn kraftverk vil bli satt i drift. Ledningsforbindelsen til Kautokeino vil også få rikelig overføringskapasitet.

I denne forbindelse er det fra Finland reist spørsmål om det er mulig å få levert noe kraft også til stedet Enontekiö på den finske siden av grensen. Når det planlagte fordelingsnett for Kautokeino-området er utbygget, vil det fra dette nettet bare være ca. 10 km til finskegrensen (fra Aiddejavrre). Det er bare spørsmål om overføring av forholdsvis små kraftmengder, ca. 450 000 kWh pr. år til å begynne med, eller ca. 300 kW effekt, men med mulighet til å øke normal maksimalbelastning til ca. 700 kW etter en

del år. Det er avtalt en kraftpris på 10 øre pr. kWh, eller alternativt kr. 100 pr. kW pr. år pluss 5 øre pr. kWh.

For denne kraftlevering er det forutsatt bygget en 22 kV linje med dimensjon 3×Feral nr. 25, som Enontekiö skal bekoste, og med et ekstra tillegg i kraftprisen skal det finske kraftlaget også dekke meromkostningene med å forsterke tilførselslinjen et stykke på den ytterste delen av Kautokeinos kraftnett fram til Aiddejavrre.

De berørte kraftlagene på begge sider av grensen har nå et års tid vært i kontakt med hverandre og drøftet betingelsene for en slik kraftlevering. Høyere finske myndigheter og NVE har fulgt med i disse drøftelsene. Resultatet foreligger nå i en kontrakt som begge kraftlagene (Enontekiö kraftlag i Finland og Nord-Troms kraftlag i Norge) er enige om å inngå så snart de nødvendige offentlige tillatelser er gitt i de respektive land. Kontraktutkastet må sies å være gunstig sett fra norsk side, idet prisen for kraften er satt slik at den skulle dekke alle omkostninger både vedr. produksjonen og overføringen av kraften og dessuten gi en rimelig fortjeneste.

Det er vist stor interesse for denne saken både på norsk og finsk side, bl. a. har vi fått henvendelser fra tollmyndighetene som ønsker at det blir ført fram elektrisk kraft til den finske tollstasjon Kivilompolo på den finske siden av grensen. Denne tollstasjonen skal utføre tolltjeneste både for finsk og norsk regning, og vårt Tolldirektorat har sterkt understreket betydningen av at det blir ført fram elektrisk kraft til denne stasjonen som er opprettet som ledd i tollvesenets rasjonaliseringsarbeid for å forenkle tolltjenesten ved grensen. Den norske stat vil spare inn ganske betydelige beløp som ellers ville gå med til bygging og drift av norsk tollstasjon.

NVE vil med dette legge saken fram for departementet og vil anbefale at det gis eksporttillatelse for opptil 1 000 kW. Vi viser i denne forbindelse til den alminnelige konsesjonslovs § 23 a og tør regne med at departementet finner å kunne anbefale denne søknaden, og at den fremmes i statsråd så snart som mulig.

Eksporttillatelsen bes gitt Nord-Troms kraftlag A/S eller det kraftlag som til enhver tid kommer til å stå for kraftforsyningen i Kautokeino-området, i tilfelle det skulle bli endringer i de nåværende organisasjonsforhold innen elektrisitetsforsyningen i distriktet.

Det er forutsatt at denne eksporten skal komme i stand allerede fra høsten 1965, etter at Kvænangen kraftverk kommer i drift.»

Vedlagt følger utkast til kontrakt mellom

Enontekiö Kraftlag i Finland og Nord-Troms Kraftlag A/S om levering av elektrisk kraft.

Kontraktutkastet har vært forelagt Dem tidligere, og vi har gjort de endringer som var nødvendig for å få kontrakten i samsvar med Deres merknader. Vi håper at De ikke har noe å bemerke til kontraktutkastet slik det nå foreligger og ber om at det blir lagt fram for Industridepartementet til godkjenning.

Kontrakt mellom Enontekiö Kraftlag, Enontekiö, Finland, nedenfor også kalt EK (det offisielle navnet vil bli brukt i kontrakten) og Nord-Troms Kraftlag A/S, Sørkjosen, nedenfor også kalt NTK, om levering av elektrisk kraft:

1.

Leveringens omfang.

1.1. Nord-Troms Kraftlag A/S forplikter seg fra den tid den nødvendige linjeforbindelse er klar, dog tidligst å stille til rådighet for Enontekiö Kraftlag ca. 450 000 kWh fra og med 19.... Deretter økende etter Enontekiö Kraftlags behov med ca. 10 pst. pr. år. Uttatt effekt må ikke overstige 700 kW.

1.2. Kraft forutsettes tatt ut med høyst 75 pst. av det årlige energikvantum i tiden 1. oktober til 1. mai.

1.3. EK skal innen 1. oktober hvert år oppgi til NTK behovet for kommende vinter. NTK forbeholder seg rett til å kreve betaling for 90 pst. av den således reserverte kraften uten hensyn til uttakets størrelse.

1.4. Dersom det blir nødvendig å rasjonere det norske kraftforbruk, må EK begrense det finske kraftuttaket til oppvarming tilsvarende.

1.5. NTK leverer den elektriske kraften som 3-fase vekselstrøm med spenning ca. 21 kV ± 10 pst. og med ca. 50 perioder pr. sek.

2.

Måling, pris, betaling.

2.1. Kraften måles ved målestasjon ved den finske tollstasjon.

2.2. Kraften betales med enten 10 øre pr. kWh eller kr. 100 pr. kW pr. år, regnet av effektuttaket som nedenfor angitt + 5 øre pr. kWh. Målingen skjer ved hjelp av kWh-måler med maksimalviser som registrerer det maksimale uttak i løpet av en 15-minutters periode. Målerne avleses fire ganger i året, normalt med 3 måneders mellomrom, og til grunn for avregningen legges middeltallet av de tre høyeste av de fire avlesningene i året. Valg av tariff for kommende år skal av EK være avgjort innen 1. halvdel av januar.

2.3. I tillegg til den ordinære pris betales det 2 øre pr. kWh til dekning av den delen

av anleggskostningene som NTK påføres for etableringen av denne leveransen, kr. 73 000 og renter av denne anleggskapitalen, inntil disse utgiftene er betalt.

2.4. Betalingen erlegges i norsk valuta. Regninger sendes fire ganger årlig, hver gang for den sist forløpne periode eventuelt uavhengig for den påfølgende periode hva effektavgift angår. Betalingen skjer innen en måned etter at regningen er utstedt.

3.

Drift av linjene.

NTK driver og vedlikeholder målerstasjonen ved tollstasjonen og linjen fram dit unntatt det målerutstyret som EK ønsker satt opp for kontroll. Arbeidet som en av partene utfører på den annen parts anlegg skjer på den utførende parts ansvar. Partene er derunder ansvarlig overfor sine egne montører.

4.

Nord-Troms Kraftlags ansvar.

4.1. NTK fraskriver seg ethvert ansvar for skade og tap som måtte oppstå ved at kraften ikke blir levert, eller ikke blir levert i fullt omfang, for så vidt skadene eller tapet skyldes forhold som NTK ikke med rimelige midler kan rå bot på (force majeure). NTK skal så vidt mulig gi forutgående varsel før det foretar utkobling som det måtte finne nødvendig.

4.2. NTK fraskriver seg ethvert ansvar for tap og skader som det elektriske strøm forårsaker, når skaden er begivenheter som ligger utenfor NTK's kontroll, eller som NTK ikke har kunnet forhindre med rimelige midler (force majeure).

4.3. NTK har rett til å stenge av strømmen av hensyn til nødvendig ettersyn og vedlikehold av anlegg og ledningsnett. Hvis det er mulig, blir stengning lagt til nettene eller søn- og helligdager. Om nødvendig kan NTK innstille leveringen sammenlagt i inntil 8 dager årlig for større arbeider ved egne anlegg. Slik driftsstans skal om mulig bli foretatt i sommerhalvåret.

For driftsstans, avbrudd eller innskrenkninger som foran nevnt yter NTK ingen erstatning, refusjon eller reduksjon av strømleie.

5.

Enontekiö Kraftlags ansvar.

5.1. EK plikter å drive og underholde sine anlegg slik at de ikke forårsaker skader eller kan virke sjenerende på NTK's anlegg og drift.

5.2. Oppstår det i EK's anlegg feil eller mangler som kan innebære fare for driften av NTK's anlegg, er NTK berettiget til etter

gitt eller forsøkt gitt varsel å avbryte leveringene inntil manglene er rettet.

Ved avbrytelse gjelder reglene i pkt. 4. 3.

6.

Kontraktens ikrafttreden, varighet og oppsigelse.

6.1. Kontrakten trer i kraft så snart partene har underskrevet kontrakten og har meddelt hverandre at de nødvendige offentlige tillatelser er gitt.

6.2. Denne kontrakt er gjensidig bindende til utløpet av 1975. Såframt den ikke sies opp, løper den deretter videre for 5 år om gangen.

6.3. Oppsigelse må skje senest ett år før utløpet av vedkommende gyldighetsperiode.

6.4. Dersom vilkårene i denne kontrakt ikke overholdes, kan hver av partene si opp kontrakten i løpet av 3 måneder.

6.5. Dersom kontrakten blir sagt opp og levering opphører før de i pkt. 2. 3 nevnte utgifter er nedbetalt, forfaller det resterende til betaling straks.

7.

Twist.

I tilfelle twist vedtar partene Lyngen Sørenskriveri som rette verneeting.»

Departementet skal bemerke at det i kontraktsutkastets post 6 bl. a. er bestemt:

«6.2. Denne kontrakt er gjensidig bindende til utløpet av 1975. Så fremt den ikke sies opp, løper den deretter videre for 5 år om gangen.

6.3. Oppsigelse må skje senest ett år før utløpet av vedkommende gyldighetsperiode.

6.4. Dersom vilkårene i denne kontrakt ikke overholdes, kan hver av partene si opp kontrakten i løpet av 3 måneder.»

Departementet vil tilrå at den omsøkte tillatelse til utførsel av elektrisk energi blir gitt. Departementet har bl. a. lagt vekt på at kraften skal brukes i et grensestrøk og at finnene selv dekker omkostningene med anleggene for overføring av kraften. De norske tollmyndigheter ønsker dessuten at det blir ført frem elektrisk kraft til den finske tollstasjon Kivilompolo hvor det skal utføres tolltjeneste både for finsk og norsk regning. Avtalen herom er et ledd i tollvesenets rasjonaliseringsarbeid for å forenkle tolltjenesten ved grensen. Den norske stat vil spare en del ved denne ordningen.

Departementet anbefaler at tillatelsen gis for det tidsrom kontrakten er gjensidig bindende for partene, altså til utløpet av 1975. Hvis partene blir enige om fortsatt kraftlevering går departementet ut fra at det søkes om forlenget tillatelse.

Da det er mulig at det ved omorganisering på norsk side kan bli en annen organisasjon enn Nord-Troms Kraftlag som før eller senere kommer til å stå for kraftforsyningen i Kautokeino-området, foreslår departementet at det får bemyndigelse til å overføre tillatelsen til en eventuell ny organisasjon.

Departementet vil ellers anbefale at tillatelsen blir gitt uten vilkår.

Industridepartementet

tilråder:

1. I medhold av § 23 a i konsesjonsloven av 14. desember 1917 nr. 16 gis Nord-Troms Kraftlag A/S tillatelse til utførsel av inntil 1 000 kW til grensestrøk i Finnland i samsvar med Industridepartementets tilråding av 4. juni 1965.
2. Industridepartementet bemyndiges til å overføre tillatelsen til det norske kraftlag som senere måtte komme til å stå for kraftforsyningen i Kautokeino-området.

39. Sande Tresliperi A/S.

(Tillatelse til å leie inntil 13 500 kW primærkraft (inntil 85 mill. kWh pr. år og inntil 22 mill. kWh pr. kvartal) fra Vestfold Kraftselskap.)

Kgl. res. 4. juni 1965.

Ved kgl. resolusjon av 24. mai 1961 fikk Sande Tresliperi A/S konsesjon på leie av inntil 10 500 kW fra Vestfold Kraftselskap, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1961 s. 70. Tillatelsen var tidsbegrenset til 1. juli 1964 og er således utløpt.

I anledning av en søknad av 18. april 1963 fra Sande Tresliperi A/S om utvidet konsesjon på kraftleie fra Vestfold Kraftselskap har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 5. mars 1964 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Fra Industridepartementet, vassdragsavdelingen, har hovedstyret mottatt til uttalelse en søknad av 18. april 1963 fra Sande Tresliperi A/S om utvidelse av den ved kgl. resolusjon av 24. mai 1961 gitte konsesjon på leie av inntil 10 500 kW fra Vestfold Kraftselskap til å omfatte leie av i alt inntil 13 500 kW alternativt inntil 85 mill. kWh pr. år.

Søknaden er sålydende:

«Vi har mottatt Deres brev av 10. april 1963 og etter fornyet henvendelse til Vestfold Kraftselskap fikk vi i dag et brev hvorav fotostatkopi vedlegges.

Av brevet fremgår at den maksimale uttatte effekt har vært over 1 times registreringsperiode. For oss er det meget vanskelig å oppgi den nøyaktige årsak til at disse kortvarige topper oppstår. Høye forbrukstopper får vi f. eks. bestandig ved oppstartning etter stans. I slike tilfeller kan til og med belastningen gå opp i det mangedobbelte av normal belastning.

Det er i vår egen interesse å holde disse topper så lavt som mulig, for som det vil være Dem bekjent betales effektavgiften i henhold til gjennomsnittet av de tre høyeste topper.

Det midlere kraftforbruk har imidlertid ikke ligget på langt nær så høyt som konsesjonen gir oss tillatelse til å anvende. Dette skulle fremgå av følgende:

Driftstid	Kraftforbruk	Effekt
1. kv. 1962 . 1 788	15 149 MWh	8 500 kW
2. kv. 1962 . 1 618	13 818 MWh	8 560 kW
3. kv. 1962 . 1 540	13 739 MWh	8 890 kW
4. kv. 1962 . 1 740	17 206 MWh	9 850 kW

Vi er imidlertid på det rene med at det ærede Departement er av den mening at selv kortvarige kraftforbrukstopper, som det dessverre viser seg at vi ikke kan unngå, betyr overskridelse av konsesjonsvilkårene. Disse topper betyr ikke at vi har øket vår kapasitet, men skyldes utelukkende omstendigheter vi ikke er herre over. Vi anser kortvarige topper som overskrider vår nuværende konsesjon med 25—30 pst. som helt normale. Året 1962 var også et år, hvor vi i henhold til en nordisk avtale har kjørt med sterkt innskrenket produksjon. Vårt normale kraftforbruk i et år med full produksjon vil dreie seg om 80—85 millioner kWh, og med en mulig driftstid på ca. 8 000 timer skulle vi ha vært dekket med en konsesjon på 10 500 kW.

Vi finner at for å inkludere toppene trenger vi en konsesjon på 13 500 kW, og vi tillater oss herved å søke det ærede Departement om en slik utvidelse av konsesjonen. Alternativt søker vi om at konsesjonen endres til å omfatte 85 millioner kWh pr. år, et alternativ vi ville foretrekke, hvis det da ikke mot formodning skulle støte på formelle innvendinger.»

Søknaden har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Sande Komm. Elektrisitetsverk har i påtegning av 4. januar 1964 til rådmannen i Sande ikke noe å bemerke til søknaden.

Sande herredstyre har i møte den 31. januar 1964 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

Vestfold Kraftselskap og

Fylkesmannen i Vestfold har begge anbefalt at søknaden innvilges på vanlige vilkår, jfr. de resp. påtegninger av 7. og 8. februar 1964.

Industridepartementet, Treforesdelskontoret, har i notat av 16. november 1963 til departementets vassdragsavdeling anbefalt at søknaden blir inn-

vilget på samme vilkår som ble satt ved den kgl. resolusjon av 24. mai 1961, jfr. departementets ekspedisjon hit av 2. desember 1963 — 3230/63 IDV.

Sande Tresliperi A/S er ved kgl. resolusjon av 24. mai 1961 som nevnt gitt konsesjon på leie av inntil 10 500 kW fra Vestfold Kraftselskap. Tillatelsen som gjelder inntil 1. juli 1964 er meddelt med vilkår om at selskapet ikke skal erverve mer enn 94 600 m³ norsk granvirke pr. år. Likeledes må leieforedling for andre bedrifter ikke finne sted. Det er forutsatt at selskapet avgir visse erklæringer og oppgaver med hensyn til råstoff (trevirke) og produksjon av tremasse (vilkårenes post 3). For øvrig er konsesjonen gitt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre og en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{6760}$.

Konsesjonsavgiften til staten er betalt til og med året 1963. For 1963 var den kr. 11 826. Vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner er sløffet, da det er fylkesverket, Vestfold Kraftselskap, som står som kraftleverandør.

I henhold til vedlagte forslag av 20. juni 1964 (?) til ny kraftleiekontrakt mellom partene skal Vestfold Kraftselskap fra 1. januar 1964 levere inntil 12 000 kW primakraft til Sande Tresliperi A/S. Kontrakten trer istedenfor den tidligere primakraftkontrakt med påtegning senest av 27. august 1959. Kraften skal leveres hos bedriften som 3-faset vekselstrøm med en spenning av ca. 50 000 V med ca. 50 perioder pr. sekund. Kraftleveringen måles ved bedriftens 5 000 V samleskinne hvor Vestfold Kraftselskap setter opp kWh-måler. For uttatt kraft innen det kontraherte primakraftkvantum skal Sande Tresliperi A/S betale kr. 85 pr. kW/år + 2 øre pr. kWh. For kraft som leveres i tillegg til det kontraherte kvantum skal — hvis ikke annen avtale foreligger mellom partene — betales samme pris som for kontraktskvantumet, dog under ingen omstendigheter mindre enn hva Vestfold Kraftselskap selv må betale for å skaffe slik kraft til veie med tillegg av 10 pst. overføringstap samt 25 pst. avanse. For nedtransformering fra 50 000 V til 5 000 V skal kraftselskapet yte en godtgjørelse på kr. 5 pr. kW/år. Driftsåret regnes fra og med 1. januar til og med 31. desember. Kontrakten er gjort gjeldende til 1. januar 1965. Deretter gjelder den for ett år ad gangen så lenge den ikke blir oppsagt av en av partene med 6 måneders varsel.

Sande Tresliperi A/S har i brev av 19. februar 1964 opplyst at det pr. brev samme

dag har meddelt Vestfold Kraftselskap at bedriften godtar kontraktsforslagetets ordlyd og har anmodet kraftselskapet om å få kontrakten tilsendt til underskrift.

Hovedstyret vil etter dette rå til at Sande Tresliperi A/S gis konsesjon på leie av i alt inntil 13 500 kW primakraft.

Da selskapets någjeldende kraftleiekonsesjon av 24. mai 1961 som nevnt bare løper til 1. juli 1964, anbefales tillatelsen meddelt for en vanlig 10-års periode, slik at den i tilfelle meddeles for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1974. Den bestående kraftleiekonsesjon av 24. mai 1961 til Sande Tresliperi på leie av inntil 10 500 kW fra Vestfold Kraftselskap forutsettes i tilfelle å bortfalle.

Hovedstyret vil foreslå at det som tidligere fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8760}$. Avgiften som forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år blir å oppkreve fra og med 1964.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som den nevnte någjeldende konsesjon av 24. mai 1961 til Sande Tresliperi A/S, herunder med vilkåret om begrenning i tillatt erverv av norsk granvirke pr. år m. v. Det forutsettes at vilkår om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner fortsatt blir å sløyfe, idet fylkesverket, Vestfold Kraftselskap, står som leverandør av kraften.

Behandlet i hovedstyremøte den 3./4. mars 1964.»

Departementet skal bemerke:

Med selskapets brev av 12. mars 1965 har departementet mottatt kopi av ny kraftleiekontrakt datert 25. februar 1964 mellom Sande Tresliperi A/S og Vestfold Kraftselskap om leie av inntil 12 000 kW primakraft fra 1. januar 1964. Det er imidlertid søkt konsesjon på leie av 13 500 kW. Herom vises til søknaden. Videre foreligger erklæring fra selskapets styre i henhold til lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, annet ledd, 1. punktum.

Industriministeren bestemte i juli 1964 at alle saker om konsesjon til treforedlingsbedrifter skal forelegges Bransjerådet for treforedlingsindustrien til uttalelse.

Behandlingen av konsesjonssaken ble derfor stilt i bero i departementet i påvente av foreleggelse for Bransjerådet.

Departementet mottok derpå brev av 29. juli 1964 fra Valutarådet og av 1. august 1964 fra Handelsdepartementet angående import av kubb til treforedlingsindustrien og Indu-

striministeren bestemte at disse brev sammen med alle saker vedrørende konsesjon til treforedlingsbedrifter skulle forelegges Bransjerådet for treforedlingsindustrien til uttalelse.

Bransjerådet har i brev av 26. november 1964 meddelt følgende:

«Søknader om kraftleiekonsesjon fra eksportsliperiene:

A/S Risør Træmassefabriker, søknad 7. mars 1963.

Kammerfos Bruk A/S, søknad 22. april 1963.

Sande Tresliperi A/S, søknad 18. april 1963.

Fostvedt Tresliperi A/S, søknad 19. juni 1963.

A/S Statlandbruket, søknad 17. sept. 1964.

Bransjerådet behandlet ovennevnte saker i møter den 4. september og 22. oktober 1964 og fattet slikt vedtak:

«Bransjerådet vil anbefale at følgende eksportsliperier:

A/S Risør Træmassefabriker

A/S Sande Tresliperi

Fostvedt A/S

A/S Kammerfos Bruk og

A/S Statlandbruket

som har søkt om konsesjon på leie av kraft får sine søknader innvilget etter vilkår satt etter samme forutsetninger som de tidligere konsesjonsvilkår for eksportsliperier.

Bransjerådet anbefaler således at det i vilkårene tas inn en generell bestemmelse mot leieforedling.

Bransjerådet anbefaler videre at det fastsettes som konsesjonsvilkår at vedkommende bedrift bare kan erverve et begrenset årlig kvantum norsk bartrevirke. Rådet vil imidlertid anbefale at bedriftene etter innhentet samtykke fra Industridepartementet kan kjøpe norsk virke utover det fastsatte kvantum når kjøperorganisasjonene ikke kan anvise kjøpere til visse tømmerpartier.

Bransjerådet vil anbefale at det maksimale årlige kvantum for de enkelte bedrifter fastsettes slik:

A/S Risør Træmassefabriker .	93 500 m ³
A/S Sande Tresliperi	94 600 m ³
Fostvedt A/S	13 000 m ³
Kammerfos Bruk A/S	25 900 m ³

Vedtaket var enstemmig bortsett fra punktet vedrørende leieforedling.»

Det var i Bransjerådet enighet om at vilkårene bør inneholde en generell bestemmelse mot leieforedling, men Skogdirektoren ville ha med en tilføyelse om adgang til dispensasjon. De øvrige rådsmedlemmer fant at en uttalt adgang til dispensasjon ville virke uheldig. En viser til side 5—6 i referat fra møtet den 22. oktober 1964.

Man vil i forbindelse med denne saken vise til Bransjerådets uttalelse vedrørende spørsmålet om utvidelse ved eksportsliperiene på basis av importert virke som ble enstemmig vedtatt i møte den 22. oktober 1964. I uttalen heter det bl. a.:

«Bransjerådet er gjennom valuta-myndighetenes advarsler blitt styrket i den opp-

fatning at importert virke på noe lengre sikt kan bli mangelvare i likhet med norsk virke. Bransjerådet kan allikevel vanskelig råde til at den praksis som har vært fulgt i en årrekke nå skal avbrytes ved at det nektes konsesjon til eksportsliperier som vil øke sin produksjonskapasitet på basis av importert virke. En endring i den tidlige praksis uten at de interesserte bedrifter er forberedt på det, kan virke tilfeldig og dessuten i enkelte tilfelle skape lokale beskjeftigelsesproblemer.»»

Industridepartementet har i mars 1965 motatt en ny henvendelse fra Handelsdepartementet og Valutarådet om usikkerheten med hensyn til kubbimport i årene framover. På grunn av valutamyndighetenes betenkeligheter har Industridepartementet funnet at konsesjonstiden for eksportsliperier som ønsker å øke sin produksjon på basis av importert virke, bør settes til ca. 5 år.

Etter det foreliggende — og under henvisning til Bransjerådets nevnte vedtak av 22. oktober 1964 i saken — vil departementet rå til at Sande Tresliperi A/S gis ny konsesjon som omsøkt på leie av inntil 13 500 kW primakraft (inntil 85 mill. kWh pr. år og inntil 22 mill. kWh pr. kvartal) fra Vestfold Kraftselskap inntil 1. januar 1970 på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1970.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.

Sande Tresliperi A/S kan av norsk virke bare erverve inntil 94 600 m³ fast mål bartrevirke pr. år (heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene).

Bedriften kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke ut over det fastsatte kvantum når kjøperorganisasjonene ikke kan anvise kjøpere til visse tømmerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonal-

bot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v.) skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstilling av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som

er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes erlegges til staten fra og med året 1964 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om beregning av avgiften og erleggelsen av den fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet til enhver tid måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgifter med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av konsesjonsvilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 1 000 — kroner ettusen — pr. dag.

Fortsatte eller gjentatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 9 samt overskridelse av den maksimale effekt og energi konsesjonen gjelder kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Dersom konsesjonen gis som foreslått, vil departementet i tilfelle i forbindelse med meddelelsen om konsesjonen i medhold av vilkårenes pkt. 9 treffe følgende kontrollbestemmelser:

«Til kontroll med at ovennevnte vilkår blir overholdt, skal Sande Tresliperi A/S uten oppfordring ved utgangen av hvert kvartal sende Industridepartementet i 2 eksemplarer

oppgaver bekreftet av kraftverket over kWh-forbruket for kvartalet og den tilsvarende uttatte maksimale kW (målt med maksimalmåler med inntil 1 times periode), samt oppgave over produksjonen av tremasse i kvartalet.

Videre skal Sande Tresliperi A/S etter hvert års utgang uten oppfordring sende inn oppgaver over den totale produksjon av tremasse i året samt oppgaver over erverv av norsk virke og av utenlandsk virke. Disse oppgaver skal være bekreftet av statsautorisert revisor.»

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Sande Tresliperi A/S å leie inntil 13 500 kW primakraft (inntil 85 mill. kWh pr. år og inntil 22 mill. kWh pr. kvartal) fra Vestfold Kraftselskap, jfr. søknad av 18. april 1963.

Tillatelsen gis på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 4. juni 1965.

40. A/S Risør Træmassefabriker.

(Tillatelse til å leie inntil 17 000 kW (140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal) fra Aust-Agder Kraftverk.

Kgl. res. 4. juni 1965.

A/S Risør Træmassefabriker er ved kgl. resolusjon av 24. mai 1961 gitt konsesjon på leie av inntil 10 500 kW fra Aust-Agder Kraftverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1961 s. 74 flg. Konsesjonen gjelder til 31. desember 1970.

I anledning av en søknad av 7. mars 1963 fra A/S Risør Træmassefabriker om utvidet konsesjon på kraftleie for drift av selskapets anlegg i Risør har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 23. mars 1965 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Med Industridepartementets ekspedisjon av 21. desember 1964 — 3142/64 IDV — har Hovedstyret mottatt til uttalelse en søknad av 7. mars 1963 om konsesjon på leie av ytterligere inntil 6 500 kW eller i alt inntil 17 000 kW eventuelt 140 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder kraftverk for drift av selskapets anlegg i Risør.

Søknaden er sålydende:

«I tilslutning til konferanse på Deres kontor 7. januar i år bekrefter vi meddelelse at vi inntil videre ville redusere vårt kraftuttak, slik at vi nå for den tid som er gått av 1. kvartal 1963 ligger på et beregnet gjennomsnitt av 10 500 kW.

Som det fremgår av de belastningsdiagrammer vi overleverte Dem ved samme anledning

har vi leilighetsvis maksimalt vært oppe i ca. 13 000 kW. Vi har tidligere, blant annet i brev til Dem av 29. juni 1960 med bilag nevnt en høyst påkrevet utskiftning av vår slipemotor 3 (810 kW indikeret). Denne maskin som i tiden fra februar 1956 har forårsaket gjentatte driftstidstop med over 3 000 timer er nå blitt definitivt kondemnert, etter siste kortslutning 20. februar 1963.

Ny motor er bestilt for 4 000 kW, etter de meget oppmuntrende resultater vi har nådd med våre 3 000 kW motorer.

Videre har vi under installasjon en raffinator No. 2, med 400 kW motor.

Vårt fremtidige maksimale kraftbehov blir da:

Slipemotor 1		1 850	kW
» 2		1 200	»
» 3		3 000	»
» 4		3 000	»
» 5		4 000	»
		13 050	kW
2 raffinorer		800	»
Bimaskineri		2 500	»
Oppvarming (vinter)		400	»
I alt		16 750	kW

I henhold til ovenstående tillater vi oss å søke Det Kongelige Departement om å få forhøyet vårt konsederte kraftkvantum til 17 000 kW, alternativt 140 mill. kW-timer pr. år.

Etter den siste tids erfaringer skulle vi tro det annet alternativ er å foretrekke, hvis det ikke mot formodning skulle støte på formelle innvendinger.

Vi vil være Dem særdeles takknemlig om vår søknad kunne bli møtt med velvilje.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Risør bystyre har i møte den 19. februar 1965 vedtatt slik enstemmig uttalelse:

«Risør bystyre vil så sterkt det kan henstille til Industridepartementet å innvilge A/S Risør Trømassefabrikers søknad om økt konsesjon på leie av inntil 17 000 kW/140 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder Kraftverk.»

Fylkesmannen i Aust-Agder har i påtegning hit av 25. februar 1965 meddelt at han slutter seg til Risør kommunes vedtak.

Departementets Industriavdeling har i brev av 27. november 1964 under henvisning til Bransjerådets vedtak foreslått følgende:

«A/S Risør Trømassefabriker gis tillatelse til å leie i alt inntil 17 000 kW primakraft pr. år. Energiforbruket må ikke overstige 140 mill. kWh pr. år og ikke i noe kvartal 35 mill. kWh.

Tillatelsen gis bl. a. på følgende vilkår:

A/S Risør Trømassefabriker kan av norsk virke erverve inntil 93 500 m³ fast mål bartrevirke pr. år (heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene).

Bedriften kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet kjøpe norsk virke ut over det fastsatte kvantum når kjøperorganisasjonene ikke kan anvise kjøpere til visse tømmerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

Til kontroll med at ovennevnte vilkår blir overholdt, skal A/S Risør Trømassefabriker uten oppfordring ved utgangen av hvert kvartal sende Industridepartementet oppgaver bekreftet av kraftverket over kWh-forbruket for kvartalet og den tilsvarende uttatte maksimale kW (målt med maksimalmåler med inntil 1 times periode), samt oppgave over produksjonen av tremasse i kvartalet.

Videre skal A/S Risør Trømassefabriker etter hvert års utgang uten oppfordring sende inn oppgaver over den totale produksjon av tremasse i året samt oppgaver over erverv av norsk virke og av utenlandsk virke. Disse oppgaver skal være bekreftet av statsautorisert revisor.»

Hva saken angår skal bemerkes:

Ved kgl. resolusjon av 24. mai 1961 er Risør Trømassefabriker meddelt konsesjon på leie av inntil 10 500 kW fra Aust-Agder kraftverk. Tillatelsen som gjelder inntil 31. desember 1970 er gitt med vilkår om begrensnings i tillatt erverv av norsk granvirke pr. år. For øvrig er konsesjonen gitt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft hvorav det skal betales leie. Vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner er sløffet, da det er fylkesverket, Aust-Agder kraftverk, som står som kraftleverandør.

Konsesjonsavgiften til staten er betalt til og med for året 1964. For 1964 var den kr. 18 477.

Aust-Agder kraftverk v/adm. direktør har underhånden opplyst hit at det for tiden foreligger kontrakt om levering av inntil 13 000 kW/110 mill. kWh pr. år til Risør Trømassefabriker, jfr. kopi av brev av 20. juni 1963 fra kraftverket til selskapet. Aust-Agder kraftverk er imidlertid positivt innstilt til en øking av leveransen og hadde ikke noe å bemerke til det søkte kvantum på 17 000 kW/140 mill. kWh pr. år.

NVE har ikke noe å innvende mot det nye leieforhold og vil rå til at A/S Risør Trømassefabriker gis en ny konsesjon på leie av i alt inntil 17 000 kW/140 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder kraftverk til drift av selskaps anlegg i Risør som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 31. desember 1970, slik at konsesjonen får samme utløpstid som konsesjonen av 24. mai 1961.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som konsesjonen av

24. mai 1961 til A/S Risør Træmassefabriker, bl. a. med vilkår om helt norsk styre, begrensning i tillatt erverv av norsk granvirke pr. år og en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\,760}$.

Avgiften som forfaller til betaling 31. desember hvert år, blir i tilfelle å oppkreve fra og med året 1965. Vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner forutsettes på samme måte som i konsesjonen av 24. mai 1961 å utgå.

For øvrig vises til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

En går ut fra at det overensstemmende med Industriavdelingens forslag blir tatt forbehold om at energiforbruket ikke må overstige 140 mill. kWh pr. år og ikke i noe kvartal 35 mill. kWh.

Det forutsettes at A/S Risør Træmassefabriker ved meddelelse av den nå søkte konsesjon gis underretning om at den nevnte tidligere konsesjon av 24. mai 1961 på leie av inntil 10 500 kW fra Aust-Agder kraftverk i tilfelle skal bortfalle.

Videre forutsettes at A/S Risør Træmassefabriker blir bedt innsende kopi av kontrakt med Aust-Agder kraftverk om leie av inntil 17 000 kW/140 mill. kWh pr. år så snart den måtte foreligge.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Den nevnte konsesjonssøknad fra A/S Risør Træmassefabriker har videre av departementet vært forelagt Bransjerådet for treforedlingsindustrien, som i møte den 22. oktober 1964 har gjort vedtak om å anbefale søknaden. En viser herom til Bransjerådets brev av 26. november 1964 til departementet som er sålydende:

«Søknader om kraftleiekonsesjon fra eksportsliperiene:
A/S Risør Træmassefabriker, søknad av 7. mars 1963
Kammerfos Bruk A/S, søknad av 22. april 1963
Sande Tresliperi A/S, søknad 19. juni 1963
Fostvedt Tresliperi A/S, søknad av 19. juni 1963
A/S Statlandbruket, søknad av 17. september 1964.

Bransjerådet behandlet ovennevnte saker i møter den 4. september og 22. oktober 1964 og fattet slikt vedtak:

Bransjerådet vil anbefale at følgende eksportsliperier:

A/S Risør Træmassefabriker
A/S Sande Tresliperi
Fostvedt A/S
A/S Kammerfos Bruk og
A/S Statlandbruket

som har søkt om konsesjon på leie av kraft får sine søknader innvilget etter vilkår satt

etter samme forutsetninger som de tidligere konsesjonsvilkår for eksportsliperier.

Bransjerådet anbefaler således at det i vilkårene tas inn en generell bestemmelse mot leieforedling.

Bransjerådet anbefaler videre at det fastsettes som konsesjonsvilkår at vedkommende bedrift bare kan erverve et begrenset årlig kvantum norsk bartrevirke. Rådet vil imidlertid anbefale at bedriftene etter innhentet samtykke fra Industridepartementet kan kjøpe norsk virke utover det fastsatte kvantum når kjøperorganisasjonene ikke kan anvisse kjøpere til visse tømmerpartier.

Bransjerådet vil anbefale at det maksimale årlige kvantum for de enkelte bedrifter fastsettes slik:

A/S Risør Træmassefabriker	93 500 m ³
A/S Sande Tresliperi	94 600 m ³
Fostvedt A/S	13 000 m ³
Kammerfos Bruk A/S	25 900 m ³

Vedtaket var enstemmig bortsett fra punktet vedrørende leieforedling.

Det var i Bransjerådet enighet om at vilkårene bør inneholde en generell bestemmelse mot leieforedling, men Skogdirektøren ville ha med en tilføyelse om adgang til dispensasjon. De øvrige rådsmedlemmer fant at en uttalt adgang til dispensasjon ville virke uheldig. En viser til side 5—6 i referat fra møtet den 22. oktober 1964.

Jeg vil i forbindelse med denne saken vise til Bransjerådets uttalelse vedrørende spørsmålet om utvidelse ved eksportsliperiene på basis av importert virke, som ble enstemmig vedtatt i møte den 22. oktober 1964. I uttalen heter det bl. a.:

«Bransjerådet er gjennom valuta-myndighetenes advarsler blitt styrket i den oppfating at importert virke på noe lengre sikt kan bli mangelvare i likhet med norsk virke. Bransjerådet kan allikevel vanskelig råde til at den praksis som har vært fulgt i en årrekke nå skal avbrytes ved at det nektes konsesjon til eksportsliperier som vil øke sin produksjonskapasitet på basis av importert virke. En endring i den tidligere praksis uten at de interesserte bedrifter er forberedt på det, kan virke tilfeldig og dessuten i enkelte tilfelle skape lokale beskjeftigelsesproblemer.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra selskapets styre i samsvar med ervervslovens § 24, annet ledd, 1. punktum.

Etter det foreliggende og under henvisning til Bransjerådets nevnte vedtak av 22. oktober 1964 vil departementet anbefale at A/S Risør Træmassefabriker gis ny konsesjon som omsøkt på leie av inntil 17 000 kW (140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal) fra Aust-Agder Kraftverk for tiden inntil 31. desember 1970 og bl. a. på vilkår om begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år. m. v., jfr. pkt. 3 nedenfor i utkastet til konsesjonsvilkår.

I forbindelse med forslaget om å begrense konsesjonstiden til 31. desember 1970 gjør en

merksom på at Industridepartementet under hensyn til henvendelsene fra valutamyndighetene — senest i mars 1965 — om usikkerheten med hensyn til kubbimport i årene fremover har ment at konsesjonstiden for eksport-sliperier som vil øke sin produksjon på basis av importert virke bør settes til ca. 5 år.

Selskapet har opplyst at det samarbeider med sitt assosierte engelske selskap — The Bowater Paper Corporation Ltd. — om salg av produktene, og departementet finner under henvisning hertil å burde foreslå tatt med konsesjonsvilkår om selskapets salgsvirksomhet m. v., jfr. pkt. 4 i utkastet nedenfor.

For øvrig foreslås med hovedstyret oppstilt stort sett vanlige vilkår. Vilkår om kraftavståelse til kommuner foreslås ikke tatt med.

Departementets utkast til konsesjonsvilkår blir da sålydende:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder så lenge A/S Risør Træmassefabriker måtte leie i alt inntil 17 000 kW (140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal) fra Aust-Agder kraftverk, dog ikke utover 31. desember 1970.

2. *Styre.*

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.*

A/S Risør Træmassefabriker kan av norsk virke bare erverve inntil 93 500 m³ fast mål bartrevirke pr. år (heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene).

Bedriften kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke ut over det fastsatte kvantum når kjøperorganisasjonene ikke kan anvisе kjøpere til visse tommerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. *Salg av produktene m. v.*

Selskapets forretningsforbindelse med utenlandske selskaper skal være basert på reelle priser og på de for det norske selskap gunstigst mulige forretningsvilkår.

Salg av produktene må ikke i noe tilfelle uten samtykke av Industridepartementet finne sted til priser som ligger under de til enhver tid gjeldende og oppnåelige priser på verdensmarkedet.

Selskapet må for øvrig ikke uten samtykke av departementet inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av priser her i riket på elektrisk kraft eller på de produkter som frembringes ved hjelp av den elektriske kraft.

5. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

6. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

7. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlands materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

8. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra og med året 1965.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet til enhver tid måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av konsesjonsvilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 1 000 — kroner ettusen — pr. dag. Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 10 eller overskridelse av den maksimale effekt og energi konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Som svar på forespørsel i departementets brev av 9. april 1965 har selskapet i brev av 18. mai 1965 opplyst at det ennå ikke fore-

ligger ny kontrakt med Aust-Agder Kraftverk om kraftleien, men at kraftverket er i stand til og villig til å levere de kraftmengder som trengs. Departementet gjør i denne forbindelse oppmerksom på at det er vanlig at det foreligger kontrakt om kraftleie før konsesjon gis. Departementet vil derfor foreslå oppstilt som en forutsetning for konsesjonen at det innen 6 måneder fra konsesjonens meddelelse blir opprettet kontrakt mellom selskapet og Aust-Agder Kraftverk om leie av 17 000 kW (140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal).

I og med meddelelsen av ny konsesjon som foreslått forutsettes den gjeldende konsesjon gitt ved kgl. resolusjon av 24. mai 1961 for A/S Risør Træmassefabriker på kraftleie å bortfalle.

Krafttuttaket forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Dersom konsesjon gis som foreslått, vil departementet i tilfelle i medhold av konsesjonsvilkårenes pkt. 10 om kontroll fastsette følgende bestemmelser:

«Til kontroll med at ovennevnte vilkår blir overholdt skal A/S Risør Træmassefabriker uten oppfordring ved utgangen av hvert kvartal sende Industridepartementet i 2 eksemplarer oppgaver bekreftet av kraftverket over kWh-forbruket for kvartalet og den tilsvarende uttatte maksimale kW (målt med maksimalmåler med inntil 1 times periode), samt oppgave over produksjonen av tremasse i kvartalet.

Videre skal A/S Risør Træmassefabriker etter hvert års utgang uten oppfordring sende inn oppgaver over den totale produksjon av tremasse i året samt oppgaver over erverv av norsk virke og av utenlandsk virke. Disse oppgaver skal være bekreftet av statsautorisert revisor.»

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Risør Træmassefabriker å leie inntil 17 000 kW (140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal) fra Aust-Agder Kraftverk, jfr. søknad av 7. mars 1963.

Tillatelsen gis på de vilkår og under de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 4. juni 1965.

41. The Kellner Partington Paper Pulp Co. Ltd.

(Tillatelse til å leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til drift av en elektrokjel.)

Kgl. res. 11. juni 1965.

Ved kgl. resolusjon av 14. oktober 1960 fikk The Kellner Partington Paper Pulp Co. Ltd. konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spill-

kraft fra A/S Hafslund, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1960 s. 110 flg. Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. januar 1965 og er således utløpt.

Videre fikk The Kellner Partington Paper Pulp Co. Ltd. ved kgl. resolusjon av 1. mars 1963 konsesjon på å leie 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg levert gjennom A/S Hafslund og i tillegg inntil 3 500 kW overskuddskraft fra A/S Hafslund, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1963 s. 60 flg.

I anledning av en søknad av 6. januar 1965 fra A/S Borregaard på vegne av The Kellner Partington Paper Pulp Co. Ltd. om ny konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til drift av en elektrokjel har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 5. april 1965 gitt følgende uttalelse til departementet:

«I brev hit av 6. januar 1965 har A/S Borregaard på vegne av The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. søkt om fornyet konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling ved selskapets anlegg i Sarpsborg.

Søknaden er sålydende:

«Vår konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra Aktieselskapet Hafslund løp ut 1. januar 1965.

Vi tillater oss i den anledning å søke om forlengelse av denne kraftleiekonsesjon fram til 1. januar 1975 på samme betingelser som tidligere.

Kraftleiekontrakten som konsesjonen gjelder er av 28. juni 1945. Denne kontrakt er gyldig inntil videre 1 år av gangen inntil den blir oppsagt av en av partene.

Vi vedlegger, for å belyse forholdet, kopi av Aktieselskapet Hafslund's brev av 29. august 1960 samt svar av 9. mars 1960.

Kraften skal anvendes til fremstilling av damp i en elektrokjeler og har, fordi den er erstatning for innkjøpt brennstoff, vært fri for konsesjonsavgift.

Vi håper dette er tilstrekkelig grunnlag for vurdering av vår søknad om forlengelse av konsesjonen.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Sarpsborg bystyre har i møte den 23. februar 1965 gjort slikt vedtak:

«Søknaden fra Aktieselskapet Borregaard om prolognasjon til 1. januar 1975 av kraftleiekonsesjon gitt ved kgl. resolusjon av 14. oktober 1960 anbefales innvilget.»

Østfold fylkes elektrisitetskontor har i påtegning av 6. mars 1965 til

Østfold fylke meddelt at det ikke har noe å bemerke til søknaden og anbefaler konsesjon gitt.

Fylkesmannen i Østfold har i påtegning hit av 19. mars 1965 vist til uttalelsen fra fylkets elektrisitetskontor.

Ved kgl. resolusjon av 14. oktober 1960 er The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. meddelt konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund så lenge kraftleiekontrakten mellom partene av 28. juni 1945 står ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1965.

Tillatelsen som således nå er utløpet, er meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre og kraftavståelse (10 pst.) til kommuner. For øvrig er tillatelsen meddelt uten vilkår om avgift til stat eller kommuner, idet spillkraften skulle nyttes til erstatning for brensel ved dampfremstilling.

Ved kgl. resolusjon av 1. mars 1963 er The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. meddelt konsesjon på leie av 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg levert gjennom A/S Hafslund og i tillegg 3 500 kW overskuddskraft fra denne bedrift for den tid kraftleiekontrakt av 27. oktober 1961 med A/S Hafslund måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 30. juni 1966.

Konsesjonen er meddelt på samme betingelser som konsesjonen av 14. oktober 1960, dog slik at vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner er sløffet. For øvrig er konsesjonen meddelt med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8\ 760}$. Avgiften er be-

talt til og med for året 1964. For 1964 var den kr. 4 950.

Det er opplyst at spillkraftkontrakten mellom partene av 28. juni 1945 fortsatt skal gjelde 1 år av gangen inntil den blir oppsagt av en av partene med 6 måneders varsel. § 4 i kontrakten om kraftpris og avregning settes dog ut av kraft, idet prisen for spillkraft fra A/S Hafslunds egne anlegg og vilkårene for overføring av transittkraft fastsettes for hvert enkelt år ved forhandling mellom partene. Jfr. herom vedlagte kopi av brev av 29. februar 1960 fra A/S Hafslund til The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. og dettes svar til A/S Hafslund av 9. mars s. å.

NVE har etter dette ikke noe å innvende mot det fornyede leieforhold og vil for sitt vedkommende rå til at The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. gis ny konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S

Hafslund til dampfremstilling ved selskapets anlegg i Sarpsborg som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

En vil anbefale at konsesjonen blir meddelt på de samme betingelser som den nå utløpne kraftleiekonsesjon av 14. oktober 1960 til The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd., slik at vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere samt om avgift til stat eller kommuner blir å sløyfe.

For øvrig vises til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsbetingelser.»

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret anbefale at The Kellner Partington Paper Pulp Co. Ltd. gis ny konsesjon som omsøkt på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til drift av en elektrokjel og på vilkår i det vesentlige som foreslått av Hovedstyret. Konsesjonen foreslås således med Hovedstyrets tidsbegrenset til 1. januar 1975, jfr. post 1 i utkastet nedenfor til vilkår.

Departementets utkast til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. måtte leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjenne som rett saksøker når det gjelder over-

treddelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil — 15 — femten pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det, og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som

utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Hvis departementet finner at denne pris er vesentlig høyere enn om den var beregnet overensstemmende med reglene i ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 12, tredje ledd, første, annet og tredje punktum, skal prisen beregnes etter disse regler. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelse som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

Uttaket av kraften forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av Kap. IV i lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillates The Kellner Partington

Paper Pulp Co. Ltd. å leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til drift av elektrokjel, jfr. søknad av 6. januar 1965 fra A/S Borregaard til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

Tillatelsen gis på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 11. juni 1965.

42. Salsbruket Tresliperi.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 15. juni 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 tillates Salsbruket Tresliperi (firma Albert Collett) å leie inntil 2 500 kW primakraft fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, jfr. søknad av 7. oktober 1964 til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1970.

2. Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.

Salsbruket Tresliperi skal ikke erverve mer enn 90 000 fm³ norsk bartrevirke pr. år.

Med bartrevirke forstås alle kategorier rundvirke av bartre, heri inkludert virke fra egne skoger.

Selskapet kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet kjøpe norsk virke utover det fastsatte kvantum når det ikke kan anvises kjøpere til visse tømmerpartier. Leieforedling må ikke finne sted.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke fra Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte

virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort.

Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Departementet kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til statskassen fra og med året 1965 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang.

Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet skal gi de opplysninger og må underkaste seg den kontroll med overholdelsen av konsesjonen og av de oppstilte betingelser som departementet til enhver tid finner nødvendig.

Utgifter hermed kan kreves dekket av konsesjonæren.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtrédelse av konsesjonsvilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 1 000 — kroner ettusen — pr. dag. Fortsatte og/eller gjentatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 samt overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder, kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Konsesjonssøknaden sees å være anbefalt av fylkesmannen i Nord-Trøndelag, og departementet har på grunnlag herav ved meddelelsen av konsesjonen gått ut fra kraftleieforholdet mellom partene om leie av inntil 2 500 kW primakraft fortsatt består, og en tør be om å få dette bekreftet.

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

43. A/S Kammerfos Bruk.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 16. juni 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV gis Kammerfos Bruk A/S kon-

sesjon på å leie inntil 2 300 kW med inntil 18 mill. kWh pr. år fra Kragerødistriktets Kraftlag, jfr. søknad av 22. april 1963 til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1970.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.

Selskapet skal ikke erverve mer enn 25 900 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene.

Selskapet kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke utover det fastsatte kvantum når ikke kjøperorganisasjonene kan anvise kjøpere til visse tommerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen

på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og med lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske varer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort.

Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper hvis disse byr likeså fordelaktige vilkår som utenlandske. Departementet kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med 1. juli 1963 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760}$$

Avgiften forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. *Kontroll.*

Selskapet skal gi de opplysninger og må underkaste seg den kontroll med overholdelsen av konsesjonen og av de oppstilte betingelser som departementet til enhver tid finner nødvendig.

Utgifter hermed kan kreves dekket av konsesjonæren.

10. *Overtredelse av konsesjonsvilkårene.*

For overtredelse av konsesjonsvilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 1 000 — kroner ettusen — pr. dag. Fortsatte og/eller gjentatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 9 samt overskridelse av den maksimale effekt og energi konsesjonen gjelder, kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket er videre forutsatt å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

44. *A/S Dale Fabrikker.*

(Konsesjon på ytterligere kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 16. juni 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S Dale Fabrikker å leie ytterligere inntil 1 000 kW primakraft fra Bergenshalvøens komm. Kraftselskap, jfr. søknad av 29. mai 1964 med bilag.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleiekontrakten av 5. juni 1962 måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 26. november 1976.

2. *Styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere. Av selskapets aksjer skal minst to tredjedeler til enhver tid befinne seg på norske hender.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet,

må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den primakraft hvorav det skal betales leie, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra og med året 1963.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes videre å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

45. Fostvedt A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 17. juni 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 gis Fostvedt A/S konsesjon på å leie inntil 1 500 kW primakraft med inntil 6 500 brukstimer pr. år fra Aust-Agder Kraftverk, jfr. søknad av 19. juni 1964 fra firma Johan G. Olsen til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1970.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

3. Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.

Selskapet skal ikke erverve mer enn 13 000 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene.

Selskapet kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet kjøpe norsk virke utover det fastsatte kvantum når ikke kjøperorganisasjonene kan anvisе kjøpere til visse tømmerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av ovennevnte lov.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det, og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort.

Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som

utenlandske. Departementet kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1960 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet skal gi de opplysninger og må underkaste seg den kontroll med overholdelsen av konsesjonen og av de oppstilte betingelser som departementet til enhver tid finner nødvendig.

Utgifter hermed kan kreves dekket av konsesjonæren.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av konsesjonsvilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 1 000 — kroner ettusen — pr. dag. Fortsatte eller gjentatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 9 samt overskridelse av den maksimale effekt og energi konsesjonen gjelder, kan medføre at konsesjonene tilbakekalles, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

Uttaket av kraften er forutsatt undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den gitte konsesjon omfatter overensstemmende med søknaden leie av inntil 1 500 kW primakraft fra Aust-Agder Kraftverk, mens den fremlagte kraftleiekontrakt av 15. desember/20. desember 1961 mellom partene bare omfatter leie av inntil 1 200 kW primakraft. Man imøteser innsendt kopi av den nye kraftleiekontrakt. Man har festet seg ved det som er opplyst i søknaden om at det bare er kraftkvantumet som vil bli forandret i forhold til den tidligere kontrakt.

46. A/S Toten Cellulosefabrik.

(Konsesjon på leie av inntil 1 600 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk og inntil 20 000 kW spillkraft fra staten resp. Samkjøringen til drift av en elektrokjel.)

Kgl. res. 18. juni 1965.

A/S Toten Cellulosefabrik fikk ved kgl. resolusjon av 12. mars 1954 konsesjon på leie

av inntil 1 300 kW primakraft fra Vardal komm. Kraftforsyning og videre inntil 20 000 kW spillkraft fra staten resp. Samkjøringen, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954 s. 29 flg.

Tillatelsen var tidsbegrenset til 1. januar 1964, og er således utløpt.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 1. desember 1964 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 30. desember 1963 fra A/S Toten Cellulosefabrik om konsesjon på kraftleie fra Vardal komm. Kraftforsyning og fra staten resp. Samkjøringen:

«A/S Toten Cellulosefabrik. — *Fornyelse av konsesjon på kraftleie.*

I brev av 30. desember 1963 til Hovedstyret har A/S Toten Cellulosefabrik søkt om ny konsesjon på leie av inntil 1 600 kW primakraft fra Vardal komm. Kraftforsyning — fra 1. januar 1964 Gjøvik Elektrisitetsverk — og videre inntil 20 000 kW spillkraft fra staten resp. Samkjøringen.

Søknaden er sålydende:

«Vi viser til Elektrisitetsdirektoratets brev av 19. desember 1963 (Ref.: FS/RØ) med meddelelse om at vår kraftleiekonsesjon av 12. mars 1954 utløper 1. januar 1964.

Som det fremgår av vår forrige konsesjons-søknad av 6. november 1953 til Industridepartementet, bygget denne på kontrakt mellom vårt selskap og Vardal komm. Kraftforsyning av 23. og 27. februar 1952. Kontrakten utløp 1. juli 1956, men ved departementets brev av 15. mai 1954 ble det bekreftet at det ikke var nødvendig med ny konsesjon før 1. januar 1964 dersom kontrakten ble fornyet.

Ny kontrakt mellom kraftforsyningen og selskapet ble inngått 4. mars 1957. Avskrift av kontrakten vedlegges. Det er foretatt justeringer av prisene og enkelte redaksjonelle forandringer. Således er kontrakten ikke gjort tidsbegrenset, men kan oppsies av partene med 5 års gjensidig oppsigelsesfrist. Det leiede kraftkvantum er øket fra 1 300 til 1 600 kW. Vi gjør i denne forbindelse oppmerksom på at kontrakten hittil ikke har vært effektiv for mer enn 1 300 kW, idet kraftlevering utover dette kvantum har foregått til den til enhver tid gjeldende Samkjøringpris. Det har imidlertid vist seg at 1 300 kW til visse tider ikke har vært tilstrekkelig til å dekke bedriftens behov, og det er ønskelig at konsesjonen nå utvides til å omfatte 1 600 kW, slik at avtalen med Kraftselskapet kan utnyttes fullt ut.

Når det gjelder levering av spillkraft fra Staten respektive Samkjøringen, har vi fremdeles behov for inntil 20 000 kW til anvendelse i vår elektrokjel. Det er ikke inngått noen skriftlig kontrakt om levering av denne kraft.

Under henvisning til ovenstående tillater vi oss i overensstemmelse med kapittel IV i lov av 14. desember 1917 nr. 16 å søke om fornyet tillatelse til leie av inntil 1 600 kW

primakraft fra Vardal komm. Kraftselskap samt av inntil 20 000 kW spillkraft fra Staten respektive Samkjøringen.

Det meddeles at styret i A/S Toten Cellulosefabrik nå består av følgende 3 styremedlemmer, som alle er norske statsborgere: Høyesterettsadvokat Kjell Meinich-Olsen, Dalheimvn. 14, Bekkelaget.

Direktør C. Kielland, Bygdøy allé 83, Oslo. Direktør Øyvind Nossen, Halden.

Vi vedlegger den utbedte erklæring fra styret.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Gjøvik bystyre har i møte den 18. mars 1964 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

Industridepartementet, Industriavdelingen, har til departementets Vassdragsavdeling gitt meddelelse om at den for sitt vedkommende ikke har noe å bemerke til at søknaden blir innvilget, jfr. Vassdragsavdelingens brev hit av 23. januar 1964 — 162/64 IDV.

Hva saken angår skal bemerkes:

Ved kgl. resolusjon av 12. mars 1954 ble A/S Toten Cellulosefabrik gitt konsesjon på leie av inntil 1 300 kW primakraft fra Vardal komm. Kraftforsyning og videre inntil 20 000 kW spillkraft fra staten resp. Samkjøringen med tidsbegrensning til 1. januar 1964.

Tillatelsen som således nå er utløpet, er meddelt med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den primakraft som det betales leie for. Avgiften som forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år, er betalt til og med året 1962. For 1962 var den kr. 757,05.

For øvrig var tillatelsen meddelt på da vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, om norske tjenestemenn og arbeidere samt om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner.

Den 4. mars 1957 ble det mellom A/S Toten Cellulosefabrik og Vardal komm. Kraftforsyning inngått ny kontrakt om levering av i alt inntil 1 600 kW til avløsning av den tidligere kontrakt av 23./27. februar 1952 om levering av inntil 1 300 kW som utløp 1. juli 1956.

Som følge av den nye kommuneinndeling hvorved bl. a. Vardal kommune med virkning fra 1. januar 1964 er slått sammen med Gjøvik til Gjøvik kommune, er nevnte kontrakt av 4. mars 1957 opphørt å gjelde. Ny kraftleiekontrakt av 1. januar/12. februar 1964 er i stedet inngått mellom A/S Toten Cellulosefabrik og Gjøvik Elektrisitetsverk. I henhold til denne kontrakt skal Gjøvik Elektrisitetsverk fra 1. januar 1964 levere inntil

1 300 kW primakraft til A/S Toten Cellulosefabrik. Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm med ca. 50 perioder pr. sekund ved Kallerud sekundærstasjon og Koplingsstasjonen ved A/S Toten Cellulosefabrik med en spenning på henholdsvis ca. 60 og 32 kV. For det kontraherte kraftkvantum skal betales kr. 83,50 pr. kW/år fra 1. januar 1964 og kr. 96 pr. kW/år fra 1. januar 1965. I tillegg hertil skal betales 0,9 øre pr. uttatt kWh i tiden fra og med 16. mai til og med 15. oktober, og 1,6 øre i den resterende del av året. For kW-uttak utover det kontraherte kraftkvantum skal betales den pris pr. kW/år som Gjøvik Elektrisitetsverk har med statens kraftverker. Kontrakten er avsluttet med 5 års gjensidig oppsigelse regnet fra utløpet av det driftsår som oppsigelsen finner sted i.

Med hensyn til det søkte spillkraftkvantum på inntil 20 000 kW fra staten resp. Samkjøringen til selskapets elektrokjele, er det — som nevnt i søknaden — for tiden ikke inngått noen skriftlig kontrakt herom. Ifølge statskraftverkernes salgavdeling vil imidlertid slik kontrakt bli opprettet. For kraften blir å betale den pris som til enhver tid er fastsatt for slik kraft.

NVE har ikke noe å innvende mot det nye leieforhold og vil rå til at A/S Toten Cellulosefabrik gis ny konsesjon på leie av inntil 1 600 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk og inntil 20 000 kW spillkraft til drift av selskapets elektrokjele fra staten resp. Samkjøringen.

Tillatelsen anbefales meddelt for henholdsvis den tid kontrakten av 1. januar/12. februar 1964 på leie av inntil 1 300 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk måtte stå ved makt, og uttak av spillkraft fra staten resp. Samkjøringen måtte skje, dog ikke lenger enn til 1. januar 1974.

En vil foreslå at det som tidligere fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten, men at avgiftssatsen blir å forhøye til den nå vanlige sats av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som forfal-

ler til betaling pr. 31. desember hvert år, blir i tilfelle å oppkreve fra og med år 1964.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som den nå utløpne kraftleiekonsesjon av 13. mars 1954 til A/S Toten Cellulosefabrik, men nå uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere.

Videre forutsettes at vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner blir å sløyfe etter loven for så vidt primakraften angår, da bedriften er beliggende i Gjøvik og får sin

primakraft fra byens eget verk. For øvrig blir vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner å innta, men konsesjonskraften foreslås ikke å bli å fordele tatt i betraktning at det dreier seg om spillkraft.

Erklæring av 31. desember 1963 fra selskapets styre samt sakens øvrige dokumenter vedlegges.

En går ut fra at selskapet av departementet blir å anmode om å innsende kopi av spillkraftkontrakten så snart den er inngått.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra selskapets styre i samsvar med ervervslovens § 24, annet ledd, 1. punktum.

Departementet vil etter det foreliggende med Hovedstyret anbefale at A/S Toten Cellulosefabrik gis ny konsesjon på leie av inntil 1 600 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk og inntil 20 000 kW spillkraft fra staten resp. Samkjøringen til drift av en elektrokjel og på vilkår i det vesentlige som foreslått av Hovedstyret.

Tillatelsen anbefales gitt for den tid kontrakten av 1. januar/12. februar 1964 med Gjøvik Elektrisitetsverk om leie av primakraft måtte stå ved makt og levering av spillkraft fra staten resp. Samkjøringen måtte finne sted, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1974, jfr. vilkårenes pkt. 1 nedenfor om leietid.

I samsvar med Hovedstyrets forslag finner departementet ikke å burde foreslå noe vilkår om kraftavståelse til kommuner i den nye konsesjon for så vidt angår kraftleien fra Gjøvik Elektrisitetsverk.

Departementets utkast til konsesjonsvilkår blir sålydende:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kontrakten av 1. januar/12. februar 1964 med Gjøvik Elektrisitetsverk om leie av primakraft måtte stå ved makt og levering av spillkraft fra staten resp. Samkjøringen måtte finne sted, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1974.

2. Styre og kapital.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svares en konvensjo-

nalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn, etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det, og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til

fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig benyttes erlegges til staten fra og med året 1964 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Hvis departementet finner at denne pris er vesentlig høyere enn om den var beregnet overensstemmende med reglene i ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 12, tredje ledd, første, annet og tredje punktum, skal prisen beregnes etter disse regler. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

Dette vilkår gjelder ikke for kraftleien fra Gjøvik Elektrisitetsverk.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelse som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overskridelser av den maksimaleffekt som konsesjonen lyder på eller overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 2 og 9 kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttakene forutsettes å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen har i juni 1965 opplyst at det ennå ikke foreligger kontrakt med staten resp. Samkjøringen om leie av de omhandlede inntil 20 000 kW spillkraft til drift av en elektrokjel.

Departementet vil foreslå oppstilt som en forutsetning for konsesjonen på leie av spillkraften at det blir opprettet kontrakt med staten resp. Samkjøringen om leie av inntil 20 000 kW spillkraft til drift av en elektrokjel. Kontrakten forutsettes innsendt til departementet så snart den måtte foreligge.

Departementet har ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Toten Cellulosefabrik måtte trenge røykskadekonsesjon, jfr. lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961 § 19 flg. og forskrifter fastsatt i medhold av loven.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Toten Cellulosefabrik å leie inntil 1 600 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk og inntil 20 000 kW spillkraft fra staten resp. Samkjøringen til drift av en elektrokjel.

Tillatelsen gis på de vilkår og under de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 18. juni 1965.

47. Askvoll kommune.

(Tillatelse til å erverve fallrettigheter i Stongfjordvassdraget. Tillatelse for siv.ing. Odd Gisle Helle til å leie de samme rettigheter av kommunen.)

Kgl. res. 18. juni 1965.

Ved kgl. resolusjon av 18. september 1906 fikk The British Aluminium Comp. Ltd. konsesjon på fallrettigheter i Stongfjordvassdraget i Askvoll kommune. Det viktigste konsesjonsvilkår inneholdt rett for staten til etter 7. april 1997 mot vederlag å løse inn en del av fallrettighetene, nemlig Stølsfossen, ervervet fra A/S Stongfjorden elektrokemiske fabriker. De øvrige fallrettigheter hadde selskapet leiet for 100 år av de opprinnelige grunneiere.

Ved kgl. resolusjon av 30. september 1949 fikk A/S Stongfjordanleggene konsesjon på overtakelse av rettighetene. Dette selskap gikk senere konkurs og på tvangsauksjon i desember 1954 overtok panthaverne — Livs-trygdelaget Andvake og Livsforsikringsselskapet Sparetrygden A/S — anleggene.

Ved formidling fra Askvoll kommune overtok siv.ing. Odd Gisle Helle fallrettighetene m. v. i 1963 for å starte mekanisk industri på stedet. Hovedstyret anbefalte konsesjon gitt, men departementet fant ikke å kunne etterkomme søknaden i den da foreliggende form, idet dette ville være i strid med konsesjonslovens bestemmelser om hjemfallsrett. Isteden anbefalte departementet en ordning hvoretter kommunen skulle stå som eier av fallrettighetene og ing. Helle som leier.

En slik ordning er nå gjennomført og det foreligger søknad fra Askvoll kommune om ervervskonsesjon på fallrettighetene og fra ing. Helle om bruksrettskonsesjon.

Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen har i brev av 11. mars 1965 uttalt:

«Stongfjordanlegga — ervervs- og bruksrettskonsesjon.

Frå fylkesmannen i Sogn og Fjordane har Hovedstyret motteke brev datert 14. januar 1965. Brevet har denne ordlyd:

«Vedlagt sender ein:

1. Søknad frå Askvoll kommune om konsesjon på erverv av tidlegare konsederte vassrettar.
2. Søknad frå siv.ing. Odd Gisle Helle om bruksleigekonsesjon.
3. Særutskrift frå Askvoll kommunestyre si møtebok vedkomande sak nr. 238/1964.
4. Avskrift av avtale mellom Askvoll kommune og siv.ing. Odd Gisle Helle, dagsett 17. juni 1964.

Alt i alt 5 eksemplar.

Den under punkt 4 nemnde avtale finn ein det rett å legge ved, då Askvoll kommune-styre i si tilråding viser til denne.

Avtalen gjeld overdraging av eigedomar i Stongfjorden (utanom kraftanlegget), men bruksleige kontrakten vert og nemnd, idet der med anna står:

«Askvoll kommune skal ha rett til å løysa Helle frå eigedomsretten og bruksleigeavta-len for kostpris, dersom den finn det naud-synt.»

I bruksleige kontrakten som er av seinere dato, nemleg av 19. oktober 1964, er ikkje teke slikt atterhald. Der heiter det at kraft-verkseigedomane vert leigde bort «for så lang tid som ing. Helle får konsesjon, med rett til fornying ved fornying av konsesjonen».

Ved fylkesadministrasjonen finn ein det rett at bruksleige konsesjonen vert gjeve i samsvar med bruksleige kontrakten.

Om Askvoll kommune skulle finne det naud-synt «å løysa Helle frå eigedomsretten» og å oppheve bruksleige kontrakten, og kommunen elles hadde det juridiske grunnlaget for å gå til slike skritt, kan ein ikkje sjå at ein bruks-leige konsesjon gjeve utan særskilde atterhald skulle vera til hinder for dette.

Ein gjer elles merksam på at ein ved gjen-nomgåing av dokumenta har funne at det er gjort ein feil. I bruksleige kontrakten er vist til kjøpekontrakt av 8. oktober 1964, der skal stå 19. november 1964. Ein vil syte for at dette vert retta opp, og går elles ut frå at feilen ikkje har noko å seie for handsaming av konsesjonssaka.

Med desse merknader vil ein få rå til at dei omsøkte konsesjonar vert gjevne.

Ein vil så sterkt ein kan få understreka at det hastar med å få desse konsesjonar i orden.»

Søknaden frå Askvoll kommune lyder slik:

«Ein viser til kopiar av kjøpekontrakt og skøyte på vassrettar i Stongfjordvassdraget som fylgjer som vedlegg med siv.ing. Helle sin søknad om bruksleige konsesjon.

Askvoll kommune tillet seg med dette, med tilvising til § 2 pkt. 22 i konsesjonslova av 14. desember 1917, å søkja om konsesjon på kjøp av tidlegare konsederte vassrettar i Stongfjordvassdraget.

Kommunen søker òg om at dei tidlegare konsesjonsvilkåra, fastsett i konsesjonar av 18. september 1906 og 30. september 1949, vert fråfalle. Serleg gjeld då dette vilkåret om innløysingsrett for staten.»

Søknaden frå sivilingeniør Odd Gisle Helle lyder slik:

«Jeg viser til tidligere søknad om overdra-gelse av konsesjonsrettigheter og søknad om ervervs-konsesjon vedrørende kraftanlegget i Stangfjorden, til den øvrige korrespondanse og til konferanser om saken.

Som departementet vil kjenne til ble eien-dommene i Stangfjorden overført til under-tegnede fra Livsforsikringsselskapet Spare-trygden og Livstrygdelaget Andvake ved skjø-ter tinglyst 18. mai 1963. Fallrettighetene i

Stangselven var i sin tid ikke kjøpt, men leiet for 100 år.

Følgende forhold er nu ordnet:

- a) Fallrettighetene i Stangselven er ved skylddeling skilt ut fra de eiendommer de tidligere har ligget til.
 - b) Askvoll kommune har ved kjøpekontrakt av 8. oktober 1964 ervervet fallrettighetene i vassdraget, og skjøte på rettighetene er innlevert til tinglysing.
 - c) Ved skylddeling er alt som ellers angår kraftanlegget skilt ut fra mine øvrige eiendommer i Stangfjorden.
 - d) Ved skjøte av 19. november 1964 har Askvoll fått seg overdratt eiendomsretten til kraftanlegget. Skjøtet er innlevert til tinglysing.
 - e) Det er den 19. november 1964 inngått en bruksleiekontrakt mellom undertegnede og Askvoll kommune hvorved jeg får bruksrett til kraftanlegget i konsesjonstiden og rett til fornyelse av leieavtalen om, og når ny konsesjon måtte bli gitt.
- Bruksleieavtalen er innlevert til tinglysing.

Jeg tillater meg derfor med dette, under henvisning til § 5 i konsesjonsloven av 14. desember 1917, å søke om bruksleiekonsesjon for en 50-års periode på de vannrettigheter m. v. som inngår i brukskontrakten.

Som vedlegg følger:

1. Kjøpekontrakt av 8. oktober 1964 mellom Askvoll kommune og de tidligere eiere av fallrettighetene.
2. Skjøte på fallrettighetene.
3. Bekreftelse fra sorenskriveren i Sunnfjord på at skjøtet (vedlegg 2) er innlevert og godkjent for tinglysing.
4. Skjøte av 19. november 1964 fra Odd Gisle Helle til Askvoll kommune på kraftanlegget.
5. Bekreftelse fra sorenskriveren i Sunnfjord på at skjøtet (vedlegg 4) er innlevert og godkjent for tinglysing.
6. Bruksleiekontrakt av 19. november 1964 mellom Askvoll kommune og ing. Odd Gisle Helle.
7. Bekreftelse fra sorenskriveren i Sunnfjord på at bruksleiekontrakten er innlevert og godkjent for tinglysing.

For øvrig vises til de tidligere innsendte dokumenter.

Jeg tillater meg å søke om at konsesjonsavgiften blir satt så lavt som mulig.

Det kan opplyses at Vassdragsvesenet tidligere har beregnet vassdragets ytelse til 1 800 nat.-hk.

Av forskjellige grunner har det tatt lang tid å få istand de avtaler som skulle danne grunnlaget for denne søknad.

Det er nu svært meget om å gjøre, bl. a. av hensyn til långiveren å få konsesjonsforholdet i orden.

Jeg tillater meg derfor å be det ærede departement om å behandle denne søknad så raskt som overhode mulig.»

Bruksleige kontrakten, datert 19. november 1964 mellom Askvoll kommune og ingeniør Helle lyder slik:

«I samsvar med vedtak i Askvoll kommunestyre, leiger Askvoll kommune bort til ing. Odd Gisle Helle, kommunen sine eigedomsrettar i Stangvassdraget, Nemleg:

I Askvoll kommune.

Gnr.	Bnr.	Bruksnamn
110	4	(tidl. Bru kommune)
111	3	(tidl. Bru kommune)
11	33	«Kanalen»
11	34	«Rørgate 1»
11	35	«Rørgate 3» — «Lukehus» — «Luftesjakt»
11		«Stangvassdraget» — «Rørgate 2» — «Dambu»
12	47	«Kiosktomt 1»
12	48	«Kiosktomt 2»
12	49	«Stangfjord kraftstasjon»

I Fjaler kommune.

Gnr.	Bnr.
7	3
16	13

Eigedomane vert leigde burt i same utstrekning og på same vilkår som kommunen eig dei, jfr. også kjøpekontrakt av 8. oktober 1964, og skøyte frå gnr. 11 bnr. 1—2 og 3 på Stang av 19. november 1964, for so lang tid som ing. Helle får konsesjon, med rett til fornying ved fornying av konsesjonen. Ved fornying av konsesjonen og bruksleigekontrakta, kan bruksleigesummen verta vurdert påny.

2.

I leigetida overtek ing. Helle alle utloger og plikter som kviler på eigedomane og vidare dei som fylgjer av utnyttinga, t. d. skattar, konsesjonsavgifter osv. og han er i det heile ansvarleg for dei plikter av alle slag som bruken av rettane og eigedomane har til fylgje. Vidare leverar ing. Helle den kraft til grunneigarane som dei har teke atterhald om ved overdraginga av eigedomane. Krafta skal leverast gjennom Ytre Fjordane kraftlag. Som kompensasjon for kraftleveringa etter kjøpekontrakta av 8. oktober 1964 betalar kommunen til ing. Helle kr. 7 500 — sjutusenfemhundrekroner. Helle er til kvar tid ansvarleg for at kraftanlegget er i forsvarleg produksjonsmessig stand.

3.

Ing. Helle har rett til å pantsette kontrakta saman med anlegga.

4.

Kontrakta vert stempla og tinglyst for ing. Helle si rekning.

5.

Som bruksleige betalar ing. Helle til kommunen ein gong for alle kr. 100 000 — eithundretusen kroner, som er betalt. Jfr. likevel pkt. 1 siste setning.»

Askvoll kommunestyre, vedtak 26. november 1964:

«1. Askvoll kommune skal søkja konsesjon for vassrettane alt etter konsesjonslova av 14. desember 1917, § 2, punkt 22, og ein skal søkje om at dei tidlegare konse-

sjonsvilkåra av 18. september 1906 og 30. september 1949 vert fråfalle. Dette gjeld serleg vilkåret om innløysingsrett for staten.

2. Helle skal få bruksleigekonsesjon på 50 år. Likevel slik at konsesjonen vert tidsavgrensa i samsvar med avtale millom Askvoll kommune og ing. Helle av 17. juli 1964, slik at bruksleigekonsesjonen sluttar dersom kommunen løyser ing. Helle frå eigedomsretten og bruksleigeavtalen.
3. Konsesjonsavgifta vert sett til 50 øre pr. naturhestekraft, rekna etter 1 800 naturhestekrefter.»

Hovedstyret sine merknader:

The British Aluminium Company limited fekk ved kgl. resolusjon 18. september 1906 konsesjon på ein del eigedomar og rettar i Askvoll m. v., tilhøyrande A/S Stongfjordens elektrokemiske fabriker, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1906 side 20—21.

Av skøyte datert 19. oktober 1906 vil der framgå at det gjaldt rett til vassføringa i heile Stongselvas nedbørfelt, rett til å regulera Stongsvatn, Oslandsvatn, Botnastølsvatn, Svelivatn, Svartevatn og Nøksvatn og rett til fallet frå Stongsvatn og fallet frå Botnastølsvatn (Stølsfossen).

Etter siste krig vart eigedomane og rettane kjøpt av A/S Stongfjordanleggene, som ved kgl. resolusjon 30. september 1949 fekk konsesjon på erverv av vassfalla.

Seinare gjekk A/S Stongfjordanleggene konkurs og Livstrygdelaget Andvake og Livsforsikringsselskapet Sparetrygden A/S som stod som långjevarar kjøpte anlegga på tvangsauksjon i desember 1954.

Når dei to selskapa tok over anlegga var det for å verne om sine interesser som långjevarar. Det vart sett frist for selskapa til å få konsesjonsspørsmålet i orden. Då fristen gjekk ut 16. mai 1961, hadde det ikkje lukkast å selja anlegga, og selskapa sende difor inn søknad datert 2. juni 1961 om ervervskonsesjon. Denne søknaden vart lagd bort då anlegga seinare vart selde til sivilingeniør Odd Gisle Helle og Askvoll kommune.

Ingeniør Helle som ved skøyte datert 9. mai 1963 fekk hand om vassrettane m. v. søkte så om ervervskonsesjon. Hovedstyret tilrådde at denne søknaden skulle imøtekomast i brev av 30. november 1963.

Departementet har underhand sagt frå at ein ikkje finn at vilkåra for å gi konsesjon er tilstades, idet heimlen for fallrettane i Stongselva grunna seg på ei «Leie og kjøpekontrakt» av 1897 og gjaldt berre for 100 år.

Etter det har ingeniør Helle overdrege kraftverket og vassdragsrettane til Askvoll kommune såleis som han overtok dei etter skøyte datert 9. mai 1963 frå Livstrygdelaget

Andvake og Livsforsikringsselskapet Sparetrygden A/S, jfr. skøyte datert 19. november 1964.

Vidare har Askvoll kommune kjøpt fallrettene i Stongselva, jfr. kjøpekontrakt og skøyte datert 19. november 1964.

I samsvar med vedtak i Askvoll kommunestyre 26. november 1964 har Askvoll kommune leigt bort sine rettar i Stongsvassdraget til ingeniør Helle, jfr. bruksleigekontrakt datert 19. november 1964.

Med tilvising til § 2 pkt. 22 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 søker nå Askvoll kommune om konsesjon på erverv av dei tidlegare konsederte rettane i Stongsvassdraget. Vidare søker ingeniør Helle om bruksrettskonsesjon etter same lovs § 5.

Dei fall det her gjeld er: Fallet frå Stongsvatn til sjøen på ca. 90 m og fallet frå Botnastølsvatn (Stølsfossen) på ca. 180 m. Stongsvassdraget vil med dei nåverande reguleringar gi ca. 1 800 nat.-hk i det utbygde fall frå Stongsvatn til sjøen. Full utbygging av vassdraget vil tilsvare ca. 4 000 nat.-hk.

I vilkåra for den opphavelige konsesjonen er det i post 6—10 fastsett nærare føresegner om rett for staten til etter 7. april 1997 å løysa inn Stølsfossen mot vederlag. Vilkåra har elles føresegner om bruk av norsk arbeidskraft og materiell m. v.

Slik som denne saka står, vil Hovedstyret rå til at Askvoll kommune får omsøkte konsesjon, og at alle dei tidlegare fastsette vilkår blir fråfalle, jfr. ervervslova § 2 post 22 siste punktum.

Hovedstyret finn heller ikkje grunn til å pålegge nye vilkår.

Når kommunen har leigd bort vassdragsrettane til ingeniør Helle er det fordi krafta skal nyttast i den verksemda Helle har sett i gang i Stongfjorden.

Hovedstyret kan ikkje sjå at det er allmenne omsyn som talar imot at konsesjon på bruksrett blir gitt. Vilkåra etter ervervslova § 5 for å gi konsesjon antas å vere oppfylt og Hovedstyret rår til at ingeniør Helle får omsøkte konsesjon.

I bruksleigekontrakten inngår fallet frå Stongsvatn til sjøen og fallet frå Botnastølsvatn (Stølsfossen) og dessutan alle reguleringsrettane i vassdraget.

Fallet frå Stongsvatn til sjøen er utbyggt, og det er såvidt ein kan sjå føresetnaden at ingeniør Helle skal nytta det gamle anlegget.

Det ca. 180 m høge fallet frå Botnastølsvatn (Stølsfossen) er derimot ikkje utbyggt, og det er heller ikkje lagt fram planar for utbygging. Hovedstyret reknar med at ei separat utbygging av dette fallet er mogeleg, derimot antas at ei utbygging av heile

vassdraget under eitt ikkje vil kome på tale. Det kunne difor vera spørsmål om å halda Stølsfossen utanfor bruksrettskonsesjonen.

På bakgrunn av dei reguleringsrettane som kviler på Botnastølsvatn, Svelivatn og Nøksvatn og som går inn i bruksleigeavtalen finn Hovedstyret det likevel naturleg at ingeniør Helle også får bruksrett på fallet frå Botnastølsvatn (Stølsfossen).

Utkast til vilkår for bruksrettskonsesjonen ligg ved.

Konsesjonstid, post 1.

Hovedstyret foreslår at konsesjonen blir gitt for 50 år, jfr. ervervslova § 5.

Konsesjonsavgifter, post 2.

Askvoll kommunestyre har foreslått kr. 0,50 pr. nat.-hk i kommuneavgift. Hovedstyret foreslår kr. 0,50 pr. nat.-hk baa til stat og kommunar.

Byggefristar, post 4.

Som nemnd ovafor er det ikkje lagt fram planar for vidare utbygging av vassdraget.

Hovedstyret finn ikkje heimel for å sløyfa vilkåret om fristar, og foreslår at det blir sett dei vanlege fristar for utbygging av fallet frå Botnastølsvatn (Stølsfossen).

I avtalen datert 17. juli 1964 mellom Askvoll kommune og ingeniør Helle er det teke dette atterhaldet:

«Askvoll kommune skal ha rett til å løysa Helle frå eigedomsretten og bruksleigeavtalen for kostpris, dersom den finn det naudsynt.»

Dette atterhaldet er ikkje teke inn i bruksleigekontrakten og Hovedstyret finn heller ikkje grunn til å ta det med i vilkåra.

Dokumenta i saka ligg ved.

Behandla i møte 10. mars 1965.»

Departementet skal bemerke:

Den gjennomførte ordning er som nevnt i innledningen i samsvar med det råd departementet har gitt partene og som Hovedstyret nå har anbefalt.

Da fallrettighetene tidligere har vært undergitt konsesjon er det i henhold til ervervslovens § 2, post 22, nødvendig med ervervs-konsesjon for Askvoll kommune. Departementet vil med Hovedstyret rå til at konsesjon blir gitt uten vilkår. De opprinnelige fastsatte vilkår, det vil i praksis først og fremst si bestemmelsen om innlønnsrett for staten i 1997, foreslås også frafalt, hvilket det er anledning til i et tilfelle som dette, jfr. lovens § 2, post 22, siste punktum.

Siv.ing. Helle trenger bruksrettskonsesjon i henhold til lovens § 5, hvoretter det

er anledning til å gi slik konsesjon når fallene tilhører norske kommuner. Hovedstyret har anbefalt at bruksrettskonsesjon blir gitt, og departementet er enig.

Stongsvassdraget er ikke særlig egnet for utbygging under ett, og Hovedstyret regner med at dette ikke vil komme på tale. Vassdraget inneholder to fallstrekninger, nemlig fallet fra Stongsvatn til sjøen på ca. 90 m som er utbygd (ca. 1 800 nat.-hk), og det uutbygde fall fra Botnastølsvatn (Stølsfossen) på ca. 180 m (ca. 2 200 nat.-hk).

Hovedstyrets utkast til konsesjonsvilkår er av departementet forelagt ing. Helle, som i brev av 8. mai 1965 uttaler at han har til hensikt snarest mulig å få bearbeidet videre planene for en utbygging av det øvre fall i vassdraget (Stølsfossen). Han har ingen særlige bemerkninger til de foreslåtte konsesjonsvilkår.

Departementet vil anbefale at bruksrettskonsesjon blir gitt på følgende vilkår, som samsvarer med Hovedstyrets forslag:

1.

Bruksrettskonsesjonen gjelder i 50 år regnet fra konsesjonens datum.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,50 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som fallene med de nåværende reguleringer kan frembringe år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,50 pr. nat.-hk beregnet på samme måte.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 12, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Den videre utbygging av vassdraget (Stølsfossen) må påbegynnes innen 2 — to — år

fra konsesjonens datum, og utbyggingsarbeidene må fullendes og full drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 12 og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegges en løpende mulkt, stor kr. 50 pr. dag, som vedkommende frister oversettes.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

8.

Ved den videre utbygging er konsesjonæren forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges konsesjonæren etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet og ved transport til og fra de bedrifter som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft fra anlegget. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens

størrelse ved skjønn på konsesjonærens bestøtning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

Valg av trasé for veganlegg skal skje i samråd med kommunen.

11.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende departement inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi eller på de produkter som frambringes ved energien.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den kraftmengde som fallene kan frembringe etter hvert som de tas i bruk beregnet etter reglene i post 2. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes for-

deling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn, som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

13.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget. Plassering av sten- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg gitt i medhold av denne bestemmelse.

Konsesjonæren har plikt til forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

14.

Konsesjonæren plikter før den videre utbygging påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende vassfallets utbygging, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

15.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentliges interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

16.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren.

17.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor vannfallene og anleggene er beliggende.

Industridepartementet

tilrår :

1. I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillates Askvoll kommune å erverve fallrettigheter i Stongsvassdraget.
2. I medhold av samme lov tillates siv.ing. Odd Gisle Helle å erverve bruksrett til vannfall i Stongsvassdraget på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 18. juni 1965.

48. Tafjord Kraftselskap.

(Tillatelse til regulering av Rødalsvassdraget og til overføringer av nabovassdrag.)

Kgl. res. 9. juli 1965.

Stortinget har i følge meddelelse fra dets presidentskap i møte 12. juni 1965 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at Tafjord Kraftselskap får løyve til regulering av Rødalsvassdraget og til overføringer fra grannvassdrag til Rødalsvassdraget i samsvar med Industridepartementet si tilråding av 9. april 1965.»

Bortsett fra bestemmelsen om konsesjonsavgift i vilkårenes post 2 er vedtaket i samsvar med proposisjonen, jfr. St. prp. nr. 99 for 1964—65.

Når det gjelder konsesjonsavgiftene, var det i proposisjonen, i samsvar med forslag fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, foreslått kr. 1 til staten og kr. 3,50 til kommuner pr. nat.-hk. Stortingets skog-, vassdrags- og industrikomité foreslo i sin innstilling til Stortinget at avgiften til kommuner ble satt til kr. 4 pr. nat.-hk. Av dette beløp skulle kr. 0,50 pr. nat.-hk settes av til et næringsfond for Tafjorddistriktet, jfr. Innst. S. nr. 276 for 1964—65. Dette ble vedtatt av Stortinget, jfr. «Forhandlinger i Stortinget» nr. 484 for 1964—65 side 3868.

De vilkår for konsesjonen som er vedtatt av Stortinget lyder:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vasskraften som ved reguleringen og overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 1 pr. nat.-hk.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4,00 pr. nat.-hk. Av den avgift som tildeles Norddal kommune kr. 0,50 pr. nat.-hk tilføres et næringsfond for Tafjorddistriktet.

Vedtekter for fondet skal være undergitt Industridepartementets godkjenning.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking vassføringen som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den ved reguleringen og overføringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlan-

det. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og holde, eller helt eller delvis dekke utgiftene til, en for øyemedet tjenlig sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonæren og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til ved arbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige til anleggene knyttede befolkning, eller hvor det måtte være mer hensiktsmessig og ikke falle vesentlig dyrere å bidra til permanent forsamlingslokale, alt etter nærmere bestemmelse truffet av vedkommende departement.

Konsesjonæren skal stille kr. 30 000 til rådighet for almindennende virksomhet og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

Valg av trasé for veganlegg skal skje i samråd med myndighetene på stedet.

12.

I de områder som berøres av reguleringen og overføringen plikter konsesjonæren å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårige) av aure og laks etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Dersom departementet finner det nødvendig å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de samme områder, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å delta med partsinnskudd i eventuelt felles anlegg for yngel- og/eller settefiskproduksjon for distriktet.

For å kunne skaffe laksrogn plikter konsesjonæren etter departementets nærmere bestemmelse å sørge for fangst av stamlaks og forsvarlig oppbevaring av samme (stamlaksbasseng).

Dersom departementet finner det nødvendig plikter konsesjonæren å sette opp og vedlikeholde sperregitter foran tappeluker og tunnelinntak for å hindre utvandring av fisk.

Vedkommende departement kan pålegge konsesjonæren opprensning m. v. av elveløp for å gjøre det lettere for fisken å gå opp.

13.

Det neddemte areal ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Det skal stubbes lavt, og gjenstående stubber skal ikke i noe tilfelle være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

Det skal eventuelt også finryddes på avgrensede områder av hensyn til fisket etter skjønnets nærmere avgjørelse.

14.

Ved anleggene skal det tillates militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med

plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 200 for hver gang etter departementets bestemmelse.

17.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tappingsgrense betegnes ved fast og tydelig vasstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kartet som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen og overføringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettene hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttaging av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende.

Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn, som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

19.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning

det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

21.

Dersom det senere ved ytterligere regulering av øvre Otta blir aktuelt, skal konsesjonæren være med å ordne forholdet til fløtingen på østlandssiden på like linje med vedkommende som står for reguleringen der. Dersom det blir nødvendig med slipping av vann fra øvre Ottavassdraget for fløting, plikter Tafjord Kraftselskap, dersom det ikke blir avtalt noe annet, å kompensere med kraftlevering en så stor del av det krafttapet vannslippingen fører med seg, som det overførte Tordal/Grønvatnfeltet utgjør av hele Billingsdalsfeltet.

22.

Til skjønn i anledning reguleringen og overføringen skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

23.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning de i henhold til konsesjonen går over til staten.

24.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke

reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.»

Det vedtatte manøvreringsreglement for regulering av Rødalsvassdraget m. v. lyder:

«1.

I. Reguleringer:

Reguleringsgrensene er:

	Naturlig sommervst. kote	Øvre regule- ringsgrense kote	Nedre regule- ringsgrense kote	Regulerings- høyde m
Zakariasvatnet	376,0	450,0	375,0	75,0
Heimste Vetldalsvatn	1 165,5	1 175,0	1 158,8	16,2
Fremste Vetldalsvatn	1 190,6	1 190,6	1 174,0	16,6
Grønvatnet	1 273,0	1 272,0	1 255,0	17,0

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

II. Overføringer:

- a. Avløpet fra Muldalselva ved kote 450 nedbørfeltet er oppgitt til 51,5 km² — overføres til tilløpstunnelen mellom Zakariasvatnet og stasjonen Tafjord IV.
- b. Avløpet fra bekk i Tordalen i Ottavassdraget — nedbørfeltet er oppgitt til 7,4 km² — overføres til Grønvatnet.
- c. Grønvatnet i Ottavassdraget — nedbørfeltet er oppgitt til 27,6 km² + 7,4 km² (Tordalen) — overføres til Rødalsvatnet via stasjonen Tafjord VI a.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragenes flomvassføring ikke økes. Ellers kan tappingen skje etter Tafjord Kraftselskaps behov.

3.

Det skal påses at flomløpet ikke tilstoppes av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander, og observeres og noteres, om det forlanges, vannstander, regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende regjeringsdepartement. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

6.

Mulig tvist om forståelse av dette reglement avgjøres av vedkommende departement.

7.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet vil rå til at det blir gitt Tafjord Kraftselskap tillatelse til regulering av Rødalsvassdraget og til overføringer fra nabovassdrag til Rødalsvassdraget og at det blir fastsatt manøvreringsreglement i samsvar med Stortingets vedtak.

Dersom tillatelse blir gitt, vil departementet, i samsvar med det som er uttalt i proposisjonen og i innstillingen, henstille til konsesjonæren at det på et tidlig tidspunkt tas opp med de angjeldende kommuner og andre interesserte spørsmålet om de eventuelle muligheter som foreligger for permanent utnyttelse av hjelpeanlegg som f. eks. anleggsveier, brakker m. v.

Videre anbefales at det i henhold til proposisjonen og Stortingets vedtak gis tillatelse etter vassdragsreguleringslovens § 19, punkt 2 til å rå over alt vannet i Rødal og i de overførte feltene.

Når det gjelder spørsmålet om tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105 vil dette eventuelt bli tatt opp senere.

Det er også søkt om tillatelse etter vassdragslovens § 62 til å ekspropriere grunn og rettigheter som er nødvendig for utbyggingen. Tillatelse til dette vil departementet, dersom det blir nødvendig, gi etter fullmakt når man har fått nærmere utredet hva som trengs ekspropriert. Det samme gjelder tillatelse etter vassdragsreguleringslovens § 16 pkt. 1 til å stevne eiere av grunn og rettigheter til ekspropriasjonsskjønnet på den måten som er fastsatt for almenningssaker.

Det er som vanlig forutsatt at departementet kan samtykke i mindre planendringer og i den forbindelse foreta rettinger i manøvreringsreglementet.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Tafjord Kraftselskap å regulere Rødalsvassdraget og å overføre nabovassdrag til Rødalsvassdraget samt å rå over alt vannet i Rødal og i de overførte feltene på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 9. juli 1965.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement i samsvar med det utkast som er tatt inn i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.

49. Bergen kommune.

(Regulering av Samnangervassdraget. Ytterligere fristforlengelse.)

Industridepartementets bestemmelse 20. juli 1965.

Elektrisitetsverkets søknad 18. mars 1964.

I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 nr. 17 § 12 pkt. 1 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon 28. juni 1946 bestemmer departementet:

Den senest ved departementets brev av 20. april 1959 fastsatte frist for fullføring av Bergen kommunes regulering av Samnangervassdraget forlenges til 11. april 1969 på uforandrede vilkår.

50. Fellesskapet Vikfalli.

(Tillatelse til erverv av fallrettigheter i Vikja. Tillatelse til ytterligere reguleringer og overføringer i Arnafjordvassdraget.)

Kgl. res. 6. august 1965.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets presidentskap, i møte 22. mars 1965, gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at Fellesskapet Vikfalli (Staten og L/L Sognekraft) får tillatelse til erverv av fallrettigheter i Vikja og at det gis tillatelse til L/L Sognekraft til ytterligere reguleringer og overføringer i Arnafjordvassdraget i samsvar med Industridepartementets tilråding av 5. november 1964 og med de endringer som framgår av denne innstilling.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 126 for 1964—65 som bortsett fra de nedennevnte endringer i konsesjonsvilkårene samsvarer med St. prp. nr. 32 for s. å.

I regelingsvilkårenes post 12 har Stortingets skog-, vassdrags- og industrikomité i innstillingen foreslått tatt inn følgende punkt 4 i første ledd:

«Å påse at der ikke foregår fiske i avløpstunnel og kanal fra kraftstasjon.»

Når det gjelder konsesjonsavgiftene var det i proposisjonen, i samsvar med forslag fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, foreslått kr. 3 pr. nat.-hk til kommuner. Komitéen foreslo i sin innstilling at den årlige konsesjonsavgift til kommuner settes til kr. 3,50 pr. nat.-hk og at minst kr. 0,50 av dette avgiftsbeløp tilføres et næringsfond for kommunen, med vedtekter godkjent av departementet. Proposisjonens forslag til vilkår post 13 og post 2 for henholdsvis ervervs- og reguleringskonsesjonen blir å endre i samsvar med dette.

Komitéen foreslo videre at konsesjonæren pålegges å betale kr. 250 000 som engangsinnbetaling til det nevnte næringsfond.

De vilkår for tillatelsen for Vikfalli til erverv av fallrettigheter i Vikja, som er vedtatt av Stortinget, lyder:

«1.

Fellesskapets styre skal ha sitt sete i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

L/L Sognekrafts aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjenning andre norske banker eller selskaper.

Kongen kan bestemme at Fellesskapets grunnkapital når utbyggingen er ferdig skal utgjøre minst en tredjedel av de samlede omkostninger ved alle Fellesskapets anlegg.

Fellesskapets vedtekter så vel som seinere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjenning.

2.

For så vidt konsesjonæren anvender energien til bedrift som ved røyk, giftige gassar-

ter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement såfremt det av almene hensyn finner føye til å gripe inn, anerkjennes som rett saksøker i anledning av mulige overtredelser av nabo-lovgivningen.

3.

Utbygging av vassfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 5 — fem — år. Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for kommuner etter post 12, og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 200 — to hundre kroner — pr. dag hvori vedkommende frister oversittes.

4.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved konsesjonærens anlegg og bedrifter og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges konsesjonæren etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til ved anleggsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget. Hvis det finnes hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, plikter konsesjonæren å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale f. eks. samfunnshus etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement. Konsesjonæren skal stille inntil kr. 50 000 til rådighet for almindennende virksomhet blant arbeiderne og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelig vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet. Bestemmelsen i første punktum får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige vegger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig økt ved anleggsarbeidet og ved transport til og fra de bedrifter som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft fra anlegget. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Vegger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

11.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende departement inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi eller på de produkter som frambringes ved energien.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre.

Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn, blir uforholdsmessig høy, bare fordi en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke seinere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn, som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Det tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

13.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til Statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1,00 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den

påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 3,50 pr. nat.-hk beregnet på samme måte. Av den avgift som tildeles Vik kommune skal minst kr. 0,50 pr. nat.-hk tilføres det næringsfond som er fastsatt i post 3 i vilkårene for L/L Sognekrafts tillatelse til ytterligere reguleringer og overføringer i Arnafjordvassdraget.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vasskraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

14.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende vassfallets utbygging, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets seinere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

15.

Ervervskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. den alminnelige konsesjonslovs § 2, post 17, annet ledd. Konsesjonærens formål skal være alminnelig kraftforsyning i distriktet.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

16.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 13 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 12 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

17.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige inter-

esse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Det påhviler anleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang, at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig seinest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

19.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter

nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

20.

For så vidt det måtte påhvile de konsederte eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og liknende heftelser, plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder mulkt, som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser som etter konsesjonens tinglysning (jfr. post 22) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander, bortfaller hvis disse ifølge bestemmelsene i post 15 overgår til staten.

21.

Overtredelse av foranstående poster, 1, 11, og 19 medfører i gjentakelsestilfelle tap av konsesjonen, således at reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

22.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser for konsesjon på vedkommende eiendomserververvelser som forpliktende for seg og de konsederte eiendommer inngår han på at nærværende konsesjon, som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse, på konsesjonærens bekostning tinglyses ved hans verneting og innen de jurisdiksjoner hvor de konsederte eiendommer og anlegg m. v. er beliggende.

Departementet kan når som helst forlange at konsesjonæren sender inn kart i 2 eksemplarer over samtlige ervervede eiendommer og rettigheter, opptatt av en landmåler som departementet godkjenner og etter departementets nærmere bestemmelse.»

De vilkår som er vedtatt av Stortinget for tillatelse for L/L Sognekraft til ytterligere reguleringer og overføringer i Arnafjordvassdraget lyder:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Selskapets formål skal være alminnelig kraftforsyning i distriktet.

L/L Sognekrafts aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse andre norske banker eller selskaper.

Konsesjonen kan ikke overdras. De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene. Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen og overføringene tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til Statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1,00 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer: kr. 3,50 pr. nat.-hk. Av den avgift som tildeles Vik kommune skal minst kr. 0,50 pr. nat.-hk tilføres det næringsfond som er opprettet i henhold til post 3.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringen og overføringene antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der skal anses som den ved reguleringen og overføringene innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge den ovenfor omhandlede avgift inntreter etter hvert som den ved reguleringen og overføringene innvunne vannkraft tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. årlig rente.

3.

Innen reguleringen tas i bruk, skal konsesjonæren innbetale kr. 250 000 til et fond for utbygging av næringslivet i Vik kommune.

For fondet skal utarbeides vedtekter som må godkjennes av Industridepartementet.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgift etter post 2 og om avgivelse av kraft, jfr. post 20 skal, for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen, med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i denne post omhandlede bestemmelser betaler selskapet en løpende mulkt stor kr. 200,— to hundre — pr. dag som fristene oversittes.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll- og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den til enhver tid nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til ved anleggsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget. Hvis det finnes hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, plikter konsesjonæren å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Den ytelse som er betinget i post 8, siste punktum i Fellesskapet Vikfallis ervervs-konsesjon på nedre fall, skal også omfatte denne konsesjon.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller husleid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i første punktum får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig økt ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt

vilkårene for refusjonsplikt er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

Konsesjonæren plikter å legge om de veger og stier (burekjeveger) som neddemmes. Hvilke omlegginger som skal utføres, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige anleggsveger.

13.

I den utstrekning vedkommende departement bestemmer plikter konsesjonæren:

1. Å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårige) og utvandringsferdige fiskeunger av laks og sjøaure.
2. Å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de områder som reguleringene og overføringene berører.
3. Å anbringe gitter eller annen sperreanordning foran tappeluker og tunnelinntak.
4. Å påse at det ikke foregår fiske i avløpstunnel og kanal fra kraftstasjon.

Dersom det skulle vise seg vanskelig å skaffe til veie yngel m. v., eller om en ellers skulle finne det hensiktsmessig, plikter konsesjonæren å delta i fellesfinansiering av nødvendige klekkerier og settefiskanlegg.

Innen reguleringen tas i bruk plikter konsesjonæren å avsette et fond på kr. 25 000 til Vik kommune. Fondet anvendes etter kommunestyrets bestemmelse til fremme av fisket i kommunen.

14.

Ved regulerings- og overføringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

15.

De neddemte areal ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Det skal stubbes lavt, og gjenstående stubber skal ikke i noe tilfelle være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført seinest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

16.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres seinere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

17.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vasslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 500 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

18.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

19.

Eieren skal uten vederlag for de utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

20.

Det påhviler anleggenes eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående

ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang, at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig seinest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved tilleggsreguleringen og overføringen innvunne driftsvatn, er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbyggingen skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegg om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elekerisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsom-

råde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn, blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av kraft kan bare skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan senere ikke forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

22.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier.

23.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke tilleggsreguleringen og overføringene kan medføre forpliktelser.»

Det forslag som er tatt inn i proposisjonen til manøvreringsreglement for regulering av Arnafjordvassdraget med overføringer lyder:

«1.

a) Reguleringer:

Reguleringsgrensene er:

Kvilesteinsvatn, alm. sommervannst.

kote	897,9
Øvre kote	920,0
Nedre kote	895,0

Reguleringshøyde

25,0 m

2,7 m ned og 22,3 m opp.

Skjelingavatn, alm. sommervst. kote 959,0

Alt. I:

Øvre kote

980,0

Nedre kote

958,0

Reguleringshøyde

22,0 m

1,0 m ned og 21,0 m opp.

Alt II:

Øvre kote	973,5
Nedre kote	958,0
Reguleringshøyde	15,5 m
1,0 m ned og 14,5 m opp.	
Muravatn, alm. sommervst. kote ...	1023,0
Øvre kote	1048,0
Nedre kote	1020,0
Reguleringshøyde	28,0 m
Ved dammen er Nedre grense kote	
990,0, 3,0 m ned og 25,0 m opp.	
Årbotnvatn, alm. sommervst. kote ...	991,5
Øvre kote	1005,0
Nedre kote	983,0
Reguleringshøyde	22,0 m
8,5 m ned og 13,5 m opp.	
Målsetvatn, alm. sommervst. kote ...	844,5
Øvre kote	862,0
Nedre kote	829,0
Reguleringshøyde	33,0 m
15,5 m ned og 17,5 m opp.	

b) Overføringer:

Avløpet fra Kvilesteinsvatn (27,5 km²) føres sammen med avløpet fra Svartatjern (4,0 km²) og avløpet fra Skjellingavatn (14,6 km²) over til Målsetvatn. Avløpet fra Tora (6,4 km²) samt avløpet fra 3,8 km² nedbørfelt som tas inn på tunnelen, føres over til Målsetvatn.

Avløpet fra Helgadalsvatn (1,3 km²) føres over til Muravatn og sammen med dettes avløp (25,8 km²) over til Årbotnvatn (7,3 km²). Det samlede avløp føres gjennom Målset kraftverk over til Målsetvatn.

De foran nevnte avløp føres sammen med Målsetvatns avløp (17,1 km²) gjennom Refsdal kraftverk over til Refsdalsvassdraget.

Avløpet fra Gravbotnelv (8,0 km²), Huglaelv (12,2 km²) og Seljedalselv (17,8 km²) føres over til driftstunnelen for nederste kraftverk.

2.

Tappeluken for Kvilesteinsvatn holdes stengt i tiden fra lavvannperiodens slutt til vannstanden har nådd kote 918,5, dog ikke i noe tilfelle ut over 1. oktober.

Det skal ved manøvreringen has for øye at den tidligere flomvassføring i vassdragene så vidt mulig ikke forøkes. For øvrig kan vassslippingen foregå etter Vikfallis behov.

3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Det skal påses at flomløp ikke hindres av is eller lignende, og at dammer og andre reguleringsanlegg til enhver tid er i god stand.

Om det forlanges skal det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m.v.

Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6.

Forandringer i dette reglement kan foretas av Kongen, etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet vil rå til at det blir gitt Fellesskapet Vikfalli tillatelse til erverv av fallrettigheter i Vikja og L/L Sognekraft tillatelse til ytterligere reguleringer og overføringer i Arnafjordvassdraget samt at det blir fastsatt manøvreringsreglement — alt i samsvar med Stortingets vedtak.

Det er en forutsetning for konsesjonenes gyldighet at når det gjelder de fall som skal bygges ut i Refsdal og Målset kraftverker og som inngår i den bruksrettskonsesjon som L/L Sognekraft fikk i 1957, skal det forholdes på den måte som er foreslått i proposisjonen. Om dette uttales det i proposisjonen:

«Vikfalli trenger også ervervskonsesjon på de fall som bygges ut i Refsdal kraftverk og i Målset kraftverk. Disse fall forutsettes derfor også ervervet til eiendom av Vikfalli. Fallene inngår imidlertid i den bruksrettskonsesjon som L/L Sognekraft fikk i 1957, og som gjelder bortleie til L/L Sognekraft av en del vassdrag som eies av Sogn og Fjordane fylke og en del kommuner, som alle er med i L/L Sognekraft. De øvrige vassdrag som går inn under bruksrettskonsesjonen, skal etter de nå foreliggende planer ikke direkte utbygges, men er gjenstand for overføring, noe som etter lovens system er å betrakte som en regulerings-sak. En bruksrettskonsesjon til disse vassdrag er derfor unødvendig. Bruksrettskonsesjonen gjelder ifølge vilkårenes post 15 for den tid leieforholdet mellom L/L Sognekraft og kommunene varer, dog ikke ut over 60 år. En del av de vassdrag som bruksrettskonsesjonen omfatter, forutsettes som nevnt å gå over i Vikfallis eie. En rimelig løsning synes da å måtte gå ut på at kommunene og L/L Sognekraft blir enige om at leieforholdet skal opp-

høre til alle de vassdrag som bruksrettskonsesjonen omfatter, og at kommunene i steden overdrar de forannevnte fallrettigheter som skal utbygges, til Vikfalli, og videre inngår en avtale om adgang til overføring av det nødvendige vann fra de øvrige vassdrag i samsvar med overføringskonsesjonene.»

Når det gjelder disse nye ervervs-konsesjoner, er Kongen bemyndiget til å meddele disse uten at saken blir forelagt for Stortinget.

Bestemmelsen om innbetaling av selve næringsfondet er tatt inn i vilkårene for reguleringskonsesjonen. Da det er Vikfalli som skal utnytte den kraft som skapes ved reguleringene, vil det bli dette selskap som må utbetale beløpet, hva som for øvrig skulle fremgå av hele det underliggende forhold.

Plikten til årlig innbetaling til næringsfondet er tatt inn både i ervervs- og i reguleringsvilkårene.

For øvrig uttaler stortingskomitéen i denne forbindelse følgende:

«K o m i t é e n vil i forbindelse med konsesjonsavgiftens anvendelse henvisse til følgende uttalelse i Innst. O. I for 1959, side 17, første spalte: «Komitéen forutsetter også at det ved bruk av disse midler, f. eks. ved utbygging av næringslivet, under ellers like omstendigheter, tas hensyn til de deler av kommunen som direkte er blitt berørt av reguleringen.»»

Stortingskomitéen har i anledning av Vik kommunes krav om at anleggsveien til Kvilesteinsvatn bygges opp fra Framfjorden, uttalt at den ser det rimelig at konsesjonæren så snart som mulig innleder forhandlinger med de stedlige myndigheter og med A/S Norwegian Talc og eventuelt andre interesserte slik at en kan finne frem til best mulig løsning omkring anleggsveien, også på lang sikt.

Dersom tillatelse blir gitt, vil departementet, i samsvar med det som er kommet til uttrykk i proposisjonen og innstillingen, oppfordre konsesjonæren til i samarbeid med kommuner og andre interesserte å planlegge visse hjelpeanlegg som brakker, verkstedbygg m. v., med sikte på permanent utnyttelse.

I forbindelse med det som er anført i proposisjonen på side 44 første spalte ang. slipping av en viss minstevassføring ovenfor kraftverket på Hove av hensyn til fisket i den gjenværende del av Vikja, foreslås oppstilt som en forutsetning for konsesjonene at departementet senere skal kunne treffe avgjørelse i disse spørsmål etter å ha konferert med konsesjonærene og Landbruksdepartementet.

Fallene i Vikja som skal utnyttes i det nedre anlegg, er på grunneiernes hender. Det er oppgitt at ca. 75 pst. av rettighetene er

håndgitt L/L Sognekraft. Resten har Vikfalli søkt om rett til å innløse. Departementet antar med Hovedstyret at vilkårene for å gi tillatelse til ekspropriasjon av de manglende fallrettigheter er til stede. Hovedstyret har foreslått at tillatelse gis etter vassdragslovens § 55. Departementet er imidlertid av den oppfatning at spesialbestemmelsen i vassdragslovens § 148 bør komme til anvendelse i dette tilfelle og vil rå til at tillatelse blir gitt i henhold til denne bestemmelse. Tillatelsen foreslås gitt på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret. Disse vilkår er følgende:

«1.

Utbyggingen av nedre fall, Refsdal kraftstasjons undervatn — havet, skal være ferdig innen 7 år fra tillatelsens datum.

I fristen medregnes ikke den tid som det på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte. Blir fristen oversittet, skal det erlegges en bot til statskassen på kr. 200 for hver dag.

2.

Selskapet plikter etter departementets bestemmelse å treffe tiltak for å kompensere skader som påføres det planlagte Vik vassverk.

3.

Det påhviler anleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggets eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang, at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggets eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og ut-

gifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggets eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.»

Det er en forutsetning for ekspropriasjonstillatelsen at L/L Sognekraft overdrar sine rettigheter etter håndgivelsen til Vikfalli til full eiendom.

Vikfalli har også søkt om ekspropriasjon av nødvendige grunnarealer, rettigheter m. v. som er nødvendig for utførelse av nedre kraftanlegg. Selskapet er bedt om å sende inn egen søknad om dette med nærmere beskrivelse. Departementet vil ta standpunkt til denne søknad når den foreligger fra Hovedstyret.

Når det gjelder plasseringen av den nederste kraftstasjon er det både i proposisjonen og i stortingskomitéens innstilling forutsatt at denne plasseres ved Hove.

Det er som vanlig forutsatt at departementet kan samtykke i mindre planendringer, herunder endringer i manøvreringsreglementet som følger av planendringen.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14. desember 1917 tillates Fellesskapet Vikfalli å erverve fallrettigheter i Vikja nedenfor Refsdal kraftstasjons undervann på de vilkår og under de forutsetninger som er nevnt i Industridepartementets tilråding av 6. august 1965.

a. Reguleringsgrensene er:

	Nat. vst.	Øvre	Reg.grense Nedre	Reg.høyde m	Maks. flomstigning m
Akersvatn	482,0	523,0	480,0	43,0	1,0
Tverrvatn	499,7	500,6	497,6	3,0	
Gressvatn	587,1	598,0	582,0	16,0	1,0

2. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates L/L Sognekraft å foreta ytterligere reguleringer og overføringer i Arnafjordvassdraget på de vilkår og under de forutsetninger som er nevnt i Industridepartementets tilråding av 6. august 1965.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for Arnafjordvassdraget i samsvar med utkast inntatt i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.
4. I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 § 148 tillates Fellesskapet Vikfalli å ekspropriere de fallrettigheter i Vikja som er nødvendig for utbygging av kraftverket på Hove på de vilkår og under den forutsetning som er nevnt i samme tilråding.

51. Statsregulering av Bjerka-Plura m. v.

(Endring i reguleringsbestemmelsene m. v.)

Kgl. res. 6. august 1965.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets presidentskap i møte 19. mai 1965 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i tilleggsregulering og planendring for statsregulering av Bjerka-Plura m. v. og det foreslåtte tillegg i post 12 i reguleringsbestemmelsene og endring i manøvreringsreglementets post 3, i samsvar med Industridepartementets forslag av 2. og 28. april 1965.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 201 for 1964—65, jfr. St. prp. nr. 88 for samme år.

Reguleringsbestemmelsenes post 12 får etter Stortingets vedtak følgende tillegg:

«Arealet under kote 495 i Akersvatn kreves ikke ryddet, men alle busker og trær som når opp over denne grense skal dog fjernes. I dette magasinet skal rekved samles og fjernes hver vår i de første 10 år etter at reguleringen er tatt i bruk.»

Det fastsatte manøvreringsreglement for statsregulering av Bjerka-Pluravassdragene m. v. lyder:

«1.

	Nat. vst.	Øvre	Reg.grense Nedre	Reg.høyde m	Maks. flomstigning m
Kjensvatn	525,3	527,0	520,0	7,0	1,0
Kalvatn	524,5	564,0	521,0	43,0	
Jordbekkvatn	644,0		639,0	5,0	
Kobbervatn	566,0	575,0	566,0	9,0	

Ved Elivollene demmes Messingåga 8,0 m.

Ved inntaket til overføringstunnelen demmes Leirelva 6,0 m.

- b. Overføring av følgende elver og bekker til Kalvatn og derfra videre til Akersvatn:

Randselva, Stokka, Nasafjellbekken, Sølvbekken, Gubbeltåga, Andfjellelv, Daumannselv, Virvasselv, Bæveråga, Blerekelv har i alt et felt på ca. 519 km² som overføres til Akersvatn.

Jordbekkvatn, Kjerringvatn, Elivollene, Kobbervatn, Rismålsbekken og Rismålselv har i alt et felt på ca. 87 km² som overføres til Akersvatn.

Under flom eller under reparasjonsarbeider kan det bli fulle vassføringer i de naturlige løp som nå.

- c. Overføring av følgende elver og bekker til Kjensvatn og derfra videre til Akersvatn:

Fagerlibekken, Mørkbekken og Leirelven har i alt et felt på 53 km² som overføres til Akersvatn.

Under flom eller under reparasjonsarbeider kan det bli fulle vassføringer i de naturlige løp som nå.

- d. Overføring av Kalvatns og Tverrvatns partielle tilløp til Akersvatn:

Kalvatn (ca. 316 km²) og Tverrvatns (81 km²) felter overføres til Akersvatn sammen med to mindre bekker (6 km²) med avløp til Plura, og de under pkt. b oppførte felter.

- e. Overføring av Gressvatn og Kjensvatn partielle tilløp til Akersvatn:

Gressvatns og Kjensvatns samlede partielle felt på ca. 190 km² overføres sammen med de under pkt. c oppførte felter til Akersvatn.

- f. Småvatns felt på ca. 34 km² tas inn på kraftverkets tilløpstunnel. Høydene for Jordbekkvatn og Kobbervatn er usikre. De øvrige høyder refererer seg til vassdragsnivellelementene nr. 231, 232, 233, 419, 420, 421, 495 og 497.

Oppdemnings- og senkingsgrensene skal angis ved faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner.

Vasstanden må ikke overstige øvre reguleringsgrense uten at alle flomluker er helt åpne, jfr. dog pkt. 3.

2.

Det avgis det til den alminnelige fløtning i vassdraget nødvendige vatn dersom ikke framføringen av tømmeret ordnes på annen måte overensstemmende med overenskomst eller skjønn.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene nedenfor magasinene så vidt mulig ikke økes.

I sommerhalvåret må Akersvatn ikke tappes under kote 495,00.

I fyllingsperioden etter vintre når Akersvatn har vært tappet under nevnte kote, skal Rana kraftverks driftsvassføring så vidt mulig ikke overstige 35 m³/sek. før vasstanden i Akersvatn igjen har nådd denne høyde. For å sikre en rask oppfylling i slike tilfelle skal samtlige overføringstunnelers kapasitet nyttes fullt ut.

For øvrig kan vasslippingen foregå etter Rana kraftverks behov.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetvesenet.

5.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammer og luker til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander, og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m. v.»

Departementet vil rå til at post 12 i de tidligere fastsatte reguleringsbestemmelser gis et tillegg som nevnt foran og at disse reguleringsbestemmelser gjøres gjeldende også for den tilleggsregulering som er en del av de endrede planer, og som er vedtatt av Stortinget. Videre anbefaler departementet at det fastsettes nytt manøvreringsreglement som gjeldende inntil videre.

Departementet vil ta opp spørsmålet om at midlertidige brakker, verkstedsbygg m. v. blir planlagt slik at de kan bli til varig nytte for almenheten.

Det forutsettes som vanlig at departementet kan samtykke i mindre planendringer og

foreta de korreksjoner i manøvreringsreglementet som følger av disse.

Industridepartementet

tilrår:

1. Planen for statsregulering av Bjerka-Plura m. v. endres i samsvar med Industridepartementets tilråding av 6. august 1965.
2. Reguleringsbestemmelser fastsatt ved kgl. resolusjon 21. desember 1962 gis et tillegg i samsvar med ovennevnte tilråding.
3. De under post 2 nevnte reguleringsbestemmelser gjøres gjeldende også for tilleggsreguleringen i vassdraget.
4. Det fastsettes nytt manøvreringsreglement for statsregulering av Bjerka-Plura m. v. i samsvar med det utkast som er tatt inn i ovennevnte tilråding, som gjeldende inn-til videre.

52. A/S Follum Fabrikker.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 16. august 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 Kap. IV tillates A/S Follum Fabrikker å leie inntil 1 540 kW fra Mathiesen — Eidsvold Værk for drift av Bøhnsdalen Cellulosefabrikk i Eidsvoll, jfr. søknad av 26. februar 1965 med bilag.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid leiekontrakt av 23./26. februar 1965 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Særlige vilkår vedrørende erverv av norsk virke.

A/S Follum Fabrikker forplikter seg til ikke å overføre til sine anlegg i Drammensdistriktet tømmer som er innkjøpt eller på annen måte bestemt for Bøhnsdalen Cellulosefabrikk og denne fabrikk skal heller ikke tilføres tømmer som er innkjøpt eller på annen måte bestemt for Follums anlegg i Drammensdistriktet.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller

for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (man forutsetter da at den blir bestilt i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at selskapet på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er anledning til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds- betingelsene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt

utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det bestilt for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som man må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsbetingelsene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om selskapet akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift på kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8\ 760} = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra og med året 1965.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Hvis departementet finner at denne pris er vesentlig høyere enn om den var beregnet overensstemmende med reglene i ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 12, tredje ledd, første, annet og tredje punktum, skal prisen beregnes etter disse regler. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av konsesjonsvilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 1 000 — kroner ettusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 10 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Departementet er oppmerksom på at det kan oppstå forhold som gjør det rimelig at man i begrenset omfang dispenserer fra de i vilkårenes pkt. 3 fastsatte bestemmelser.

Kraftuttaket er videre forutsatt å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

53. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Tillatelse til overføring av Rysna og Mugna i forbindelse med bygging av Kalvedalen Kraftverk, m. v.)

Kgl. res. 20. august 1965.

I anledning av søknad fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering om nødvendige tillatelser i henhold til vassdragsloven for bygging av Kalvedalen Kraftverk som skal utnytte fallet mellom Fleinsendin og Raudalen i Østre Slidre og tillatelse i henhold til vassdragsreguleringsloven om overføring av Rysna og Mugna for øking av vannføringen i vassdragene nedenfor Fleinsendin, har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet den 29. juni 1965 avgitt følgende uttalelse:

«Med ekspedisjon frå departementet 28. januar 1965 fekk Hovedstyret sendt til uttaling følgjande søknad dagsett 25. s. m.:

«Oppland Fylkes Elektrisitetsverk har tatt sikte på sommeren 1965 å gå igang med utbygging av Kalvedalsfallet, som er fallhøyden mellom Fleinsendin og Raudalen nedenfor. Vi vedlegger gradteigskart Vangsmjøsi og Slidre sammenkoblet, som viser beliggenheten av vann og vassdrag. (Bilag 1.) Oppland Fylkes Elektrisitetsverk er interessert i at vanntilførselen til Fleinsendin blir best mulig, og vil gjerne ha de to nevnte overførsler utført. Oversikt over nedslagsfelt og reguleringer vedlegges (ingeniør A. B. Berdals tegning nr. 367-004 av 3. februar 1964). (Bilag 2.) Vi kan gi følgende opplysninger:

- a. Sendebotntjern og Fleinsendin. Spørsmålet om eventuell regulering av Sendebotntjern nord for Mugnatind er under utredning. Likeledes er under utredning spørsmålet om utvidet regulering av Fleinsendin. Vi vil få lov til å komme tilbake til dette senere.
- b. Rysntjern i Vang herred i Oppland fylke er regulert overensstemmende med konsesjon til vår forening av 17. juni 1960. Skjønn er avholdt og erstatningsspørsmål ordnet opp på vanlig måte etter loven av 14. desember 1917 § 16 post 5. Magasinet er et flerårsmagasin på 36 000 000 m³. Reguleringshøyden er 20 meter, alt senkning. Årlig tilløp er ca. 10 000 000 m³. Senkningen gjennomføres ved hjelp av en tappetunnel ved sjøens utløpsos, slik som de tegninger som fulgte vår konsesjonssøknad av 31. juli 1965 viser. Vi vedlegger kopi av søknaden av hensyn til de opplysninger denne gir. (Bilag 3.) Vi vedlegger også et eksemplar av konsesjon av 17. juni 1960 (bilag 4), og en tegning av det nåværende tappeanlegg (ingeniør A. B. Berdals tegning nr. 235-003). (Bilag 5.)

Tapningen fra Rysntjern vil ved hjelp av en annen tunnel kunne foregå mot nordvest til Remmisshintjern. Høydeforskjellen etter gradteigskart «Vangsmjøsi» er 30 meter (1432 — 1402) og avstanden mellom vannene er 600—700 meter. Fra Remmisshintjern går vannet ned i Dingla som faller ut vest i det regulerte Olevatn ovenfor Fleinsendin. Det nye tunnelanlegg er beregnet å ville koste kr. 1 350 000, inklusive omsetningsavgift pluss eventuelle erstatninger, som regnes å ville bli minimale i denne høyden, 1 400 m o. h. Anlegget vil bli som det nåværende tappeanlegg ved utløpsoset, bare med en noe lengere tunnel.

Det område som berøves nedslagsfeltet til Rysntjern ved overføringen, er ikke stort. Hele nedslagsfeltet til Rysna regnes å være 51,6 km², derav 9,4 km² til Rysntjern, slik at 42,2 km² blir igjen eller 82 pst. Magasin vannet fra Rysntjern tappes i dag ned i Rysna etter et relativt strengt reglement p. g. a. fare for skade ved kjøving. Denne eventuelle fare vil falle vekk, hvis det regulerte vann tas over til Remmisshintjern. Vi vedlegger forslag til nytt tappeanlegg. (Bilag 6.)

Det kan neppe medføre noen ulemper av betydning å ta vannet fra Rysntjern over til Olevatn. Fallet fra Rysntjern til Begna elv nedenfor Vangsmjøsa, hvor Rysna løper ut i hovedvassdraget, kan

vanskelig tenkes utnyttet. Det blir for små vannmengder. I Øystre Slidre-vassdraget vil ikke tilførselen av vannet fra Rysntjernfeltet bety noen belastning av særlig betydning. Olevatn og Fleinsendins magasiner er samlet på 71 900 000 m³ og et tillegg på 10 000 000 m³ fra Rysntjern betyr en økning i magasinene på 14 pst. Magasinet i Øyangen, som ligger nedenfor Fleinsendin, og som også sees på ingeniør A. B. Berdals tegning nr. 367-004, er 44 000 000 m³. De samlede magasiner ovenfor Øyangdammen er således i dag 115 900 000 m³ og en økning med 10 000 000 m³ fra Rysntjern tilsvarer vel 8 pst. I de år bunnmagasinet i Rysntjern kan tenkes uttappet, vil økningen i vannføringen p. g. a. Rysntjerns regulering sikkert ikke oppveie dårlig vannføring i den øvrige del av feltet i slike tørre år.

For Kalvedalen Kraftverk vil en økning i vintervannføringen på ca. 0,50 sm³ være av betydelig interesse, hvorfor vi ber om å få oss meddelt konsesjon på overføringen. For falleierne nedenfor Strandefjord, vil overføringen ikke være av noen betydning, da vannet fra Rysna i alle tilfelle kommer ned i Strandefjord. Fallene på strekningen fra Vangsmjøsas utløpsos og ned til Begnas innløpsos i Strandefjord, vil imidlertid miste vannet, men ingen fall-eiere på denne strekningen benytter vannet i dag. Det kan ikke være tvil om at vannet fra Rysntjern vil bli bedre utnyttet produksjonsmessig sett ved overføring av vannet til Øystre Slidre-vassdraget, enn det vil kunne bli utnyttet, hvis vannet skal gå den veien det går i dag. Ved å overføre kan vannet faktisk kunne komme til å bli utnyttet i ca. 500 meter større fallhøyde.

- c. Mugna elv. Mugna elvs felt ligger i sin helhet i Vang herred, Oppland fylke. Det er uregulert, er 16,4 km² og regnes ved overføring å ville tilføre Fleinsendin ca. 16 000 000 m³ vann i alminnelige år. Mugnas utløp i vassdraget er nå i Raudøla elv ca. 800 meter nedenfor Fleinsendins utløpsos. Det eneste inngrep som må gjøres for å føre Mugna inn i Fleinsendin er å sprengte en tunnel i passende høyde og føre tunnelen frem til Mugna på den ene siden og inn til Fleinsendin ovenfor dammen på den annen side. Tunnelen vil bli ca. 850 meter lang og vil bare foranledige små ulemper i terrenget, som er bratt og uten vesentlig vegetasjon ved både inntak, uttak og tverrslag. Det kan heller ikke bli større ulemper i Raudølas gamle elveleie om Mugnas vann tas inn i Fleinsendin. Det ligger ingen bebyggelse langs elven før man kommer ned til Hennstølene, som har annen vannforsyning enn fra elven. For Kalvedalen Kraftverk vil det bety meget å få også Mugnas vann til disposisjon for driften av kraftstasjonen, hvorfor vi søker konsesjon på overføringen. Omkostningene er beregnet til kr. 1 180 000 inklusive omsetningsavgift. Ingeniør A. B. Berdals tegninger nr. 367-008 og 367-009 vedlegges. (Bilag 7 og 8.)
- d. Kalvedalen Kraftverk. Som det fremgår av bilag 2 vil Kalvedalen Kraftverk ta sitt driftsvann inn gjennom tunnel-

inntak i Fleinsendin. Etter å ha passert kraftstasjonen vil vannet gå gjennom avløpstunnel 2190 meter frem til Raudølas løp i østenden av Lykkjagrenden. Raudøla må kanaliseres noe på strekningen nedenfor avløpstunnelens utløp. Se ingeniør A. B. Berdals tegning nr. 367-006 (bilag 9). Raudøla mellom Fleinsendin og tunnelutløpet vil bli berøvet vannet fra Fleinsendin i de tider kraftstasjonen vil kunne utnytte hele vannføringen derfra. Det blir vannet fra bekker som støter til vassdraget nedenfor Mugnas utløp i dette, som vil gi vann i Raudøla på den nevnte strekning under slike forhold.

Vi ber om at det også må bli gitt konsesjon på gjennomføring av den her nevnte utbyggningsplan for det tilfelle at det skulle vise seg at noen del av fallrettighetene på strekningen ikke er ervervet av Oppland Fylke og at erstatningskrav derfor må reises ved ekspropriasjonsskjønnet for reguleringene. Dessuten trenges vel konsesjonen av hensyn til inngrepet ved kraftstasjonsinntaket i Fleinsendin og kanaliseringen i Raudøla nedenfor avløpstunnelens utløp.

Alle utgifter i forbindelse med de i denne søknad nevnte tiltak vil bli betalt av Oppland Fylkes Elektrisitetsverk. Av hensyn til utbyggingen, som tar til sommeren 1965, ville man være takknemlig for snarlig behandling av denne søknad.»

Hovedstyret peika i brev til søkjaren dagsett 2. februar d. å. på at ein gjekk ut frå at det var vassdragslova sin § 55 som skulle bli brukt ved eventuell ekspropriasjon av fallrettar og ein viste òg til § 62 i den same lova.

Med brev frå søkjaren dagsett 8. s. m. fekk ein sendt over følgjande brev dagsett 6. s. m. frå Oppland Fylkes Elektrisitetsverk:

«Med henvisning til Deres brev av 4. ds., foranlediget av Vassdragsdirektoratets brev av 2. ds. til Dem, skal vi nå meddele følgende:

Vang kommune (V. K.) har ved håndgivelse, undertegnet 14. september 1964 etter forutgående godkjenning av Opplands fylkesting under sak 13-1964, overdratt til Oppland Fylkes Elektrisitetsverk fallrettighetene i

- «1) — — — — —
2) Raudøla på strekningen fra Fleinsendins utløpsos til Kalvedalsbakkens utløp i Raudøla, i overensstemmelse med kontrakt mellom V. K. og grunneierne i vassdraget av desember 1948 — — — — —»

Vårt verk eier i henhold til dette fallene på Raudølas begge sider mellom Fleinsendins utløpsos på kote 951,55 og sammenløp Raudøla/Kalvedalsbekken på kote 730,4, eller 2 21,5 fallmeter. Det som i tillegg må erverves er fallene videre nedover til utløp av kraftverkenes avløpstunnel på kote 707,40, eller 21,0 fallmeter. Vi eier således vel 91 pst. av de samlede fall som skal utnyttes i Kalvedalen Kraftverk.»

FBR sanna samstundes at ein ville bruka § 55 i vassdragslova med omsyn til ekspropriasjon av fallrettane.

I Hovedstyret sitt brev dagsett 23. april 1965 ba ein òg sanna at det er Oppland fylke som står som søkjar når det gjeld ekspropriasjonar i samband med utbygginga.

Oppland Fylkes Elektrisitetsverk svarar attende slik den 8. mai 1965:

«Som opplyst, skal de nødvendige reguleringsarbeider på vanlig måte foretas ved Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, som vårt verk er medlem av. Omkostningene med overføringen av Mugna til Fleinsendin og Rysna til Olevatnfeltet blir dog i sin helhet å betale av oss inntil ytterligere kraftverker mellom Kalvedalen og Strandefjord blir bygget og tar sin andel av reguleringsomkostningene.

Selve kraftverket bygges av oss i eget regi med ing. A. B. Berdal som konsulent.

Når det gjelder ekspropriasjon av de få manglende fallmeter i Raudøla, så hadde vi i forståelse med Reguleringsforeningen tenkt å gå frem på den måte som ble praktisert ved utbyggingen av Bagn Kraftverk, kfr. Reguleringsforeningens brev av 8. mai 1965 til Dem. Vi har sett dette som en praktisk ordning av hensyn til skjønnsbehandlingen, og det har vært forutsetningen at fallmetrene straks skulle overføres til Oppland Fylkes Elektrisitetsverk mot at vi betaler de erstatninger for disse som skjønnet fastsetter.

Idet vi dog nå har forstått det slik at man kan ta det hele til behandling under samme skjønnsrett, vil vi overta den del av konsesjonssøknaden som gjelder ekspropriasjoner i forbindelse med utbyggingen av kraftverket.»

FBR gir desse omframt kommentarane i brev 15. s. m.:

«Takk for Deres brev av 23. april 1965. Ved utbyggingen av Bagn Kraftverk i forbindelse med regulering av Aurdalsfjord i Nord-Aurdal ble de manglende få meters fall ekspropriert under skjønnet for Aurdalsfjords regulering. De eksproprierede fallretter ble overført til Bagn Kraftverk, som betalte de erstatninger som skjønnsrettene hadde fastsatt.

Vi hadde tenkt å gå frem på samme måten når det gjaldt eventuelt manglende meter for Kalvedalen Kraftverk. Det er en grei og lett-vint måte å ordne skjønnene på. Hvis det ærede Vassdragsdirektorat imidlertid ikke ser noen vanskelighet i at man kan få brukt den samme skjønnsrett til reguleringskjønnet som til ekspropriasjon av eventuelt manglende fallmeter, har hverken Oppland Fylkes Elektrisitetsverk eller vår forening noen bemerkninger å gjøre til at konsesjon på ervervelse av eventuelt manglende fallrettigheter gis direkte til Oppland Fylkes Elektrisitetsverks Kalvedalsutbygging. Vi vil finne det tungvint om vi skulle være nødt til å ha to forskjellige skjønnsretter der oppe av hensyn til saken om eventuelt manglende fallrettigheter, som vil kunne ventes å bli svært beskjeden.»

Søknaden blei kunngjort slik lova gir føresegner om — to gonger i Norsk lysningsblad og dessutan i lokalpressa — og har vori sendt distriktet til uttaling gjennom fylkesmannen med ekspedisjon frå Hovedstyret 2. februar 1965. Dokumenta har dessutan vori lagd ut til gjennomsyn for dei interesserte ved Øylo poståpneri i tida fram til 10. mars d.å. Desse utleggingsdokumenta blei sendt attende til Hovedstyret gjennom FBR med brev dagsett 1. april 1965 og ingen fråsegner låg ved saka.

Elles er det gitt desse fråsegner i samband med søknaden:

V a n g k o m m u n e s t y r e behandla saka i møte 7. mai 1965 med følgjande resultat:

«Ref. skriv av 8. februar 1965 fra Fylkesmannen i Oppland med diverse dokumenter. Saken har vært forelagt innlandsfiskerimynda i Vang og Austvang bondelag til uttalelse:

Vedtak:

En henviser til de uttalelser som er gitt av de lokale organer om grunneiernes interesse i dette område.

Vang kommunestyre vil ikke sette seg mot overføring av Rysentjern til Olevassdraget idet en allerede ved den tidligere regulering var oppmerksom på den fordel hele Ole- og Ø. Slidre-vassdraget hadde av overføringen.

Men en forutsetning må være at grunneiernes får full erstatning for den skade de påføres, og at det i disse fjelltrakter blir gjort mest mulig for at reguleringsarbeidene skal virke så lite skjæmmende som mulig.»

V a n g i n n l a n d s f i s k e n e m n d seier den 4. mars 1965:

«Vang innlandsfiskerimynda er enig med regulanten at de søkte overføringer vil være av betydelig interesse for Kalvedalen Kraftverk. Men vi skal få anføre for:

Rysntjernet.

Overføring av vatnet herfra til Olevatn vil medføre at elva Ryssna vil bli praktisk talt tørrlagt. En del småbekker vil selvsagt fortsatt finne avløp hit, men de vil ikke gi så mye vatn at det betyr nevneverdig for fisket, som altså uten tiltak i elva vil bli totalt ødelagt. En helt tørr elv vil dessuten virke temmelig skjæmmende i terrenget. Begge disse virkninger vil redusere utnyttelsen av elva og terrenget i turistøyemed. Særlig strekningen innover fjellet til Hærødalen er fra naturens side godt skikket til hyttebebyggelse, som i tilfelle vil kunne gi eierne en ikke liten inntekt.

Nærværende nemnd mener derfor at det ved konsesjonen må settes som betingelse for overføring av Ryssna at det på forskjellige steder i elva blir pålagt regulanten å sette på mindre demninger som kan holde vatnet tilbake og faktisk lage små tjern og kulper. Derved vil sårene i terrenget bli betydelig redusert, og en skaper samtidig mulighet for fortsatt, eventuelt bedre fiske, enn tidligere.

Noen slike små demninger vil neppe medføre store kostnader.

Mugna.

Det er lite fisk i Mugna. Men vannføringen i den gir fortsatt mulighet for en del fiske nedenfor samløpet med Raudøla også nå etter at Raudøla er lagt i tunnel og overført til Kalvedalen. Men ved overføring av Mugna til Fleinsendin forsvinner denne mulighet så og si helt. Og selv om det nedover til samløpet med Kalvedalsbekken for det meste er skogterreng, slik at såret i terrenget etter den praktisk talt tørrlagte elva, ikke vil vises så godt som i det åpne terrenget langs Ryssna, bør det også her undersøkes om det er mulig å få laget noen smådemninger over elva til avhjelp av skjæmmende utseende og for samtidig å få opprettholdt ett visst minimum av fiskemuligheter.

Raudøla — Avløpstunnelen fra Kraftstasjonen.

Ved utbyggingen av Kalvedalsfallet vil avløpet fra Fleinsendin — Raudøla — som i dag etter den foretatte regulering, har samme avløp som Kalvedalsbekken, bli lagt i tunnel fram til Lykjargrenda og der ført tilbake til det gamle elvefar. Det vatnet som da blir igjen på den tidligere elvestrekning her, vil bli så lite at det forholdsvis brede elvefar nærmest blir helt tørrlagt, og kommer derved til å virke temmelig skjæmmende i det nokså åpne terreng. Fiskemulighetene som hittil har vært gode på denne elvestrekning, vil også praktisk talt bli ødelagt.

Foruten det direkte tap dette medfører for eierne, vil mulighetene for inntekt av turisme bli meget vesentlig svekket. Det er imidlertid mulig at det også her kan gjøres en del ved små demninger over elva, slik at en både får kulper med fiskemuligheter, og dessuten får dekket noe av det lange sår i terrenget, som det tørrlagte elveløp vil være.

Tilslamming.

Foruten den direkte skade på fisket som tørrlegging av elvestrekninger medfører, vil man i tillegg få betydelig skade på fisket i elver og vatn hvor de nye tilløp munnar ut. Overføringen av Ryssna vil således forårsake utgraving etter elvekanten i Dingla, som vil føre slam og grus m. v. ned i Olevatnet. Det samme vil skje for Raudølas vedkommende, hvorved Øyangen vil bli betydelig tilslammet. I mindre målestokk vil en få noe tilsvarende i Fleinsendin ved overføringen hit av Mugna. En må rekne med at tilslammingen vil virke over hele Olevatnet og hele Øyangen i flere år inntil de nye elvebredder har «satt seg». Men det er neppe noe å gjøre ved det, bortsett fra at det bør tas hensyn til ved erstatningen, og muligens ved slippingen av settefiske, den tid elva ikke vil gi brukbar gytegrunn.

Vang innlandsfiskerimynda mener at de tiltak vi har pekt på med smådemninger over de tørrlagte elvefar til en viss grad vil avhjelpe skadevirkningene på fisket ved de omsøkte overføringer.

Nemnda mener derfor at fiskerikonsulenten for Østlandet bør pålegges å undersøke om det er mulig å gjennomføre disse. Og de demninger han måtte finne økonomisk forsvarlige, bør så regulanten i konsesjonsbetingelsene pålegges å bygge, eller eventuelt yte et rimelig tilskott til, slik at grunneiernes selv kan bygge dem.

Med de erfaringer vi har fra en rekke reguleringer her i Vang, vet vi nemlig at de gitte erstatninger ikke står i noe rimelig forhold til de faktiske tap og skader som blir påført grunneierne ved mer eller mindre ødelagt fiske som følge av reguleringer. Og da ødeleggelsen av fisket i fjelltraktene i dag også vil virke sterkt reduserende på utnyttelse av fjellet i turistmessig hensende, vil skaden nå faktisk bli langt større enn man tidligere har vært klar over å rekne med. Det må derfor bli en plikt for enhver konsesjonær å medvirke til at skaden på fisket blir så liten som mulig.»

Austvang Bondelag seier den 27. mars 1965:

«Interesserte hadde møte og gir følgende uttalelser. Vi slutter oss helt til Vang innlandsfiskeremnd's syn, men vil komme med noen tilleggsmerknader som går ut på at det bør undersøkes lenger nedover elva, om muligheter for demninger.

Vi skal peke på de flate partier ovenfor Rysna bru, samt på strekningen nedover fra Jevne Belsheim på de flate partier ned til utløpet i Begna. Det bør erstattes for tapt fiske og skjemmende utseende.

Det er også opplagt det kommer til å skade endel vannkilder etter elven, da det er mange som har sine vanntak fra elven. Disse skader og ulemper bør regulanten bli pålagt å erstatte fullt ut. Fallrettene i Rysna må også erstattes fullt ut.

Ad overføring av vannet fra Rysstjernet til elven Dingla—Olevann:

Her må det pålegges regulanten å bygge og vedlikeholde bruer over elven Dingla som er nødvendig for ferdsel for folk og kreaturer. Her blir det også store tap på fisket i Remmiskjinkjeden og Tverdinglekjern, og elven Dingla, og muligens også utgravinger i elven Dingla.

Ad Mugna—Raudøla:

Ved overføring av Mugna til Fleinsendin, blir det nær sagt så lite vann i Raudøla at fisket blir totalt ødelagt på strekningen ned til utløpstunnelen ved Lykken. Her har det vært ganske bra fiske for støleierne og turister, hvilket gjør at det blir et betydelig tap som må erstattes ved reguleringsskjønn.

Det bør undersøkes av fiskerisakkyndig om muligheter for bevaring av en del fiskeplasser i Raudøla. Fallrettene blir det også tale om å erstatte, samt erstatninger for skjemmet useende.

Ad brakkebygging m. m.

Støslag hvor det blir bygd arbeidsbrakker er interessert i overtakelse av disse, hvis prisen passer, og det kan være tjenlig for bortleige i turistøyemed. Her blir det ikke tale om samfunnshusbygg som ville passe inn som arbeidsboliger i anleggstiden, men til gjengjeld er det planer om bygging av samfunnshus ved Åsvang skole. Når regulanten muligens slipper å bli pålagt utlegg til jordbruksfond for den del av Vang som her blir berørt, så mener vi at regulanten bør bli pålagt et passende tilskott til reising av det

påtenkte Austvang Samfunnshus. Vi har kr. 25 000 avsatt av tippemidler til dette fra før.

Ad stølsveier:

Angående bruken av stølsveiene i anleggstiden, må det opptaes forhandlinger med styret i den strekning hvor det kommer på tale.

Alle disse påpekte skader som er nemnt for flytting av disse elver, samt muligens andre skader blir påpekt når erstatningsskjønnet blir fremmet.

Vi tror at disse overføringer av vannet i foranførte beskrivelse har så store fordeler for Kalvedalens Kraftverk og kraftforsyningen nedover Østre Slidre at vi vil anbefale at konsesjon blir gitt.»

Vang Jordstyre seier i møte den 11. mars 1965:

«Rysstjernet som ligger på 1 432 m o. h. ble som kjent regulert med en senkning på 20 m for et par år siden. Vannføringen går nå som før ned Ryssnavassdraget gjennom Lien og Thorpegardene til Begna elv. Ved den nå omsøkte overføring til Remmisskjintjern og videre til Olefjorden for å benyttes i Kalvedalsfallet, vil vannet fra Rysstjernet bli overført til Raudøla og videre ned Ø. Slidre vassdraget.

Jordbruksmessig sett vil kanskje ikke denne overføring medføre store skader, men på grunn av mindre vannføring i Ryssna kan muligens en del gardsbruk som har sine vassanlegg etter elven få disse mer eller mindre ødelagt.

Når det gjelder Mugna elv som nå skal overføres i tunnel til Fleinsendin, vil det muligens i f. eks. tørkesomme kanskje bli vanskelig med drikkevann for beitefe. Dessuten har både Mugna, Remmisskjintjern og Dinglevassdraget vært riktig gode fiskeplasser. Dette fiske blir ialfall for Mugna helt borte, og for Dingla og Remmisskjintjern nærmest totalskadd.

Dessuten er det dette med skjemmende utseende når slike vassdrag blir tørrlagt. Vi skal jo i dag ta sikte på hyttebygging og turisttrafikk i våre store fjellvidder. Men tørrlagte elveløp, fisketomme vann og store steinmasser ved alle tunnelutslag er kanskje ikke så meget å by turister.

Jordstyret går ut fra at det som vanlig blir avholdt skjønn, og at alle skader og ulemper blir erstattet fullt ut.

«Og med dette forbehold finner vi å kunne tilrå at den omsøkte konsesjon blir gitt.»

Vestre Slidre kommunestyre behandla saka i møte 15. mai 1965 med følgende resultat:

«Den kommunale innlandsfiskeremnda har i møte den 8. mai d. å. handsama søknaden og uttaler i sitt vedtak: «Av dei ting som vedkjem Vestre Slidre i samband med dei her skisserte planer, er overføringa av Rysstjernet i Vang til Øystre Slidre vassdraget.

Dette fører — om planana blir realisert — til at elva Rysna frå Rysstjernet blir vesentleg mindre — kanskje turrlagt store deler av året — og det fører igjen til at vassføringa i Begna elv med Slidrefjorden blir betydeleg redusert.

Ein har alt den røynsle med reguleringa av Slidrefjorden at vassføringa — slik den er i dag — ikkje er større end nødvendig for å få magasinet Slidrefjorden fyllt etter reglementet.

Likeeins kan overføringa av Rysntjern føre til skade på fisket i Slidrefjorden, men storleiken av denne skade er det vanskeleg å vurdere på dette tidspunkt.

Nemnda synes det er betenkeleg av dei grunnar som her er peikt på, å overføre Rysntjern i Vang etter planene og vil rå frå at løyve blir gjeve.»

Vedtak.

Kommunestyret er klår over den store betydning det har for konsesjonæren å få overført Rysntjern i Vang. Av den grunn vil kommunestyret ikkje motseta seg overføringa.

Men kommunestyret krev fullt vederlag for den skade og dei ulemper dette fører med seg for Vestre Slidre, bl. anna mindre vassføring i Slidrefjorden og dermed skade på fisket.

Representanten Hovengen røysta ikkje, ellers var vedtaket samrøystes.»

Øystre Slidre kommunestyre tiltrår i møte 19. mai 1965 at søknaden blir komen imøte med atterhald om at alle skader og ulemper blir erstatta fullt ut.

Fylkeslandbruksstyret har i si fråsegn i møte 13. april 1965 vist til fråsegna frå Vang jordstyre og har elles ikkje noko sers å merka til at konsesjon blir gitt.

Oppland fylke rår til at konsesjons-søknaden blir komen i møte, men går ut frå at det blir svara full skadebot for alle skader og ulemper, jfr. påteikning dagsett 10. juni 1965.

Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening seier i brev 12. februar 1965:

«Vi har mottatt Deres brev av 2. februar 1965 bilagt med ansøking fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering vedrørende overføring av Rysntjern m.v. og skal meddele at vi intet har å innvende mot at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering får konsesjonstillatelse på de ansøkte overføringer.»

Hovedstyret sine merknader:

Den søknaden som ligg føre frå Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) gjeld konsesjon på overføringar og ekspropriasjonar i samband med utbygging av Kalvedalsfallet i Raudøla. Elva er ein del av Øystre Slidre-vassdraget som renn saman med Begna ved Fagernes. Utbygginga av Kalvedalsfallet skal Oppland fylke stå føre og prosjektet gjeld eit fall på ca. 244 m brutto frå Fleinsendin og ned til kote 707,4 der avlaupstunnelen munnar ut ca. 5 km ovanfor Øyungen. Kraftstasjonen får ein installasjon på ca. 18 MW. Driftstunnelen blir lagd beinveges i Fleinsendin som FBR

fekk løyve til å regulere 5,5 m mellom kotene 947,0 og 952,5 ved 1,7 m oppdemming og 3,8 m senking ved kgl. resolusjon 14. juli 1950. Samstundes fekk FBR løyve til å regulere Olevatn høgre oppe i vassdraget, 9 m mellom kotene 995,2 og 1004,2 ved oppdemming. Løyvet blei gitt med samtykke frå Stortinget, jfr. St. prp. nr. 104 for 1950. Ved Kronprinsregentens resolusjon 8. juni 1956 fekk same foreininga løyve til å auka senkinga av Olevatn med 4,0 m. Det naturlege nedbørfeltet til Fleinsendin utgjer 135,6 km² som ein meiner har eit medels årleg avlaup på ca. 144 mill. m³. I samsvar med dei løyve som er gitt er det bygd magasin på i alt 71,9 mill. m³ i dei to vatna o: ein får ein magasinprosent på 50. Ved dei reguleringskonsesjonane som er gitt rekna Hovedstyret med ein kraftauke på 24160 nat.-hk i utbygde og nyttbare fall nedanfor og kraftauken i Kalvedalsfallet representerte ca. 44 pst. av den samla auken.

Ved kgl. resolusjon 17. juni 1960 fekk FBR løyve til å regulere Rysntjern i Vang ved 20 m senking til kote 1412,00. Reguleringa er sett i verk og magasinkapasiteten er ca. 36 mill. m³. Rysntjern sitt nedbørfelt er 10 km² og det reknast å gi eit medels årleg avlaup på ca. 10 mill. m³. Rysntjern blir i dag tappa ned gjennom Rysndalen der vatnet kjem saman med Begna ved utlaupet av Vangsmjøsa, men reguleringsvatnet blir ikkje nytta av falleligarar på strekkinga ned til Strandefjord. På grunn av risiko for isoppstuvingar i Rysndalen blei det m. a. bestemt i manøvreringsreglementet at magasinvatn ikkje skal tappast i tida 15. november til 1. mars. Kostnaden ved denne reguleringa av Rysntjern var rekna til kr. 400 000. Ein viser elles til «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1960 s. 58—72.

I samband med utbygginga av Kalvedalsfallet søker FBR nå om konsesjon på å føra over Rysntjern sitt tilsig til Remmiskintjern. Ved dette vil magasinet bli tappa nordvestover og kan bli nytta i Øystre Slidre-vassdraget. Vidare søker foreininga om konsesjon på å føra over avlaupet frå 16,4 km² av Mugna sitt nedbørfelt beinveges til Fleinsendin. Kostnadene ved desse arbeida er rekna til 1,35 + 1,18 = 2,53 mill. kroner.

Ved sida av dette søker FBR på vegne av Oppland fylke om rett til å løysa inn moglege fallrettar som fylket måtte mangle mellom Fleinsendin og kote 707,4 i medhald av § 55 i vassdragslova og dessutan om rett til å ekspropriere turvande grunn til avlaupskanalen og inntaket i Fleinsendin i henhold til § 62 i den nemnde lova.

Etter Hovedstyret sine berekningar vil overføringa av Rysntjern gi ein kraftauke i Kalvedalsfallet på ca. 1 140 nat.-hk. Dessutan vil overføringa gi ytterlegare ein auke på ca. 1 470 nat.-hk i ca. 315 m fall i Øystre Slidrevassdraget nedanfor Øyangen. Desse falla er kostnadsrekna av ingeniør A. B. Berdal i april 1963 til ca. 25 øre/kWh o: ein sjølvkostpris på ca. 2,2—2,3 øre/kWh.

Samanlikna med dette er mogelegheitene for ei utnytting av Rysntjern langs Rysnas eige elvefar små. Ein reknar med at ei overføring, som det nå er søkt om, vil gi mogelegheiter for å nytta dette nedbørfeltet i ca. 559 m større brutto fallhøgde.

Mugna-overføringa vil gi ein kraftauke på ca. 980 nat.-hk i Kalvedalsfallet og ca. 1 260 nat.-hk i dei andre falla i Øystre Slidrevassdraget.

I utbygde fall i Begna vil Mugna gi ytterlegare ca. 570 nat.-hk i kraftauke. Med omsyn til overføringa av Rysntjern så vil denne — samanlikna med tapping langs eige elvefar — bety noko reduksjon i kraftyttinga nedanfor Strandefjord av di tappetida for Kalvedalsfallet er lengre enn for Bagn Kraftverk som til nå har vore tappeobjektet.

Den samla kraftauken i utbygde og nyttbare fall blir etter dette ca. 5 420 nat.-hk.

Då reguleringsøknaden vedkomande Rysntjern-reguleringa var oppe til behandling i Hovedstyret førre gongen, var òg planen om tapping nord-vestover — slik det nå er søkt om — omtala. Hovedstyret peika då på dei mogelege føremonane planen ville føre med seg. Samstundes kom det likevel sterkt fram i fråsegnene frå distriktet ein otte for å missa vatnet av omsyn til gards- og stølsbruka i Rysndalen. Det var ialt 13 bruk i dalen og 30 stølsbruk lengre oppe som sa seg heilt, eller i nokon mon, bunden av å ha vatn i elva til vassforsyning. På dette grunnlaget gjekk Vang kommune imot søknaden. Reguleringsløyve blei likevel som nemnt gitt, men ein fann det ikkje den gongen tilrådeleg å gå inn på spursmålet om ei tapping nord-vestover sjølv om dei økonomiske føremonane ved dette måtte reknast å bli monalege. Når nå dette spursmålet ligg føre i form av ein søknad, syner det seg at distriktet ikkje tek nemnande til motmæle mot planen. Kommunestyra stør planen, men peikar på at det må bli gitt full skadebot til grunneigarane. Det kjem elles fram at ein er redd fisket kan bli skadd både i Rysna, i Dingla og i Raudøla der fisket har vore dreve både av grunneigarar og turistar. Vestre Slidre held fram at overføringa av Rysntjern kan føre med seg at fyllinga av Slidrefjord blir seinka og at fisket der blir skadd. Etter Hovedstyret si meining

kan ikkje dette tilleggst noko vekt da Rysntjern er overregulert idag.

Ved utspylinga av overføringstunnlane vil det bli ført noko slam ut i Dingla og Fleinsendin. Dette er ein skade som blir stuttvarig og av lite omfang. Utgravingar i elvane må eventuelt særleg vere bundne av at auka vintervassføring vil skapa verre istilhøve i vassdraga, noko som ikkje er truleg. Ved den tappinga som ein har nå, kjenner Hovedstyret til at ein har hatt ulemper med isoppstuvingar i Raudøla på dei flate strendene ovanfor Øyangen. Ei utbygging av Kalvedalsfallet vil leggja tørr den kritiske delen av fallet og istilhøva på nemnde strekning blir truleg betre enn før.

Elles blir det peika på det estetiske omsynet medan det blir vist til det verd turistnæringa kan få for desse bygdene og det blir sett fram krav om tiltak i denne samanheng.

Etter dette finn Hovedstyret å kunne rå til at reguleringsøknaden blir komen i møte, jfr. § 8 i reguleringslova.

Når det gjeld ekspropriasjonssøknaden vedkomande utbygginga av fallet, er det ikkje kome fram merknader til denne og Hovedstyret rår til at det blir gitt samtykke til denne søknaden òg. Hovedstyret finn det unaturleg å gi ekspropriasjonsløyvet til FBR når det er Oppland fylke som står for utbygginga. Partane er einige om å ordna seg slik da dei ynskjer berre eit ekspropriasjonsskjønn. I dette høve skulle det være naudsynt å ha sakkunnige med omsyn til fallrettar ved reguleringssskjønnet òg. Når difor Kongen nemner opp skjønnsmennene kan det ikkje vera noko som talar imot å gi skjønnsretten ein slik samansetjing at den kan gjera teneste ved både regulerings- og ekspropriasjonsskjønnet. Hovedstyret rår difor til at ekspropriasjonsløyve blir gitt til Oppland Fylkes Elektrisitetsverk, på vilkår som fylgjer vedlagt. Hovedstyret har lagt vekt på at det er halde fram turistinteresser i samband med utbygginga av Kalvedalsfallet. Ein finn det naudsynt at Oppland fylke òg blir gitt løyve i medhald av §§ 104 og 105 i vassdragslova til utbygging av nemnde fall. Ekspropriasjons- og utbyggingsvilkåra er stilt opp under eitt og om desse vil ein merka:

Byggefristar, post 1.

I samsvar med § 11 i vassdragslova misser løyvet etter §§ 104 og 105 i same lov rettskrafta si dersom arbeidet ikkje tek til innan 2 år og blir avslutta innan ytterlegare 5 år.

Tiltak av omsyn til fisket, post 2.

Både Vang Innlandsfiskeremnd og Aust-

vang Bondelag peikar på at ein bør freista ta vare på fisket i Raudøla eventuelt ved å byggje grunndammar. Hovedstyret ser det slik at det på den ca. 1,5 km lange strekninga ovanfor utlaupet av tunnelen kan vera ei von om å få nytte av grunndammar av di ein her får tilsig frå Kalvedalsbekken. Korleis dei naturlege tilhøva ligg til rette for byggjing av slike dammar har Hovedstyret elles ikkje noko materiale om. Ein har difor forma vilkåret med atterhald om dei økonomiske konsekvensane ved tiltaket. Elles har ein teke med plikt til utsetting av yngel etter samråd med Landbruksdepartementet.

Dette departement har ennå ikkje gitt fråsegn i saka.

Naturvern, post 3.

Det vanlege naturvernvilåret er teke med her.

Oppnemning av skjønnsmenn, post 4.

Ein rår her til at skjønsmennene blir oppnemnde av Kongen.

Om reguleringsvilkåra vil Hovedstyret merka:

Konsesjonstid og innloysing, postene 1 og 2.

Konsesjonen vedkomande regulering av Rysntjern er gitt på uavgrenset tid, men med vanleg rett til revisjon etter 50 år. For dei private falleigarane er konsesjonstida avgrensa til 50 år frå 17. juni 1960 og med rett for staten til å løysa inn lutane deira i det 35. og 45. år frå konsesjonen si tidfesting.

Då det er mest kommunale eller fylkeskommunale fall som vil nytte vatnet i Raudøla òg, finn ein det naturleg å gi konsesjonen med den same konsesjonstid m. v. nå òg.

Avgifter, post 3.

Ved konsesjon på regulering av Rysntjern er det fastsett kr. 0,50 pr. nat.-hk til staten og kr. 3,50 pr. nat.-hk til kommunar. Desse satsane må gjelde framleis. Det blir eventuelt berre lågvassføringa som ein kan auka avgifta for og for overføringa av Mugna. Auken er så liten her at ein finn det rett å halde fast ved dei någjeldane satsane for Rysntjern: Kr. 0,50 til staten og kr. 3,50 til kommunar pr. nat.-hk.

Mellombels forsamlingslokale m. v., post 11.

Austvang Bondelag har sett fram krav om tilskott til bygging av Austvang Samfundshus, men nærare detaljar ligg ikkje føre. Hovedstyret har difor gitt vilkåret den vanlege form — som då ikkje stengjer for å diskutera spursmålet vidare. Ein har elles funne det

tilrådeleg å setja vilkår om kr. 20 000 til almenndannande verksemd og geistleg teneste ved anlegget.

Vegar og bruar m. v., post 12.

Dette vilkåret har òg fått den vanlege form med tillegg om at valg av tracé for veganlegga skal skje i samråd med styresmaktene på staden. Austvang Bondelag peikar på at det må forhandlast med styret om bruk av stølsvegar i anleggstida. Bondelaget krev bru over Dingla. Hovedstyret viser dette kravet til skjønnsretten.

Grunndammar, post 13.

Hovedstyret har tilrådd vilkår om at det skal byggjast grunndammar (tersklar) i Rysna og Mugna dersom departementet finn det naudsynt av omsyn til utsjånad og/eller fisket og dersom kostnaden ved dette ikkje blir urimeleg stor. Krav om dette er sett fram frå Vang Innlandsfiskenemnd og Austvang Bondelag og er stødd av kommunestyret.

Fisket, post 14.

Diverre ligg det ikkje føre fråsegn frå fiskeriinspektøren, men Hovedstyret har forma vilkår om utsetjing av yngel og/eller settefisk etter avgjerd av vedkomande departement. Ein har òg teke med plikt til å utføra turvande fiskeribiologiske granskingar og plikt til å delta med partsinnskott i felles anlegg for yngel- og/eller settefiskproduksjon for distriktet.

Vassforsyning, post 15.

Hovedstyret har tilrådd vilkår om at konsesjonæren skal sleppa vatn i Rysna og Mugna for å stetta trongen til dei vassanlegg som er i bruk for husdyr på beite.

Utkast til manøvreringsreglement ligg ved. Sakstilfanget fylgjer vedlagt.

Behandla i møte 28. juni 1965.»

Departementet skal bemerke:

Som det vil framgå har hovedstyret innstillet på at det gis tillatelse til Foreningen til Bagnavassdragets Regulering til overføring av Rysna og Mugna og at Oppland Fylkes Elektrisitetsverk gis tillatelse i henhold til vassdragslovens §§ 55, 65, 104 og 105 til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter, innløsning av fallrettigheter m. v. for den planlagte utbygging av Kalvedalsfallet. Deparementet finner med hovedstyret at betingelsene for å gi de omsøkte tillatelser er til stede, og slutter seg i det vesentlige til hovedstyrets forslag til vilkår.

Departementet vil med dette fremme tilråding om tillatelse for reguleringsforeningen til overføring av Rysna og Mugna. Dersom tillatelse blir gitt vil departementet kunne meddele nødvendig tillatelse til Oppland Fylkes Elektrisitetsverk i henhold til vassdragslovens § 62 i medhold av delegasjon. Man antar at det i nærværende sak ikke vil være noen betenkeligheter ved å overlate avgjørelsesmyndigheten til departementet også for så vidt angår de øvrige tillatelser i henhold til vassdragsloven, og når til at departementet bemyndiges til å gi nødvendige tillatelser i medhold av §§ 55, 104 og 105.

Vedrørende reguleringssaken skal bemerkes:

Ved kgl. resolusjon 17. juni 1960 ble reguleringsforeningen meddelt tillatelse til 20 m senking av Rysntjern. Det ble under sakens behandling lagt til grunn at dette ville tilsvare en vassføringsøking på 0,45 m³/sek. som ga en kraftmengde på 1 280 nat.-hk. i utbygde fall og ca. 1 480 nat.-hk. i nyttbare fall, derav 510 nat.-hk. i Bagnfallet som senere er utbygget.

Etter hovedstyrets foreløpige beregninger vil det ved den omsøkte overføring av Rysna oppnås en ytterligere kraftøking på 2 610 nat.-hk, dog slik at det vil bli en viss reduksjon i kraftytelsen nedenfor Strandefjorden fordi tappingstiden for Kalvedalsfallet vil bli lenger enn for Bagn kraftverk som hittil har vært tappeobjekt.

Overføring av Mugna til Fleinsendin er beregnet å ville gi en kraftøking på 2 240 nat.-hk i Øystre Slidrevassdraget, derav 980 nat.-hk i Kalvedalsfallet. I utbygde fall nedenfor Strandefjord vil Mugna dessuten gi en kraftøking på 570 nat.-hk.

Den samlede kraftøking i utbygde og nyttbare fall er beregnet til 5 420 nat.-hk for begge overføringene. Omkostningene er anslått til 2,53 mill. kroner. Det vil bli endel skader for fisket i Rysna, Dingla og Raudøla og skader på vannforsyningen på grunn av tørlegging av Rysna og Mugna. For øvrig vil det bli noe skader ved slamføring til Dingla og Fleinsendin, utgravinger og isvansker samt skjemmet utseende, men bortsett fra skadene på fisket og vannforsyning, som det er tatt hensyn til ved oppstilling av vilkår, antar hovedstyret at de vil bli av mindre betydning. Hovedstyret antar heller ikke at overføringen av Rysna vil bevirke senere oppfylling av Slidrefjord. Overføringene er anbefalt av de berørte kommuner og institusjoner som har uttalt seg i saken.

Hovedstyret har foreslått oppstillet vilkår om konsesjonstid som faller sammen med reguleringskonsesjonen for Rysntjern av 17. juni 1960 og samme avgifter som for denne

kr. 0,50 til staten og kr. 3,50 til kommuner og vanlige vilkår om vegger, legehjelp m. v. Dessuten er foreslått oppstillet vanlige vilkår om forsamlingslokale, kr. 20 000 til almenndannende virksomhet, tiltak for å sikre vannforsyning og bygging av terskler av hensyn til utseende og fiske. Landbruksdepartementet har i brev til Industridepartementet av 7. juli d.å. gitt sin tilslutning til et forslag fra Fiskeriinspektøren om at det blir oppstillet følgende vilkår: 1. Utsetting av yngel og/eller settefisk. 2. Bygging av terskler i Rysna elv, eventuelt i Raudøla. 3. Biologiske undersøkelser. Departementet vil rå til at det blir gitt overføringstillatelse på følgende vilkår:

«1.

Reguleringskonsesjon gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

Dersom vassfall, som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeier i reguleringsanlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra 17. juni 1960. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfallseieres andeler i reguleringsanlegget staten uten vederlag.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Den utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år fra 17. juni 1960 skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget som måtte tilhøre eiere for hvem reguleringstillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vassbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å

utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vasskraften som ved overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 0,50 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfond for de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 3,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som overføringene antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående reguleringen. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som innvunnen øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vassforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 19, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etter at konsesjonen er gitt og føllføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 200.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekke-

lig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og holde, eller helt eller delvis dekke utgiftene til, en for øyemedet tjenlig sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonæren og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til ved arbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige til anleggene knyttede befolkning, eller hvor det måtte være mer hensiktsmessig og ikke falle vesentlig dyrere å bidra til oppføring eller utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunns- hus, alt etter nærmere bestemmelse truffet av vedkommende departement.

Konsesjonæren skal stille til rådighet kr. 20 000 til almindennende virksomhet og geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tviststilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

Valg av trasé for veganlegg skal skje i samråd med myndighetene på stedet.

13.

Konsesjonæren skal bygge grunndammer (terskler) i Rysna og Mugna av hensyn til utseende og fiske dersom det ikke fører med seg uforholdsmessige omkostninger. Vedkommende departement avgjør om — og i hvilket omfang — det skal bygges grunndammer.

14.

Konsesjonæren plikter årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Dersom departementet finner det nødvendig å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de samme områder, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å delta med partsinnskudd i eventuelt felles anlegg for yngel- og/eller settefiskproduksjon for distriktet.

15.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av skjønn å slippe vann i Rysna og Mugna eller treffe andre tiltak for å skaffe tilstrekkelig vann til husdyr på beite og eksisterende vannforsyningsanlegg m. v.

16.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

17.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inn- til kr. 200 for hver gang etter departementets bestemmelse.

18.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrolog-

iske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved fast og tydelig vasstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

19.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved overføringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettene hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttaking av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn, som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

20.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i overføringsanlegget, tillatelse til å benytte driftsvann, som er innvunnet ved reguleringen, mot en årlig godtgjørelse til overføringsanleggets eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

23.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

«1.

I. *Reguleringer:*

Reguleringsgrensene er:

	Nat. sommervasst. kote	Øvre reg.grense kote	Nedre reg.grense kote	Reg.høgd m
Rysntjern	1 432,0	—	1 412,00	20,00

Reguleringsgrensen skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet godkjenner.

II. *Overføringer:*

- Avløpet fra Rysntjern — nedbørfeltet er oppgitt til 10 km² — blir overført til Remmiskinntjern.
- Avløpet fra Mugna fra kote 961 — nedbørfeltet er oppgitt til 16,4 km² — blir overført til Fleinsendin.

2.

Rysnas lågvassføring må ikke forminskes til skade for andres rettigheter. Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassfø-

24.

Konsesjonæren plikter dersom det kan skje uten urimelige utlegg eller arbeide å sette i verk slike tiltak og å avgi vann i sådan utstrekning, at den alminnelige fløtning i vassdraget forulempes så lite som mulig ved overføringen. Spørsmålet om hvilke forføyninger han skal treffe, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Skade eller ulempe for fløtningen, som ikke på denne måte avhjelpes, blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

25.

Til skjønn i anledning overføringene skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

26.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning de i henhold til konsesjonen går over til staten.

27.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke overføringene kan medføre forpliktelser.»

Det foreslås oppstilt slikt manøvreringsreglement:

ringen i vassdragene såvidt mulig økke forøkes.

For øvrig kan det tappes etter Kalvedalen Kraftverks behov.

3.

Det avgis det til den alminnelige fløtning i vassdraget nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte regler.

4.

Det skal påses at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres portokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes hver måned avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

5.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

6.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Endring av reglementet kan bare foretas etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Det skal bemerkes at manøvreringsreglementet senere i tilfelle blir innarbeidet i nytt manøvreringsreglement for Fleinsendin i forbindelse med eventuell regulering av Sende- botntjern og utvidet regulering av Fleinsendin. Disse saker er under utredning.

Det forutsettes at departementet er bemyndiget til å samtykke i mindre planendringer og foreta tilsvarende endringer i manøvreringsreglementet.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Foreningen til Bægnavassdragets Regulering på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 20. august 1965 å overføre Rysntjern til Remmiskintjern og Mugna til Fleinsendin i forbindelse med utbygging av Kalvedalsfallet i Øystre Slidre.

Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering og overføring av Rysntjern og overføring av Mugna som foreslått i Industridepartementets tilråding som gjeldende inntil videre.

2. Industridepartementet bemyndiges til å gi nødvendige tillatelser i henhold til lov om vassdragene av 15. mars 1940 §§ 55, 104 og 105 for utbygging av Kalvedalen Kraftverk.

54. Trondheim Elektrisitetsverk.

(Tillatelse til ytterligere regulering av Stuesjø i Tydal.)

Kgl. res. 17. september 1965.

Stortinget har i følge meddelelse fra dets presidentskap, i møte 23. juni 1965 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at Trondheim Elektrisitetsverk får tillatelse til ytterligere regulering av Stuesjø i Tydal i samsvar med Industridepartementets tilråding av 23. april 1965.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 299 for 1964—65 som igjen samsvarer med St. prp. nr. 108 for samme år.

De vilkår for tillatelsen som er vedtatt av Stortinget lyder:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vassfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner, deltar i reguleringen eller blir medeiere i anleggene, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra 2. november 1944. Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve disse vassfalleieres andeler i anleggene avstått uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år etter 2. november 1944 skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget som måtte tilhøre eiere for hvem tillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt anleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggingsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de beviselig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 60 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvillige menn på statens bekostning.

Anleggets eier plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vasskraften som innvinnnes ved reguleringen skal erlegges følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfond i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av lågvassføringen, som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne økning av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 15 skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen, med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag fristen uten tillatelse av Kongen måtte oversittes erlegges konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 1 000.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til

tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

12.

Konsesjonæren plikter å sette ut yngel og/eller settefisk samt å dekke utgiftene til fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

13.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

14.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren lar oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

15.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveranse, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

16.

Konsesjonæren plikter etter bestemmelse av vedkommende departement å utføre sikringsarbeider ved utløpet av Gjeta, Rotåa og Møåa.

17.

Ved anlegget skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøymed.

18.

Det påhviler anleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggets eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggets eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning

det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner.

Anleggets eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelsen i denne post. Anleggenes eier har plikt til forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsen i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

19.

Anleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

20.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Det forslag som er tatt inn i proposisjonen til manøvreringsreglement for reguleringer og overføringer i forbindelse med Tya's utbygging i Nea kraftverk lyder:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Vatn	Øvre kote	Nedre kote	Oppd. i m	Senkn. i m	Reg.h. i m
Stugusjø	607,3	599,0	1,3	7,0	8,3
Sellisjø (inntaksmagasin)	500,0	490,0	6,3	3,7	10,0

Avløpet fra Tya's nedbørfelt ved Haaene — 271,4 km² — føres til Sellisjø og utbygges sammen med avløpet fra Sellisjøens partielle nedbørfelt på 1,6 km² i Nea kraftverk. Ved Haaene kan vasstanden stige til kote 529.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Vasstanden i Stugusjøen skal fra lavvassperiodens slutt bringes opp til kote 606 hurtigst mulig ved full avstengning av magasinet. Magasinet må ikke tappes under denne kote før 1. september og vasstanden må i denne tid så vidt mulig heller ikke overstige nevnte kotehøyde.

Slipping av vatn forbi inntaket ved Haaene skjer i samråd med Tydal kommune.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets tidligere flomvassføring ikke forøkes og at den naturlige lavvassføring mellom Stugusjø og Haaene ikke forminskes til skade for andres rettigheter. Ved vassslippingen skal det tas særlig hensyn til at isforholdene i vassdraget ikke forverres. For øvrig kan den skje etter Nea kraftverks behov.

3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Vassdragsvesenet kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Det avgis vatn til den alminnelige fløtning overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

5.

Det skal påses at flomavløpet ikke hindres av is eller lignende, samt at reguleringsinnretningene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander samt observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes, ved hver måneds utgang avskrift til Vassdragsvesenet.

6.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende departement.

7.

Forandringer i dette reglement kan foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Stortingets skog-, vassdrags- og industrikomité har i sin innstilling til Stortinget om saken uttalt:

«Komitéen slutter seg til Hovedstyret og departementet og vil foreslå at reguleringen begrenses slik at nedtapping tillates med 5 meter til kote 599. I og med at Trondheim Elektrisitetsverk ikke får imøtekommet sin opprinnelige søknad om senkning til kote 597, senere forandret til ordinær nedtapping til 599 og ytterligere nedtapping til kote 595 etter avtale med Tydal kommune, bortfaller også Verkets tilbud om revisjon av erstatninger som er gitt ved den tidligere regulering av Stuesjøen.

Dette tilbud som foruten revisjon av tidligere erstatninger også omfattet andre punkter, ble godtatt av Tydal kommunestyre i møte 18. desember 1962 og var årsak til at kom-

munestyret frafalt sin tidligere protest mot reguleringen. Kommunestyret tok det forbehold at dersom Hovedstyret og departementet fant å måtte gi konsesjon på andre reguleringsgrenser enn det var søkt om, slik at Trondheim Elektrisitetsverk ikke var bundet av den inngåtte avtale, så måtte saken forelegges kommunestyret på ny før konsesjon ble gitt.

Mellom grunneierne har det ikke hersket full enighet om dette tilbud skulle godtas eller ikke, men komitéen går ut fra at det i alle tilfelle ville være bindende for konsesjonssøkeren dersom det ble gitt konsesjon på de vilkår det ble søkt om. Hovedstyret uttaler at det gjerne ser at punktet om oppjustering av erstatninger til grunneierne for den allerede utførte regulering blir stående, selv om de forutsatte konsesjonsvilkår ikke blir imøtekommet. Fra grunneiernes tillitsmann og advokat har komitéen mottatt henvendelser om det samme. Det fremheves her at de erstatninger som ble fastsatt ved skjønn i 1945 og 1946 var minimale og står i absolutt misforhold til skadevirkningene.

Komitéen har forelagt dette spørsmål for Trondheim Elektrisitetsverk, og sakens ordfører har deretter mottatt sålydende brev, datert 11. juni 1965:

«Konsesjon på regulering av Stuesjø.

Selv om den opprinnelige avtale med grunneiere i Stugudalen og Tydal kommune er bortfalt i og med Vassdragsvesenets og Industridepartementets behandling og standpunkt til konsesjonssøknaden vil Trondheim Elektrisitetsverk for sin del allikevel vedstå seg punkt 1 i avtale av 18. oktober 1962 som lyder slik:

Trondheim Elektrisitetsverk tar med som skjønnsforutsetning ved det regulerings-skjønn som skal gå for den nye regulering av Stuesjøen at erstatninger for skader og ulemper skal vurderes med utgangspunkt i Stuesjøens gamle naturlige tilstand, slik at de gamle årlige erstatninger for nåværende regulering faller bort.»

Komitéen går etter dette ut fra at saken er ordnet på en måte som grunneierne er tilfreds med og deres advokat har bekræftet dette i brev av 12. juni 1965.»

Departementet vil rå til at det blir gitt Trondheim Elektrisitetsverk tillatelse til å foreta en ytterligere senking av Stuesjø på inntil 5 meter på de vilkår som er vedtatt av Stortinget og at det blir fastsatt manøvreringsreglement som inntatt foran.

Dersom tillatelse blir gitt vil departementet, i samsvar med det som er kommet til uttrykk i proposisjonen og innstillingen, henstille til konsesjonæren å planlegge visse hjelpeanlegg, som brakker, verkstedbygg m. v. med sikte på permanent utnyttelse i samarbeid med kommuner og andre interesserte.

Videre vil departementet henstille til kon-

sesjonæren at det i størst mulig grad blir benyttet arbeidskraft fra anleggskommunen.

Det forutsettes som vanlig at departementet kan samtykke i mindre planendringer, herunder endringer i manøvreringsreglementet som følger av planendringen.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Trondheim Elektrisitetsverk å foreta en ytterligere senking av Stuesjø i Tydal på inntil 5 meter på de vilkår som er nevnt i Industridepartementets tilråding av 17. september 1965.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Stuesjø og Sellisjø m.v. i samsvar med utkast inntatt i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.

55. A/S Fredriksvern Preserving Ltd.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 20. september 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S Fredriksvern Preserving Ltd. å leie fra Brunlanes og Stavern Elektrisitetsverk inntil 30 kW primarkraft og inntil 1 500 kW spillkraft til drift av en elektrokjøl, jfr. søknad av 3. juni 1964 og spillkraftkontrakt av 8. februar 1965 mellom partene.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juli 1975.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstilling av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det

med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 7 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Kraftuttaket forutsettes undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

56. L/L Tussa Kraft.

(Tillatelse til ytterligere regulering av Tussevatn.)

Kgl. res. 1. oktober 1965.

Med Stortingets samtykke fikk L/L Tussa kraft ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. juni 1957 tillatelse til å erverve bruksrett til og å regulere Tussavassdraget i Hjørundfjord herred, jfr. St. prp. nr. 83 for 1957 og innst. S. nr. 156 for s.å. og «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1957 side 151 til 156. Videre fikk med Stortingets samtykke L/L Tussa kraft ved kgl. resolusjon av 29. juni 1962 tillatelse til å overføre Blåvatn, Hjordalsvassdraget, Skipedalselv og Laudalselv til Tussevatn og til å regulere Skipedalsvatn, jfr. St. prp. nr. 126 for 1961—62, innst. S. nr. 238 for samme år og «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1962 side 123 til 128.

I brev av 31. april 1964 har L/L Tussa kraft søkt om ytterligere regulering av Tussevatn. Saken er forelagt Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitets-

vesenet som i brev av 28. april 1965 til Industridepartementet har gitt følgende uttalelse:

«Industridepartementet sendte den 22. april 1964 over til Hovedstyret til uttalelse følgende søknad dagsett 31. april s. å. frå L/L Tussa Kraft:

«Med kongelig resolusjon frå 28. juni 1957 fekk L/L Tussa Kraft løyve til å regulere Tussavatn mellom cotehøgden 611,0 m og 654,0 m i forhold til gamal normalvasstand cote 646,0 m o. h.

L/L Tussa Kraft søker med dette om løyve til å auke reguleringa i Tussavatnet ved å auke oppdemningshøgda frå 8 m til 10 m, slik at høgste regulerte vasstand vert heva frå cote 654,0 m o. h. til cote 656,0 m o. h.

L/L Tussa Kraft har no bygd ut i Tussafossen eit kraftverk med 2 maskinsett på tilsaman 54 MW og kraftverket si yting, rekna til 114 mill. kWh pr. år, er fullt oppteken.

L/L Tussa Kraft har alt overført til Tussavatnet vassføringa frå nedslagsfeltet til Blåvatnet og arbeidet er igang med det såkalla «Takrenneprosjektet» for å overføre vassføringa frå ytterlegare 6 mindre nedslagsfelt til Tussavatnet og å regulera Skipedalsvatnet. Dette arbeida er blitt noko seinka, men ein voner at iallefall hovudtunnelen mellom Hjortdalen og Tussavatnet skal verte ferdig hausten 1965, og resten av prosjektet i 1966, slik at ein kan få nytte av det nye magasinet i Skipedalsvatnet vinteren 1966—67.

Med dette og med å nytte ut det høve dei nye sambandslinene gjev til betre å samordne alle kraftverka i distriktet og til å tilføre kraft utanifrå, vil krafttilhøva i distriktet bli munnleg betre.

Men det ser ut til at behovet for energi i vinterhalvåret veks snøggare enn ein har rekna med. Ein må difor rekne med at det vil verte vanskar med å stette krava etter vinterkraft.

Ved å auke oppdemminga i Tussavatnet frå 8 m til 10 m aukar ein magasinet med 6,32 mill. m³ motsvarande ca. 8,65 mill. kWh. På grunn av den auka fallhøgda vinn ein inn 0,66 mill. kWh pr. år. Om ein reserverar dette magasinet til bruk i eit «katastrofeår» vil ein i eit slikt år kunne auke kraftleveringa med i alt 9,31 mill. kWh.

Etter vedlagte utrekningar frå Høstmarks Ingeniørkontor vil ein i samkøyring med dei andre kraftverk innan Tussaområdet kunne rekne med i eit «bestemmande år» å kunne auke den samla levering med 5,56 mill. kWh.

Etter kostnadsoverslaga frå 12. februar 1963 skulle auken i byggekostnader bli kr. 3 100 000 ÷ kr. 2 220 000 ÷ kr. 100 000 = kr. 880 000.

Skal ein dømme etter summene i det tilbod som no er lagt til grunn for utføringa av dambygget skulle auken i byggekostnadene verte omlag kr. 1 935 187 ÷ kr. 1 394 165 + kr. 100 000 = kr. 641 022. Det ser etter dette ut til at både dei samla byggekostnader og skilnaden mellom dei skal verte lågare enn kostnadsoverslaga viser.

Reknar ein etter kostnadsoverslaget skulle prisen pr. innvunnen utbygd kWh tilsaman

i alle dei samkøyrande kraftverk verta kr. 880 000 : kr. 5 560 000 = kr. 0,158.

Ved denne auka regulering vert neddemt eit område på omlag 0,060 km² = 60 dekar. Då strendene langs Tussavatnet for det meste er bergflog og steinur og berre litt beitemark innimellom berre brukande til beite for sau og geit, er skadane ved denne auka oppdemminga sers små.

Etter kontrakt av 10. desember 1951 mellom L/L Tussa Kraft og grunneigarane på Bjørke skal L/L Tussa Kraft ha «uavgrensa reguleringsrett i Tussavatnet . . . både til oppdemming og senking . . .» mot dei vederlag som er fastsette i kontrakta. L/L Tussa Kraft skulle då ha alle naudsynte grunnrettar til den auka oppdemminga.

Under ei synfaring i samhøve med oreigningsskyntet for «Takrenneprosjektet» vart det frå nokre oppsitjarar i Hornindalen sagt at dei hadde noko beiterett i området kring den aller sydlegaste delen av Tussavatnet. Dette hev vore ukjend både for grunneigarane på Bjørke og for styret i L/L Tussa Kraft. Men skulle dette vise seg rett og ein ikkje kjem til semje med dei som har beiterettar her, må L/L Tussa Kraft kome attende til denne saka med ein søknad om oreigningsløyve for dei grunnrettar ein her måtte mangle. Dette gjeld då både for dei opphavelige 8 m oppdemming og dei nye 2,0 m oppdemming.

Vidare søkjer L/L Tussa Kraft om å verte friteken for avgifter til stat og kommune som er fastsett i «Lov av 14. desember 1917 om vassdragsreguleringar» § 11 pkt. 1. Så framt heil fritaking ikkje kan gjevast bed ein om at avgiftene må verte sett ned til det minste lova kan tillate.

Ein vonar at Hans Majestet Kongen kan kome søknaden imøte.»

Søknaden er lyst ut i Norsk lysingsblad den 9. og 13. mai 1964 (nr. 106 og 109) og i «Sunnmørsposten», Ålesund.

Saka har elles vore lagt fram for distriktet med dette resultat:

Ørsta kommunestyre, samrøystes vedtak i møte 25. juni 1964:

«Ørsta kommune rår til at søknaden blir imøtekomen. Ein går ut frå at L/L Tussa Kraft blir pålagt å betale vanleg konsesjonsavgift.»

Elektrisitetsforsyningskontoret i Møre og Romsdal, påteikning den 11. juli 1964:

«I samband med «Takrenna» vil den større regulering vera ein føremun. Den auka reguleringa let seg utføra med etter måten små utlegg og små skader og ulemper og eg vil difor rå til at L/L Tussa Kraft sin søknad vert imøtekomen.»

Fylkesmannen i Møre og Romsdal seier seg, i påteikning 15. juli 1964, samd med Elektrisitetsforsyningskontoret.

Hovedstyret sine merknader:

Ved Kronprinsregentens resolusjon 28. juni 1957 fekk L/L Tussa Kraft med Stortingets

samtykke bruksrett til og løyve til å regulere Tussavassdraget i Hjørundfjord, jfr. St. prp. nr. 83 for 1957 og Innst. S. nr. 156 for s. å. og «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1957, s. 151—156.

Vidare fekk lutlaget ved kgl. resolusjon 29. juni 1962 med Stortingets samtykke løyve til å føre Blåvatn, Hjordalsvassdraget, Skipedalselv og Laudalselv over til Tussevatn og løyve til å regulere Skipedalsvatn 25 m ved senking frå nåverande normalvasstand sett til kote 758,0, jfr. St. prp. nr. 126 for 1961—1962 og Innst. S. nr. 238 for s. å. og «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1962 side 123—128.

L/L Tussa Kraft har til nå bygt Tussa Kraftverk med ein installasjon på 2 maskinar på tilsaman 54 MW og heile årsproduksjonen som er rekna til 114 mill. kWh er fullt oppteken.

Arbeida etter konsesjonen frå 1962 reknar ein med vil vera slutførde i 1966.

Trongen for vinterkraft har gjort at L/L Tussa Kraft har undersøkt utveggar for å auke produksjonen i kraftverket. Ved å auka oppdemminga i Tussevatn frå 8 til 10 m, vinn ein inn ei kraftmengd på 9,31 GWh til ein kostnad av kr. 880 000 som er sers billeg. L/L Tussa Kraft søkjer nå om konsesjon på denne auka oppdemminga. Hovedstyret reknar med at magasinet i Tussevatn aukar med 6 mill. m³. Reguleringsprosenten aukar frå 72,4 til 76,6 pst. og kraftauken — rekna ut etter føresegnene i § 3 i reguleringslova — blir om lag 430 nat.-hk.

Dei skader og ulemper som følgjer, er sers små. Det blir demt ned eit areal på 60 da som for det meste er bergflog og ur med noko beitemark innimellom. Dette er berre brukande for sau og geit. Hovedstyret har ikkje fått nokon uttale frå dei fiskerisakkunnige, men ein reknar med at den auka reguleringa ikkje har noko å seie for fisket sett i samanheng med den store reguleringa på 43 m som det alt er gjeve løyve til.

Hovedstyret rår til at søknaden blir komen imøte, jfr. § 8 i reguleringslova. Utkast til vilkår ligg ved og om desse vil ein merka:

Konsesjonstida — post 1.

Lutlagets tidlegare konsesjonar gjeld for eit tidsrom av 50 år fram til 26. mars 2003 med rett for staten til å krevja reguleringsanlegga m. v. avstått utan vederlag når konsesjonstida er ute. Hovedstyret rår til same tidsavgrensing for denne konsesjon.

Avgifter — post 3.

Årleg avgift til kommunar er sett til kr. 2 og til staten kr. 0,10 pr. innvunnen nat.-hk ved konsesjonen frå 1957. I konsesjonen av

29. juli 1962 blei avgiftene sett munaleg høgare, kr. 4 til kommunar og kr. 0,50 til staten, men her gjaldt det overføringar frå vassdrag i eit anna fylke. Laget søkjer om å bli fritaken for å betale avgifter, subsidiært at dei blir sett så lågt som rå er. Hovedstyret vil peika på at det her gjeld ei tilleggsregulering som gir liten kraftauke. Det er i slike tilfelle vanleg å gå opp med avgiftsatsane, og Hovedstyret vil tilrå same satsar som for 1962-konsesjonen.

Fisket — post 12.

Ein har tatt med det same vilkåret om fiske som ved konsesjonen dagsett 28. juni 1957.

Arbeida er ikkje av ein slik storleik at Hovedstyret vil gjera framlegg om plikt for konsesjonæren til å sørge for mellombels forsamlingslokale eller om å stille eit beløp til rådvelde for allmenndannande verksemd m. v., jfr. reguleringslova § 12, 4.

Hovedstyret gjer merksam på at ein reguleringskonsesjon gjev rett til oreigning av turvande areal m. v. for å setja reguleringa i verk. Det er såleis ikkje naudsynt med eigen søknad om oreigningsløyve jfr. merknaden sist i søknaden.

Utkast til manøvreringsreglement ligg ved. Dette er det same som ved konsesjonen frå 1962, berre øvre reguleringsgrensa og reguleringshøgda for Tussevatn er endra. I reglementet frå 1962 står det Blåvatn, dette skal vera Blådalsvatn.

Ein reknar med at fristen for å krevja skjønn er ute og at skjønn difor ikkje kan haldast før det er gitt ny konsesjon, jfr. § 16 i reguleringslova. Hovedstyret rår til at konsesjonen frå 28. juni 1957 vedrørende Tussevatn blir nya oppatt.

Dokument i saka ligg ved.

Behandla i møte 27. april 1965.»

Departementet skal bemerke:

Den tillatelse som L/L Tussa kraft fikk ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. juni 1957 gikk bl. a. ut på å regulere Tussevatn med en senking på 35 meter og en oppdemning på 8 meter. Den foreliggende søknad går ut på å øke oppdemningen i Tussevatn fra 8 til 10 meter. Søkeren har beregnet at de derved kan vinne inn en kraftmengde på 9,31 GWh og at dette vil koste kr. 880 000. Etter Hovedstyrets beregninger vil den ytterligere oppdemningen gi en kraftøkning på ca. 430 nat.-hk.

Den ytterligere oppdemningen vil føre til at det blir neddemt et areal på ca. 60 dekar som for det meste består av fjell og ur med

noe beitemark innimellom. Når det gjelder fiske uttaler Hovedstyret at en ikke kan regne med at den økede reguleringen vil ha noe å si når en ser det i sammenheng med den skade den store reguleringen på 43 meter allerede har gjort. Inspektøren for ferskvannsfisket har, under hånden, uttalt at han er enig i dette.

Departementet antar at vilkåret etter vassdragsreguleringslovens § 8 for å gi konsesjon må sies å være oppfylt, og vil i samsvar med Hovedstyret rå til at tillatelse til den omsøkte ytterligere regulering blir gitt.

Tillatelsen foreslås gitt på følgende vilkår som i det alt vesentlige er i samsvar med forslag fra Hovedstyret:

«1.

Konsesjonen gjelder til 26. mars 2003.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte anlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse regulerings- og overføringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringene og overføringene. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Anleggene skal ved konsesjonstidens utløp være i full driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på konsesjonærens bekostning og denne plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år regnet fra 26. mars 1953 skal staten kunne innløse regulerings- og overføringsanlegget i den utstrekning hvori det etter post 1 kan kreves avstått ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelse om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne således at grunnstykker og rettigheter samt vannbygingsarbeider og hus betales med hva de beviselig har kostet konsesjonæren med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

3.

For den økning av vasskraften som ved reguleringene og overføringene tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 0,50 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av vassføringen som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering og overføring. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sånn måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringene og overføringene innvunne øking av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft er tatt i bruk.

Avgifter har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 3 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 20, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen 2 år og fullføres innen ytterligere 5 år fra konsesjonens datum. Under særlige omstendigheter kan fristen forlenges av Kongen. I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag fristen uten tillatelse meddelt av Kongen måtte oversittes, erlegger konsesjonshaveren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det

er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen samt til en pris som ikke med mer enn 10 — ti — pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte forskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege, og holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til et for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr. Det kan også pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommunes (eller kommuners) alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten bereg-

ning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist, avgjøres med bindende virkning av departementet. Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige vegger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Vegger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene. Valg av tracé for veganlegg skal skje i samråd med de lokale myndigheter.

12.

Konsesjonæren plikter årlig å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig) av aure og laks etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Om departementet finner det nødvendig å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i regulerings- og overføringsområdet plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Vedkommende departement kan pålegge konsesjonæren plikt til før reguleringen tas i bruk å anbringe hensiktsmessig fiskesperring foran tappeluker og tunnelinntak.

Vedkommende departement kan pålegge konsesjonæren å foreta opprenskning m. v. av elveløp for bl. a. å lette fiskens oppgang.

13.

Konsesjonæren plikter å forelegge departementet detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene. Planene skal approberes av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til hver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som

dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

14.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

15.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vannet slippes i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 100 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

16.

Konsesjonæren skal uten vederlag finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

17.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentliges interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3).

Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en bruksrett ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form departementet bestemmer. Kreves den avgitt i annen form enn den produseres, plikter konsesjonæren på departementets forlangende å bygge sitt anlegg således at kraftens omforming og avgivelse ikke unødig fordyres for mottageren. Sådant forlangende må fremsettes innen 6 måneder etter konsesjonens datum.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til annet ledd, kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

19.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras like overfor andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 5 000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

20.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av

plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette ansees ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke var kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget. Plassering av stein og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Eieren av anlegget plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post. Han har også plikt til forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning det i henhold til konsesjonen går over til staten.

23.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende de-

partement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

For regulering av Tussevatn og Blåvatn i Tussevassdraget, samt Skipedalsvatn som overføres til Tussevassdraget foreslås fastsatt følgende manøvreringsreglement som i det alt vesentlige er i samsvar med forslag fra Hovedstyret:

«1.

Magasiner:

a. Tussevatn (normalvannstand kote 646,0).

Ytre del:

Øvre reguleringsgrense kote	656,0
Nedre reguleringsgrense kote	611,0
Reguleringshøyde	45,0 m

Indre del:

Øvre reguleringsgrense kote	656,0
Nedre reguleringsgrense kote	622,0
Reguleringshøyde	34,0 m

Høydene refererer seg til F.M. 3 (bolt) på høyre side av overløpet med høyden 656,6.

b. Blåvatn kan senkes 20 m fra nåværende normalvannstand, betegnet med kote 997,6, til kote 977,6.

c. Skipedalsvatn kan senkes 25 m fra nåværende normalvannstand betegnet med kote 758,0 til kote 733,0.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Overføringer:

a. Tverrelva	nedbørsfelt	4,4 km ²
b. Laudalselva	»	4,3 »
c. Skipedalselva	»	4,3 »
d. Guridøla	»	3,8 »
e. Lisjedøla	»	1,5 »
f. Blåbreddøla	»	5,0 »
g. Tussedøla	»	4,6 »
h. Blåvatn	»	4,4 »

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets tidligere flomvassføring så vidt mulig ikke forøkes. For øvrig kan vannslippingen foregår etter L/L Tussa Krafts behov.

3.

Det skal påses at flomløpet ikke hindres av is eller lignende og at dammen til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende regjeringsdepartement.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

I vilkårenes post 1 er det foreslått at konsesjonen skal gjelde til 26. mars 2003 som er det tidspunkt som L/L Tussa Krafts tidligere konsesjoner gjelder til. Konsesjonsavgiften er i samsvar med Hovedstyrets forslag foreslått satt til kr. 4 til kommuner og kr. 0,50 til staten.

Vilkåret om fiske i post 12 er under hånden godtatt av inspektøren for ferskvannsfisket. For øvrig er det foreslått de vanlige konsesjonsvilkår.

Departementet er enig med Hovedstyret i at arbeidet ikke er av en slik størrelse at en vil foreslå plikt for konsesjonæren til å sørge for midlertidig forsamlingslokale eller til å stille et beløp til rådighet for almenstående virksomhet m. v.

Forslaget til manøvreringsreglement er det samme som ved konsesjonen av 1962 med unntak av at reguleringsgrensen og reguleringshøyden for Tussevatn er endret.

Hovedstyret har foreslått at konsesjonen av 28. juni 1957 vedrørende Tussevatn blir fornyet. Departementet finner ikke grunn til å ta opp dette spørsmål nå.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates L/L Tussa

Kraft å foreta ytterligere regulering av Tussevatn i Møre og Romsdal fylke på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 1. oktober 1965.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement i samsvar med utkast inntatt i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.

57. Orkla Exolon A/S som ansvarlig medlem av K/S Orkla Exolon A/S & Co.

(Tillatelse til å leie inntil 11,7 MW/70 GWh fra Statskraftverkene.)

Kgl. res. 22. oktober 1965.

I anledning søknad datert 11. juli 1963 fra K/S Orkla Exolon A/S & Co. om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW elektrisk energi fra Statens kraftverker, har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetvesenet avgitt følgende innstilling datert 31. oktober 1963:

«I brev av 11. juli 1963 til Hovedstyret har K/S Orkla Exolon A/S & Co. søkt om konsesjon på leie av kraft fra Statens kraftverker. Søknaden er sålydende:

«Vi viser til Deres brev av 19. juni 1963 og tillater oss herved å søke om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW elektrisk energi.

I henhold til kontrakt mellom Statskraftverkene og oss, datert 29. september 1962, vil kraften bli levert ved Orkdal understasjon.

Kontrakten begynner å løpe fra 1. juli 1963, men på grunn av forsinkelser ved anlegget, vil det først bli aktuelt å ta ut kraft fra ca. 15. oktober 1963.

Den elektriske energi skal brukes til produksjon av silisiumkarbid ved vår nye fabrikk på Gjølme i Orkdal. Den vesentlige del av energien vil bli brukt i selve smelteovnene, mens resten vil bli brukt i etterbehandlingsavdelingen og til diverse hjelpemaskineri.

Fra Orkdal understasjon vil kraften bli overført til fabrikkens av Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk. Vi vedlegger to kopier av avtalen vi har gjort med dette verk.

Videre vedlegger vi to eksemplarer av våre vedtekter samt to kopier av vår foran nevnte statskraftkontrakt.

Erklæring fra vårt styre i samsvar med ervervslovens § 24 vil bli ettersendt så snart som mulig. På grunn av sommerferie vil det imidlertid ta noen tid å få alle underskriftene.»

Søknaden med vedlegg har herfra vært forelagt distriktet til uttalelse på vanlig måte.

Orkdal herredsstyre har i møte den 22. august 1963 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å tilrå at det gis konsesjon.

Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk har i påtegning av 10. september 1963 til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttalt:

«Vi har ingen særlige merknader til søknaden og anbefaler at den blir imøtekommet. Kraftleveringen kan imidlertid på lenger sikt skje også fra andre leverandører.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har i påtegning av 16. september 1963 til Hovedstyret meddelt at han ikke har noe å bemerke til søknaden.

Industridepartementet, Industriavdelingen, viser i påtegning av 2. august 1963 til Hovedstyret, prinsipielt til St. prp. nr. 128 for 1960—61 og bemerker for øvrig:

«Selskapets silisiumkarbidverk i Orkanger, som nå nærmer seg sin fullførelse for 1. byggetrinn vedkommende, er i betydelig grad finansiert ved offentlige midler, således ved lån eller garanti for lån i Distriktenes utbyggingsfond, Tiltaksfondet og Industribanken.

Verkets etterbehandlingsanlegg regnes nå å bli satt i drift tidlig i høst basert på innkjøp av rå silisiumkarbid. Smelteverket ventes igangsatt senhøstes i år med en produksjonskapasitet på vel 4 000 tonn rå silisiumkarbid.

Energiforbruket ved produksjonen av silisiumkarbid regnes å bli ca. 10 000 kWh pr. tonn. Med en brukstid på ca. 6 000 h/år svarer således en effekt på 7 MW omtrent til energiforbruket ved 1. byggetrinn.

Med henvisning til ovenstående vil Industriavdelingen tilrå at omhandlede konsesjons-søknad innvilges.»

Orkla Exolon A/S & Co. er etter det foreliggende et kommandittselskap med forretningskontor i Orkdal og har til formål å drive fabrikkvirksomhet. Ansvarlig medlem er Orkla Exolon A/S som består av Orkla Grube-Aktiebolag, Christiania Spigerverk og Norsk Exolon A/S. Orkla Exolon A/S' formål er tilvirkning og salg av silisiumkarbid og annen virksomhet i forbindelse med dette, herunder deltagelse i andre foretagender med samme eller liknende formål. Selskapet hvis aksjekapital og innskudd i kommandittselskapet er kr. 140 000 skal ifølge vedtektene ledes av et styre på 3 medlemmer. Av disse er for tiden 2 norske statsborgere og 1 amerikansk. Aksjekapitalen på kr. 140 000 er fordelt med $\frac{3}{7}$ på Orkla Grube-Aktiebolag, $\frac{3}{7}$ på Norsk Exolon A/S og $\frac{1}{7}$ på Christiania Spigerverk.

Som kommanditister i Orkla Exolon A/S & Co. deltar de 3 sistnevnte selskaper og med innskudd på henholdsvis kr. 3 144 000, kr. 3 144 000 og kr. 1 048 000.

Norsk Exolon A/S eies for den vesentligste del av det amerikanske selskap The Exolon

Company. Aksjekapitalen for dette er under hånden oppgitt til kr. 500 000 fordelt med 89 pst. på The Exolon Company og 11 pst. på Gerhard J. Kluyskens jr. U. S. A.

Tiltaket tar sikte på et første produksjons-trinn på ca. 4 000 tonn silisiumkarbid, men med muligheter for et snarlig annet trinn på vel 8 000 tonn pr. år.

Sysselsettingen blir henholdsvis 70 og 110 mann. Kraftforbruket ved de to produksjons-trinn er anslått til ca. 40 mill. kWh, resp. ca. 80 mill. kWh pr. år.

Den elektriske energi for driften blir å levere av Statens kraftverker med inntil 6,7 MW og 40 GWh pr. år fra juli 1963 i Orkdal understasjon. Overføringen til bedriften på Gjølme påhviler derimot Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk. Overføringskontrakten gjelder i første omgang for 10 år regnet fra 1. juli 1963 mens normalkontrakten med Statens kraftverker gjelder med 5 års gjensidig oppsigelse regnet fra det driftsår oppsigelse finner sted — jfr. vedlagte gjenparter av disse kontrakter av henholdsvis 14. juni, 1. juli 1963 og 29. september 1962 samt nevnte Stortingsproposisjon.

Hovedstyret vil for sitt vedkommende rå til at K/S Orkla Exolon A/S & Co. gis konsesjon på leie av inntil 6,7 MW og 40 GWh pr. år i samsvar med kraftleiekontrakten av 29. september 1962 med Statens kraftverker.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid leieforholdet måtte stå ved makt, dog rimeligvis med den vanlige begrensning som i andre tilsvarende høve på ca. 40 år og således ikke lenger enn til 1. juli 2003.

Hovedstyret vil anbefale at det fastsettes vilkår om at Orkla Exolon A/S' styre i dette høve, skal ha sitt sete her i riket og at det for et flertalls vedkommende skal bestå av bare norske statsborgere samt at styrets formann skal være norsk statsborger.

Hovedstyret vil foreslå at det som i konsesjon på kraftleie til annen tilsvarende smelteindustri fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften forfaller i tilfelle til betaling pr. 30. juni hvert år.

Vilkåret om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner forutsettes som forholdene ligger an å bli å sløyfe idet Sør-Trøndelag fylke via Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk tilføres statskraft også på annen måte.

Hensett til de rådende usikre forhold for kommunen på området foreslåes medtatt vilkår om sikringsfond og forsorgsfond i samsvar med § 2 post 9 i loven.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på

vanlige betingelser og da som nå vanlig uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere.

Behandlet i hovedstyremøte den 28. oktober 1963.

Erklæring av 12. juli 1963 fra styret i Orkla Exolon A/S samt sakens øvrige dokumenter vedlegges. Det hertil av Orkla Exolon A/S & Co. oversendte konfidensielle «Agreement» er bedt tilbakesendt — jfr. vedlagte brev av 24. august 1963 fra selskapet.»

Industridepartementet tilskrev den 29. februar 1964 selskapet sålydende:

«Departementet vil kunne fremme tilråding til Kongen om at det gis Orkla Exolon A/S som ansvarlig medlem i kommandittselskapet tillatelse til leie av inntil 6,7 MW og 40 GWh pr. år i samsvar med kontrakt av 29. september 1962 med Statens kraftverker i det vesentlige på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleiekontrakten av 29. september 1962 måtte stå ved makt, dog ikke utover 40 år fra kraftleveringens begynnelse.

2. Styre m. v.

Orkla Exolon A/S skal være et selvstendig norsk aksjeselskap med sete i Norge. Selskapets produksjons- og salgsvirksomhet skal ledes fra Norge etter sunne forretningsmessige prinsipper.

Selskapets ytelser for teknisk og merkantil hjelp skal holdes på et rimelig nivå i samsvar med vanlig forretningspraksis.

Styret skal ha sitt sete her i riket og skal for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere. Styreformannen skal være norsk statsborger.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

Selskapet må ikke uten departementets samtykke drive annen virksomhet enn produksjon og salg av silisiumkarbid og hva dermed står i forbindelse.

4. Søksmål etter loven om rettsshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen

måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstilling av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det

kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$8760 \text{ kWh} = \text{kW}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Salg av bedriftens produkter.

Salg av bedriftens produkter må ikke i noe tilfelle uten samtykke av Industridepartementet finne sted til priser som ligger under de til enhver tid gjeldende oppnåelige priser på verdensmarkedet.

Selskapet må for øvrig ikke uten samtykke av departementet inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av priser her i riket på de produkter som frembringes ved hjelp av den elektriske kraft.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelse som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller overskridelsen av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

Med hensyn til den avgift på forbruk av elektrisk energi (f. t. 0,2 øre pr. kWh) som pålegges i medhold av mellombels lov av 29. juni 1951, er det som anført i St. prp. nr. 128 for 1960—61, jfr. Innst. S. nr. 255 og St.forh. 1960—61 side 3677—3686, gitt tilsagn om at den nye bedrift skal få dispensasjon for de

5 første driftsår. Fra og med 4. driftsår er det dog forbeholdt departementet adgang til å trekke denne dispensasjon tilbake, hvis driftsregnskapet for dette år og eventuelt det påfølgende driftsår viser et rimelig overskudd etter at de ordinære avskrivninger (inkl. avskrivninger av tidligere driftsunderskudd) er regnskapsført. Loven gjelder til utgangen av 1964, men antas å ville bli gitt forlenget gyldighet.

Departementet ber meddelt om det ærede selskap har noe å bemerke til de anførte vilkår.»

I sitt svarbrev av 11. november 1964 søkte selskapet om fritakelse for avgift til staten, som foreslått i post 7 i utkastet til vilkår. Denne søknad er senere frafalt.

I brev av 7. januar 1965 ble en søknad om ytterligere kraftleie forelagt for Hovedstyret. Hovedstyrets innstilling er datert 28. april 1965 og lyder slik:

«Med Industridepartementets ekspedisjon av 17. november 1964 — 2891/64 IDV — har Hovedstyret mottatt til uttalelse en søknad av 11. november 1964 fra K/S Orkla Exolon A/S & Co. om fritagelse for avgift til staten for leie av inntil 6,7 MW/40 GWh pr. år fra Statens kraftverker i samsvar med kontrakt av 29. september 1962, jfr. Hovedstyrets brev til departementet av 31. oktober 1963.

Søknaden er bl. a. sålydende:

«Med hensyn til de vilkår som er anført i ovennevnte ekspedisjon, har vi intet å bemerke bortsett fra når det gjelder Pkt. 7: Avgift. Vi forstår at den stipulerte avgift, kr. 1,50 pr. kW, er en avgift som anvendes for praktisk talt all kraftleie fra Statskraftverkene. Vi tillater oss allikevel å søke det ærede departement om fritakelse for denne avgift og vil begrunne vår søknad på følgende måte:

Silisiumskarbilverket i Orkdal som eies og drives av vårt selskap ble etablert i en periode hvor situasjonen i vårt distrikt best kan karakteriseres ved en markert nedgang i sysselsettingen og usikre utsikter for det fremtidige næringsgrunnlag. Myndighetenes forståelse for det initiativ som silisiumskarbilverket representerte, kom som bekjent til syne gjennom statlige institusjoners deltakelse i finansieringen av prosjektet samt gjennom den dispensasjon fra den midlertidige avgift på elektrisk energi som ble innrømmet bedriften i de 5 første driftsår.

Bakgrunnen for denne holdning fra myndighetenes side var silisiumskarbilverketets store kapitalbehov og den svake rentabilitet i de første driftsår.

Det er nå helt på det rene — etter at det første driftsår snart er tilbaketrukket — at bedriftens økonomi blir enda mer anstrengt enn fra først av antatt, og det må regnes med at underskuddene en del år fremover blir

ganske betydelige. På denne bakgrunn ser bedriftens administrasjon det som sin fremste oppgave å holde utgiftene nede på det absolutte minimum, og dette er da også årsaken til vår søknad. Med hensyn til varigheten for den eventuelle avgiftsfritakelse, tillater vi oss å foreslå samme betingelser som for den midlertidige avgift på elektrisk energi, jfr. St. prp. nr. 128 for 1960—61, side 5, nederste avsnitt.

Vi håper at det ærede departement vil se på vår søknad med all mulig velvilje.»

Departementets Industriavdeling har i brev av 23. november 1964 til Vassdragsavdelingen uttalt, at den ikke finner tilstrekkelig grunn til å anbefale søknaden innvilget, idet den har lagt vekt på at en årlig avgift på ca. kr. 8 000 etter omstendighetene synes «å være av helt underordnet betydning».

Departementets Utredningsavdeling har i påtegning av 28. november 1964 til Vassdragsavdelingen uttalt at den er enig i Industriavdelingens vurdering.

Videre har Hovedstyret med departementets ekspedisjon av 19. januar 1965 — 70/65 IDV — mottatt til uttalelse en søknad av 7. januar 1965 fra K/S Orkla Exolon A/S & Co. om konsesjon på leie av ytterligere inntil 40 GWh pr. år fra Statens kraftverker samt om en midlertidig fritagelse for konsesjonsavgift også for dette ytterligere kraftkvantum.

Søknaden er sålydende:

«Vi tillater oss å referere til vårt brev av 11. november 1964 samt til telefonsamtale med Deres konsulent Thodesen i begynnelsen av desember måned.

Vi forstår at det er ønskelig at vår konsesjonssøknad utvides til å omfatte det forventede kraftforbruk for 2. byggetrinn og vil i denne anledning bemerke følgende:

Silisiumskarbilverkets 2. byggetrinn ble påbegynt på forsommeren 1964 og beregnes fullført i april/mai i år. Denne utvidelse representerer en kapasitetsøkning på 33 $\frac{1}{3}$ pst. og vil gi en tilsvarende økning i vårt kraftbehov.

Da forbruket i siste kvartal i fjor lå på noe over 12 mill. kWh og ventes å stige noe, må man regne med at vårt totale kraftforbruk vil ligge i området 65—70 mill. kWh/år etterat 2. byggetrinn er igangkjørt.

Vi tillater oss derfor å søke om konsesjon for dette kraftkvantum, samtidig som vi under henvisning til vårt brev av 11. november 1964 herved tillater oss å utvide vår søknad om midlertidig fritakelse for konsesjonsavgift til å gjelde for nevnte kraftkvantum.»

Denne søknad har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Orkdal herredstyre har i møte den 16. mars 1965 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å uttale at det

ikke har noe å bemerke til at K/S Orkla Exolon A/S & Co. får konsesjon på leie av det kraftkvantum som er nevnt i selskapets søknad av 7. januar 1965.

Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk har i påtegning av 2. april 1965 til fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttalt:

«Vi viser til vår uttalelse av 10. september 1963. Søknaden nå gjelder en utviding av konsesjonen fra 40 mill. kWh pr. år til 70 mill. kWh i årlig uttak. Dette tilsvarer ca. 12 500 kW. Vi har ingen merknader for øvrig og vil anbefale at konsesjonen blir utredet til å omfatte 70 mill. kWh pr. år.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har i påtegning hit av 3. april 1965 meddelt at han slutter seg til nevnte uttalelse fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk.

Hovedstyret vil under henvisning til brev av 31. oktober 1963 — 1935 E-63 — til departementet angående søknaden av 11. juli 1963 om konsesjon på leie av de 40 GWh, rå til at K/S Orkla Exolon A/S & Co. gis konsesjon på leie av ytterligere 5 MW eller 30 mill. kWh pr. år eller i alt inntil 11,7 MW/70 mill. kWh fra Statens kraftverker til drift av selskapets anlegg i Orkdal herred som søkt om.

Med hensyn til de nærmere betingelser for konsesjonen vises til Hovedstyrets forslag i nevnte brev av 31. oktober 1963.

For så vidt angår søknaden om fritagelse for vanlig konsesjonsavgift bemerkes:

Den avgift søknaden gjelder er i departementets brev av 29. februar 1964 til selskapet — overensstemmende med Hovedstyrets forslag i brev av 31. oktober 1963 — som vanlig for kraftleiekonsesjoner til slike bedrifter fastsatt til kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Ifølge St. prp.

nr. 128 for 1960—61 er kraftforbruket for første byggetrinn satt til ca. 40 mill. kWh og for annet byggetrinn ca. 80 mill. kWh eller ca. 70 mill. kWh som oppgitt i søknaden av 7. januar 1965. Dette skulle således ved maksimalt forbruk betinge en årlig avgift på ca. kr. 12 000.

De totale anleggskostnader ved første produksjonstrinn er ifølge nevnte Stortingsproposisjon anslått til ca. 23 mill. kroner og det er opplyst at de årlige totale driftsutgifter ekskl. kapitalutgifter ved første byggetrinn er kalkulert til ca. 5,2 mill. kroner.

Selskapets aksjekapital er 7,3 mill. kroner, fordelt med: $\frac{3}{7}$ på Norsk Exolon A/S som har amerikansk aksjemajoritet, $\frac{3}{7}$ på Orkla Grube A/S og $\frac{1}{7}$ på Christiania Spigerverk A/S. Jfr. St. meld. nr. 21 for 1963—64.

For så vidt angår avgift til staten på forbruk av elektrisk energi — f. t. 0,2 øre pr. kWh — er det gitt tilsagn om fritagelse for denne avgift for de første 5 år på nærmere vilkår. Ved et beregnet forbruk på ca. 70 mill. kWh ville dette betinge en avgift på ca. kr. 140 000 pr. år.

På grunnlag av disse tall er Hovedstyret av den mening at en årlig avgift på ca. kr. 12 000 synes å måtte være av helt underordnet betydning for selskapet.

Hovedstyret vil derfor anbefale at avgiften blir å oppkreve som forutsatt i departementets brev av 29. februar 1964 til selskapet fra det tidspunkt kraftleveringen tok til.

Behandlet i hovedstyremøte den 27. april 1965.

Sakens dokumenter vedlegges.»

I brev av 25. mai 1965 meddeler selskapet at konsesjonen ønskes meddelt på de foran nevnte betingelser.

Departementet skal bemerke:

Stortinget har 12. juni 1961 gjort vedtak om samtykke til at det inngås kontrakt om leveranse av statskraft til en planlagt bedrift i Orkanger for produksjon av silisiumkarbid, jfr. St. prp. nr. 128, Innst. S. nr. 255 og St.forh. s. 3677—3686 for 1960—61. Forbruket er i Industridepartementets tilråding av 24. mai 1961 som er lagt til grunn for vedtaket, oppgitt til inntil 80 mill. kWh med et foreløpig uttak de første år på inntil 40 mill. kWh.

Overensstemmende med stortingsvedtaket er det inngått kontrakt mellom Statskraftverkene og K/S Orkla Exolon A/S & Co. datert 29. september 1962 om levering av 6,7 MW og 40 GWh fra 1. juli 1963. I forbindelse med igangkjøring av 2. byggetrinn i 1965 er forbruket regnet å ville stige med ytterligere 30 GWh tilsvarende 5 MW og det er søkt om konsesjon på tilsammen 11,7 MW/70 GWh fra Statens kraftverker. For det ytterligere kraftkvantum er det ikke inngått kontrakt, men levering forutsettes å skje på tilsvarende betingelser og forutsetninger som for det opprinnelige kvantum omhandlet i kontrakten av 29. september 1962, bl. a. om dispensasjon fra den midlertidige avgift på elektrisk energi; jfr. departementets bemerkninger i det foran siterte brev av 29. februar 1964 til søkeren.

Departementet finner med Hovedstyret at betingelsene er til stede for å gi tillatelse til den omsøkte kraftleie på inntil 11,7 MW/70 GWh så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 40 år fra kraftleve-

ringens begynnelse og at det oppstilles vanlige vilkår for tilsvarende bedrifter jfr. det foran inntatte utkast. Av formelle grunner antar departementet at tillatelsen bør gis til Orkla Exolon A/S som ansvarlig medlem av kommandittselskapet Orkla Exolon A/S & Co.

Konsesjonsavgiften, jfr. vilkårenes post 7, forutsettes betalt fra det tidspunkt kraftleveringen tok til.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Orkla Exolon A/S som ansvarlig medlem av K/S Orkla Exolon A/S & Co. å leie inntil 11,7 MW/70 GWh fra Statskraftverkene på de vilkår og under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 22. oktober 1965.

58. Tinfos Papirfabrik.

(Konsesjon på leie av 14 082 kW fra Tokke hovedanlegg.)

Kgl. res. 22. oktober 1965.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 25. november 1964 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av søknad fra Tinfos Papirfabrik, Notodden, om konsesjon på leie av 14 082 kW elektrisk energi fra Tokke hovedanlegg:

«I brev av 29. juni 1960 til Hovedstyret har Tinfos Papirfabrik søkt om konsesjon på leie av 13 000 kW fra Tokke hovedanlegg for fremstilling av ferrolegeringer i Notodden kommune.

Søknaden er sålydende:

«Vi har mottatt det ærede hovedstyres brev av 13. ds. og søker herved konsesjon på leie av 13 000 kW fra Tokke hovedanlegg.

Vårt selskap er et norsk aksjeselskap med helt norsk styre og utelukkende norske aksjonærer. Aksjekapitalen er kr. 2 000 000. Styret består for tiden av:

Direktør H. B. Holta, Heddal, formann.

Ingeniør Johan Bugge, Heddal.

Ingeniør O. H. Holta, Notodden.

Skuespiller Knut Wigert, Lysaker.

Erklæring fra styret i samsvar med ervervslovens § 24 vedlegges.

Kraften skal anvendes til smelteindustri (ferrolegeringer) på Notodden.

Vi går ut fra at det i dette tilfelle ikke blir tale om pålegg om å avgi kraft eller betale avgift til kommuner, og selvsagt ikke til staten.»

I brev hit av 29. november 1963 har selskapet søkt om ytterligere 1 082 kW fra Tokke hovedanlegg. Brevet er sålydende:

«Vi viser til gårsdagens telefonsamtale med Deres førstesekretær Skagen og meddeler at Tinfos Papirfabrik engasjerte seg for 13 000 kW Tokkekraft ved tegning av tilsvarende gjeldsbrev, og den 1. oktober 1961 ytterligere for 1 082 kW også med gjeldsbrev slik at Tinfos Papirfabrik f. t. har gjeldsbrev for i alt 14 082 kW Tokkekraft. Til Deres videre orientering opplyses at Tinfosbedriftenes samlede tegning av Tokkekraft med investering er:

Tinfos Papirfabrik	14 082 kW
Tinfos Jernverk A/S	14 083 kW
Notodden Calcium-Carbidfabrik ...	4 000 kW
	Tilsammen 32 165 kW

Da det er forskjellige spørsmål som ennå ikke er klarlagt for gjeldsbreveierne, uttar vi f. t. tilsvarende kraftkvantum som «Industrikraft iflg. avtale med NVE.

Eventuell konsesjonsavgift bør vel da utstå inntil alt er i orden for gjeldsbreveierne.»

Søknaden med bilag har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Notodden bystyre har i møte den 7. november 1963 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale at konsesjonsandragendet blir innvilget.

Fylkesmannen i Telemark har i påtegning hit av 22. november 1963 likeledes rådd til at den søkte konsesjon blir gitt.

Industridepartementet, Treforedlingskontoret, har i påtegning av 3. august 1964 til departementets Vassdragsavdeling bemerket:

«Tinfos' abonnement på Tokke-kraft er tegnet for å bli nyttet til fremstilling av ferrolegeringer. Kraften skal ikke brukes i tremassefabrikken.»

Industridepartementet, Industriavdelingen, har i brev av 18. august 1964 til Vassdragsavdelingen gitt slik uttalelse:

«De to øvrige «Tinfoselskaper», Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S er allerede ved to særskilte kongelige resolusjoner av 20. desember 1963 gitt konsesjon på leie av i alt 18 083 kW fra Tokke hovedanlegg.

Den kraft som omfattes av de to nevnte konsesjoner skal i likhet med den kraft det nå søkes om konsesjon for, gå til fremstilling av ferrolegeringer. I betraktning av at det her dreier seg om samme konsern, og at kraften skal gå til samme formål, finner Industriavdelingen det rimelig at konsesjonsvilkårene i den nye kraftleiekonsesjon blir identiske med vilkårene i de to konsesjoner av 20. desember 1963.»

Ved kgl. resolusjon av 11. januar 1952 er Tinfos Papirfabrik gitt konsesjon på leie av inntil 7 000 kW fra statens kraftverker på Østlandet med tidsbegrensning inntil 1. januar 1972.

Tillatelsen er meddelt på de vanlige betingelser, herunder med vilkår om helt norsk styre, kraftavståelse (10 pst.) til kommuner samt en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som

forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år, er betalt til og med driftsåret 1962—63. For 1962—63 er foreløpig innbetalt kr. 42. I den forbindelse har selskapet i brev hit av 26. juli 1963 gitt følgende opplysninger:

Vi viser til brev fra Hovedstyret av 22. juni d. å. og oversender vedlagt konsesjonsavgift med kr. 1 pr. kW etter formelen:

$$\frac{369\,600 \text{ kWh} \cdot 1,00}{8760} = \text{kr. } 4,2 \text{ som vedlegges}$$

i sjekk, i Bergens Privatbank.

Det bemerkes at vi i 1962—63 uttok kun et beskjedent kvantum av denne kraft, som opphørte fra 15. oktober 1962, og ble av NVE erstattet av en «Industrikontrakt», som f. t. praktiseres, men formelt ennå ikke er i orden.»

Tinfos Papirfabrik har underhånden opplyst at kraften skal nyttes av de to øvrige «Tinfos-selskaper», Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S til fremstilling av ferrolegeringer som nevnt. Det er imidlertid Tinfos Papirfabrik som etter det opplyste står som eier av vedkommende Tokke-gjeldsbrev for tilsammen 14 082 kW, som er det kvantum søknaden gjelder. Dette er opplyst å være grunnen til at Tinfos Papirfabrik også står som søker av kraftleiekonsesjonen.

NVE har etter dette for sitt vedkommende ikke noe å innvende mot at Tinfos Papirfabrik gis konsesjon på leie av 14 082 kW fra Tokke hovedanlegg i samsvar med tegnet gjeldsbrev i henhold til Tokke-avtalen.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid avtalen måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 30. juni 1996.

Da det her gjelder en papirfabrikk, vil en anbefale, at det i konsesjonen inntas bestemmelse om at kraften bare må brukes til fremstilling av ferrolegeringer som søkt om og således ikke til produksjon av treforedlingsprodukter. Selskapet har underhånden opplyst hit, at det ikke vil ha noe å bemerke til et slikt vilkår, idet selskapets egenproduksjon utgjør vel 200 mill. kWh, hvorav ca. 30 mill. kWh nyttes av papirfabrikken selv. Det øvrige av egenproduksjonen går til de to andre «Tinfos-selskaper».

Hovedstyret vil foreslå at det, som for de øvrige «Tinfos-selskaper», fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$. Avgiften som

forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år, blir i tilfelle å oppkreve fra og med 1. oktober 1961, jfr. vedlagte kopi av brev herfra av 17. april 1964 til selskapet.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på de samme betingelser som de nevnte konsesjoner til Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S gitt ved to særskilte kongelige resolusjoner av 20. desember 1963 på leie av henholdsvis inntil 14 083 kW og inntil 4 000 kW fra Tokke hovedanlegg.

Det forutsettes at den nevnte tidligere kraftleiekonsesjon av 11. januar 1952 til Tinfos Papirfabrik på leie av inntil 7 000 kW fra statens kraftverker bortfaller ved meddelelse av den her søkte kraftleiekonsesjon og at selskapet samtidig blir å underrette herom.»

Departementet skal bemerke:

Tinfos Papirfabrik er et aksjeselskap som eier tremassefabrikk og vassfall og kraftanlegg i Tinnelven i Notodden og Heddal. Vassfallet er ervervet før lovgivningen innførte konsesjonsplikt. I sine egne kraftstasjoner i Tinnelven produserer selskapet årlig ca. 200 mill. kWh, hvorav ca. 30 mill. kWh nyttes av bedriftens tremassefabrikk, mens resten nyttes av de to datterselskaper Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S. De 3 selskaper anses som ett konsern og direktør H. B. Holta er styreformann i samtlige selskaper. Selskapene har bare norske styremedlemmer og samtlige aksjer er på norske hender. Ved kgl. resolusjon av 11. januar 1952 fikk Tinfos Papirfabrik konsesjon på leie av inntil 7 000 kW fra Statens kraftverker på Østlandet, og også denne kraft var forutsatt å skulle nyttes av Tinfos Jernverk.

De 3 selskaper har hver for seg tegnet gjeldsbrev i Tokkelånet svarende til i alt 32 165 kW. Ved kgl. resolusjoner av 20. desember 1963 har Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S fått konsesjoner på leie av de kraftkvanta, henholdsvis 14 083 kW og 4 000 kW, fra Tokke hovedanlegg, som svarer til deres investeringer i Tokkelånet. En viser herom til «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1963, side 195 flg., der det bl. a. er opplyst at disse kraftmengder skal anvendes til smelteindustri (ferro-legeringer) på Notodden.

Tinfos Papirfabrik opplyser i sin konsesjonsøknad at også den Tokkekraft — 14 082

kW — som dette selskap har tegnet gjeldsbrev for, skal anvendes til smelteindustri (ferro-legeringer) på Notodden og således ikke til produksjon av treforedlingsprodukter. Det er således ikke for å øke sin egen industriproduksjon at Tinfos Papirfabrik har tegnet andeler i Tokkelånet. Dets investering i Tokkelånet må ses som et ledd i konsernets finansiering av nyanleggene i smelteindustrien (ferrolegeringer). Når konsernet ønsker at Tinfos Papirfabrik skal stå som ansvarlig leietaker av de 14 082 kW som svarer til dets andel i Tokkelånet, finner departementet ikke å burde motsette seg dette og da heller ikke at konsesjonen gis til dette selskap. Departementet vil imidlertid rå til at det i konsesjonsbetingelsene tas inn et spesielt vilkår om at det kraftkvantum som konsesjonen omfatter, ikke skal brukes i bedriftens tresliperi og ikke medføre øking av tremassefabrikkens kraftforbruk og produksjon, jfr. postene 3 og 9 i utkastet nedenfor. I post 3 foreslås også bestemt at kraften kan overdras til Tinfos Jernverk A/S og nyttes til ferrolegeringer.

Departementet vil i tilslutning til hovedstyret rå til at konsesjonen for øvrig blir gitt på de samme betingelser som de ved kongelige resolusjoner av 20. desember 1963 gitte konsesjoner til Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S på leie av henholdsvis 14 083 og 4 000 kW fra Tokke hovedanlegg.

Hovedstyret har, som det vil fremgå, forutsatt at den konsesjon som Tinfos Papirfabrik fikk 11. januar 1952 på leie av inntil 7 000 kW fra Statens kraftverker på Østlandet, bortfaller ved meddelelse av den nå søkte konsesjon på 14 082 kW fra Tokke hovedanlegg.

I konsesjonen av 1952 er det bestemt at den «gjelder for den tid selskapet måtte leie inntil 7 000 kW fra staten (i henhold til kraftleiekontrakt med Statens kraftverker på Østlandet), dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1972.»

Som anført i «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1952, side 5—6, har leveringen av de nevnte 7 000 kW sammenheng med at staten i henhold til ekspropriasjonstakst hadde ervervet — mot erstatning i penger — selskapets fallstrekninger i Mårvassdraget. Selskapet protesterte mot ekspropriasjonen, men saken ble forliket under den forutsetning at selskapet skulle få kjøpt tilsvarende kvantum statskraft til vanlig pris og på normale statskraftvilkår, straks Mår kraftverk kom i drift.

Departementet har i brev av 16. juni d. å. spurt selskapet om det nå har behov for å leie kraft fra Statens kraftverker utover de

14 082 kW som svarer til de av selskapet tegnede andeler i Tokkelånet. Departementet tilføyet at dersom selskapet ikke har noen aktuelle planer om fortsatt leie av de 7 000 kW, som det fikk konsesjon på 11. januar 1952, gikk departementet ut fra at denne konsesjon nå måtte bli å anse som bortfalt. Departementet la samtidig ved et utkast til konsesjonsvilkår for den ansøkte leie av 14 082 kW elektrisk kraft fra Tokke hovedanlegg.

I brev av 1. september d. å. har selskapet meddelt at det ikke har noe spesielt å bemerke til de oppstilte konsesjonsvilkår. Selskapet tilføyet:

«Når det gjelder spørsmålet om sletting av konsesjon på leie av 7 000 kW datert 11. januar 1952, så er det for tidlig for oss å ta endelig standpunkt til dette.

Vi har i påvente av en ordning med reduksjon av kraftprisen for obligasjonseiere i Tokke, ennå ikke fått brakt i orden våre kontraktsforhold om kraftleie med Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

Så snart disse forhold er brakt i orden vil vi komme tilbake til konsesjonen av 11. januar 1952.»

Til dette vil departementet få bemerke at den omstendighet at selskapet for tiden ikke finner å kunne ta noe endelig standpunkt med hensyn til fortsatt leie av de 7 000 kW fra Statskraftverkene som konsesjonen av 1952 omfatter, ikke bør være til hinder for at selskapet nå blir gitt konsesjon på leie av de 14 082 kW fra Tokke som svarer til selskapets investering i Tokkelånet. Spørsmålet om opphør av selskapets konsesjon av 1952 bør kunne utstå inntil videre.

Etter departementets mening er det heller ikke noen grunn til å utsette meddelelsen av den søkte konsesjon på leie av Tokkekraft fordi om forhandlingene mellom staten og eierne av Tokke-obligasjonene om prisvilkårene for Tokkekraften ennå ikke har ført til en endelig ordning. Som ovenfor nevnt er Tinfos Papirfabriks datterselskaper, Tinfos Jernverk A/S og Notodden Calcium-Carbidfabrik A/S allerede ved kongelige resolusjoner av 20. desember 1963 meddelt konsesjoner på leie av de kraftkvanta fra Tokke som svarer til deres investeringer i Tokkelånet.

Departementets utkast til konsesjonsvilkår for den av Tinfos Papirfabrik omsøkte konsesjon på leie av 14 082 kW Tokkekraft er sålydende:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 30. juni 1996.

2. Styre.

Selskapets styre som skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Kraftens anvendelse.

Den kjøpte energi skal ikke brukes i bedriftens tresliperi og skal ikke medføre øking av tremassefabrikkens kraftforbruk og produksjon. Den kjøpte energi kan overdras til Tinfos Jernverk A/S, og nyttes til ferro-legeringer, men kan ellers ikke overdras uten samtykke av Industridepartementet. Den kan ikke avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot disse bestemmelser, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement. Gjentatte eller fortsatte overtredelser kan også medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. post 9 nedenfor.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av det til utnyttelse av kraften nødvendige elektriske materiell, maskiner m.v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlands materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes erlegges til staten fra og med 1. oktober 1961 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 8 og overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen gjelder, kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917, kap. IV, tillates Tinfos Papirfabrik å leie inntil i alt 14 082 kW fra Tokke hovedanlegg.

Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 22. oktober 1965.

59. Statsregulering av Røssåga m. v.

(Nytt manøvreringsreglement.)

Kgl. res. 22. oktober 1965.

Ved kgl. resolusjon av 8. juli 1954 ble det med Stortingets samtykke fastsatt reguleringsbestemmelser for statsregulering av Røssåga, jfr. St. prp. nr. 47 for 1954, Innst. S. nr. 175 for s. å. og «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954 side 106—109. Manøvreringsreglementet ble fastsatt ved kgl. resolusjon av 19. juni 1953.

Det er foreslått at det fastsettes nytt manøvreringsreglement, og Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 2. juli 1965 uttalt:

«Med departementets ekspedisjon av 15. november 1962 mottok Hovedstyret til uttalelse følgende brev datert 9. s. m. fra høyesterettsadvokat Erik Bryn vedrørende ovenstående:

«For statsreguleringen av Røssåga foreligger manøvreringsreglement fastsatt ved Industridepartementets brev av 19. juni 1953.

Etter reguleringen og utbyggingen har det vist seg at man i Røssåga har fått en øket flomrisiko med større flommer ved sterk nedbør på topp av magasinet i Røssvann. Det ved reglementet fastsatte dempningsmagasin på 25 cm har vist seg å være for lite.

Høsten 1958 var det en større flom i Røssåga og i forbindelse med en erstatningssak lot jeg på vegne av firma S. O. Eitran, Korgen, sivilingeniør Ræstad vurdere hvorvidt denne flom kunne sies å skyldes statsreguleringen av Røssåga.

I en betraktning av 25. november 1961 konkluderer sivilingeniør Ræstad med at flommen utvilsomt skyldes reguleringen og anbefaler en endring i manøvreringsreglementet for å unngå lignende flommer i fremtiden. Jeg vedlegger et eksemplar av sivilingeniør

Ræstads betenkning. På side 8 har sivilingeniør Ræstad utformet en endring av manøvreringsreglementet som etter hans mening vil gi tilstrekkelig sikring.

Som kjent vil overføringene fra Vefsna til Røssvann og utbyggingen av Langvatn Kraftverk m. v. sannsynligvis medføre at Røssvann vil fylles hvert år med derav følgende flomrisiko i Røssåga ved sterk høstnedbør som er ganske vanlig på disse kanter.

Under henvisning til foranstående ber jeg på vegne av firma S. O. Eitran departementet overveie en endring av manøvreringsreglementet for Røssåga som foreslått av sivilingeniør Ræstad.

Jeg vil også be departementet overveie om det ikke vil være riktig å etablere et flomvarslingsystem for Røssåga elv i likhet med hva som har vært vanlig ved senere reguleringer av denne art.»

Saken ble deretter ekspedert fra Vassdragsvesenet til departementet med følgende uttalelse datert 28. august 1963:

«Med hensyn til sivilingeniør Erik Ræstads beregninger hitsettes Hydrologisk avdelings gjennomgåelse av denne i notat av 13. februar 1963:

«I brev til Industridepartementet foreslår høyesterettsadvokat Erik Bryn på vegne av sin klient, firma S. O. Eitran, Korgen, bl. a. endring av manøvreringsreglementet for statsreguleringen av Røssåga. Grunnlaget for dette er en betenkning fra ingeniør Ræstad, datert 25. november 1961. Da denne betenkning på et par punkter kommer i skade for å utlede feilaktige konklusjoner skal følgende kommentarer gis:

For å kunne rekonstruere det naturlige avløp fra Røssvatn/Tustervatn, spesielt under høstflommen 1958, må en kjenne til løpet. Dette lar seg i dag vanskelig beregne med noen sikkerhet. Ingeniør Ræstad forsøker i sin utredning en indirekte metode (s. 2. og tab. D og E). Den bygger på forholdet mellom de observerte tilløp ved Sjøfossen og Tustervatn vm. i uregulert tilstand.

Til en slik metode er å bemerke at forutsetningen om et konstant forhold ikke holder stikk, aller minst i flom, og når beregningens endelige hensikt er å finne en kulminasjonsvassføring som er relativt kortvarig. For beregninger over lengre tidsrom kunne vel derimot en slik metode forsvares. Flommene som behandles i utredningen er høstflommer som oppstår etter heftige regnvær.

Størst nedbørintensitet kan ventes et stykke til fjells og forholdet mellom tilløpene ved Sjøfoss og Tustervatn, f, må ventes å få små verdier ved begynnelsen av en flom og større en stund etter kulminasjonen. At variasjonene er betydelige viser ingeniør Ræstads egne oppgaver fra flommene i 1931, 1942, 1947 og 1949.

Min- og maks.verdier er 1,04 og 1,85. Gjennomsnittene for dager med positivt v.st. endring i Tustervatn viser for alle 4 flommene mindre verdier for enn gjennomsnittet for de «negative» dagene. Diffe-

rensene er ført opp i tabellen nedenfor sammen med verdien for f den dag avløpet ved

Sjøfoss kulminerte og tilsvarende vassføring:

	$f \div f$		f ved kulm. Sjøfoss	Vassføring
	neg.	pos.		
Oktober 1931	+0,23		1,62 (17/10)	450 m ³ /sek.
September 1942	+0,08		1,60 (12/9)	338 m ³ /sek.
Oktober 1947	+0,11		1,53 (13/10)	325 m ³ /sek.
Oktober 1949	+0,08		1,37 (14/10)	413 m ³ /sek.
Gjennomsnitt	+0,13		1,53	

Ved at ingeniør Ræstad bruker forholdstallet 1,36 for alle dager, inkludert flomkulminasjonen, vil en se at det beregnede tilløp til Tustervatn under kulminasjonen sannsynligvis blir for stort. Det er bl. a. det beregnede maksimaltilløp Ræstad legger til grunn for sine konklusjoner. (Utredningen s. 7 og 8.)

Dette avvik i beregningen av tilløpet blir lite mot den beklagelige feil som er gjort i utredningen ved å regne med for store vannstander ved Sjøfoss vm. I «Vannstandsobs. i Norge 1957» er det s. 225 en fotnote ved Sjøfoss vm. som ingeniør Ræstad må ha oversett: «Merknad: I de trykte observasjoner er vannmerkets nullpunkt senket 1,00 m den 1. januar 1957.»

Ingeniør Ræstad regner med 1958-vannstandene som om de skulle vært 1 m høyere. Utredningens tallmessige resultater blir derfor misvisende. De kulminerende vassføringer ved Sjøfoss vm. blir i virkeligheten 362 m³/sek. (31/10-58) og 410 m³/sek. (23/11-58). Etter tillegg av driftsvassføringen i nedre Røssåga finnes kulminasjonene ved Korgen lik 431 og 466 m³/sek. I ingeniør Ræstads utredning er de tilsvarende verdiene henholdsvis 590 og 626 m³/sek. For øvrig kan bemerkes at maksimal flomvassføring etter reguleringen tidligere er anslått av H til ca. 500 og 600 m³/sek. ved Tustervatn og Sjøfoss.

En endring av manøvreringsreglementet slik ingeniør Ræstad foreslår vil etter dette vel ikke komme på tale. En annen sak er de forandringer i Røsså-vassdraget som kan ventes etter en overføring fra Vefsna. Med den vannmengde som overføres, årsmiddel 240 106 m³, vil nok Røssvatn oftere fylles enn tilfellet er nå. En kan ikke uten videre godta, som anført i høyesterettsadvokat Bryns brev til Industridepartementet, at det kan regnes med årvisst fylling. For årene 1927—51 ville magasinet blitt fylt i ca. halvparten av årene med overføring av årsmidlet og en tapping lik den nåværende reg.vf. 80,3 m³/sek. En nøyere beregning vil kreve en del tid og er ikke foretatt.»

Som det fremgår er det påvist at utredningens tallmessige resultater er misvisende og følgelig stemmer ikke de rekonstruerte naturlige flommer i det aktuelle tidsrom og grunnlaget for Ræstads konklusjoner er ikke holdbare.

Når en beregning av tilløpet til Røssvatn/Tustervatn for året 1958 ikke kan utføres med tilstrekkelig sikkerhet fordi Tuven limnigraf var ute av drift i oktober/november s. å., vil man bare sammenligne største avlønet forbi Sjøfossen vassmerke med den største flom før reguleringen, nemlig i oktober 1931:

1931		1958		
Datum	Vassf. m ³ /sek.	Datum	Vassf. m ³ /sek.	Vasstander Røssvassdammen
10. oktober	173	17. november	81	383,23
11. oktober	210	18. november	137	383,28
12. oktober	242	19. november	133	383,32
13. oktober	208	20. november	73	383,31
14. oktober	189	21. november	71	383,29
15. oktober	180	22. november	—	383,34
16. oktober	357	23. november	466	383,38
17. oktober	450	24. november	464	383,33
18. oktober	293	25. november	427	383,33
19. oktober	274	26. november	353	383,27
20. oktober	266			

Det gjeldende manøvreringsreglement bestemmer bl. a. at «vannstanden må ikke overstige øvre reguleringsgrense uten at alle nåløp og reguleringsluker er helt åpne», jfr. pkt. 1 siste ledd. I pkt. 2 heter det bl. a.: «Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene nedenfor dammene så vidt mulig ikke økes.» For øvrig er det ingen andre bestemmelser vedrørende flomforhold, men forutsetningen for planen som danner grunnlaget for reguleringsbestemmelsene er at magasinvolumet mellom kotene 383,15 og 383,40 skal fungere som dempningsmaga-

sin. I 1958 ble fylling i Røssvatn nådd til kote 383,15 den 17. juli. Resten av juli og august har dempningsmagasinene delvis vært i bruk med en største vasstand på kote 383,33.

Det var igjen helt tomt og altså 100 pst. effektivt pr. 12. september og pr. 11. oktober. Den mellomliggende tid var største vasstand 383,29. I hele den aktuelle flomperiode har dempningsmagasinet vært i bruk. Den 29. oktober kulminerte vasstanden på kote 383,42 hvorefter magasinet ble tappet til kote 383,21 den 15. november. Tabellen foran viser variasjonene etter dette tidspunkt. Den tidligere

maksimalflom er ikke nevneverdig overskredet. Uttappingen som ga et avløp på 466 m³/sek., kan sies å ha kommet brått. Novembertilsiget er normalt antagelig bare omkring 50 pst. av tilsiget i oktober, så for så vidt var den flommen som kom ikke å vente. Det er etter dette formentlig ikke grunnlag for å hevde at manøvreringsreglementet er overtrådt. Ansvar for mulige økte skadevirkninger på grunn av reguleringen er noe annet, og Vassdragsvesenet har tatt ansvaret for skaden og betalt erstatning for den. Skjønnsretten for Røssågareguleringen har lagt til grunn en maksimal avløpsflom fra Tustervatn på ca. 500 m³/sek. og det kan ikke utelukkes at firmaet S. O. Eitran hadde blitt tilkjent erstatning om det hadde møtt ved skjønnet og meldt sine krav. Med gjennomføringen av de vedtatte overføringer vil fås et tilskudd på ca. 317 km² nedslagsfelt og dette øker flomhyppigheten i Røssåga. Sivilingeniør Ræstads forslag til endring av manøvreringsreglementet kan formentlig ikke tas til følge, men Hovedstyret kan være enig i at man nå bør sette bestemte regler for bruken av dempningsmagasinet i flomperioden inntil 1. desember. Sett på bakgrunn av det flomforløp som fant sted i 1958, kan det ikke være nødvendig med en utvidelse av dempningsmagasinet størrelse. Hovedstyret foreslår pkt. 3 i det ved kgl. resolusjon 19. juni 1953 fastsatte manøvreringsreglement gitt denne ordlyd:

«3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene nedenfor dammene så vidt mulig ikke økes. Vasstanden i Røssvatn/Tustervatn må i tiden fra vårløsningens begynnelse inntil 1. desember ikke stige over kote 383,15 før vassføringen i Røssåga nedenfor utløpet av nedre Røssåga kraftstasjon overstiger 400 m³/sek., og skal snarest etter at avløpet igjen synker under denne grense bringes tilbake til kote 383,15. Heller ikke må lågvassføringen forminskes til skade for andres rettigheter. For øvrig kan vassslippingen foregå etter Røssåga kraftverkers behov.»

Flomvarslingssystem er i visse tilfeller be-tinget for å varsle plutselige vassføringsøkninger. Ved Røssåga vil det i framtiden oppstå gradvis endrede flommer som man ikke finner grunn til å varsle på samme måte.»

Departementet fant imidlertid — i medhold av reguleringslovens § 12 pkt. 12 — at saken burde forelegges distriktet til uttalelse før det ble truffet endelig bestemmelse om endring av reglementet.

Med ekspedisjon av 27. januar 1964 fra fylkeskontoret i Nordland ble distriktsuttalelsene oversendt Vassdragsvesenet og de lyder slik:

«Låg føre skriv av 28. august 1963 frå Vassdrags- og elektrisitetsvesenet til Industridepartementet angående endring i det foretatte manøvreringsreglement, kgl. resolusjon av 19. juni 1953.

Framlegg frå formannskapet:

Kommunestyret finn ikkje grunnlag for å motsette seg den endringa i manøvrerings-

reglementet for Røssågareguleringa, som Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har gjort framlegg om.

Dersom endringa av manøvreringsreglementet skulle medføra at vasshøgda i Røssvatn overstig høgste tillatte reguleringshøgde, kote 383,4 — under storflommar, går ein ut frå at skadane, som dette medføre, blir erstatta fullt ut.

Kommunestyret vil elles be om at faste og tydelege merker, for dei tillatte oppdemning- og senkningshøgder, som omtalt i pkt. 1 i manøvreringsreglementet, blir sett opp på eit par høvelege stadar ved Røssvatn, innom Hattfjelldal kommunes nye grenser.

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapetets framlegg samrøystes vedteke.»

Korgen kommunestyre uttaler i møte 21. desember 1963:

«Korgen kommunestyre bes herved om at følgende bestemmelse inntas i manøvreringsreglementets pkt. 3:

«Vannstanden i Røssvatn—Tustervatn må i tiden fra vårløsningens begynnelse inntil 1. desember ikke stige over cote 383,00 m, før vassføringen i Røssåga nedenfor utløpet av Nedre Røssåga kraftstasjon overstiger 400 m³/sek., og skal snarest etter at avløpet igjen synker under denne grensen, bringes tilbake til cote 383,00.

Fra 1. desember og utover vinteren inntil vårløsningens begynnelse tillates vannstanden i Røssvatn hevet til cote 383,25 m, så lenge avløpet i Røssåga nedenfor utløpet fra Nedre Røssåga kraftstasjon ikke overstiger 400 m³/sek.

De som bor langs Røssåga skal varsles om flommer som ventes å gå over dammer god tid i forvegen ved oppslag på høvelige steder og telefonvarsel til gårdbrukergrupper som er avhengig av terskeloverganger.»

Nordland fylke Elektrisitetskontoret antar at Vassdragsvesenets forslag til endring i brev av 28. august 1963 vil være tilfredsstillende, jfr. brev av 21. januar 1964.

Med brev av 25. november 1963 mottok man fra advokat Bryn følgende brev fra sivilingeniør Erik Ræstad datert 22. november 1963:

«Vi har mottatt Deres brev av 31. oktober 1963 med fotostatkopi av Vassdragsvesenets brev av 28. august 1963 til Industridepartementet.

Vi beklager meget at vi har gjort en feil i beregningen av novemberflommen 1958 idet vi har oversett at vannmerket ved Sjøfossen ble senket 1 meter den 1. januar 1957. Dermed er både «observerte» og «naturlige» vannstander vi har oppgitt blitt vesentlig for høye. Vassdragsvesenets bemerkninger om at det forholdstall mellom avløpene ved Sjøfossen og ved Tustervatn v. m. som er lagt til grunn for våre beregninger er usikkert, er for så vidt også riktige. Det synes imidlertid å være klart at reguleringen har bevirket en vesentlig økning av novemberflommen 1958 selv om en

regner med det ugunstigst tenkelige forholdstall mellom tilløpene Sjøfossen—Tustervatn (og vannmerkets nullpunkt 1 meter lavere). Imidlertid er erstatningskravet for 1958-flommen så vidt vi kjenner til oppgjort, og da beregningen krever en del tid, utfører vi ikke denne hvis det ikke skulle vise seg påkrevet.

Når det gjelder vårt forslag til endring av manøvreringsreglementet, så bygger dette ikke på 1958-flommen. Dette skulle fremgå klart av vår utredning av 25. november 1961 side 8: «Flomdempningsmagasinet kunne vært effektivt nyttet i 1958 . . .» osv. Dette til tross for at vi har regnet med en større vassføring i 1958-flommen enn den virkelige. Forslaget til reglementsendringen bygger på de tidligere observerte flommer i vassdraget, særlig flommen i 1931 som er den største observasjonsperioden før reguleringen. Og for disse flommene har vi nøyaktige observasjoner både fra Tustervatn, Røsvatn og Sjøfossen. Våre konklusjoner vedrørende manøvreringsreglementet er derfor ikke resultatet av tilnærmete beregningsmetoder.

I tabell X i utredningen av 25. november 1961 er det tydelig påvist at reguleringen ville føre til en kraftig forøkelse av 1931-flommen selv med den best mulige utnyttelse av nåværende flomdempningsmagasin. Dessverre er det kommet inn en «trykkfeil» i bilag X idet der står flommen 1939, skal være 1931. Vi viser ellers til utredningen side 8.

Vår konklusjon vedrørende manøvreringsreglementet bygger altså på pålitelige observasjoner fra tidligere flommer og ikke på beregningene av 1958-flommen. Det er derfor med stor forbauselse vi leser Vassdragsvesenets brev av 28. august 1963 til Industridepartementet, der Vassdragsvesenet etter å ha gjennomgått våre beregninger av 1958-flommen uttaler: En endring av manøvreringsreglementet slik ingeniør Ræstad foreslår vil etter dette vel ikke komme på tale.

Vassdragsvesenet har i det hele tatt ikke berørt problemet vedrørende Dempningsmagasinets tilstrekkelighet ved de store flommer før reguleringen. Vi mener derfor at Vassdragsvesenets forslag til endring av manøvreringsreglementet ikke er tilstrekkelig underbygget, og Industridepartementet bør gjøres kjent med dette før det tas bestemmelse om reglementets ordlyd.»

Advokat Bryn har i brev av 21. september 1964 videre uttalt i sakens anledning:

«Jeg viser til tidligere korrespondanse om denne sak, senest mitt brev til Industridepartementet av 25. november 1963.

Hemnes kommune har meddelt meg at dette ennå ikke har mottatt noen melding om endring i manøvreringsreglementet for Røssåga og har bedt meg etterlyse denne sak hos Industridepartementet.

Erfaringen man har hatt siden denne sak ble tatt opp av meg på vegne av kommunen, har tydelig vist at det er høyst påkrevet med en endring som krevet i manøvreringsreglementet. Det har bl. a. i 1964 til stadighet vært sluppet vann i det gamle elveleie fordi magasinet har vært fullt. Ved en anledning kom vannet i det gamle elveleie overraskende på to gutter, og det var bare et hell at en ulykke ble unngått.

Det kan ikke være tvilsomt at det vil være nødvendig å etablere et effektivt varslingsapparat langs Røssåga for å forebygge muligheten for ulykker ved slipping av vann i det gamle elveleie.

Den situasjon i hydrologisk henseende som er skapt ved at man har overført Bleikvatn til Røssvatn og dessuten overført en rekke bielver til Vefsna til Røssvatn, innebærer også etter kommunens oppfatning at det er nødvendig å etablere et større dempningsmagasin for å forebygge flomskade. Jeg kan her for så vidt vise til det som tidligere er anført fra kommunens side i denne forbindelse.

Under henvisning til foranstående ber jeg vennligst meddelt om departementet har tatt stilling til endring av manøvreringsreglementet for Røssåga og ber meddelt hva departementet her har vedtatt.

Skulle departementet ikke ha tatt standpunkt ennå til spørsmålet om endring av manøvreringsreglementet, er jeg takknemlig for å vite når departementets avgjørelse i denne sak kan ventes.»

De innkomne uttalelser ble forelagt Direktoratet for Statskraftverkene som har gitt følgende svar datert 19. november 1964:

«Flomdempningsmagasinet mellom k. 383,4 = HRV og k. 383,15 i Røssvatn tilsvarende ca. 50 mill. m³ magasin. Utnyttet som reguleringsmagasin tilsvarende dette en produksjonsøkning i Røssågaverkene på ca. 50 mill. m³ à 0,873 kWh = 43 mill. kWh. Med ordinære vinterkraftpriser vil det i enkelte år kunne gi netto inntektsøkning for kraftverket på ca. kr. 800 000.

Den utforming som forslaget til endret manøvreringsreglement har fått i brev av 28. august 63 fra NVE til Industridepartementet utelukker praktisk talt alle muligheter for leilighetsvis å kunne nytte de siste 0,25 m reguleringshøyde.

Ved endelig utforming av reglementet bør man ta hensyn til:

1. Vefsna vil ikke medføre økt skadeflom i Røssåga da 277 km² av et samlet felt på 317 km² om nødvendig kan avlede sin flom i Vefsna. De resterende 40 km² overføres via tunnel med begrenset kapasitet.
2. Røssvatn vil ikke bli fylt i alle år selv etter overføring av Vefsna. Derved vil flommene for en rekke år bli helt borte.
3. Flomdempningsmagasinet skal i alle de år som magasinet når k. 383,15 nyttes for dempning av flommen i samsvar med at Røssvatn før reguleringen alltid fikk en stigning i flomtiden med sikte på å gjennomføre flomavledningen på samme måte som før.
4. Når flommen har kulminert skal kraftverket ha adgang til å utnytte flomdempningsmagasinet med at det fylles helt og derpå tappes ned gjennom kraftverkene. Inntreffer dette etter seneste kulminasjonstid før høstflom er det ikke påkrevet med en påfølgende nedtapping. Flomkulminasjonen skal beregnes og vurderes ut fra hydrologisk tilstand i nedslagsfeltet samt hydrologisk statistikk.

Nærmere retningslinjer etter forannevnte

prinsipper for bruken av flomdempningsmagasinet bør utarbeides av Den hydrologiske avdeling.»

Man vil for øvrig også sitere R a n a v e r k e n e s uttalelse datert 25. september 1963:

«Vi har mottatt kopi av brev til Industri-departementet, Vassdragsavdelingen av 28. august 1963, jnr. 2310/62 — V hvor det foreslås at vasstanden i Røsvatn/Tustervatn i tiden før vårløsningens begynnelse inntil 1. desember ikke må stige over kote 383,15 (H.R.V. er kote 383,40) og skal få bemerke:

Det manøvreringsreglement som ble fastsatt ved kgl. resolusjon 19. juni 1953 (vi går ut fra at det beror på en feilskrift når det i foran nevnte brev er oppgitt datoen 19. juni 1963) inneholder ingen bestemmelse om hvor stort dempningsmagasinet skal være.

Etter avtale med Salgsavdelingen har vi i sommer og høst holdt adskillig mindre dempningsmagasin enn de 25 cm som St. prp. nr. 47 for 1954 forutsetter.

Salgsavdelingens folk er vel kjent med den økonomiske fordel vi har hatt i høst av å holde mindre dempningsmagasin, og vi mener at det er liten sannsynlighet for at skadeserstatningene skal kunne overstige det beløp som det økede kraftsalg vil innbringe. Forskjellen mellom kote 383,15 og f. eks. kote 383,30 betyr et magasin på 32 mill. m³ eller 27 GWh i Ø.R. og N.R. samlet. Forutsetter vi at stigninger mellom de to foran nevnte kotehøyder skjer i løpet av 14 dager og at vi samtidig tapper Røsvatn med 120 m³/sek., utgjør dette 145 mill. m³ eller 123 GWh, altså til sammen 150 GWh. Med en pris på 1 øre pr. kWh utgjør dette 1,5 mill. kroner.

Sammenlignet med dette beløp må kr. 9 855,23 som representerer skaden på varene i firmaet S. O. Eitranes kjeller 22. og 23. november 1958 sies å være beskjedent.

Tar vi dessuten i betraktning at skaden etter all sannsynlighet ville ha vært helt minimal, dersom firmaet hadde gjort henvendelse om å få låne pumpe da de fikk beskjed fra oss om at det ville bli sloppet vann, og ikke ventet til neste dag da oversvømmelsene var et faktum, blir forskjellen mellom forventet produksjonstap og skade som vannslipping hittil har forårsaket mer iøynefallende.

Vi er oppmerksomme på at snevrere grenser for dempningsmagasinet krever øket påpasselighet og arbeide fra vår side og at det kanskje er for sent å gjøre noe med saken. Men vi vil allikevel ikke unnlate å gjøre oppmerksom på at vi er dypt uenige i den forandring av manøvreringsreglementet som er foreslått overfor Industridepartementet.»

Det er vedlagt følgende instruks for manøvreringen av Røssvassdammen:

- «1. For å unngå at øvre reguleringsgrense 383,40 m overskrides og at vassføringen i vassdraget kommer over tidligere observerte maksimale flom foretas reguleringen slik at vasstanden ikke overstiger kote 383,15 før 1. november. Derved oppnås et flomdempningsmagasin på ca. 55 mill. m³.

Tidligere observerte maksimale flom:

Øvre Røssåga 350 m³/sek.
Bleikvatn 60 m³/sek.
Nedre Røssåga 440 m³/sek.

2. Etter 1. november hvert år kan vasstanden tillates å stige til 383,40 m.

3. Såfremt vasstanden før 1. november som følge av sterk nedbør og/eller nesmelting stiger over kote 383,15, økes tappingen gradvis samtidig som en langsom vasstandsstigning i sjøen kan tillates (maks. 383,40). Herunder kan det samlede avløp fra Tustervatn suksessivt økes til 250 m³/sek. Hvis vasstanden til tross herfor må antas å vokse over 383,40 innen flommen går tilbake, må avløpet skjønnsmessig økes, dog ikke over 300 m³/sek., allerede før denne vasstand nåes.

Så snart flommen er på retur, bringes vasstanden i sjøen snarest mulig ned til den for vedkommende tidspunkt fastsatte høyvannsgrense.

Ved sterkt tilsig etter 1. november skal tappingen foretas slik at kote 383,40 ikke overskrides.

4. Skulle flommen bli så voldsom at det synes ønskelig å øke tappingen utover 300 m³/sek., må saken først telefonisk forelegges hovedkontoret i Oslo.»

H o v e d s t y r e t vil bemerke:

Reguleringsbestemmelser for statsregulering av Røssåga ble fastsatt ved kgl. resolusjon 8. juli 1954 og omfattet en regulering på 11,2 m mellom kotene 383,40 og 372,2 i selve Røssvatn mens den ved Tustervatn omfattet 12,7 m regulering mellom kotene 383,40 og 370,7. Saken er behandlet i St. prp. nr. 47 for 1954. For så vidt angår manøvreringsreglementet ble dette fastsatt tidligere, nemlig ved kgl. resolusjon 19. juni 1953. Dette inneholder bl. a. bestemmelse om at vasstanden ikke må overstige øvre reguleringsgrense uten at alle nåleløp og reguleringsluker er helt åpne. Flommene i vassdraget nedenfor dammene må så vidt mulig ikke økes og heller ikke må lågvassføringen forminskes til skade for andres rettigheter. I nevnte Stortingsproposisjon er det imidlertid forutsatt at det etableres et flomdempningsmagasin på 50—60 mill. m³ tilsvarende 25 cm's høyde på bekostning av det effektive magasin, jfr. proposisjonen side 3, 1. spalte. Etter dette bygger reguleringsforutsetningene på et flomdempningsmagasin mellom grensene 383,15 og 383,40. Den detaljerte instruks for bruken av flomdempningsmagasinet har, som det framgår av sitatene i det foregående, foreskrevet at det skal brukes som dempningsmagasin fram til 1. november. Det vil si at om tilløpsforholdene har gjort det nødvendig å overstige kote 383,15 før denne dato skal vasstanden bringes tilbake til denne kotehøyde så snart flommen er på retur. Etter 1. november har flomdempningsmagasinet ifølge instruksen vært satt ut av funksjon idet vasstanden

da kan bringes opp til HRV σ : kote 383,40. Det bemerkes imidlertid i denne forbindelse at Tustervatn/Røsvatnmagasinet ikke blir årvisst fylt dersom det er helt uttappet idet magasinet utgjør 2 363 mill. m³ i forhold til et midlere årlig avløp fra nedbørfeltet på 2 610 mill. m³, σ : en magasinprosent på 90,5. Bleikvatns magasin og tilløp er her ikke tatt med idet Bleikvatn gir ideell regulering for sitt eget nedbørfelt. Derimot er Vefsnoverføringene tatt med. Disse gir et tilskudd til det årlige tilløp med 440 mill. m³ og går uregulert til Røssvatn. Denne overføring ble iverksatt fra 1. januar 1963. Overføringstunnelene er ikke utstyrt med reguleringsluker, men bare med bjelkestengsel.

Saken gjelder nå en søknad fra advokat Bryn om endring av manøvreringsreglementet begrunnet både ut fra en flomskade som inntraff i november 1958 og ut fra hensynet til at Vefsnoverføringen øker flomfaren i Røssåga. Det konkrete endringsforslag lyder slik:

«Vannstanden i Røssvatn-Tustervatn må i tiden fra vårløsningens begynnelse inntil 1. desember ikke stige over k. 383,00 før vassføringen i Røssåga nedenfor utløpet av nedre Røssåga kraftstasjon overstiger 400 m³/sek. og skal snarest etter at avløpet igjen synker under denne grense, bringes tilbake til k. 383,00.

Fra 1. desember og utover vinteren inntil vårløsningens begynnelse tillates vannstanden i Røssvatn hevet til k. 383,25 m så lenge avløpet i Røssåga nedenfor utløpet fra nedre Røssåga kraftstasjon ikke overstiger 400 m³/sek.»

Vassdragsvesenet har kommentert dette brev til Departementet av 28. august 1963 og gitt en redegjørelse for de forhold som gjorde seg gjeldende omkring flommen i 1958. Hovedstyret viser til denne redegjørelse idet det ikke er framkommet noe nytt materiale gjennom den distriktsbehandling som saken er undergitt siden da. Vassdragsvesenets uttalelse konkluderte med et forslag til endring av reglementet som i det vesentlige bestod i at flomdempningsmagasinet gjøres effektivt 1 måned lengre enn før, σ : fram til 1. desember. Man viser til siste avsnitt i Hovedstyrets brev av 28. august 1963 som er sitert foran. Hovedstyret vil i denne forbindelse ikke kunne tilrå at man tar tilfølge kravet fra Korgen kommune — nå en del av Hemnes kommune — idet kommunens forslag betyr en reduksjon av selve reguleringseffektiviteten. Det samme vil man også anføre ovenfor advokat Bryns forslag.

Innvendingene fra driftens side gjelder mulig økonomisk tap for kraftverkene ved at en måneds utsettelse med adgangen til å ta i bruk flomdempningsmagasinet som regule-

ringsmagasin minsker muligheten til å få dette fylt. Man ser anført at 50 mill. m³ i Røssvatn—Tustervatn vil kunne bety en inntektøkning for kraftverket på ca. kr. 800 000 i enkelte år. Mot denne inntektssvikt er stillet opp flomskaden i det angjeldende år angitt til kr. 9 855,23. Denne skadeserstatning er for lengst gjort opp og forholdet for så vidt i orden. Saken om endring av reglementet er dog søkt påskyndet av advokat Bryn i brev av 21. september 1964 hvor det nevnes at det stadig har vært sluppet vatn i det gamle elveleie på grunn av fullt magasin og at menneskeliv også har vært i fare.

Etter Hovedstyrets syn er driftsforholdene vesentlig endret for Røssågaanleggene siden reglementet ble fastsatt både ved nye betydelige overføringer og ved samkjøring med Langvatn flomkraftverk. Disse forhold øker faren for hyppigere flomavløp fra Røsvatn/Tustervatn. Ved siden av dette er det en klart uttalt forutsetning i proposisjonen for reguleringsbestemmelsene at de øverste 25 cm skal være flomdempningsmagasin. Det er uttrykkelig gjort fradrag i det kalkulerede magasinivolum for flomdempningsmagasinet. Det økonomiske tap er således ikke reelt i henhold til de planer som er lagt opp for utbyggingen av anlegget. Hovedstyret vil etter dette slutte seg til det endringsforslag som er framlagt i etatens brev av 28. august 1963, og foreslår reglementet endret slik vedlagte utkast viser.

Som det ses er det intruffet hendelser som har aktualisert spørsmålet om varsling av flommer i Røssåga og Hovedstyret vil foreslå at det etableres varslingsystem i samarbeide med de stedlige myndigheter.

Utkastet omfatter også regulering av Bleikvatn og alle overføringer fra Vefsnavassdraget.

Sakens dokumenter følger i eget hefte.

Behandlet i møte 28. juni 1965.»

Det foreslåtte manøvreringsreglement lyder:

«1.

I. *Reguleringer:*

Reguleringsgrensene er:

a. *Røssvassdammen.*

R ø s s v a t n :

H. R. vst. (høyeste regulerte vassstand) kote	383,4
Nåv. vst. (alminnelig lavvasstand) kote	373,6
L. R. vst. (laveste regulerte vassstand) kote	372,2
Reguleringshøyde 11,2 m, 9,8 m opp og 1,4 m ned.	

Tustervatn:

H. R. vst. kote 383,4
 Nåv. vst. kote 372,1
 L. R. vst. kote 370,7
 Reguleringshøyde 12,7 m, 11,3 m opp og 1,4 m ned.

L. R. vst. svarer til at det kan tappes 40 m³/sek. ut av magasinet. Ved dammen vil vasstanden være 370,5 når den er 370,7 i Tustervatn.

b. Fallfossdammen. (Inntaksbasseng.)

H. R. vst. kote 247,9
 L. R. vst. kote 241,9
 Reguleringshøyde 6,0 m.
 Nåv. vst. ved damsted er ca. kote 236,0, og ved største delen av Stormyra ca. kote 242,5.

c. Bleikvatn m/Kjøkkenbukta.

H. R. vst. kote 407,5
 Nåv. vst. kote 400,0
 L. R. vst. kote 386,0
 Reguleringshøyde 21,5 m, 7,5 m opp og 14,0 m ned.
 Høydene for Bleikvatn m/Kjøkkenbukta refererer seg til vassdragsnivellement L. nr. 379 av 1932, men for øvrig til L. nr. 378 av 1932.

De tillatte reguleringsgrenser skal angis ved faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner godkjent av Vassdragsdirektøren.

II. Overføringer:

Bleikvasselva:

Avløpet fra Bleikvatn (118 km²) føres over til Røssvatn.

Vefsna m. fl.:

Avløpet fra Nordre Tverrelva (14 km²) føres over til Nordre Svartevatn (40 km²). Det samlede avløp føres over til Glugvasselva (39 km²) og herfra videre til Dølibekken i Glugvasselva (78 km²). Det samlede avløp føres over til Røssvatn.

Avløpet fra Østre Fiskeløsvatn i Fiskeløselva (16 km²) føres over til Lillerøsvatn med avløp til Røssvatn.

Avløpet fra Elsvatn (120 km²) føres til Storebekken (10 km²) og det samlede avløp føres over til Ugelvatn med avløp til Røssvatn.

Det etableres flomdempningsmagasiner i Nordre Svartevatn ved 15 m senkning, i Østre Fiskeløsvatn ved 2 m senkning og i Elsvatn ved en regulering på 1,5 m hvor øvre svingegrense legges 0,2 m under vanlig flomvasstand.

2.

Det avgis det til den alminnelige fløtning i vassdragene nødvendige vatn, eventuelt påtar regulanten seg framføringen av tømmeret overensstemmende med overenskomst eller skjønn.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene nedenfor dammene så vidt mulig ikke økes. Vasstanden i Røssvatn/Tustervatn må i tiden fra vårløsningens begynnelse inntil 1. desember ikke stige over kote 383,15 før vassføringen i Røssåga nedenfor utløpet av Nedre Røssåga kraftstasjon overstiger 400 m³/sek., og skal snarest etter at avløpet igjen synker under denne grense bringes tilbake til kote 383,15. Etter 1. desember tillates en stigning av vasstanden til kote 383,40. For så vidt angår Bleikvatn kan vasstanden under maksimal flom på fullt magasin og blokert overføringstunnel stige til kote 409,2, men det skal imidlertid ved manøvreringen has for øye at det så vidt mulig ikke går flom over reguleringsdammen. Lågvassføringen i Røssåga må ikke forminske til skade for andres rettigheter.

For øvrig kan vasslippingen foregå etter Røssåga kraftverkets behov.

4.

De som bor ved Bleikvasselv og Røssåga skal varsles om flommer som ventes å gå over dammene god tid i forvegen ved oppslag på høvelige steder i samarbeide med de stedlige myndigheter.

5.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo og at de skal ha telefon i sine boliger.

6.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammen og reguleringsluken til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m. v.»

Departementet viser til Hovedstyrets uttalelse, som det slutter seg til, og vil tilrå at det fastsettes nytt manøvreringsreglement for statsregulering av Røssåga m. v. i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Manøvreringsreglement for statsregulering av Bleikvatn er fastsatt ved kgl. resolusjon 13. mai 1960. Bestemmelser om manøvrerin-

gen av Bleikvatn er foreslått innarbeidet i det reglement som det nå foreligger forslag om, uten realitetsendringer. I samsvar med vanlig praksis i den senere tid er det videre i reglementet foreslått angitt de overføringer som finner sted til Røssvatn.

I brevet fra høyesterettsadvokat Bryn, hvor spørsmålet om nytt manøvreringsreglement først ble tatt opp, ble det også reist spørsmål om å etablere et flomvarslingssystem. Om dette spørsmål har Hovedstyret uttalt at det vil foreslå at det etableres et varslingssystem i samarbeide med de stedlige myndigheter. Departementet antar at det i den anledning også bør søkes kontakt med Kraftforsyningens sivilforsvarnemnd og eventuelt Sivilforsvaret som sammen har ansvaret for å etablere varslingsordninger ved dambrudd i fred og krig.

Industridepartementet

tilrår:

Det fastsettes nytt manøvreringsreglement for statsregulering av Røssåga m. v. i samsvar med Industridepartementets tilråding av 22. oktober 1965, som gjeldende inntil videre.

60. A/S Findus.

(Konsesjon på ytterligere kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 25. oktober 1965.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 tillater departementet A/S Findus for drift av selskapets anlegg i Hammerfest, herunder Hammerfest Slipp og Mek. Verksted, å leie ytterligere inntil 1 000 kW fra Hammerfest Elektrisitetsverk, jfr. søknad av 30. juni 1965 fra høyesterettsadvokat Per Brunsvig.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1974.

2. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almenne hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

3. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med hensyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

4. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan

dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

5. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes erlegges til staten fra og med året 1965 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{kWh}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

6. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet til enhver tid måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene ved kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

Videre skal de vilkår som er fastsatt i den ved kgl. resolusjon av 21. desember 1962 gitte konsesjon til Findus International S/A på erverv av inntil 100 pst. av aksjene i A/S Findus gjelde tilsvarende for nærværende kraftleiekonsesjon til A/S Findus. En viser i denne forbindelse til departementets brev av 21. desember 1962 — ID 7919/62 J — til A/S Freia, Oslo, der de nevnte vilkår finnes inntatt.

Kraftuttaket er videre forutsatt å være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneeringsregler.

61. Aktieselskapet Borregaard.

(Tillatelse til å overta de kraftleiekonsesjoner som The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. tidligere har fått.)

Kgl. res. 26. november 1965.

Ved kgl. resolusjon av 1. mars 1963 ble The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. meddelt konsesjon på å leie 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg levert gjennom A/S Hafslund og i tillegg inntil 3 500 kW overskuddskraft fra samme bedrift. Konsesjonen gjelder for den tid kraftleiekontrakten med Hafslund måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 30. juni 1996. I vilkårene heter det bl. a. at selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Ved kgl. resolusjon av 11. juni 1965 ble samme selskap meddelt konsesjon på å leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund. Denne konsesjonen gjelder så lenge leieforholdet består, dog ikke lenger enn til 1. januar 1975. I vilkårenes post 2 heter det at selskapet skal ha sitt sete her i riket, og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Tilsvarende, men nå utløpte konsesjoner, er tidligere gitt gjennom en årrekke, og hver gang med det samme konsesjonsvilkår om sete i Norge.

I forbindelse med en korrespondanse med departementet om en annen sak har Aktieselskapet Borregaard opplyst at dets datterselskap The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. har helt norsk styre, men fra gammelt av har sete i Manchester i Storbritannia hvor det i sin tid ble stiftet. Departementet tok etter dette opp spørsmålet om lovligheten av de tidligere gitte kraftleiekonsesjoner med Borregaard, og i brev av 15. november 1965 søker dette selskap om konsesjon for å overta datterselskapets kraftleierettigheter. Brevet siteres:

«The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. har tidligere søkt om og fått konsesjon på leie av elektrisk kraft til bruk ved Borregaard Fabrikker. — De nærmere data vedrørende konsesjonene er gjengitt nedenfor. — Selskapets styre består av kun norske statsborgere og av dets grunnkapital eies den alt overveiende del nemlig 1 509 735 aksjer av til sammen 1 510 305, av Aktieselskapet Borregaard som igjen eies av kun norske aksjonærer, slik at selskapet fyller kravene med hensyn til nasjonalitet etter bestemmelsene i § 2 i den alminnelige konsesjonslov av 14. desember 1917.

The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. er imidlertid i sin tid blitt stiftet i Manchester i England og har sete der. Således er beklageligvis de erklæringer som er avgitt fra selskapets side i forbindelse med kraftleiekonsesjoner og som bl. a. går ut på at selskapet har sitt sete i Norge, ikke riktige på dette punkt, og vi ber om unnskyldning for dette. De uriktige opplysninger beror på en feiltagelse ved behandlingen av konsesjonssakene og på manglende oppmerksomhet fra denne avdelings side når det gjelder gjennomgåelsen av saksdokumentene.

Vi er klar over at kraftleiekonsesjon etter bestemmelsene i den alminnelige konsesjonslovs § 23 er betinget av at erververen, dersom det er et selskap med begrenset ansvar, bl. a. også har styre med sete i Norge. Dette krav er ikke oppfylt.

Selskapet erverver elektrisk kraft fra henholdsvis Aktieselskabet Hafslund og Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen, Statskraftverkene.

Kontrakten med Aktieselskabet Hafslund er opprinnelig av 28. juni 1945, og senere uten avbrudd fornyet gjennom manglende oppsigelse fra partenes side for ett år ad gangen.

Den omfatter 18 000 kW spillkraft. Konsesjon er gitt senest ved kgl. resolusjon av 11. juni 1965. Vi tillater oss å henvise til det ærede departements brev av 16. juli 1965 til Aktieselskapet Borregaard.

For statskraftens vedkommende er forholdet at det i påvente av Stortingets godkjenning av fremsatt forslag om kraftpris for Tokke 1 ennå ikke er inngått skriftlig avtale om de 6 500 kW Tokke-kraft som The Kellner-Partington er berettiget til. Statskraftverkene har imidlertid godtatt at denne kraft leies av Aktieselskapet Borregaard. I forslag til avtale som partene er enige om, er således Aktieselskapet Borregaard angitt som kjøper, og i § 13 finnes følgende særbestemmelser:

«Ad § 1, pkt. 1: Det angitte kvantum utgjør summen av følgende kvanta tegnet av disse gjeldsbreveiere:	
Aktieselskapet And. H. Kiær & Co. Ltd.	1 500 kW
A/S De-No-Fa og Lilleborg Fabrikker	4 000 kW
The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd.	6 500 kW
	12 000 kW

Kjøperen, som eier av de tre nevnte selskaper, overtar overfor selgeren alle forpliktelser og rettigheter som følger av nærværende kontrakt. Gjeldsbrevene forblir på den enkelte tegners hånd, og nærværende kontrakt skal etter overenskomst kunne avløses av separate kontrakter for gjeldsbreveierne om forholdene skulle tilsi dette.»

Statskraftverkene har senere stilltiende godtatt vår reviderte formulering etter forslag i vårt brev av 4. desember 1964. Fra dette brev hitsettes:

«Idet vi tar sikte på det samme reelle innhold som Deres forslag, tillater vi oss å foreslå følgende formulering:

«Kjøperen overtar overfor selgeren alle forpliktelser og rettigheter som følger av nærværende kontrakt inntil denne måtte bli avløst av separate kontrakter for de foran nevnte selskaper.

Gjeldsbrevene forblir på den enkelte eiers hånd. Nærværende kontrakt skal etter forutgående forlangende fra kjøperen, selgeren eller ett av de foran nevnte selskaper avløses av separate kontrakter for gjeldsbreveierne. Disse separate kontrakter skal ha samme innhold som nærværende kontrakt med de forandringer som følger av forskjell med hensyn til tegnet kvantum for de enkelte gjeldsbreveiere.»

Det ville glede oss meget dersom De finner å kunne godkjenne vårt forslag, hvilket ville innebære at vi fullt ut er kommet til enighet om utformingen av kontrakten, slik at denne er klar til undertegnelse når prisen også er fastlagt.»

Konsesjon for denne kraft og inntil 3 500 kW overskuddskraft fra Aktieselskapet Hafslund er gitt ved kgl. resolusjon av 1. mars 1963, og meddelelse om konsesjonen er gitt selskapet i det ærede Departements brev av 19. mars s. å.

Aktieselskapet Hafslund har erklært seg enig i at de kraftleieavtaler som består mellom dette selskap og The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. faller bort, idet det videre er enighet om at kraftleieavtaler av samme innhold og varighet i stedet skal anses å være inngått med Aktieselskapet Borregaard som kjøper og Aktieselskapet Hafslund som selger med de samme rettigheter og plikter som tidligere har tilligget The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. og Aktieselskapet Hafslund i henhold til ovennevnte kontrakter mellom de to parter.

Gjenpart av vårt brev av i dag til Aktieselskapet Hafslund vedliggjer til underretning.

For så vidt angår kraft fra Statskraftverkene er forholdet, som ovenstående viser, at Aktieselskapet Borregaard er avtalepart.

Mellom Aktieselskapet Borregaard og The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. er inngått en produksjonskontrakt som innebærer at det førstnevnte selskap kjøper hele vareproduksjonen ved Borregaard Fabrikker for videresalg av denne innenlands og på eksportmarkedene. I forholdet mellom partene bidrar Aktieselskapet Borregaard ved produksjon gjennom såkalt «hovedadministrasjon».

Det er nu meningen at Aktieselskapet Borregaard også skal bidra med innkjøpt kraft og de nødvendige forandringer vil bli gjennomført med hensyn til såvel avtaleforholdet som regnskapet og avregningen av partenes ytelser innenfor produksjonskontrakten.

Således vil Aktieselskapet Borregaard bli erverver av den foran omhandlede kraft i sin helhet. Vi tillater oss derfor å søke om de nødvendige kraftleiekonsesjoner for denne kraft og ber om unnskyldning for det merarbeide våre tidligere feilaktige opplysninger har medført.»

Departementet mener at Borregaards forslag innebærer en fullt ut tilfredsstillende løsning på spørsmålet og vil anbefale at søknaden blir imøtekommet. Departementet finner ingen grunn til å foreslå noen endring i de tidligere fastsatte konsesjonsvilkår, som hermed vil bli gjort gjeldende for Borregaard.

Industridepartementet

tilrå:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillates Aktieselskapet Borregaard å overta de kraftleiekonsesjoner som The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. har fått ved kgl. resolusjoner 1. mars 1963 og 11. juni 1965. Tillatelsen gis på de samme vilkår som til nå har vært gjeldende for The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd.

62. Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk.*(Tillatelse til ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna.)*

Kgl. res. 10. desember 1965.

Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk har i brev av 5. februar 1964 søkt om tillatelse til ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna. Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning i brev av 15. oktober 1965 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Fra Trøndelag Elektrisitetsverk har Hovedstyret mottatt følgende søknad datert 5. februar 1964:

«A. Orientering.

Fra før siste århundreskifte har det ved Samas utløp fra Samsjøen stått en tredam som demmet opp sjøen 3,1 m over naturlig vannstand (fra kote 483,6 til kote 486,7). Tredammen ble senere trolig i 1908, erstattet med en steindam med samme høyde. Det magasin en da hadde utgjorde ca. 30 mill. m³ og ble benyttet til årgangsvatn til sagbruk og møller og driftsvatn for kraftverket ved Nedre Møllefoss etter at det ble satt i drift i 1912 og muligens til fløtning.

Ved kgl. resolusjon av 23. november 1923 ble Sør-Trøndelag fylke gitt tillatelse til å regulere Samsjøen mellom kotene 486,7 og 473,0. Senkningsanlegget fra Samsjøen til Sama ble utført 1920—23.

Denne regulering av Samsjøen ble foretatt for å øke den regulerte vassføring for Nedre Møllefoss kraftverk og med henblikk på videre utbygging i Lundesokna.

Senkningstunnelen og lukearrangementet var ferdig i 1923, men utenfor tunnelutslaget i Samsjøen gjenstår en terskel som begrenser senkningen av sjøen til kote 475,7. På grunn av et alvorlig uhell og flere vanskeligheter ble ikke kanalen gjennom terskelen sprengt ut og den er heller ikke sprengt ut senere, da den videre planlagte utbygging av vassdraget ble stilt i bero.

Ved kgl. resolusjon av 1. juni 1962 ble Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk gitt tillatelse til å foreta følgende reguleringer og overføringer i Lundesokna og Hulta:

- Overføring av Holtsjøen og Arnfinnbekens nedbørfelter, 48 km², til Samsjøen samt 1 m regulering av Holtsjøen ved senkning med magasin 7 mill. m³.
- Demme opp Håen fra kote 423 til 433 med magasin 25 mill. m³.
- Regulere Sokna ved Bjørdalen mellom kote 210 og 217 med magasin 1 mill. m³ som inntak for Sokna Kraftverk.

Samsjøens regulering mellom kotene 473,0 og 486,7 forutsattes bibeholdt i samsvar med konsesjonen av 23. november 1923.

Etter nærmere undersøkelse av det særskilte forhold med en gjennomgående terskel i Samsjøen som hindrer regulering under kote 475,7 antar Det kgl. departement for Industri og Håndverk at reguleringstillatelsen for denne nedre del, kote 475,7—473,0 av reguleringen er bortfalt i henhold til konsesjonsvilkårenes punkt 6 om fullføring av reguleringsanlegget innen 7 år. Jfr. for øvrig vedlagte avskrift av brev av 17. desember 1963 fra Vassdragsavdelingen i Industridepartementet.

B. Hydrologiske forhold.

I nedenstående tabell er satt opp en oversikt over tilløp til de enkelte felter:

Felt	Nedbørfelt km ²	Tilløp l/sek./km	Tilløp pr. år mill. m ³	Sum tilløp
Holtsjø + Anf. b.	48	27,5	41,6	41,6
Samsjøen	71	34,5	77	118,6
Håen	47	34,5	51	169,6
Inntaksmag.	91	34,5	99	268,6

NB. I konsesjonssøknaden av 14. april 1961 hadde vi for Holtsjøfeltet rekket med et tilløp på til 30 l/sek./km, dette ble senere dragsdirektoratet til 27,5 l/sek./km.

C. Magasin.

	Reg.grenser	Magasininnhold	Sum magasininnhold
Holtsjø	543,0—544,0	7 mill. m ³	7 mill. m ³
Samsjø	475,7—486,7	94 » »	101 » »
(Samsjø)	(473,0—476,7)	(113 » »)	(120 » »)
Håen	423,0—433,0	25 » »	126 » »
Inntaksmagasin	210,0—217,0	1 » »	127 » »
			(146 » »)

D.

Magasinet i Holtsjøen og Samsjøen utgjør 101 mill. m³ med 11,0 m regulering av Samsjøen. Midlere årlig tilløp til feltene er 118,6 mill. m³ dvs. magasin pst. = $\frac{101 \times 100}{118,6} = 85,3$ pst.

Dette gir etter bestemmende reguleringskurve for Lundesokna 100 pst. regulert vassføring. En økning av magasinet i Samsjøen vil ikke øke den regulerte vassføring i Sokna og således heller ikke gi noen økning av innvunnet nat.-hk dersom en bruker den bestemmende reguleringskurve som grunnlag.

E. Nytt av den økede regulering av Samsjøen.

Senkningen av Samsjøen fra kote 475,7 til 473,0 vil øke magasinet med 19 mill. m³ fra 94 til 113 mill. m³. Dette vil i år med stor nedbør muliggjøre en økning av vinterproduksjonen i nedenforliggende kraftverker, for Håen og Sokan kraftverkers vedkommende med inntil 17 mill. kWh/år med tilsvarende reduksjon av sommerproduksjonen.

Den utvidede regulering vil videre gi et reservemagasin i tørre år som da vil kunne få betydning for sikring av strømforsyningen.

Andre forhold som taler for en tilleggsregulering.

- Samsjøen har tidligere vært tillatt regulert ned til kote 473,0 og en finner det riktig nå å søke om fornyelse av denne reguleringsgrense.
- Når de prosjekterte overføringer av elvene Kusma, Hukla, Hulta og Burusjøen kommer til vil det bli nødvendig med større magasin i Samsjøen med nedre grense kote 473,0 da det i disse elver er små magasinmuligheter.
- Det vil være fordelaktig å foreta utdypningen allerede nå mens det er arbeidet igang i nærheten. Det må foretas når sjøen er nedtappet og en tar sikte på å utføre arbeidet våren 1965 så snart tilsigsforholdene tillater det.
- Av hensyn til erstatningsspørsmålet vil det være ønskelig at det reguleringskjønn som skal holdes til sommeren tar hensyn til den økede senkning.

F. Ulemper ved senkningen.

Senkningen fra kote 475,7 til 473,0 av Samsjøen vil neppe forårsake vesentlige nye ulemper. Muligheten for fylling av sjøen om sommeren vil være bedre nå enn tidligere etter at en får overført Holtsjø + Anfinnbekken felter til Samsjøen.

De særskilte spørsmål om fiske og isproblem bør overlates til sakkyndige å utrede.

For det nedenforliggende vassdrag vil det økte magasininnhold heller ikke medføre vesentlige tilleggsulemper ved tapping da den maksimale vassføring ikke øker.

G. Manøvreringsreglement.

Manøvreringsreglementet foreslås utformet i samsvar med det som er tatt inn for Samsjøen i konsesjon av 1. juni 1962.

H. Kostnadsoverslag.

Den terskel i Samsjøen som gjenstår er en 50 m lang kanal og maks. 2,7 m dyp utover i sjøen. Kanalen forutsettes sprengt ca. 3 m bred og massene ca. 250 m³ fjell legges ut i sjøen.

Arbeidet er kalkulert til ca. kr. 50 000.

Fylkesutvalget har i møte 26. februar 1964 godkjent søknaden. Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad den 22. og 26. februar 1965 og i «Adresseavisen» og «Trøndelag» begge Trondheim.

Saka har ellers vært forelagt distriktet med dette resultat:

Midtre Gauldal kommunestyre, enstemmig vedtak den 30. desember 1964:

«I samsvar med beslutning av 20. juli 1964 i Midtre Gauldal kommunestyre anbefaler Midtre Gauldal kommune søknaden om tilleggsregulering av Samsjøen mellom kote 475,7 og 473,0.

Det er kommunens forutsetning at tilleggsregulering gis på de vanlige vilkår som settes i henhold til reguleringsloven, og at konsesjonsavgiften blir fastsatt etter dagens pris.»

Melhus kommunestyre, enstemmig vedtak den 30. desember 1964:

«I samsvar med kommunestyret sitt vedtak i møte 31. juli 1964 om godtaking av avtale med Sør-Trøndelag Elverk ang. Samsjøreguleringen — konsesjonsavgift, anbefaler Melhus kommune Sør-Trøndelag Elverks søknad om tilleggsregulering av Samsjøen mellom kote 475,7 og 473,0. Det er kommunens forutsetning at tilleggsregulering gis på de vanlige vilkår som settes i henhold til reguleringsloven og at konsesjonsavgiften blir fastsatt etter dagens pris.»

Melhus jordstyre vedtok enstemmig å anbefale søknaden i møte den 4. februar 1965.

Midtre Gauldal jordstyre, enstemmig vedtak i møte 17. mars 1965:

«Etter den gjeldende reguleringsstillatelse for Samsjøen kan Elektrisitetsverket regulere vannstanden mellom kotene 475,7 og 486,7 dvs. 11 m reguleringshøyde. Tilleggsreguleringen vil øke reguleringsmulighetene med ytterligere 2,7 m dvs. til 13,7 m.

Tilleggsreguleringen betyr ikke en ytterligere neddemming og vil derfor ikke berøre landbruksinteresser på denne måte. I hvor stor utstrekning tilleggsreguleringen ytterligere vil forverre forholdene for fisken i sjøen er det vanskelig å si noe om. En kan heller ikke se at det vil oppstå rasfare ved denne ytterligere nedtapping.

Med bakgrunn i de store reguleringer som alt er foretatt, og de ventede resultater av tilleggsreguleringen, sammenholdt med de skadevirkninger den kan føre til, vil jordstyret tilrå søknaden innvilget.»

Sør-Trøndelag fylkeslandbruksstyre, enstemmig vedtak i møte 7. april 1965:

«Fylkeslandbruksstyret vil under henvisning til uttalelsene fra jordstyrene i Melhus og Midtre Gauldal tilrå søknaden innvilget.

Konsesjonssøkeren bør pålegges å sette av et fond til hjelp for ferskvannsfisken.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anbefaler søknaden i sin påtegning 13. april 1965.

Fiskerikonsulenten for Trøndelag uttaler følgende i brev til Fiskerispektøren den 17. mars 1964:

«Samsjøen har vært regulert mellom kote 486,7—475,7 siden 1923. Før reguleringen ble satt i verk var Samsjøen et meget godt fiskevann og det var bestand av fin fisk også i Lundesokna som fører fra Samsjøen og ned mot Gaula ved Lundamo. Bestanden i Samsjøen består i dag av forholdsvis småfallen fisk, men når bestanden trass i en reguleringshøyde på 11 meter har holdt seg forholdsvis bra skyldes det at en her har et vann med ren aurebestand og at den tillatte regulering med 11 meters tappingshøyde sjelden har vært fullt utnyttet.

Ved kgl. resolusjon av 1. juni 1962 er Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk gitt tillatelse til å overføre Holtsjøens og Arnfinnbekkens nedslagsfelt til Samsjøen og demme opp Håen 10 meter, samtidig som den tidligere regulering av Samsjøen blir opprettholdt. Det søkes nå om en ytterligere senkning av Samsjøen med 2,7 meter, til kote 473. Det er grunn til å regne med at både den tidligere tillatte regulering med 11 meters tapningshøyde og tilleggsreguleringen vil bli utnyttet i vesentlig større grad enn tidligere, og det er grunn til å anta at skaden på fisket i Samsjøen vil bli vesentlig større enn den har vært under tidligere regulering bl.a. ved at det blir overført rør fra Holtsjøen slik at en i Samsjøen får en samfengt bestand av aure og rør. Omfanget av en eventuell større skade ved en større regulering er det vanskelig å gi noen uttalelse om, og det er heller ikke sikkert at en kan rette på noen slik skade ved f. eks. utsetting av settefisk, men det bør ved de konsesjonsvilkår som blir fastsatt være anledning til å gi regulanten pålegg om dette.

Ved kgl. resolusjon av 1. juni 1962 er det bestemt at det i tiden 1. mai til 31. september skal tilføres vann for drift av settefiskanlegget på Lundamo. Settefiskanlegget er i dag overtatt av et nytt selskap og eiere er i dag foruten tidligere innehavere, Statskraftverkene, S. Trøndelag Elektrisitetsverk, N. Trøndelag Elektrisitetsverk, Trondheim Elektrisitetsverk og A/S Svorka Kraftverk. Anlegget vil bli utbygget med sikte på levering av et større antall utvandringsferdige lakseunger for å dekke de pålegg kraftverkene har fått i samband med regulering av lakseførende vassdrag. Ved full utbygging av anlegget vil vannforbruket ved settefiskanlegget bli noe større enn det som er fastsatt i konsesjonsvilkårene av 1. juni 1962, og en tillater seg derfor å foreslå at den vannmengde konsesjonæren er forpliktet til å tilføre anlegget blir forhøyet til 18 000 l/min.

Under henvisning til dette tillater en seg å foreslå at det blir fastsatt følgende konsesjonsvilkår for tilleggsregulering av Samsjøen:

1. Konsesjonæren tilpliktes å betale de fiske-riologiske undersøkelser i vassdraget som Landbruksdepartementet måtte finne nødvendig for å undersøke reguleringsens virkninger på fisket.
2. Konsesjonæren tilpliktes å bekoste utsetting i vassdraget av settefisk i den utstrekning Landbruksdepartementet måtte finne nødvendig.
3. Settefiskanlegget ved Øvre Møllefoss i Lundesokna skal i tiden 1. mai—31. oktober ha anledning til å få tilført anlegget

18 000 l/min. dersom det er nødvendig av hensyn til anleggets drift.

4. Som kompensasjon for almenhetens tap av muligheter til å utøve fiske tilpliktes regulanten å yte kr. 15 000 pr. år for organisering av et tilgrensende fiskeområde utenfor det aktuelle reguleringsområde. Midlene stilles til disposisjon gjennom inspektøren for ferskvannsfisket.»

Inspektøren for ferskvannsfisket, brev av 27. april 1965:

«En slutter seg til konsulentens forslag til konsesjonsvilkår med hensyn til fisket, bortsett fra at en i stedet for den under pkt. 4 foreslåtte årlige godtgjørelse på kr. 15 000, til opphjør av fisket i et tilgrenset område mener at det er mer hensiktsmessig å opprette fiskefond.»

Uttalelsen fra fylkeslandbruksstyre og de fiskerisakkyndige er forelagt søkeren som i brev av 15. mai d. å. bemerket følgende:

«I samband med den uttalelse som er kommet fra inspektøren for ferskvannsfisket antar vi at det vil være riktig å gi en noe detaljert omtale av sakskomplekset.

Den søkte tilleggsregulering for Samsjøen med ytterligere 2,7 m senkning vil øke utnyttbart magasin fra ca. 94 til ca. 113 mill. m³ eller med ca. 20 pst. Midlere årlig avløp for de naturlige og overførte felter til Samsjøen og Holtsjøen er 123 mill. m³. Med et magasin i Holtsjøen på 7 mill. m³ har en altså nå et magasinivolum på 101 mill. m³, og med den søkte tilleggsregulering 120 mill. m³.

Det magasin som oppnås ved ytterligere senkning er således et overårsmagasin og er følgelig å betrakte som en tørrårsreserve. Det er også innlysende at denne del av magasinet sjelden vil bli tappet helt ut. Som kjent gav imidlertid konsesjonen for regulering av Samsjøen av 23. november 1923 adgang til å senke sjøen inntil kote 473,0. De tappeanlegg som da ble bygd er også utført med dette for øye, og vi fant det derfor riktig å søke om fornyelse av denne del av konsesjonen som ble ansett for bortfalt etter formelle betraktninger.

Med omsyn til den stedlige fiskerikonsulents uttalelse av 17. mars 1964 tør vi komme med følgende merknader, idet en viser til vedlagte uttalelse av 14. mai 1965 fra høyesterettsadvokat Nils M. Vaagland:

Den regulering av Samsjøen som har foregått siden 1923 har medført vannstandsvariasjoner som vist på vedlagte kurveblad. Det fremgår av dette at sjøen har vært fullt nedtappet en rekke ganger i denne 40-års periode og ikke som uttalt «sjelden utnyttet».

Fiskerikonsulenten tar utgangspunkt i den meddelte tillatelse av 1. juni 1962 for overføring av Holtsjøen m. v. Erstatningsskjønnet for denne tillatelse er i fullt arbeid og de fiskerisakkyndige har avgitt sine uttalelser til skjønnsretten.

Som alminnelige forutsetninger for det verserende reguleringssskjønn under forutsetning av at tillatelse til tilleggsreguleringen blir gitt, er lagt til grunn vårt utkast av 15. mars 1965 som vedlegges i avskrift.

Som det framgår av § 4, 2. avsnitt i disse forutsetninger er etter avtale mellom partene forutsatt at alle uoppgjorte skader og ulemper for full regulering av Samsjøen tas med (ned til kote 473,0).

I Sokna elv nedenfor inntaksmagasinet til Sokna Kraftverk er virkningene av den fulle regulering av Samsjøen allerede behandlet av et avhjemlet vassdragskjønn som i alt vesentlig er vedtatt av alle parter.

Ut fra det grunnlag som en nå er enig om for det videre erstatningsoppgjør mener vi at alle interesser, og fisket, er sikret fullt ut og at det således vil virke meget urimelig at tilleggsreguleringen skal medføre et meget høyt, nærmest ubegrunnet pålegg tilsvarende kr. 15 000 pr. år eller et engangsbeløp på ca. kr. 300 000.

Når det gjelder settefiskanlegget på Lundamo tør vi gi følgende orientering:

Anlegget er fra først gradvis bygd opp gjennom Trondheim Omland Fiskeadministrasjon og Trondheim Fiskeriselskaps — TOFA — virksomhet. En skal imidlertid være klar over at en vesentlig del av kapitalmidlene ble ytet av Trondheim by, Sør- og Nord-Trøndelag fylker, Sør- og Nord-Trøndelag E.verk, Trondheim E.verk og Statskraftverkene. Tomt og vann til anlegget ble i alle år til og med 1963 stilt vederlagsfritt til disposisjon av Sør-Trøndelag fylke.

Da spørsmålet om å sikre anlegget vann ble tatt opp i samband med vår søknad om tillatelse til å nytte ut fallene i Lundesokna ble heller ikke fra vår side gjort noen vesentlig innvending. Som kjent er pålegget 12 000 l/min. i tiden 1. mai—30. september.

Pålegget vil år om annet være en ikke uvesentlig belastning på kraftverket.

Som kjent er ved en overtakelse av kraftverksinteresser og en omfattende utbygging nå det tidligere anlegg bygd ut til et temmelig stort settefiskanlegg for laksunger. Vi vil ikke unnlate å nevne at vi gjentatte ganger under planlegging og utbygging har pekt på at denne store utvidelse vil føre med seg et vannbehov over det konsederte og at at vi for vår del ikke av økonomiske grunner kan tilby å slippe mer vann enn det allerede gitte pålegg.

Vi er imidlertid i prinsippet enig med de øvrige eiere av settefiskanlegget at det kan slippes nødvendig vann mot at vi blir holdt skadesløs ved at tilsvarende energimengde som forbitappet driftsvann ville innvinne, stilles til vår disposisjon fra de regulanter som overtar smolten fra anlegget. Denne avtale antar vi vil sikre anlegget tilstrekkelig vann.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at vårt verk allerede har investert kr. 80 000 i det nye anlegg foruten at fylket hvert år bevilger betydelige beløp til innlandsfisket. Vi har dertil for tiden ikke pålegg om utsetting av ynøel eller settefisk. Pålegg vedrørende Storvatn er av skjønnet utsatt. (Tillatelse av 29. juni 1956.)

Til de forslag som er fremmet av inspektøren for ferskvannsfisket vil vi på bakgrunn av det som foran er omtalt uttale:

Pkt. 3.

De økende vannbehov for settefiskanlegget har ikke noe med tilleggsregulering av Sam-

sjøen å gjøre. Anlegget må ved den nevnte prinsippavtale ansees å være sikret driftsvann.

Pkt. 4.

Idet vi viser til h.r.adv. Vaaglands uttalelse synes kravet å være lite eller ikke begrunnet og i alle tilfeller ha ytterst liten sammenheng med den søkte tilleggsregulering.

Vi mener at erstatningsskjønnet gjennom de oppnevnte fiskerisakkyndige fullt ut vil ta vare på de omtalte interesser.»

Den i uttalelsen nevnte uttalelse av 14. mai d. å. fra høyesterettsadvokat Nils M. Vaagland lyder:

«Den foreliggende uttalelse fra fiskerikonsulenten i Trøndelag til inspektøren for ferskvannsfisket datert 17. mars 1964 (1965?) er oversendt meg for eventuell uttalelse. Jeg vil i den anledning få bemerke følgende:

Rent formelt vil det nok nu på vanlig måte kunne settes betingelser i anledning den konsesjon det søkes om og som innebærer en senkning av Samsjøen med 2,7 m. Det må vel imidlertid i den forbindelse være riktig å se det hele på bakgrunn av at konsesjon er innvilget i 1923 og at det er mer formelle betraktninger som nu fører til at saken har måttet tas opp på ny. Det ble jo også den gang pålagt konsesjonæren forpliktelser omfattende den regulering det nu søkes om.

Under enhver omstendighet kan det nu ikke være spørsmål om å vurdere annet enn virkningene senkningen på 2,7 m vil medføre. Jeg oppfatter da fiskerikonsulentens uttalelse slik at de vesentligste skadevirkninger det kan være tale om skyldes overføringen av rør fra Holtsjøen til Samsjøen, samt den regulering man allerede har konsesjon for i Samsjøen. Skadevirkningene ved en øket regulering finner han det vanskelig å avgi uttalelse om.

Professor Erling Sivertsen og høgskolerektor Kjell Ofstad, som har fungert som fiskerisakkyndige under de pågående skjønn, har i sin uttalelse av 17. juli 1964 også understreket at det er overføringene som i første rekke kan bli skadevoldende. For øvrig mener de at en avgjørelse med hensyn til fisket bør utstå inntil en har vunnet mer erfaring, idet de finner at det er vanskelig å forutsi eventuelle skadevirkninger, jfr. side 6 og 7 i utskriften.

Etter alt å dømme er det lite som tyder på at den tilleggsregulering det nu søkes om, vil få nevneverdig innflytelse på forholdet med hensyn til fisket. Det foreligger ingen uttalelse fra sakkyndige som anfører dette, og det er vel lite sannsynlig all den stund de 2,7 m inngår i den samlede regulerings høyde på 13,7 m.

Fiskerikonsulentens forslag til vilkår må vel sees på bakgrunn av at han tar for seg virkningene av de samlede reguleringer og overføringer i området. Jeg finner allikevel å ville komme med et par bemerkninger når det gjelder punktene 3 og 4.

Det forhold at Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk beredvillig har stilt tomt og vann til disposisjon for settefiskanlegget bør rimeligvis ikke bevirke at alene dette e.verk bør pålegges særlige byrder. Såvidt jeg har forstått tjener dette anlegg dessuten for opp-

hjelp av laksefisket og noget laksefiske blir ikke beskadiget ved Samsjøens regulering. Videre har jeg forstått det slik at tilleggsreguleringen av Samsjøen tar sikte på en helårsmagasinerings av vannet. Hvis det derfor nu skal avgis ytterligere vann, vil vel dette måtte gå på bekostning av det vann som er tilsikret gjennom allerede foreliggende konsesjoner. Dette antas det ikke å være rettslig adgang til.

All den stund det ikke er bevist at tilleggsreguleringen vil få noen virkning på fisket, synes det meg ikke å være grunnlag for at den blir pålagt noen årlig ydelse slik som nevnt i punkt 4 hos fiskerikonsulenten. Det rettslige grunnlag for et pålegg som dette synes også tvilsomt.»

Hovedstyret vil bemerke:

Sør-Trøndelag fylke fikk ved kgl. resolusjon 23. november 1923 tillatelse til å regulere Samsjøen i Lundesokna 13,7 m mellom kotene 486,7 og 473,0 som ledd i en påtenkt senere full utbygging av vassdraget. I første omgang skulle imidlertid reguleringen gi økt driftsvann til fylkets kraftverk i Nedre Møllefoss og reguleringsarbeidene ble avsluttet i 1923. Blant annet på grunn av alvorlig uhell under arbeidet med senkningstunnelen ble senkningen ikke gjennomført lengre ned enn til kote 475,7 \pm 2,7 m mindre enn tillatt. Spørsmålet om å få innvilget forlengelse av den fastsatte byggefrist i post 6 har ikke vært tatt opp.

Den fulle utnyttelse av vassdraget for kraftproduksjon er fylket som kjent nå i gang med, og Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk fikk ved kgl. resolusjon 1. juni 1962 tillatelse til å regulere og overføre Holtsjøen i Hulta m. v. til Samsjøen, jfr. «Meddelte vassdragskonsesjoner» for 1962 s. 70—93. Ved kgl. resolusjon 15. mars 1963 fikk elektrisitetsverket tillatelse til å ekspropriere fallrettigheter i Lundesokna for utbygging av Sokna kraftverk og ved departementets bestemmelse 31. august 1964 ble det gitt tillatelse til ekspropriasjon av grunn og rettigheter for utbygging av Håen kraftverk. Det nederste kraftverk — Sokna kraftverk (22 MV) — ble satt i drift 1. september 1964 og arbeidene med Håen kraftverk er satt i gang, men ventes ikke ferdig før i 1967, jfr. vedlagte oversiktskart over vassdraget.

Under forberedelsen av konsesjonssaken vedrørende regulering og overføring av Holtsjøen m. v. regnet man med en full utnyttelse av Samsjøens tillatte regulering på 13,7 m med et magasin på 113 mill. m³. Imidlertid ble det senere reist formelle innvendinger mot gyldigheten av tillatelsen av 23. november 1923 idet denne ble hevdet å være bortfalt bl. a. på grunn av at det ikke ble holdt noe skjønn innen et år etter at tillatelsen ble

gitt. Erstatningene baserte seg på overenskomster. Det gamle erstatningsoppgjør kom fram i forbindelse med spørsmålet om hvilke virkninger de nye tiltak ville ha på Samsjøen. I innvendingene mot reguleringstillatelsen ble det også påpekt at byggefristbestemmelsen ikke var overholdt. Etter dette har konsesjonsmyndighetene inntatt det standpunkt at den gjennomførte del av reguleringen av Samsjøen er gyldig, mens den ikke gjennomførte senkning på 2,7 m fra kote 475,7 til kote 473,0 ikke kan utføres uten ny tillatelse, jfr. departementets brev av 17. desember 1963. Elektrisitetsverket ønsker å utføre denne senkning og har fremmet søknad om det. Ser man Samsjøen og Holtsjøen under ett øker magasinene fra 101 til 120 mill. m³ og magasinprosenten øker fra 85,3 til ca. 101 pst. Økningen i årgangskraft vil ved denne høye reguleringsgrad bli liten og tilsvare ca. 360 nat.-hk. Den vesentlige fordel ligger i en større magasinreserve for tørrår tilsvarende ca. 17 GWh i de to forannevnte kraftverker.

Den økede reguleringen vil i noen grad berøre fisket i Samsjøen. Imidlertid har Hovedstyret gjennom den tidligere saksbehandling fått inntrykk av at fiskets verdi i dette vassdraget — og da også i Samsjøen — er svært redusert. Aurebestanden i sjøen er forholdsvis liten og meget småfallen og den stasjonære bestanden i vassdraget består av småfallen fisk som er hvit i kjøttet og uten større matnyttig verdi, jfr. Landbruksdepartementets uttalelse av 30. april 1964 i forbindelse med ekspropriasjonstillatelsen av 31. august 1964. En forsinket oppfylling av magasinet kan på denne høye reguleringsgrad som man med eller uten tilleggsreguleringen vil ha, ikke tillegges noen vesentlig betydning. Hovedstyret antar at betingelsen i henhold til reguleringslovens § 8 for å innvilge søknaden er til stede og anbefaler den imøtekommet på de vilkår som er oppstilt i vedlagte utkast.

Om vilkårene bemerkes:

Konsesjonstid og innløsningsrett, post 1 og 2.

Konsesjonen av 23. november 1923 er gitt på ubegrenset tid for fylket, men begrenset til 50 år for eventuelle private falleiere som måtte bli medeier i reguleringsanlegget. Konsesjonen av 1. juni 1962 for de øvrige reguleringer og overføringer i vassdraget er gitt på samme måte. Den fulle utnyttelsesplan omfatter også utbygging av 50 m fall i Sama mellom Samsjøen og Håen, men disse fallrettigheter er ennå ikke ervervet. Hovedstyret foreslår at man også nå tar inn en begrensning av konsesjonstiden til 50 år for eventuelle private medeiere i reguleringsan-

legget og at staten forbeholdes den vanlige innløsningsrett i det 35. og 45. år fra denne konsesjons datum.

Arlige avgifter, post 3.

Ved den tidligere tillatelse er avgiftssatsene for Samsjøen til stat og til kommuner begge satt til kr. 0,50 pr. nat.-hk men fylket ble i medhold av reguleringslovens § 11 pkt. 7 tilstått fritakelse for betaling av kommuneavgift for sitt gamle anlegg. Sokna kraftverk betaler imidlertid etter de nevnte satser. Dessuten betales en tilleggsavgift på kr. 1,50 pr. innvunnen nat.-hk for regulering av Samsjøen i henhold til avtale mellom Sør-Trøndelag fylke og Melhus og Midtre Gauldal kommuner.

Sett på bakgrunn av den lille økning tilleggsreguleringen gir vil Hovedstyret foreslå avgiften satt til kr. 4 pr. innvunnen nat.-hk til kommuner og kr. 1,00 til staten.

Engangsgodtgjørelse, til staten, post 4.

Konsesjonen av 1923 har i post 4 vilkår om en engangsgodtgjørelse til staten på kr. 1 pr. innvunnen nat.-hk ved reguleringen i henhold til reguleringslovens § 13. Noe nytt om eiendomsretten til Samsjøen foreligger ikke nå og Hovedstyret har foreslått et tilsvarende vilkår i denne konsesjon.

Fisket, post 14.

Landbruksdepartementet har fremmet relativt vidtgående forslag til vilkår vedrørende fisket. Det gjelder pålegg om fiskefond og øket vassslipping til settefiskanlegget i Lunde-sokna. Det forlanges en øket slipping fra 12 000 l/min. i tiden 1. mai til 30. september som konsesjonen av 1. juni 1962 fastsetter til 18 000 l/min. i samme tidsrom. Fiskerikonsulentene foreslår et årlig bidrag på kr. 15 000 som kompensasjon for almenhetens tap av muligheter til å utøve fiske. Som det ses har søkeren avvist disse krav vesentlig begrunnet i at tilleggsreguleringen ikke vil føre med seg skader som kan gi grunnlag for slike pålegg. Søkeren mener vatn til settefiskanlegget må sikres ved en prinsippavtale om kompensasjon i form av kraft til Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk fra dem som tar ut smolt fra settefiskanlegget.

Det foreligger nå uttalelse vedrørende reguleringens virkning på fisket i vassdraget Lundesokna m. v. avgitt i juli 1964 i forbindelse med det pågående skjønn. Det uttales der at Samsjøens avkastning ligger under middels for norske vatn av lignende type. Imidlertid vurderes skadevirkningen av reguleringen ikke så meget ut fra den større regu-

lering i Samsjøen som ut fra overføringen av Holtsjøen idet dette vil bety tilførsel av røye til vatnet. Hovedstyret mener derfor at spørsmålet om å sikre settefiskanlegget det forlangte vasskvantum ikke bør løses ensidig på konsesjonærens bekostning. Man foreslår at konsesjonæren plikter å avgi 6 000 l/min. mer vatn mot en årlig erstatning fastsatt ved skjønn, men slik at den kan justeres i samsvar med prisen på prima sommerkraft i samkjøringsområdet.

For så vidt angår spørsmålet om fiskefond ble et tilsvarende krav avvist ved konsesjonsbehandlingen i 1962. Man kan ikke se at spørsmålet står i noen vesentlig annen stilling nå. De øvrige forslag om bekostning av utsetting av settefisk og fiskeribiologiske undersøkelser er tatt med i vilkåret.

Manøvreringsreglement fastsatt ved kgl. resolusjon 1. juni 1962 blir uendret da dette omfatter full regulering av Samsjøen.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i møte 14. oktober 1965.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår med et par redaksjonelle endringer lyder:

«1.

Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra denne konsesjons datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10 post 2, siste ledd.

Dersom vassfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeier i reguleringsanlegget gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfalleieres andeler i reguleringsanlegget staten uten vederlag.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år fra konsesjonens datum skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget som måtte tilhøre eiere for hvem reguleringstillatelsen er tidsbegrenset. Be-

nytter staten seg ikke herav, skal den hvert 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vassbyggningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vasskraften som ved reguleringen tilflytter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere konsederte regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen og overføringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

For den i punkt 3 omhandlede øking av vasskraften skal det betales en godtgjørelse en gang for alle til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 for hver nat.-hk som er innvunnet ved reguleringen. Godtgjørelsen skal betales etter hvert som den innvunne vasskraft blir tatt i bruk.

5.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 19, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

6.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversettes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll. I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

9.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og holde, eller helt eller delvis dekke utgiftene til, en for øyemedet tjenlig sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuner (eller kommuners) alminnelig forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonæren og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og

kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget. Ved utstikking av anleggsveger skal de stedlige myndigheter tas med på råd.

13.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

14.

- 1) Konsesjonæren plikter å bekoste de fiskeribiologiske undersøkelser i vassdraget som Landbruksdepartementet måtte finne nødvendig for å undersøke reguleringens virkninger på fisket.
- 2) Konsesjonæren plikter å bekoste utsetting i vassdraget av settefisk i den utstrekning Landbruksdepartementet måtte finne nødvendig.
- 3) Konsesjonæren plikter å avgi ytterligere 6 000 liter vatn pr. minutt i tiden 1. mai til 31. oktober til settefiskanlegget ved Øvre Møllefoss dersom driften av det gjør dette nødvendig mot en årlig erstatning som i mangel av overenskomst fastsettes ved skjønn. Den fastsatte erstatning justeres for hvert år i samsvar med prisen på prima sommerkraft i samkjøringsområdet, med mindre annet avtales.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse såvel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

16.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av om-

fang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vannslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 200 for hver gang etter departementets bestemmelse.

17.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste reguleringsgrense betegnes ved fast og tydelig vasstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte reguleringseffekt.

19.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvatn er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den

som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av levering som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

20.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i reguleringsanlegget tillatelse til å benytte driftsvatn, som er innvunnet ved reguleringen mot en årlig godtgjørelse til reguleringsanleggets eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

21.

Det påhviler anleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggets eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang, at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i fore-

gående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggets eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at såvel hoved- som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggets eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

22.

Reguleringsanleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

23.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelse.

Departementet skal bemerke:

Den tillatelse som Sør-Trøndelag fylke fikk ved kgl. resolusjon av 23. november 1923 hjemlet en regulering av Samsjøen på 13,7 m mellom kotene 486,7 og 473,0. Senkingen ble imidlertid bare gjennomført til kote 475,7. Reguleringshøyden er da blitt 11 m mot tillatt 13,7 m. Det er ikke søkt om fristforlengelse og departementet har i brev av 17. desember 1963 til Sør-Trøndelag elektrisitetsverk tatt det standpunkt at når det gjelder den ikke gjennomførte del av reguleringen er tillatelsen å betrakte som bortfalt. Det uttalte videre at følgen av at tillatelsen for den ikke gjennomførte del er bortfalt, er at Sør-Trøndelag elektrisitetsverk, dersom det nå ønsker å foreta en senking av Samsjøen til

kote 473, må sende inn ny søknad om dette. Det er dette Elektrisitetsverket har fremmet søknad om.

Denne ytterligere senkning på 2,7 m vil etter Hovedstyrets beregninger gi en kraftøkning på ca. 360 nat.-hk. Den vesentlige fordel ligger imidlertid i en større magasinreserve for tørrår tilsvarende ca. 17 GWh i de to kraftverker Håen Kraftverk og Sokna Kraftverk.

Søkeren har kalkulert arbeidet til ca. kr. 50 000.

Den ytterligere senking vil i noen grad medføre skade på fiske i Samsjøen.

Departementet er enig med Hovedstyret i at vilkårene i vassdragsreguleringslovens § 8 for å innvilge søknaden er til stede og vil anbefale at søknaden imøtekommes.

Konsesjonsavgiften til kommuner er foreslått satt til kr. 4 pr. nat.-hk. Til Statens konsesjonsavgiftsfond er avgiften foreslått satt til kr. 1 pr. nat.-hk.

I konsesjonen av 23. november 1923 er det i post 4 satt vilkår om en engangsgodtgjørelse til staten på kr. 1 pr. nat.-hk i henhold til reguleringslovens § 13, idet man antok at Samsjøen ikke i sin helhet var undergitt privat eiendomsrett. Hovedstyret opplyser at det ikke foreligger noe nytt om eiendomsretten til Samsjøen og foreslår et tilsvarende vilkår i denne konsesjonen jfr. vilkårenes post 4. Departementet er enig i dette.

Når det gjelder vilkår om fiske viser man til det som Hovedstyret har uttalt om dette, som departementet slutter seg til. Man er således enig i at det ikke er grunn til å oppstille et vilkår om fiskefond, og antar for øvrig at vilkåret om fiske bør oppstilles som foreslått av Hovedstyret, med en mindre redaksjonell endring.

For øvrig er det foreslått vanlige konsesjonsvilkår.

Ved kgl. resolusjon av 1. juni 1962 om tillatelse til å regulere og overføre Holtsjøen i Hulta m.v. til Samsjøen ble det fastsatt manøvreringsreglement som bl.a. omfattet senking av Samsjøen ned til kote 473,0. Noen endring av reglementet er unødvendig.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 tillates Sør-Trøndelag elektrisitetsverk å foreta ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna ved en senking fra kote 475,7 til kote 473,0, i det vesentlige i samsvar med søknad av 5. februar 1964 med vedlegg og på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråning av 10. desember 1965.